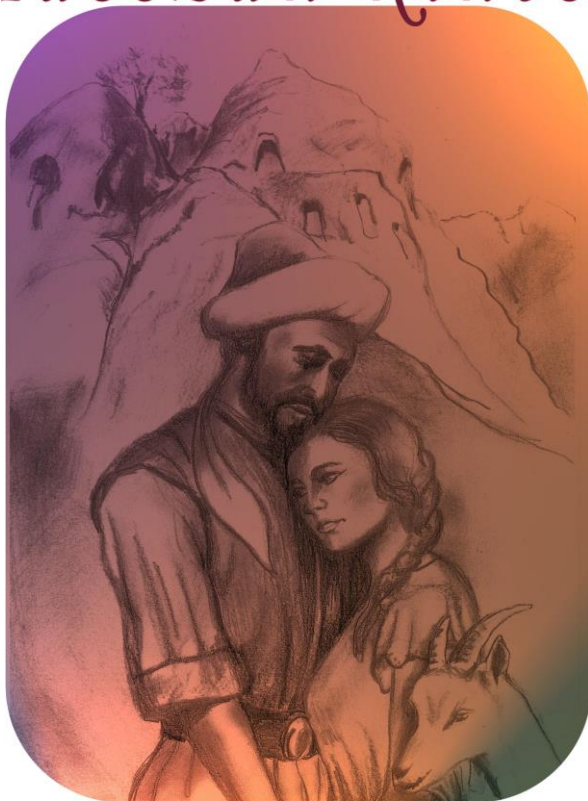

Somogyi Dénes
Hasszán kincse

-----*Hasszán kincse*-----

A könyv borítóját készítette:

Lukács Ernő, Daragó László technikai segítségével.

ISBN: 978-615-80573-2-5

Írta és szerkesztette: Somogyi Dénes

2017. Bővített változat:

I-II-III rész.

Tisztelt Olvasóm!

2002-ben, az egri vár diadalának 450 éves évfordulójára, Eger városa, olyan országos mondaíró pályázatot írt ki, amelyben az egri vitézek helytállása mellett, az egri vörösbőr, a bikavér is méltatásra került.

A mondaíró pályázaton elért helyezésem adott kedvet ahhoz, hogy mondámat tovább írjam.

Ostrom után egy török fiú kényszerül menekülésre a vesztes török seregből. Kalandos megmenekülése után, Szomolyán talál új hazát, új otthont és szerelmet egy kecskepásztorlány személyében.

Eger—Szomolya közötti vadregényes táj, a kaptárkövek, sok-sok pincekunyhó ad neki menedéket, búvóhelyet. E pincéknek némelyike, minden bizonnyal létezett már a török időkben is.

A napi fáradtságos munkájuk után, az egri szőlőművelők nem jártak mindennap haza, hanem a kunyhókban pihenték ki a nappali fáradalmaikat még az 1960-as években is. Ezt a létező vadregényes tájat, erdőket, mezőket, szőlőket, pincéket, pincebarlangokat, kaptárköveket szándékozom bemutatni az újabb mondámmal, melyet fényképekkel is bemutatok.

A mondámban szereplő két szomolyai jobbágy neve, Balog Gyuri és Szabó Márton, az *Egri csillagok* regényben felsorolt várvédők között, megtalálható. A faluban még ma is előforduló családi nevek. A többi szomolyai jobbágy neve, a hatvani szandzsák 1550 évi adóösszeírásában található meg. { XVI-ik szd közepe. „A Hatvani szandzsák 1550 évi adóösszeírása”, 51-ik oldal: írta Fekete Lajos. Heves megyei Levéltár }

A faluban még ma is élő újabb mondát is nagyapó meséli el unokának, mint a „Nagyapákról unokákra” mondát.

-----*Hasszán kincse*-----

Hasszán kincse

ELSŐ RÉSZ

Amikor már a lehullott hó vastagan takarta a kerteket, házakat, utcákat, Nagyapó nem felejtette el unokáinak tett ígéretét. Kint cudar szelek fújtak, kemény hideget hozva az Eged hegy felől. Jeges szelek a leesett havat, hatalmas kupacokba kotorták a nádfedeles házak között.

Kemencében lobogott a rőzseláng, megvilágítva az egyszerű szoba belsejét, ahol a kemence padkáján szundikáló macska dorombolásán kívül, nem hallatszott semmi más. Pipáját megtömködté dohánnyal, majd a tüzes kemencéből kivett rőzseággal meggyújtotta. Amikor javában pőfékelt, egy mondaról kezdett beszélni, ami évszázadok óta él a faluban:

—**Tudjátok**, az úgy volt, hogy Ali pasa, és Ahmed pasa, egymásnak tettek szemrehányást az egri vár ostromának közelgő kudarca miatt, amely ez időre mindkettőjük tudatába vésődött. Már-már egymás fejéről akarták leverni az aranyozott turbánokat, hogy egymás haját kitépjék, lehetőleg csomókban. Mindketten szerették volna már látni, hogy az egyikük teljesen megkopaszodott.

Ám ez mégsem következett be, mert végre is elővették józanabb eszüket, és a továbbiakban messzire elkerülték egymást.

Már az ostrom befejezése előtt több nappal tudták, hogy a vár, amelyet hitvány akolként emlegettek eddig, vereséget hoz az igazhitűknek.

Ali pasa, az Almagyar dombon felállított sátrában, máris gyors menekülésre gondolt. Még a legbizalmasabb embereit is kiküldte, hogy az aranyozott ládikójában tartott mesés kincseit elmélyülten, zavartalanul, babusgassa, majd a gyors menekítésre alkalmassá csomagolja. Nem bizott senkiben, ha a kincseiben kívánt gyönyörködni.

Csillogásuk látványa, mindennél fontosabb volt számára, melyek éjjel is úgy ragyogtak, mint a derült éjszaka csillagai az egri vár fölött.

Titokban rakosgatta, válogatta, babusgatta hadjáratai során rabolt kincseit. Most is átszellemülve törölgette egyik aranykelyhét, amit sok-sok csillogó drágakő díszített, miközben édesdeden suttogott hozzá:

—*Édes, kedves kelyhecském! Inkább az életemet adnám oda, de a gyaurok kezébe vissza nem kerülhetsz!*—motyogott kedves szavaival az élettelen kincshez, amely olyan fényes volt, hogy a sátor ablakán most bekukkantó fényes napsugarak hozzá képest csupán halvány mécsesként pislákoltak.

Arany rojtokkal ékesített kaftánjának úja már teljesen megkopott, de mégiscsak tovább dörzsölgette, fényesítgette. Miután már elég ragyogott, fényesebben a sátrába betévedt napsugárnál is, egy újabb kincset, egy karkötőt kotort elő ládikájából. Forgatta, nézegette, ellágyuló meleg szavakkal beszélt hozzá, mint anya édes gyermekéhez:

—Aranyos karkötőm! Mennyi gyaur fejet kellett levágnom, hogy te végre az enyém lehess? Mennyi vérnek kellett elfolynia, mire végre a kincseim között tudhatlak? Nem is engedem, hogy bárki más szemei előtt ragyogjál, bárki más szemei gyönyörködjenek csillogásaidban!—suttogott hozzá, olyan édes, olyan meleg szavakkal, és olyan halkán, mintha valaki meghallhatná a sátrának közelében. Talán efféle aggodalma nem is volt most alaptalan.

Ám a sátor közelébe nem kerülhetett senki sem, mert a felfegyverzett *bosztancsik* gyalogos katonák, felváltva járták körbe-körbe, vigyázva a pasa életére és mesés kincseire.

Most éppen egy *Hasszán* nevű *bosztancsik* gyalogos harcos, rőtta buzgón az őrző, vigyázó köreit, mintha valóban fontos lenne számára a felséges pasa és kincseinek védelme. Keserűen emlékezett a korábbi évekre, amikor szerelmét—Fatimát—, hazájában elrabolták tőle. Mindezt azért, hogy valamelyik pasa, vagy basa, vagy más kiválóság háremében rabul ejtsék.

A sátor ablaka előtt, dárdájára támaszkodva, megállt egy pillanatra, amikor is hallhatta a kincseiben gyönyörködő pasa mámoros gügyögéseit.

Nem tudta elképzelni mi lehet az, amihez ilyen meleg szavakkal motyog. Óvatosan kukkantott be a díszes sátor ablakán, ahol a nap aranyló sugarai szintén beszűrődtek mesés kincseire. Csak ámult és bámult amint betekintett e kincsekre, melyeken a napsugarak visszaverődve, a bosztancsik gyalogos szemeit iszonyatos hunyorgatásra készítették.

Jól tudta, mindezért fejét vesztheti. Ám kíváncsisága erősebb volt félelménél. Nem volt több huszonöt évesnél, mégis sok bánat érte már eddig. sztambuli nagyvezérek, basák, pasák folyamatosan gyarapították ágyasaik számát. Nemcsak az ország területéről, hanem a legyőzött népek szép lányai, szintén háremébe kerültek.

De Ajasz pasa nagyvezír, vagy Abdullah bég, vagy Ahmed szandzsák bég, és a többi török kiválóságok—a szultán közelében—, versenyezve egymással, fogatták össze harcosaikkal a szebbnél-szebb lányokat.

Hájas *eunukok* sokasága vigyázott a tündéri lányokra, akiknél szebbek már csak az ezeregy éjszaka meséiben léteznek, ha egyáltalán még ott is vannak, ennyire gyönyörű virágszálak.

Egy napon azon a vidéken is megjelentek a dzsebedzsik harcosok, ahol Hasszán élt szerelmével.

Fatima gyönyörű lány volt. Sudár, karcsú alakjánál, ringó járásánál még gyönyörűbb volt fitos orra, hamvas arcocskája. Hosszú, fekete haja omlott bájos arcára, ha az enyhe szellő azt meglebbentette. Nem csoda, ha a szultán alvezéreinek feltűnt kivételes szépsége.

Fekete szemei még az égbolt csillagainál is fényesebben ragyogtak, amikor Hasszánra pillantott, aki ilyenkor még inkább érezhette, viszont szereti őt Fatima.

Ám ő is legény volt talpán. Az Üszküdar melletti kis hegyek között, abban a faluban élt, hol szerelme. Nap barnította arcának kemény vonásai, az erőt sugározták. Kéklő, fekete haja, olyan volt, mint kedveséé, csak jóval rövidebb annál. Magas, izmos alakja, szabályos arca, szép, fekete szemei viszonozták a lány szerelmét, akit nem tudott feledni három év eltelte után sem, mióta őt is befogták, a szultánnak országokat leigázó seregébe.

Most, amikor Ali pasa díszes sátra körül rózsa a köröket, ő is olyan meleg szavakkal sutogta a sztambuli háremben fogva tartott szerelmének nevét, mint Ali pasa szölt előbb kincseihez:

—*Fatima! Édes, kedves Fatima! Drága szerelmem! Látlak e még valaha?*

Pedig tudhatta jól a hárem olyan, mint a halál, ahonnan nincsen visszatérés. Éppen ezért már nem kívánczozott vissza hazájába sem, ahol soha nem gyógyuló sebet kapott, szerelmének örökidőkre törtető elvesztésével.

Amint titokban figyelte a kincseit, babusgató pasát, olyan merész terv kezdett benne kibontakozni,

amellyel a pasának legalább annyi bánatot okozhat, mint neki okoztak Fatima elrablásával.

A *gyaurok vára* felől egyre hevesebb, és egyre elszántabb támadások kezdődtek az ostromló török sereg ellen. A sokat szenvedett törökseregben zúgolódtak az akindzsik megtorló lovasok, dzsebedzsik könnyű lovasok, szpáhik lovassága, de már a szultán sátrát vigyázó bosztancsik gyalogosok is.

Egyre hangosabban adták kifejezését annak; *elegük van az értelmetlen csatából*, hiszen Allah végérvényesen a gyaurok mellé állt.

Itt is, ott is, több sebből vérző harcosaik, fájdalmasan jajgatva kiáltották:

—*Allah a gyaurok mellé állt! Nem harcolunk tovább, mert Allah akarata ellen egy igazhitű muzulmán nem cselekedhet!*—kiabálták annak ellenére, hogy a kegyetlen janicsárok, éles jatagánjaikkal próbálták őket felhajtani azokra a létrákra, melyek az egri vár, több sebből vérző falaihoz voltak támasztva.

Ali pasa hallotta a zúgolódó, parancsot megtagadó harcosainak lázadását, de most nem rohant ki aranyozott kardjával. Máskor, kisebb zendülés esetén is kirohant, hogy a zendülőket személyes jelenlétével megfélemlítse, fejüket vétesse.

Kincseit rakosgatta, számolgatta mindaddig, amíg a gyauroknak egyik tüzes nyila, *az egri vár melletti Királyszékén* felállított sátrát, lángra lobbantotta. Ekkor aztán ösztönszerűen kimenekült a sátorából, egy percre otthagya az aranyos szőnyegére kiöntött, mesés kincseit.

Sátrát eddig őrző, elkeseredett bosztancsik gyalogos, e perceket használta ki arra, hogy a pasa

kincseit megdézsmálja. Sok-sok kincs közül az apróbbakat számolatlanul markolta fel, és azon nyomban buggyos nadrágja száraiba süllyesztette.

Nem volt közönséges tolvaj, így nem is magának szánta e ragyogó kincseket. Miután nadrágja szárába rakta, kirohant a sátorból. Éppen ideje volt ennek, mert jöttek a pasa leghűségesebb janicsárjai, akik kezükben, vízzel teli edényekkel, gyorsan eloltották a tüzet.

Ali pasa máris rohant vissza, hogy az aranyos szőnyegén hagyott kincseit, díszes ládikójába rakja, nehogy a sátor leégése után, mások is megláthassák.

Először nem akart hinni szemeinek. Amit ott látott, nem volt más, mint az összetúrt kincsek kupaca, amiből rögtön rájött, valaki meglopta.

—A kincsek! Valaki meglopta a kincseimet! Ki volt az!?—üvöltötte olyan artikulátlan hangon, mint gyaurok várában leölt bikák, mikor életük utolsó pillanataiban, fájdalmasan elbődülnek.

A janicsár aga hűséges katonáival rohant a pasa leégett sátrába és láthatta a széjjeltúrt kincsek fölött jajgató Ali pasát.

Mindenkit megmotoztak, megtapogattak, kivallattak a környéken, ám a keresett kincseket mégsem találták. Ekkor jutott egyiküknek eszébe, hogy Hasszán, eddig a pasa sátrát őrző bosztancsik gyalogos, eltűnt a sátor leégése után.

—*Felséges padisah! Az amúgy sem rövid szakálladat, növessze még hosszabbra az igazhitűek Allahja, akinek bölcsességéhez nem hasonlítható semmi más e nagyvilágon! Csak is Hasszán lehet a tolvaj, hiszen ő volt a sátor közelében.*

Ha nem ő volt, akkor miért menekült el, miért nem lehet most megtalálni?—rebegette Abdi aga, a

szpáhik agája, az iszonyatosan feldühödött pasának, de előbbi meghajlásából, nem volt bátorsága felállni.

Pasa szemei már olyan vészesen villogtak, mint a felbosszantott bakkecskének, amelyik meg van kötve, és csak emiatt nem tudja a bosszantó gyerekeket hegyes szarvaival felöklelni.

—Fejedet vétetem, ha kincseimet és annak tolvaját mihamarabb nem keríted elő!—ordított az amúgy is reszkető agára, majd éles kardjával, megfélemlítésül, többször suhintott irányába.

Abdi aga nagyon komolyan vette Ali pasa figyelmeztetését. Hogyne vette volna komolyan, hiszen kardjával suhintgató pasa, fülét majdhogynem lenyisszantotta.

Azt mondani sem kell, hogy az eddig rózsaszínű, riadt ábrázata, kéket-zöldet játszott iszonyatos félelmében.

Hajlongásaiból hirtelen felállva, a vérszomjas lovasok felé rohant, akiknek bármikor kedvük kerekedik éles kardjaikat vérbe mártogatni.

A kincslopás óta már egy félóra is eltelt, mire a megtorló lovas akindzsik végre Maklár felé indulhattak. Remélve azt, hogy a pasa tolvaja arrafelé menekül.

Ám a kincs tolvaj nem délnek iszkolt, hanem kelet felé. Az üldözők ekkor ezt mégcsak nem is sejtették.

Legalább hatvan lovas vágtaözött egyre sebesebb iramban Maklár felé. Úgy porzott utánuk a földút, mintha saját hazájuk sivatagjában száguldoznának, ám az ide nagyon messze van.

Már a Berki malomhoz értek, amelynek vízbemerülő, hatalmas kerekét, most nem hajtotta az Eger patak felduzzasztott vize. Nem recsegték,

dohogtak fából készült hatalmas fogaskerekei, amelyek a terményt őrő malomkövet hajtották. Nem is hajthatta, mert a főmolnár és molnár legények, még az egri vár ostroma előtt elhagyták a környéket.

Berki malom az Eger patak vizén

Királyi parancsra, a felvidékre menekültek, hogy az ostromló török seregnek ne maradjon semmi élelem. Így tették ezt a többi vízimalom molnárai is, akiknek malmai északabbra voltak a Berki malomnál, közelebb az egri várhoz.

Most, az elárvult malom környékén, nem hagytak semmi jószágot, terményt, ami eleségül szolgálhatna az egyre nagyobb számban érkező oszmán seregnek.

Csak néhány vadkacsa gágogott a duzzasztott tavacska csillogó tükrén, amelynek felszínét halvány pírrel festette meg az elköszönni készülő Napkorong.

Az is lehet, hogy egy-kettő, sunyi róka, nyaldosta szája szélét, az úszkáló vadkacsákat

figyelve. Ám a nyálcsurgatáson kívül, nem történhetett semmi más, mert a sunyi rókák a tavacska vizével nem voltak barátságban. A vadkacsák meg nem voltak hajlandóak éhes szájukhoz közelebb úszni.

A vadkacsák először nem akartak tudomást venni a veszett iramban érkező lovasokról. Amikor vezetőjük kiáltására lassítottak, ijedten rebbentek fel, és néhány szárnycsapással elérték a közeli, biztonságos nádaszt.

—Megállni! Megállni!—ordította egy kis idő elteltével a szpáhik agája, Abdi aga, amikor elérték a *Berki* malmot, és idegesen rántotta meg lovának zabláját. Eszébe jutott, hogy nem jó felé keresik a tolvajt, akit még eddig nem sikerült meglátni, utolérni, márpedig csak gyalogosan menekül. Mindez, roppant gyanús volt neki. A vágózó lova csak hosszú csúszás után tudott megállni.

Dühös aga parancsára vérszomjas katonák erősen megrántották vágózó lovaik zabláit, mire gyorsan megálltak a poros földúton. Csak a felkavart por keringett még egy ideig, majd az is, olyan észrevétlen telepedett rá a környékre, mint a közelgő est homálya. Megállásnak éppen ideje volt.

A lovak háta verejtéktől habzott. Erősen kitágult orrlýukaikon keresztül, kapkodva szívták magukba a levegőt, aminek ugyancsak híjában voltak.

Abdi agát nem érdekelte a vágózó lovak habos, verejtékes háta, csak a kincseivel menekülő tolvaj. Azt akarta ő minél előbb elfogni, hiszen élete függött ettől. Tudta jól, Ali pasának nem számít egy ember, száz ember, de még sok ezer sem, ha a kincseit akarja visszakapni.

Hatvan elszánt, kipróbált harcos állt meg parancsára és hallhatta ellentmondást nem tűrő hangját:

—Igazhitű, bátor, Allah hitében megingathatatlan harcosok! Visszamegyünk az Eger patak mellett található legfelső vízimalomig, és onnan háromfelé indulunk!

Húsz dzsebedzsik lovas megy Buda felé, húsz szpáhi lovas Szarvaskőnek. Húsz akindzsik, megtorló lovassal én indulok kelet felé, Felső Szomolya irányába. Érzésem szerint, errefelé menekül a tolvaj. Biztos vagyok benne, hogy a kaptárköveknél akar elbújni!

Aki elfogja élve, vagy halva, és a kincseket megtalálja, mesés jutalomban részesül! Aki összepaktál a menekülővel, annak fejét veszem!— fenyegetőzött az aga, ami érthető, hiszen az ő feje is veszélyben volt. Ha nem lesznek meg a hiányzó kincsek, Ali pasa minden bizonnyal fejét véteti.

Eddig azt hitték, csak a földút felkavart pora miatt nem lehet már látni. Amikor elült a por, akkor sem javult sokat a láthatóság. Kerecsend irányába figyelve láthatták, hogy az izzó napkorong lecsusszan a látóhatáron. Csak izzó tüze vöröslött még, mint a lobogó fáklya, aztán az is ellobbant a látóhatár szélén.

Kelet felé figyelve a Hold ezüstös, sarló alakú korongja ragyogott már az égbolt peremén. Pontosan olyan volt, mint az első akindzsik kezében tartott zászlóra festett félhold.

Rövid idővel a megállásuk után besötétedett. Az aga jobbnak látta, ha megvárják a hajnali órákat. Félt az éjszakától, amire minden oka megvolt. Várból gyakran kirohanó, portyázó gyaurok, szívesebben portyáztak az éjszakai órákban. A várvédők sötétben

is jól ismerték a tájat, míg az ostromlók, még nappal is könnyen eltévedtek az ismeretlen vidéken.

Mostanában különösen gyakran portyáztak, hiszen már senki előtt sem volt titok; *Eger vára nem hitvány akol. Erős vár, még megsebzetten is, amelynek falaitól, hamarosan menekülni kell Ali pasa és Ahmed pasa ostromló csapatainak.*

Amikor végre megvirradt, az előző napi parancs szerint, három irányba indultak, a menekülő tolvaj nyomait keresve.

*

Hasszán nem is sejtette, milyen szerencséje van. Ha már kezdetben helyes irányba indulnak üldözői, régen elfogják.

Hatvan lovagló harcos képes arra, hogy utolérje és minden árkot, minden bokrot tüzetesen átnézzon, miután egészen bizonyosan megtalálják. Ám az igazhitűek istene, Allah, most vele volt. Vagy talán a gyaurok istene, aki azt sugallta az őt üldöző Abdi agának, hogy rossz irányba, Maklár felé induljanak elfogására.

Amikor a menekülő az Almagyar dombnak tetejére ért, a szőlősorok között megállt egy rövidke időre. Megállt, hogy erősen dobogó szíve csillapodjon, és ziháló tüdejébe friss levegőt szívjon, amelynek e pillanatban ugyancsak híjában volt.

Ezt a rövid pihenőt használta fel arra, hogy buggyos nadrágjának szárából a földre csúsztassa kincseit, hiszen még azt sem tudta, miket hozott el Ali pasa mesés kincseiből.

Ha a pasa látta volna, minden bizonnyal esztét vesztí. Kincseinek egy része, melyeket kaftánja

szegélyével fényesítgetett még elébb, most a szőlősorok között, a poros földön hevernek.

Poros lett a színarany kehely, porosak lettek a drágakővel ékesített nyakláncok, a burnótos szelence, gyűrűk sokasága, karkötők. És még, ki tudná felsorolni a sok apró csecsebecses kincset, ami egy bőségesen buggyos török nadrágban elférhet.

Nem volt ideje, hogy mindet számba vegye. Egy-két perces pihenő után, egy talált rongyba tekerte valamennyit és tovább menekült keleti irányba, lefelé a Sík hegyen, a *Nyerges tető* kaptárkövei felé.

A *Nyerges tető* alatti *Kiskútnak* tisztavízű forrásánál megállt, hogy szomszúságát csillapítsa, és a vizes börtömlőjét frissvízzel feltöltse. Errefelé ismerte a tájat, hiszen gyakran portyázgattak korábban ezen a környéken.

Ütközben meg-megállt, hátrafordulva kémlelte a tájat, hogy üldözőit mielőbb megpillanthassa. Ám nem látott senkit, hiszen az általuk felkavart por, már messziről látszana.

Kellemes idő volt. A fákról szivárvány színeiben pompázó levek hulltak a fák alá. Az októbertvégi, lemenő napnak sugara pásztázta a szőlősorokat, melyeken érett fürtök felkínálták magukat. Leszakajtott egy-két fürtöt, hogy szomszúságát és éhét csillapítsa.

Talán már a tőkék is az ostrom végére vártak, mert terhesnek találták az érett fürtöket csüngetni.

Dombokon most nem hallatszott a szüretelő jobbágyok vidám éneke, nem nyikorogtak a termést szállító szekerek kerekei, hiszen az ostrom miatt a szüret is elmaradt. Ezek után a gyauroktól sem kellett félnie. Csendes volt a táj.

Ám ebben a csendes világban, egy idős, szőlőművelő jobbágyot látott félénken osonni a város felé. Hátán szőlővel megrakott faputtonyt cipelt. Félelem látszott rajta, de már nem győzte kivárni az ostrom végét, ezért lopakodott ki a *Nyerges* tetői szőlőjébe.

Sík hegyi pincelyuk

Még szerencse, hogy nem látta meg a török menekülőt. Így nem ijedt meg, hanem korábbi tempójában folytatta útját a város felé. Az is igaz, hogy ez a menekülő már nem volt ellensége.

Amikor Hasszán elérte az első tufába faragott kunyhót, a *Nyerges* tetőn, leült padkájára, hogy egy kicsit ismét megpihenjen. Mátra felé figyelve látta, amint az izzó napkorong lecsusszant már az égboltról, miután hamarosan besötétedett.

Talán éppen ebben a pillanatban figyelhette Abdi aga is a bíborszínű naplementét, és szólította katonáit megállásra, még Maklár előtt, a korábban elcsendesedett vízimalomnál.

Hasszán nem tudhatta, hogy üldözői rossz nyomon járnak. Ha tudta volna, nem siet annyira, hanem eleség után néz. A szőlő nem bizonyult eléggé laktatónak, mert gyomra ismét korgásba kezdett. Volt még tarisznyájában egy kevéske, száraz piláf és azt törögette, eszegette, de elfogyasztása után is alig csillapodott valamicskét éhsége.

A mindent eltakaró sötétségben megélenkült a vadak mozgása. Közele Mészhegy erdeje felől baglyok huhogása hallatszott. Pajdosi szőlő tőkái között fácán rikácsolt kétségbeesetten. Talán a róka szájából hallatta utolsó, kétségbeesett hangját, mert rövidesen végleg elcsendesült. Mészvölgy nádasa felől nádi farkasok vonyítását hallhatta, mintha figyelmeztetnék, húzódjon beljebb a pincekunyhóba, mert azon kívül élete egy garast sem ér.

Tufába faragott kunyhó kőpadkájára ült, amely egy fekhely volt. Korábban erre terített szénát a kunyhó gazdája, hogy a szőlőműveléstől elfáradva, néha megpihenjen.

Leült és hallgatta az éjszakában mozgó vadak hangjait, amely kissé megnyugtatta. Tudta jól, ha vadak hallatják hangjukat, akkor ember nincsen közelben.

Most lett ideje arra, hogy elgondolkozzon, mit cselekedett. Akármeddig gondolkodott, nem bánta tettét. Fatima elvesztéséért örök bosszút fogadott. Ali pasa kincseinek megvámolását a bosszú részének tekintette. Jól tudta, nem az ő háremébe került

szerelme, ám ő is hasonló módon ejtette fogságba háremének ágyasait, mint a többi török nagyúr. Ő volt legközelebb, így most rajta állt bosszút Fatimáért, és mindenért.

Márpedig ennél fájdalmasabb dolog nem érhetette a kincsek után sóvárgó, gőgös pasát, aki rabolt kincseit mindennél jobban szerette.

—*Fatima! Fatima! Látlak e még egyszer?*—
suttogta önmagának, a sötét, kőbevált kunyhóban, hiszen senki sem volt közelében.

Akinek most kérdését feltette, nagyon távol van tőle. Talán éppen ebben a pillanatban—egy sztambuli hárem foglyaként—hasonlóképpen suttogta ő is Hasszán nevét. Mindezt teljesen feleslegesen, hiszen onnan soha nem lesz szabadulása.

Koromsötét kunyhóban addig suttogta Fatima nevét, míg a jótékony álmólomsúlyként ránehezedett fáradt szemeire. Ezen nem is lehet csodálkozni, hiszen a nap eseményei, a menekülés izgalmai, nagyon kimerítették.

Nyugtalanul bóbiskolt valamicskét, ám ez a szunyókálás is tele volt rémséges álmokkal. Márvány tenger környéki kislek kunyhói között járt zavaros álmái szárnyán. Ott, ahol a falut, olyan köves, sziklás dombok ölelik körül, mint itt, a gyaurok földjén. Fatimával egymás kezét fogva, lépkedtek a dombok között, amikor vágató dzsebedzsik lovasok csapata száguldott feléjük. Őt és szerelmét láncra fűzve, vitette Abdullah aga a szultán udvarába. Kedvesét hárembe, és őt, a hódító seregébe fogatta be.

Riadt bóbiskolásából hangos csörtetésre ébredt.

Megriadt vadként pillantott ki az éjszakába, ahol a sarló alakú Hold és a fényes csillagok, némileg

megvilágították a környéket. Legalábbis annyira, hogy a zaj okozóját felismerje. Szarvas körvonalait vélte felfedezni, amelynek szerteágazó agancsa, akadozott egy alacsonyabb gyümölcsfa ágaiba.

Nyerges tetői kaptárkő

Amikor a vad észlelte a kunyhóból kibúvó Hasszánt, megriadva, futásnak eredt. Egy perc multán már a sűrű erdő fáinak ágait csattogtatta ágabogas agancsával. Onnan hallatszott még egy ideig az egyre inkább elhalkuló, megriadt vad csörtetése.

Ha eddig nem tudott igaziból aludni, ezután még annyira sem. Nem is lett volna már erre sok ideje, hiszen a keleti égbolt derengeni kezdett.

Pacsirták már fenn a magas égbolton jelezték egy új hajnalnak közeledtét.

Mivel ismerte a környéket, tudta, e bűvóhely nem jó. Nem láthat messzire, miután könnyen meglephetik üldözői, akikről jól tudta, hamarosan nyomára találnak.

Nyerges tetői kaptárkő üregének bejárata

Még mielőtt teljesen kivirradt, elindult a Nyerges tető kaptárköveihez, amelyről tudta, hogy egyik kúp alakú kő belsejében, egy kiskunyhó, egy pásztorkunyhó van bevájva. Ha tetejére áll, messzire elláthat, miután nem tudják meglepni üldözői. Handzsárjával, amelyet magával hozott, kivágott egy

csipkebokrot, hogy a kunyhót eltakarva, láthatatlanná tegye.

Amikor kivágta, odahúzta a bejáratához, és kipróbálta, hogy kíváncsi szemek elől, mennyire takarja el a kunyhó üreget. Ekkor kisé megnyugodott, és felállt a kúp tetejére. Nem először állt ezen a helyen, ahonnan jóval messzebbre láthatott, mint az éjszakai menedékhelyéről, ahonnan alig látott valamit

Még a Nap nem kelt fel a keleti égbolton, de már halvány pírrel megfestette az ég alját. Jelezve, mely tájékon kívánja éltető sugarával köszönteni először a Földet.

Visszafelé tekintve, figyelmesen kémlelte a tájat, amikor egy parányi porfelhőt látott az Almagyar domb irányában, mely hamarosan kiterébélyesedett, hiszen gyorsan közeledett.

Szíve nagyot dobbant. Jól tudta, az egyre nagyobb porfelhő, a közeledő akindzsik lovasok lovainak patáitól származik, akik üldözőit hozzák egyre közelebb.

Gyorsan leászott a kaptárkőről és az előbb kivágott, sűrű, leveles csipkebokrot maga után húzva, beosont a kúp belsejébe.

Még a fagy, az őszi szél, nem sodorta le ágairól a leveleket, ezért alkalmas volt arra, hogy teljesen eltakarja a parányi csőzkunyhó, kicsinyke bejáratát. Viszonylagos biztonságban érezhette magát a takaró bokor másik oldalán.

Nem telt el tíz perc sem, amikor távolról hangokat hallott, és úgy tűnt, mintha saját nevét hallaná. Még jobban fülelni kezdett, miután hamarosan hallhatta, nem képzelődik. Amikor még közelebb értek, érthetően hallotta Abdi aga kiáltását:

—Hasszán! Hasszán! Gyere elő! Nem lesz semmi bántódásod! —kiabálta teljes torokkal, hiszen máris kétségbeesetten gondolt arra, mi lesz, ha nem sikerül Ali pasa kincseit megtalálni.

—Hasszán! Kedves Hasszán! Ali pasa nem bánt téged! Ő jó ember. Csak a kincseit add vissza! Sőt! Még meg is jutalmaz, és a kincseiből kiválaszthatod a legszebbiket! —kiáltotta ismét, hízog, nyájas szavakkal.

Ha az üldözött nem ismerné, az előbb emlegetett pasát, talán még el is hihette volna rendkívüli jóságát.

Azonban nem volt hiszékeny és nem hitte el. Nagyon jól emlékezett a korábbi napokra, amikor minden gondolkodás nélkül, vágatta le gyaurok fejeit, és a sátra körül, húzatta valamennyit karóba.

Nemcsak gyaurok fejeit, de saját katonáinak is fejét vette, ha valami kedvét szegte. Márpedig őneki minden kedvét szegte. Ha sütött a nap, ha nem, ha esett az eső, ha nem, ha fűjt a szél, ha nem. Mostanában, amikor közeledett seregének veresége, az egri vár ostromának vége, különösen ingerült volt.

Szerencsére ismerte a pasa dühkitöréseit, ezért mézédés szavainak nem dűlt be. Az elműt napokban hallhatta, amint Ahmed pasával már majdnem vérre menő veszekedést folytatott. Márpedig Ahmed pasa egyenrangú véle, mégis haját akarta kitépni.

Ha ez így van, akkor egy olyan, közönséges bosztancsik gyalogost, mint ő, minden bizonnyal saját kezével fejezi le, vagy húzza karóba.

Az elhangzott mézes-mázás szavakra sem moccant. Ám iszonyú félelmében az eddigieknél is sokkal jobban reszketett. Nem tudhatta, mikor találják meg, hiszen körbe-körbe járták a Nyerges tető

kaptárköveit, melyek egyikének, csipkebokorral eltakart ürege, most búvóhelyéül szolgál.

Az egyik akindzsiknek, Musztafának, lova kaparni kezdte a talajt, éppen annak a kaptárkőnek közelében, melynek belsejében remegve bújt meg iszonyú félelmében.

—*Valaki van a közelben! A Próféta szakállára esküszöm, hogy Hasszán a közelben van!*—szólt harsányan harcostársához, miután leszálltak lovaikról, és kardjaikkal kotorták a sűrű bokrokat.

—*Olyan sok pincelyuk, bokor van erre felé, hogy könnyen elbújhat. Olyan ez a táj, mint Üszküdar környéke, a mi hazánkban.*—mondta a másik harcos, Deniz, miközben a felé a kúp felé sandított, ahol Hasszán, a kezében tartott handzsárjával, készült fogadásukra. Mert eldöntötte, nem adja olcsón életét.

Musztafa a takarásra odahúzott csipkebokrot piszkálgatta fényes fegyverével, és nagy gonddal nézegette a kunyhó üregét takaró bokrot. Kereste annak tövét, de bármiképpen nézegette, nem találta. Mindezért igyekezett felfedezését megosztani harcostársával:

—Kedves Deniz barátom! Allahra mondom neked, én úgy látom, mintha ennek a bokornak nem lenne töve. Láttál már te ilyen boszorkányos dolgot? Mert, olyat már nem egyet láttam, hogy a bokor gyökere kint van, és az ágai behajlanak egy repedésbe, vagy üregbe. Márpedig ennek a bokornak egyáltalán nem látom a tövét, nem láthatom, hogy honnan nőtt ki! Talán éppen azért, mert korábban levágta valaki, és ennek a bokornak nincsen semmi töve!

Eddig is nagyon félt a kunyhó üregében rejtőzködő Hasszán, mikor ezt meghallotta, érezte,

most aztán közel a vég. Nagyon jól tudta, hogy a felfedezésüknek végére járnak. Már idegességében ki akart rohanni az eddig rejtőzködésére szolgáló kunyhóból, de mégiscsak várt az utolsó pillanatig.

Deniz közelebb ment barátja hívó szavaira, a titokzatos bokorhoz, és kíváncsian nézegette:

—Én azt mondom kedves barátom, ha nem lenne ennyire szűrös, már becsusszannék mögéje, hátha valami bejáratot takar ez a rusnya, szűrös bokor.

Ha Deniz félt is, Musztafa nem félt annyira a szűrös bokortól. Meg aztán, gyanús volt neki lovának nyugtalansága, amely nem akarta abbahagyni a kaparást, miközben egyre türelmetlenebbül horkantgatott. Kíváncsisága erősebbnek bizonyult az apró szűrások kellemetlenségétől, ezért fegyverével máris piszkálgatni kezdte a titokzatos bokrot.

Alig kezdett hozzá a buzgó kutakodásához, amikor a távolabb tartózkodó Abdi aga harsány kiáltását hallhatták:

—*Igazhitű harcosok! Üljetek lóra, mert mielőbb széjjelnézünk ott, a szőlőssorok között!*—mutatott a Pajdos szőlőtőkéi felé, ahol az eddigi jó időnek köszönhetően, még nem hulltak le a levelek. Sőt, legtöbb tőkén még az érett fürtök is ott csüngtek. A hely alkalmasnak látszott arra, hogy a lombos szőlőtőkék között, észrevétlen megbújhasson valaki.

—Nagyméltóságú Abdi aga! Allah növelessze meg a szakálladat bölcsességedért. Én mégis azt mondom neked, itt kellene jobban kutakodni. Által nézni ezt a sok pincelyukat, amelyben könnyen megbújhat Ali pasa kincseinek tolvaja!—mondta Musztafa, akinek lova rendületlenül kapart első lábaival és nagyokat horkantgatott.

—Miből gondolod ezt Musztafa?

—Nagy bölcsességű Abdi aga! Legyen éveidnek száma még az égbolt csillagainál is bőségesebb! Te irányításoddal legyen szerencsénk megtalálni Ali pasa kincseit. A Próféta bölcsessége irányítsa minden cselekedeted, úgy, ahogy ezt korábban is tette. Én bizony abból gondolom, hogy lovam idegesen horkantgat, kaparja a földet, ami azt jelentheti, hogy közelben van kincsek tolvaja—válaszolta, miközben mutatott a gyanúsnak tűnő hely felé, az igazhitű harcos, Musztafa.

Bölcs aga fejét vakargatta egy ideig, majd mégis úgy látta jónak, ha a sűrű szőlőben kutakodnak először. Gondolta ezt már csak azért is, mert egy olyan közönséges akindzsiknek, mint Musztafa, ne legyen igaza.

—*Azt mondtam, hogy üljetek lóra, mert a szőlőket vizsgáljuk át először! Ha nem találjuk, akkor visszatérünk!*—mondta dühösen, és a húsfőző akindzsik harcos lova, máris kocogni kezdett a pajdosi szőlők irányába.

*

—**A** rejtett pince belsejében Hasszánnak egy nagy kő esett le szívéről, amikor hallotta és látta is egy szűk résen keresztül, az elvonuló üldözőit. Az első dolga az volt, az általa elképzelt keleti irány felé fordult és leborulva a kunyhó hideg kövére, hálaimáját suttogta el Istenének, Allahnak. Tudta jól, hogy e szerencsés fordulatért, kinek tartozik hálájával.

Miután meghálálta imájával a pillanatnyi megmenekülését, nem késlekedett tovább, hanem a csipkebokrot eltolva, kiugrott rejtekhelyéről.

Mint űzött vad, összevissza rohangált tanácstalanságában. Nem tudta merrefelé meneküljön.

Látkép a Nyerges tetőről az Eged hegyre

A Pajdos szőlői felé nem menekülhetett, hiszen arrafelé indultak keresni ellenségei. Visszafelé sem, mert ahová mentek most keresni, onnan megláthatnák. Végül, kivont szablyájával kezében, a Mészhegy irányába kezdett el futni. Volt neki handzsárja és szablyája is, amiket akkor ragadott magához, amikor megkezdte menekülését.

Pontosan ellenkező irányba futott, miután a Pajdos szőlőtőkéi közül csak a hátát láthatták volna, ha a fák nem takarják el. Szerencséjére, nem figyelte senki, mert Abdi agával az élen, a szőlőtőkékét kutatták buzgó szorgalommal.

Amikor a Mészhegy meredek, északi oldalához ért, a tájból kiemelkedő Eged hegyet pillantotta meg, nem is olyan távol. Tisztásabb részén, őzek, szarvasok békésen legelgettek. Arra gondolt, bárcsak őz lehetne, és gyors lábaival neki iramodna a Bükk hegység erdőrengetegének, messze maga mögött hagyva vérszomjas üldözőit.

Mivel ember volt, és egyben üldözött bosztancsik harcos, távolinak találta az Eged hegy erdejét. Lent, és közelben, a lába előtt, az Afrika szőlőinek pincelyukait pillantotta meg.

Rejtett-zugos üregeik menedékül kínálgatták magukat.

Nem késlekedett sokáig, hanem bukdácsolva futott le a Mészhegy meredek oldalán. Hamarosan elérte a legnagyobb pincebarlangot, amely olyan nagy, és olyan sötét volt, hogy egy egész csapat katona is elrejtőzhetne benne.

Mivel üldözői éppen ellenkező irányba vágtattak, volt ideje arra, hogy alaposan körülnézzon. Szőlőművelő jobbágyoknak kőbevájt, sok-sok pihenő kunyhói, alkalmasnak látszottak arra, hogy naplementéig, elrejtőzzön valamelyikben.

Megnézte a kisebb pincék mindegyikét, amelyekben szénával borított kőpadkákat talált. Ezek mindegyike arra szolgált, hogy nappali szőlőműveléstől fáradt jobbágyoknak, ne kelljen éjszakai pihenőre hazatérni, távolabbi otthonaikba.

Amikor valamennyit átvizsgálta, az először megtalált nagyobb barlangos pincét látta legalkalmasabbnak rejtőzködésre. Pince legbelső üregét nem világította meg a nappali fény, így most is átláthatatlan homály borította sötét belsejét.

Tüzet csiholt egy száraz taplóra, amivel botra kötözött szénacsóvát lobbantott lángra, hogy láthatóvá tegye azokat a belső üregeket, amelyek nappali fényben is sötétek maradnak.

Szénacsóva fellobbanó lángjánál láthatta, hogy sok-sok denevér csüng alá a pince boltozatából, nappali álmukban szenderegve.

Először megijedt, de miután látta, hogy most értelmetlenül, békésen pihengető állatkák, ezt a helyet választotta az újabb búvóhelyéül.

Hogy mégis, miért ezt választotta? Hasszán már jól tudta. Talán éppen a denevérek sokasága miatt.

*

Abdi aga egyre dühösebb lett, amikor a Pajdos szőlőrengetegét átvizsgálva, nem találtak semmi, olyan nyomot, amely a környéken Hasszán jelenlétét igazolná.

Ekkor még nem gondolta, hogy hamarosan még ettől is dühösebb lesz.

Musztafára nézett, aki éppen ekkor kezdett el hajlongani előtte és mézes-mázos szavaival szólt, ekképpen:

—Nagy bölcsességű Abdi aga! Allahba vetett hited legyen szilárdabb e hegy kaptárköveinél. A Próféta irányítsa minden cselekedetedet! Allah az, aki

téged éles eszű, igaz hitű muzulmánnaak teremtett, aki oly sokszor túljártál már a hitvány gyaurok eszén.

Táj a Nyerges tetőről

Én újfent azt mondanám, nézzük meg ismét azt a helyet, ahol okos, bátor paripám, többször is horkantgatott, és lábával türelmetlenül kaparta a köves talajt.

Az aga nem válaszolt hűségese harcosának semmit, ám hallgatott rá, mert katonái felé fordulva, szűkszavúan, csak ennyit mondott:

—*Vissza a kaptárkövekhez!*

Alig telt el tíz perc, amikor kisebb vágta után a köves, gödrös szekérút végén, megpillanthatták a

Nyerges tetői kaptárköveket, ahol a kincs tolvajt keresték korábban.

Hasszán nagyon okosan cselekedett, mikor elhagyta a legnagyobb kaptárkőben található búvóhelyét. Ám akkor, olyan hibát is elkövetett, ami bizonyosságot adott üldözőinek arról, hogy valóban a környéken bujkál, valóban errefelé kell keresni.

Amikor kibujt rejtekhelyéből, az üreget eddig takaró csipkebokrot elfelejtette visszatenni. A visszaérkezők közül Musztafa harcos izgatottan kiáltott fel:

—Nagy bölcsességű, aranyos Abdi aga! Allah növelje meg szakálladat, olyan hosszúra, hogy e kaptárköveket legalább százszor körbekötözhesd vele! Jobban vágjon az eszed, mint az én jatagánom, amelynek éle, egyetlen fűszálat százfelé képes hasítani. Ne legyek igazhitű muzulmán, hanem legyek ebhitű gyaurlak, aki Allahról semmit sem tud, ha nekem nincsen most igazságom!

Az aga már kezdte unni hízelgő alattvalója hajlongását, és hűséges nyálának a kelleténél is bőségebb csurgatását, ezért rákiáltott:

—Megmondanád, mit akarsz tudtomra adni? Vagy csak az időt húzod, hogy Ali pasa tolvajának legyen ideje elmenekülni?

—Nagy bölcsességű Abdi aga! Ezt az üreget előbb még nem láthattuk, mert ez a csipkebokor eltakarta szemünk elől. Ez nem jelenhet mást, mint azt, hogy valaki volt a pincelyukban. Hűséges lovam ezért kapart, ezért horkantott szorgalmasan. Ez a valaki csak Hasszán lehetett!—mutatott az időközben szabaddá vált, sötéten tátongó pincelyukra, amely

mellett a kivágott csipkebokor, igazának bizonyítékául szolgált.

Abdi agának, e baklövése láttán, teljesen elborult az agya. A meghajlott állapotában lévő Musztafát hanyatt lökte. Hasára lépve, úgy megtaposta, hogy a szerencsétlen, igazhitű harcos azt érezhette, mintha a vágásra ítélt, várból kiszabaduló bika taposná egyfolytában.

Azzal, hogy az aga megtaposta hűséges harcosát, Musztafát, a bőségesen megtelt méregzacskója még nem ürült ki teljes mértékben. Mindezért, úgy fordította, hogy feszülő fenekét a kezében tartott, több ágú korbácsával kedve szerint kiporolhassa.

Porzott is az eléggé, hiszen az egri vár ostrománál nem porolta ki senki. Kiporolták volna ugyan azok az ebhitű, gyaur várvédők, de volt annyi esze, hogy messzire elkerülje őket. Inkább az aga közelségét kereste, ahol nem záporoztak annyira a gyaurok nyílvesszői.

Mindez azt bizonyítja, hogy Musztafának is megvolt a magához való esze, és nyugalmasabb helyet keresett a gyaur nyílvesszők záporozásának idejére.

Az imént kitárulkozó, sötét pincelyuk mágnesként hatott a dühös agára. Kékült, zöldült tehetetlen dühében. Mindezt bárki megértheti, akinek van annyi ész kobakjában, hogy most belátja; *Hasszán elfogása csak egyetlen pillanaton, egyetlen hajszálon múlt.*

Vajon lesz e még, ilyen pillanat? Ez volt a nagy kérdés, melyre választ most, senki sem képes megadni. Még Abdi aga sem láthatott a jövőbe, ezért

lováról leugorva, becses turbánját verdeste, a szabaddá váló üreg oldalához.

Miután kellő mértékben kirojtosodott az aranyos zsinórokkal által szövött, díszes turbánja, lehajolt és úgy csusszant be az üreg szűk nyílásán.

Alighogy becsusszant, egy förtelmeset ordított, melynek hangereje, egy afrikai oroszlánt is meghazudtolna. Mivel nem volt közelben semmilyen oroszlán, csakis ő bődülhetett ekkorát:

—*Hasszán! Hasszán! Hová tetted a többi kincset?!*—kiabálta teljes torokkal és kezében egy fényes, drágakövekkel kirakott aranygyűrűt tartott, amint kimászott a homályos pincekunyhó üregből.

Az akindzsik harcosok még az előbbi, dermesztő ordítás hatása alatt álltak, mindezért, moccanni sem mertek. Aga kezében tartott gyűrűre figyeltek. Csillogásának fényereje, alig maradt alul a Nap vakító fényénél, amely nemsokára ismételten elköszönni készült ettől a tájéktól.

A dühös aga most bánta csak igazán, hogy előbb nem hallgatott katonájára, akinek lova már korábban nyomára akadt a rejtőzködő tolvajnak.

—*Harcosok! Allah rendíthetetlen, bátor katonái! Körbejárjuk a hegyet!*—kiabálta idegesen, majd a kis csapat élére állva, mihamarabb elindultak a felé a szekérút felé, amely mélyen tufába vájva, leérkezik a Mészvölgybe.

Csapat egyik fele balra fordult, másik, pedig jobbra, hogy körbezárják a Mészhegy közelében található fenyőerdőt, a környéken bujkáló Hasszánnal együtt.

Nem telt el még öt perc sem, amikor lovak patáitól, olyan ijesztően hangos lett a Mészvölgy

környéke, hogy nádasok zsombékjaiban rejtőzködő farkasok biztonságosabbnak látták, ha egy ideig elhagyják a búvóhelyül szolgáló nádtengert és elrejtőzködnek az erdőrengeteg sűrűjében.

*

Az Áfrika kispincéiben rejtőzködő üldözött ismét megnyugodhatott egy rövid időre, amikor ellenkező irányból, a tufába vájt, mély szekérút felől, hallhatta üldözői egyik felének távozó robaját.

Nem tudhatta, hogy most zárják körül. Hiszen a másik lovas csapat visszafelé indult, hogy a Nyerges tetőt megkerülve, az Árfika pincéinél találkozzanak Abdi aga által vezetett akindzsik társaikkal.

Ez utóbbi csapat lovainak sok-sok patái alatt, dübörgött a tufába vájt szekérút. Mintha titkos folyosókat, vagy rejtett pincéket faragtak volna oda a hitetlen, ebhitű gyaurok.

Megkönnyebbülve tapasztalta a távolodó dübörgést. Éppen ideje volt egy kis nyugalomnak, mert a kincseket rejtő ruha kötése oldódni kezdett.

Nem is sejtette, hogy már el is hagyott belőle. Az Abdi aga által megtalált gyűrűt is elhagyta. Nem sejthette, mert azt sem tudta, mennyit rakott először buggyos nadrágja szárába. Így azt sem tudta, hogy az aga megtalált belőle egy fényes, ékköves gyűrűt, amelytől szinte esztét vesztette.

Csipkebokor otthagyása után, ez volt a második nagy hiba, amit elkövetett, gyorsan egymásután. Ám egyik elkövetéséről sem tudott.

Mint csepegő vér nyomán, áldozatát követő oroszlán még inkább megvadul, úgy lett egyre éhesebb Ali pasa ellopott kincseire Abdi aga. Eszét vesztve vezette ellenkező irányba csapatának másik felét.

Minden üldözője elhagyta a környékét, ami egy kis időt adott az üldözöttnek. Pillanatnyilag megnyugvó Hasszánnak ismét elvesztett szerelme jutott eszébe és az, hogy mindez nem következett volna be, ha nem rabolják el tőle a kegyetlen hárembasák.

—Édes Fatima! Én drága, felejthetetlen Csillagom! Látlak e még egyszer? —kérdezte ismét, de mindezt Allahon kívül nem halhatta senki más.

Az Eged hegy felől érkező őszi szél gyorsan tovasuhanva, sirt a sokszínű lombok között. Borzolta a tájat Királykúttól délre elterülő *Csobánka* dimbes-dombos legelőjén, ahol gazdátlan, elkóborolt, szilaj marhák legelésztek, nem félve a töröktől.

Mintha még a szomorú őszi szél is azt susogná, nincsen Hasszánnál senki sem boldogtalanabb. Könny szökött szemeibe, amikor azokra az édes percekre, órákra, napokra gondolt. Azokra, melyeket szerelmével tölthetett, a sziklás, dimbes-dombos kislejűkben és annak vadregényes környékén, ahol, olyan a táj, mint errefelé.

Lassan már három éve annak, hogy a hárembasáknak megtetszett Fatima páratlan szépsége. Kegyetlen szpáhik segítségével foglyul ejtették falujának széplányait.

Szerelmét pontosan akkor ejtették foglyul, amikor egy erdőbe értek. Egy vastagabb botot fogott

kezébe, és azzal támadt a lányrablókra. Nem gondolhatta komolyan, hogy sikerül megvédeni, akit legalább tíz fegyveres fogott körbe.

Talán az életébe kerül az ellenállás, ha egyik lányrabló, szpáhi, nem kiált társaira:

—Ne öljétek meg! Erős katona válik belőle, ha élve fogjuk el! A szultán seregébe, ilyen erős, fiatal harcosok kellenek! Még jutalmat is kaphatunk érte.

A jutalom szóra kisé szelídebbek lettek a vérszomjas harcosok, miután kezét megkötözve, rabszíjra kötött foglyok közé lökték. Már egy egész kiscsapat gyűlt össze, mire falujukhoz értek. Elfogásával ismét szaporodott a szíjjal megkötözöttek száma.

Emlékezett most vissza a korábbi évekre, Hasszán.

Soha nem felejthető bánata miatt, búsult még egy ideig, majd a denevérekkel teli pincebarlang tetejére lépkedett fel, hogy minél távolabb láthasson.

Az kétségtelen, hogy az Afrika gyümölcsöséből nem lehet távolabb látni, mivelhogy ezt a behorpadt földcskét, körbeveszik az erdővel borított dombok.

Amikor felért, gyönyörködött a közeli kaptárkövekben, hegyekben, melyek közül, balra fordulva, az Eged hegy volt a legmagasabb. Miután jobbra fordult, a Bikkbérc és a távolabbi Várhegy ormait láthatta kiemelkedni e szépséges táj fölé.

Hazája tájait juttatták eszébe e hegyek, ami most különösen jólesett neki. Törökországban található Cappadocia kaptárköveire gondolt, ahol a kúpok égbemeredő alakzata, hasonló látványt nyújt, mint e tájék kaptárkövei.

Nem sokáig örülhetett e lenyűgöző táj látványának, mert a közeli Mészvölgy északi végétől, vágatató lovak patáinak dübörgéseit hallhatta.

Hallhatta azt is, hogy a Novaj község felé csordogáló, mészvölgyi kispatak medrébe ért üldözőinek egyik része, miután szaporábban csobbant a víz a kispatak medrében.

Nyerges tető kaptárköveiből

Az eddig békésen úszkáló vadkacsák riadtan, hápogva rebbentek föl a kristálytisztá vízről és menekültek a közeli nádas oltalmába.

Nem bánták azt sem, ha a nádas zsombékjaiban szunyókáló farkasok fölébrednek. Jobban féltek a vágatató lovak patáitól és a nyergükben ülő, mindenre elszánt harcosoktól.

Nemcsak a farkasok jelentettek veszélyt a riadtan menekülő vadkacsákra, legalább annyira félhettek a sunyi módon lapuló, ravasz rókáktól. Ám most azok is jobban meglapultak és várták, hogy az akindzsik lovai szélvész gyorsasággal elszáguldjanak mellettük.

Talán emlékeikben ott élt még e bátor harcosok emléke, akiknek szablyája élesebb a legjobb borbély borotvájánál, míg nyilaik elől elmenekülni eddig még egyetlen rókának sem sikerült.

Annyi bizonyos, ha a bátrabb farkasok féltek, akkor ők még inkább félhettek.

A kanyargó kispataokban száguldva, hol a vizet fröcskölték, hol a száraz, kavicsos pataszélen hányták a szikrákat lovaik patkói.

Nem követték a víz folyását, hanem élesebb kanyarokat kiegyenesítették, hogy minél előbb Hasszán feltételezett búvóhelyéhez érjenek.

Ha a rókák, a farkasok féltek, pedig életükre most nem törtek a mellettük elszáguldó harcosok, akkor Hasszánnak még inkább volt mit féltenie.

Tudta, hogy bármely percben felbukkanhatnak. Már el is hagyták a kispatak medrét, és egy perc sem kellett neki, amikor kisebb porfelhőt láthatott a Mészvölgy felől, mely közeledve, egyre jobban terebélyesedett.

Mint a zivataros égből cikázó villám, közeledtek feléje a fegyvereiket csörtető, vágató akindzsik, élükön a mindenre elszánt agával.

Talán már észre is vették, hogy ott áll a pince tetején, de ebben nem volt teljesen bizonyos. Ha bizonyos lett volna, akkor sem tehetett semmit, hiszen vágató lovasok elől, egy gyalogosnak, semmi esélye sem lehet elmenekülni.

Mégis rohanásba kezdett, hogy mielőbb a denevérekkel teli hodálybarlangban rejtőzködjön.

Éppen idejében cselekedett, mert a Nyerges tető felől is megérkezett a másik üldöző csapat. Így aztán bezárult a kör a Mészhegy és Afrika körül. Körbezárták azt a pihengető denevérekkel teli pincebarlangot, melynek belsejében a bosztancsik gyalogos, úgy érezhette magát, mintha a Mészvölgy nádi farkasai vennék körbe, csattogó agyaraikkal.

*

Ez az őszi nap, olyan rövid, mint Abdi aga kecskeszakállá, amely nem akar már hosszabbra nőni. Hiába kívánják ezt neki hűséges, vagy csak hűséget mutató alattvalói.

Könnyen lehet, hogy mindennek éppen ellenkezőjét óhajtják. Például azt, hogy töredezzen el szakállá úgy, mint a bokrok sűrűjében csörtető vaddisznónak sörtéi. Élete meg legyen olyan rövid, mint az egri várnál való tartózkodása.

Márpedig ez a tartózkodás, sokkal rövidebb annál, mint ő ezt most gondolja. Ahmed pasa, Ali pasa, egyre kevesebbet emlegeti a hitvány gyaurok gyávaságát. Titokban arra készülnek, hogy egy éjjelen, úgy iszkolnak el a vár alól, mint az őszi ködök a Mészvölgyből, amikor bekukkant oda az áldott, felkelő Napnak éltető sugara.

Ám most az agát eddig soha nem tapasztalható jókedv, és derű kerítette hatalmába. Alattvalóihoz, olyan kedveskedéssel közeledett, hogy Musztafa hajlandó volt azt hinni, Abdi aga elméje elborult. Az

eddig eredménytelen üldözés után, bizony még ez is előfordulhatott, ha lelkivilágába képzeletileg magát valaki. Ezt a hirtelen támadt jókedvét megérheti.

Először is, élete már nincsen veszélyben! Hasszán elfogása és a kincs visszaszerzése, soha nem látott közelségbe került. Legalábbis ezt most jogosan hihette. Húsz, kegyetlen akindzsik, megtorló lovas által körbe véve, semmi sem látszik annyira biztosnak, mint a kincs tolvaj elfogása.

Jókedvében elfeledkezett még arról is, hogy Musztafának, az egyszerű alattvalójának, olyan felettese ő, mint neki Ali pasa. Ezért gőgösen kell vele beszélni, a megfelelő távolságot kell tartani. Úgy, ahogyan ezt eddig cselekedte. Hiszen még most volt az, amikor az előtte csúszó-mászó alattvalóját fellökte, majd alaposan megtaposta.

Ha jobban átgondoljuk, alattvalójához való leereszkedését, meglehet érteni. Musztafa volt az, aki először állította bizonyossággal, Ali pasa tolvaja közelben rejtőzködik. Az is igaz, hogy neki meg lova jelezte. Ám ezt a jelzést nem mindenki vette volna észre, ezért mégiscsak dicséret illeti:

—*Kedves Musztafa! Nagyon jó lovad van! Amellett, hogy sebesen vágta, jó a szimata. Mindez annak köszönhető, hogy engedelmességre tanítottad. Tanítottad arra is, hogy minden szokatlan körülményt, előre jelezzon. Mindez a Te érdemed. Gondom lesz rá, hogy Ali pasának figyelmébe ajánljalak.*

Talán testőrsége soraiba választ, miután sokkal könnyebb lesz életed folyása. Még az is előfordulhat, hogy agának léptet elő, miután egyenrangú leszel velem, édes Musztafám!—hízelt az aga, remélve azt, hogy csak nyerhet azon, ha a kincs tolvaja, és főleg a kincs előkerül.

Musztafának már elcseppent a nyála, ennyi jó hallatán, ami hamarosan valósággá válhat számára. Földre rogyva, mászott közelebb a nagyúr lábaihoz. Ez időre bőségesen összegyűlt nyálában úsztatta nyelvét, hogy minél lágyabban beszéljen ahhoz, aki ennyi szépet mondott most neki:

—*Kedves, drága Abdi aga! A mindenség ura, Allah, kenegesse édes mézzel még sokáig a te hosszú, sikamlós nyelvedet. Kenegesse, hogy még sokáig, ilyen szépeket mondhassál nekem. Annyi kedveset, olyan édeset mondtál, mint a legédesebb mézes lép.*

Máris az aranyló mézecske csepegését érzem, széjjeltátott szájamban. Én csak ízlelgetem, szopogatom, nyelegetem, és nem tudok eltelni véle. Mindezt nagyon lassan teszem, nehogy hamarabb elfogjon a kelleténél.

Bizony mondom neked, ha elfogyna, én már csak az üres, száraz viaszt szopogathatnám.—adta vissza a kapott hízogató szavakat a hűséges akindzsik harcos. Ugyanis látta, hogy az aga már szeretné végre a nyulat megfogni. Ez a nyúl nem a bokorban bujkál, hanem pár méterre tőlük, a barlangos pincében, a sötét pincebarlang üregeiben. Persze, nem is nyúl az igazán, hanem maga Hasszán, aki Ali pasa kincseivel együtt, végre most horogra kerül.

Sok hízogató után ideje volt hozzálatni az elfogáshoz, mert a nap már ismét vége felé járt. Vár irányában vörösen lángolt az ég alja, ami azt jelentette, hamarosan besötétedik.

—*Igazhitű harcosaim! A kincs tolvaj egy karnyújtásnyira van előttünk. Csak ki kell nyújtani kezeinket, és Ali pasa kirablója, máris a foglyunk lesz. Elérkezett az ideje annak, hogy több napos üldözés után, végre jó híreket vigyünk Ali pasának.*

Az igazságos Allah növecsze, olyan hosszúra szakállát, hogy ott azt a nagy hegyet, legalább százszor körbe kötözhesse véle!—mutatott az Eged hegy felé, miközben soha nem látott derű sugárzott arcán. Olyan pír borította arcát, mint a most elköszönni készülő, izzó napkorongnak környékét.

A húsz akindzsik, olyan üdvrivalgásban tört ki, hogy a Mészvölgy nádasaiban rejtőzködő farkasok, mélyebbre kaparták magukat a zsombékjaikban.

*

Királykút melletti pincebarlang

Hasszán a sötét, zegzugos hodály legmélyén, remegve hallgatta az akindzsik harcosok üdvrivalgását, melyből tudhatta, mindjárt

berohannak búvóhelyének legsötétebb zugába. Azt is tudta, ez már nemcsak csatazaj, hanem egyben győzelmi üdvívalgás. Biztosak elfogásában, biztosak győzelmükben.

Cselekednie kellett, mert hallhatta, amint lovaikról leugrálva, a bejárat felé csörtetnek.

Tűzcsiholó szerszámával gyorsan meggyújtotta a korábban elkészített szalmacsóvák egyikét, és a másik kezével az előre elkészített fadorongért nyúlt.

Az előre elkészített, zöld fűvel is összekevert szalmacsóva, okádta a füstöt. Csüngő denevérek türelmetlenül, dühösen, mozgolódni, csipogni, sírni, sikoltozni kezdtek a sűrű füsttel borított, belső barlangnak boltozatán.

Már a füst is nagy háborgatás volt a szunyókáló állatoknak. Kezében tartott, szorosan markolt fadoronggal, alaposan megdöngette a barlangos pincehodálynak dohos boltozatát. Ezután, félreugrott, hogy a feldühödött állatkáknak ne legyen útjában.

Fáklya fényétől, a fadorong okozta kongástól, a barlang, olyan rejtelmessé, ijesztővé változott, mintha ősi szellemek tartózkodnának belsejében, és nekik nem tetszene a hivatlan látogatók felbukkanása.

Abdi aga és akindzsik harcosai, már ennyitől is megtorpantak a barlang bejáratban. Mikor aztán szemben találták magukat a sikoltozó, ezernyi denevérrel, kétségbeesetten rohantak kifelé.

Nemcsak ők ijedtek meg, hanem a pihenésükben megzavart, menekülő, pici állatok is. Nekirepültek a befelé igyekvőknek, és fájdalmas

csípéseket, harapásokat ejtettek rajtuk, ahol csak érték őket.

—Allah segíts! Allah segíts!—kiabálták mindannyian iszonyatos félelmükben.

Repülőállatkákból jutott az ártatlan lovaiknak is. A közeli fákhöz sebtében odakötözött lovak, véget nem érő, fájdalmas nyerítésbe kezdtek, mert a sok-sok menekülő állatka, őket is csípegette, kóستolgatta és harapdálgatta.

Amikor már nem bírták elviselni harapásaikat, csípéseiket, elszaggatták a fához kötözött kötőfékjeiket és nekiiramodtak az Almagyar domb felé vezető útnak, amerről jöttek korábban.

Barlang üregének eddigi csendjét megzavaró üldözők, hiába fohászkodtak, kiáltották kérésüket Allahnak, most nem jött segítségükre. Talán éppen azért, mert egy másik igazhitű harcosnak, Hasszánnak akart segíteni.

Helyben történő futkosás, rohangálás helyett, jobbnak látták, ha lovaik után nyargalnak.

Ha valaki figyelte volna őket, láthatta, hogy elől esztét vesztetten, gyalogosan menekül, rohan Abdi aga. Utána a vesztes akindzsik lovasok, akik fegyvereik nagy részét elszórják az úton.

Időnek kellett eltelnie ahhoz, hogy az üldöző denevérektől is végre megszabaduljanak. Hiszen estefelé, élelmet keresni, amúgy is repülni indulnak. Naplemente környékén mindig élelem után kutatnak.

Abdi aga és harcosai, mire végre utolérték az Almagyar dombon már pihengető lovaikat, bizony ők maguk is kapkodtak a levegő után. Vár irányába nézve nem láthattak mást, mint a sötétben világító jelző tüzeket, ahol az egri várat ostromló harcostársaik pihengettek. A nap elteltével ismét

számot vethettek arról, hogy ez a nap sem hozta meg a győzelmet.

A vár egyre bevehetetlenebb. A gyaurok minden támadást visszavernek. Nemcsak visszaverik támadásaikat, de gyakorta kirohannak a vár falain kívülre, és erősen gyérítik soraikat.

A kudarc után visszaérkező, aga által vezetett vesztés csapat, afelé a legnagyobb, és legdíszesebb sátor felé igyekezett, amelyik a *vár melletti Királyszékén* legfényesebben volt kivilágítva, a fáklyák lobogó lángja által.

Ali pasa már nagyon türelmetlenül várta őket. Ezen nem lehet csodálkozni, hiszen mostanra várta azt, hogy Abdi aga átadja a visszaszerzett kincseket. De nemcsak a kincseket, hanem a tolvaj Hasszánt, akinek fejét ő nyisszantja le éles, arany díszítésű handzsárjával, s tűzi karóra, mindenki számára elrettentésül.

Alig győzte várakozással az érkezőket, akik az elszabadult lovaik miatt, jókora késéssel, végre mégiscsak megérkeztek.

Abdi aga még akkor is csúszva-mászva közeledett volna Ali pasa sátrához, ha sikerrel jár csapatának enapi portyája. Így aztán meglehet érteni, ha az eredménytelen nap után, ezt a bőséges hízelgését, a korábbiaknál jóval előbb elkezdte.

A pasa rosszat sejtett. Nagyon rosszat. Gyanús lett neki alattvalója, korábbiaknál előbb elkezdett hízelgése, hajlongása, csúszkálása, ezért türelmetlenül rákiáltott:

—*Ne hajlongj annyit, mint a Mész völgy nádszálainak hullámzó tengere! Ne húzd az időt, melynek bizonytalansággal eltöltött, minden perce,*

megemészti lelkemet! Mutasd megkerült kincseimet és vezesd elibém annak bitang tolvaját!

Abdi agára nehéz percek következtek. Az időt akarta húzni a végtelenségig. Minél későbbre tolva a valós helyzet ismertetését, az egyre türelmetlenebb pasával. Ám a pasa gyors, és egyenes választ várt kérdéseire.

—Felséges Ali pasa! Legyen szakállad hosszúsága hosszabb, mint...

—Ne törődj most a szakállam hosszúságával, melynek hosszúsága most, egy cseppet sem érdekell! Mutasd a kincseket és hozd lábaim elé annak gaz tolvaját! Ez érdekelt most engemet, és nem a szakállam!

A szakállam hosszúsága csak a bajt hozhatja rám. Minél hosszabb, annál nagyobb lánggal ég, ha ezeknek a hitvány gyauroknak ismét kedve támadna tüzet okádó nyilaikkal errefelé lődözni, és az újabb sátramat ismételten felgyújtani.

—Édes Ali pasa! Felséges nagyuram! Az úgy történt, hogy Allah, minden bizonnyal, a tolvaj Hasszán mellé állt. Mivel is lehetne magyarázni, hogy már majdnem elfogtuk, amikor az igazhitű, minket cserbenhagyó társunk, denevérek ezreit küldte ellenünk.

Allah nem akadályozta meg, hogy azok a rusnya állatok, minket összezsúpdessenek, megcsúfítsanak.—siránkozott és a pasa maga is láthatta, amint alattvalója, úgy össze van harapdálva, mint az ő szája széle, melyet kincseinek elvesztései miatt harapdált össze, ideges várakozásaiban.

Ha nem ismerné Abdi agát, azt gondolhatná, nem ő az, aki előtte most kétségbeesetten hajlong. Annyira átváltozott a denevérek csípései miatt. Arca

felpuffedt cipónyi nagyságúra. Megkékült és több helyről még most is szivárgott a vér.

—*Ne hajlongj előttem, ne húzzad az időt feleslegesen, amely úgys olyan rövid, mint a gyaurok vára melletti tartózkodásunk ideje! Azt mondd meg nekem, mi van a kincssel? Hol van a tolvaj?*

—*Felséges padisah! Sajnos, a kincs még mindig nála van. De tudjuk azt, mely barlangban bujkál. Ha több harcossal vonulunk ki ellene, minden bizonnyal elfogjuk!*—síránkozott arccal földre borulva az aga, de Ali pasát mindez nem hatotta meg. Sőt, a hirtelen kinyújtott lábával fellökte, majd oldalába rúgva, kiáltotta:

—*Ha holnap reggelre, mire a fényes napkorong napkeletről előbújva ismét sátramra süt, nem lesznek meg kincseim, akkor arra a karóra tűzöm fejedet!*—mutatott arra az egyetlen karóra, amely még fej nélkül, hegyesre faragva, meredezett a török örtüzektől bíborszínűvé vált ég felé.

Többi karónak mindegyikén véres fejek aszalódtak még a korábbi napokról. Gyaur fejek voltak azok leginkább, de voltak közöttük igazhitűek fejei is, akikre a pasa valamiért megharagudott.

Abdi aga hihetetlen gyorsasággal pattant fel a pusztaföldön fetrengő helyzetéből, és rohant katonái felé, hogy az újabb üldözés mielőbb elinduljon.

Legelőször azzal kezdte, hogy a korábban Buda felé, Hasszán üldözésére küldött *dzsbedzsik* katonákkal, megerősítette csapatát. De Szarvaskő irányába küldött, *szpáhik* lovasokat is csapatába fogta.

Így aztán a korábbinál már háromszor annyi, vagyis hatvan, mindenre elszánt harcossal indulhatott vissza a Mészhegy környékére, az Afrika szőlődombja közeléhez, ahonnan a denevérek elől elmenekültek.

Bizonyos volt benne, hogy a kitűnően felszerelt, mindenre elszánt, megerősített csapata, nagyobb eséllyel indulhat az üldözött elfogására.

*

Amikor Hasszán a denevérek segítségével végre megszabadult üldözőinek karmaiból, sejthette, másnap ismét hajszát indítanak elfogására. Csak ezúttal erősebb csapattal jönnek, mint az előző napon. Ali pasa nem mond le kincseiről, csak pusztán a rusnya denevérek támadása miatt. Azt persze, nem tudhatta, hogy az *akindzszik* katonák mellett, már ott lesznek a *szpáhi*k és a *dzsebedzszik* harcosok is.

Miután magára maradt az Afrika szőlőiben, kelet felé fordult és letérdelt, földig hajolt az imaszőnyegül használt zöldellő pázsitra, és hálaimájával köszönte meg Allahnak, hogy eddig őt segítette és nem az életére törő, vérszomjas harcosokat.

Tudta, imája mellett neki is tenni kell valamit. Mintahogyan azt is tudta, hogy a denevérek által lakott pincéből mielőbb távoznia kell, mert először itt fogják újra keresni.

Késő este volt már, amikor nekifogott, hogy szénacsóvákából, botra kötözött fáklyákat készítsen, amelyekkel világítva, átkelhet a Mészvölgy, farkasokban bővelkedő nádasán.

Fenyőfából vágott botokat éles handzsárjával, hogy a gyantás, enyves tartalma miatt, még a széna leégése után is tovább égjen, világítson.

Az itt található, kiterjedt nádasban, sok nádi farkas vert tanyát. Zsombékjaikat már korábban láthatta, mikor társaival portyázott a környéken.

Az bizony igaz, ekkor még nem gondolhatta, eljön az idő, amikor koromsötét éjjel, egyedül kell átkelnie a veszélyes nádason, mert Ali pasa vérre menő hajszát indít ellene.

Amikor elkészült a fáklyákkal, megtapogatta kaftánja zsebébe és gyomorkendőjébe rejtett, rongyba kötözött kincseket, melyeket még most is ott talált. Ez kisé megnyugtatta, mert ennyi menekülés, szenvedés után, könnyen el is veszíthette volna.

Tervei voltak a kincsekkel. Becsületes életet szándékozott kezdeni, és ehhez pénzre volt szüksége. Földet akart vásárolni. Hozzá igavonó állatokat, szerszámokat, hogy becsületes munkából élhessen, és tarthassa el leendő családját itt, a gyaurok földjén, ahol a letelepedésre gondolt. Hiszen Fatimáról végleg le kellett mondania. Magával hozott kincs, mindezek megvalósításánál, sokkal többre volt elegendő.

Szegény lakosság támogatására is gondolt, akiket a pasák csapatai többszörösen megraboltak, megnyomorítottak. Az elképzelése nagyon szép volt, de a megvalósuláshoz életben kellett maradnia.

Életéért ebben a pillanatban, senki adna egyetlen garast sem. Most éjjel, még túl kell jutnia a Mészvölgyön. Ha megvirrad és eljön az újabb nap, mindenre elszánt, kemény harcosok, kipróbált fenevadak, üldözik majd tovább.

Kezébe fogta a fáklyákat, a tűzcsiholó szerszámaival egyet meggyújtott, és elindult, nagy-

nagy óvatossággal, a Mészhegy gerincén keresztül a Pajdos felé, a lapos kövekből kirakott kunyhó mellett.

Kicsit került ugyan, de a farkasok által lakott nádasban, minél kevesebbet akart időzni. Errefelé volt legrövidebb az általvezető út.

A szőlőművelők Mész hegyi pihenő kunyhója, lapos kövekből építve

Amikor elérte a Pajdos szőlőinek szélét, balkéz felé, keletnek vette az irányt, és ezen a mélyen bevájt szekérúton érte el a Mészvölgy hullámzó nádtengerét, amelyből csak annyit láthatott, amennyit a lobogó fáklya fénye megvilágított lábai előtt.

Az őszi szélről hullámzó nádtenger sejtelmesen zizegett, zörgött a viszonylag csendes őszi éjszakában, amikor csillapodott a nappali szélfúvás.

Már félútján volt a nádason átvezető útnak, amikor tüzes szempár parázslott vele szemben, alig tízméternyire tőle.

Nyerges tetőről Mészvölgybe vezető, tufába vájt szekérút-Szomolya felé 1

Nem egy pár, hanem több is. Talán egy egész falka vicsorgatta fogait, csattogtatta agyarát.

—Jaj neked Hasszán, szegény Hasszán!— susogta a szélről hajladozó nádtenger, és szánalommal zúgta a közeli fenyőerdő sűrűlombja és károgták a sötétben menekülő varjuk is.

Csillagok teljes fényükkel ragyogtak az ég boltozatán, ahol a növekedő, ezüstös fényű Hold, ráérősen araszolgatott égi pályáján.

Mészvölgy északi vége felől farkasok vonyítását hallhatta, amikor remegő kezével, a világító fáklyát maga előtt tartva, óvatosan haladt keresztül, a nem

túl széles nádason. A másik kezében éles handzsárját markolászta, hogy a támadásra gondoló farkasoknak idejében kedvét szegje.

Nyerges tetőről Mészvölgybe vezető szekérút, Szomolya felé 2.

Az égő fáklyáról egy másikat is meggyújtott, nehogy a most égő fáklya ellobbanása után, sötétségbe boruljon az éjszakai táj, miután támadásba lendülnének, a most még csak acsarkodó, de mindenképpen életére törő fenevadak.

Sokkal jobban félt, mint ezt korábban gondolhatta. Halál közeledtét jelző kuvik huhogott. Nádas szélén emelkedett a domb, ahol a fenyőerdő lombjai közül, rendületlenül hívogatta társát a halál madara. Acsarkodó, csattogó agyarú farkasok

kísérték útján, remélve azt, hogy hamarosan jó falatokat kóstolhatnak.

Kétszeresen is menekült volt most az üldözött Hasszán. Ebben a pillanatban nem Abdi aga és vérére szomjazó, megerősített csapata volt a legnagyobb ellensége. Még gondolni sem mert arra, mi lesz, ha fáklyái előbb elégnék annál, mielőtt elérí a menedékül szolgáló *juhhodályt*, a fenyőerdő túloldalán, a Királykút irányában, lent a völgyben.

Csobánka legelője. Háttérben az Eged hegy

Oda igyekezett most. Tudta, ott senkit sem talál. Korábban itt pásztorkodó gyaurok, még az egri vár ostromára érkező törökök előtt, nyájaikkal elmenekültek a biztonságosabb Felvidékre.

Talán a nomád tenyésztésű tarka marhát is magukkal tudták vinni, amennyiben, mindet el tudták hajtani. Néhányat ugyan nem tudtak

összefogni, elhajtani, de azok most békésen legelésztek a dimbes-dombos *Csobánka* dús fűvű legelőjén.

Nem is lett volna jó, ha más helyet választ menedékkül. Ahol, olyan emberek élnek, akiket korábbi harcostársai leraboltak, hozzátartozóikat megölték, elhurcolták.

Már majdnem túljutott a nádason, amikor a falka bátrabb tagja, belekapott bugyogós nadrágjába, mire társai is közelebb merészkedtek.

Éles handzsárjával suhintott feléje, de nem találta el, mert az acsarkodó fenevad egy pillanatra elugrott, de a következő pillanatban már ismét támadott.

Harcra kész, felemelt fegyverével hatalmasat suhintott a fenevad koponyájára. A vicsorgató fenevad, egy fájdalmas ordítás után, lelkét kilehelve, elterült a sűrű náddal szegélyezett földúton. És ő könnyelműen otthagya. Milyen kár volt. A támadókedvű farkasok egyik tagjának pusztulása megrémítette a vérszomjas falka többi tagjait, miután farkukat lábuk közé behúzva, gyorsan eliszkoltak, a biztonságot nyújtó nádtenger sűrűjébe.

Elmúlt az egyik veszély, de jól tudta, közeledik a másik, hiszen keleti irányból, alig érzékelhetően, közeledett a pirkadat.

Különösen akkor kezdett el oszladozni az éjszakai sötétség, amikor a fenyőerdőt elhagyva, kiért a dombra és végre megpillanthatta a homályból kibontakozó juhhodálynak, tufakőbe vágott körvonalait.

Ez lett az utolsó menedékhelye. Mindezt ekkor még így tudta, ám rosszsejtései már voltak.

Ráleselkedő veszélyt mindenképpen érezte. Érezte, ez a nap lesz az utolsó. És tudta azt is, hogy ereje fogytán van. Menekülésének ideje alatt, csak a szőlődombokon található gyümölcsökből táplálkozott.

Királykút melletti hodálybarlang madártávlatból

Arra sem volt ideje, hogy legalább egy vadat ejtsen el, aminek elfogyasztásával erőt gyűjthetne, fáradt, elcsigázott testébe.

Bízott abban, hogy valami szerencse folytán, talán Allah segítségével, most még egy képtelen csoda jóvoltából, mégiscsak túléli ezt a napot is.

Amikor elérte az újabb hodály barlangos üregét, olyan rejtett zugot keresett annak mélyén, ahol talán később vehetik észre üldözői.

Egy szénakupacra leülve, olyan fáradtnak érezte magát, hogy a pihentető álom, akarata ellenére legyőzte. Pedig ébren akart maradni, mert félt az odatévedő gyauroktól és különösen félt Abdi aga vérszomjas harcosaitól. Hiszen most őt mindenki ellenségének tekintette.

Királykút környéki rétecske

Nem sokáig szundíthatott, mert a napkorong vörös palástja már félkörben látszott a keleti égbolton. Több irányból érkező lovascsapatok patáinak dobbanásait hallhatta. Felébresztették abból az álmvilágból, amely most is hazájából, az Üszküdar melletti kisfaluból, hozott neki kellemes álmokat.

Ugyanilyen köves, dombos, hegyes vidéken járt álmában, ahol nem volt egyedül. Fatima kezét fogva, sétáltak boldogan az ismerős tájon, ahol annyi boldog

órát tölthettek, egymást szeretve. Amilyen boldog volt az álma, olyan szörnyű lett ébredése.

Minden oldalról egy-egy csapat felfegyverzett lovas csapat közeledett a juhhodály felé. Harci ménnek patái nyomán, olyan porfelleg kerekedett, amelyben nem lehetett látni, mennyien közelednek sebes iramban feléje.

Szomolyai kaptárkövek egyikének teteje

Második üldöző csapat Afrika pincéi felől közelített. *Akindzsik* lovasok élén, maga Abdi aga vágatott. Sebes vágatól lobogó lófarkas zászlón, a félhold íve kanyarult.

Most már három csapat indult elfogására. Hiszen Abdi aga megerősítette csapatát, amely hatvan mindenre elszánt lovasból állt. Mindannyian jól

képzett, kipróbált harcosok, akik harcokban találták életük értelmét. Biztosra vette, számára itt van a vég.

Szomolyai kaptár kövek egyikének teteje

Mészvölgy irányából az első csapat, a *szpáhik* lovas csapata, vágatott feléje. Fejüket rikító színekben tündöklő turbán takarta. Felsőtestükön sodronying zizegett, melyet kaftán kabát takart. Nadrágként bő bugyogót viseltek, lábukat rövidszárú csizma védte. Fegyverük sokféleségét jól ismerte.

Tudta, kiválóan felszerelt harcosok közelítenek bűvőhelye felé. Volt szablya, pallos, hegyes tör, turbánfejes harci csákány, gerezdes buzogány. Úgy felkészültek ellene, mintha az ő ereje egy hadseregével vetélkedne.

Szedett-vedett harcosok, tarka, vegyes ruházatba voltak öltözve. Kinek mi jutott alapon öltözködtek. Körbetekert gyomorkendőjükön éles handzsár himbálódzott. Nem hiányzott felszerelésükből, az íj, védekezésre szolgáló bőr pajzs, és kopjafa sem.

Minden bizonnyal ismét átvizsgálják azt a zezzugos, nagy pincét, ahol előző nap folyamán kudarcot vallottak. Ahol Hasszán a denevérek segítségével megfutamította őket. Így is történt. Ott nem találva a menekülőt, indultak ebbe az irányba.

Eged hegy irányából a harmadik csapat, a vágató *dzsebedzsik* lovainak patáitól porzott a földút.

Páncélos felszerelésük komolyabb csaták harcaiban is megfelelt volna. Fegyvereiket maguk készítették, hiszen ők igaz fegyverkészítők is voltak, nemcsak harcosok. Így felfegyverkezve, sebes vágóban közelítettek a juhhodály felé. Harc kimenetele felől, nem lehetett senkinek sem kétsége. Mindezt az üldözött jól tudta. Mintahogyan azt is, hogy nincsen annyi denevér még világon sem, ami ennyi, mindenre elszánt harcostól megvédehetné.

Ám ebben, a Szőlócske alatti, Királykút melletti barlangban, nem oly régen még a juhok éltek, így most egyetlen denevér sem volt.

Annyi ideje maradt csak, hogy fegyvereit felkapja, és a hodálykörnyéki fák, bokrok takarásában, a Királykút nádasa felé iszkoljon. Itt találta meg a legnagyobb és legsötétebb hodály barlangot, a juhhodályt.

Bár eléggé sötétnek találta, mégsem látta jónak, hogy itt keressen a közeledő üldözői elől, melyeknek közeledését már hallhatta.

A lovak patái nagyokat koppantak a tufaköves szekérúton. A lovasok ordibálását is jól hallhatta a ziháló, vágatató lovaik nyergéből.

Áfrikai néhány pince

Vizenyős lapállal kezdődő nádas, alig ötvenméternyire volt a mostani bűvőhelyétől.

Nádas emelkedettebb részén bűjt meg egy sűrű bokorban, amelyet még sok-sok nád is eltakart a kíváncsiskodó szemek előtt.

Innen figyelte és hallgatta, miképpen irányítja Abdi aga az ő elfogását. Láthatta és hallhatta azt is, amint a dzsebedzsik lovasok vezetője, az aga előtt földig hajolva, beszélni kezd:

—Nagy bölcsességű Abdi aga! Allah hosszabbítsa meg életed folyását, hogy az

irányításoddal minél több gyaurt fűzhessünk láncra és minél több elfoglalt országgal, gyarapíthassuk az oszmán birodalmat.

Részlet a Szomolyai hodálybarlangból

Minél nagyobb legyen az igazhitűek birodalma, melynek partjait már most is több tenger mossa. Én azt mondom neked, Hasszán nem bujkálhat messze! Itt kell lennie a közelben. Mészvölgy nádasán általkelve, egy összekaszabolt farkast találtunk. Márpedig, rajta kívül senki nem járt a környéken. Hiszen a gyaurok régen elmenekültek észak felé, állataikkal együtt.

Az aga hallgatta hűséges alattvalója beszámolóját és közben erős gondolkodásnak adta fejét, melyet turbánjának levétele után, buzgón

vakargatott. Nem értette, hogy a menekülő Hasszán, miért a Mészvölgyön keresztül menekült, hiszen arrafelé sokkal hosszabb az út. Az Áfrika pincéitől a hodályig tartó utat, kevesebb gyaloglással is megtehetette volna. Ez volt most az aga legnagyobb kérdése, amelyre kereste a választ, de nem találta.

Áfrikai nagy pince

Nem tudhatta, hogy a farkasoktól való félelmében választott hosszabb utat. Mert fel kellett kapaszkodnia a Mészhegyre. Majd a Nyerges tetőn át, a Pajdos előtt balra fordulva, mehetett át a Mészvölgy nádasán. Itt volt ugyanis a legkeskenyebb, legbiztonságosabb a farkasoktól hemzsegő nádas, amelyen mielőbb át kellett kelnie. Amint a leölt farkasra gondolt, tapasztalhatta, hogy még a

keskenyebb nádas sem volt veszélytelen, mert itt is életveszélyben volt a menekülő.

Nem volt arra ideje, hogy sokáig keressen magyarázatot e kérdésre. Ő, aki szintén jól ismerte a környéket, beleélte magát a menekülő lelkivilágába. Úgy döntött, hogy a juhhodályt kell alaposan átvizsgálni.

Királykút melletti tavacska

De most már alaposan fel kell készülni a behatolásra. Nehogy úgy járjanak, mint a barlangos hodálynál. Olyan apró állatkák, mint a denevérek, nem akadályozhatják meg a kincs tolvaj elfogását. Az akindzsik lovasok vezetője nem tudhatta, hogy ebben a hodályban nincsen egyetlen denevér sem.

Abdi aga rövid töprengés után, harcosai felé fordult:

—Akindzsik, szpáhik és dzsebedzsik harcostársaim! Mai napon el kell fogni Ali pasa kincsének tolvaját! Ezt várja tőlünk a nagy padisah! Rajtatok áll, hogy jutalmat kaptok tőle, vagy fejeteket veszi. Amennyiben Hasszánt gúzsba kötve, az elrabolt kincsekkel együtt, nem visszük lába elé, jaj lesz mindenkinek!

Most pedig, gyorsan szedjétek össze egy csomó száraz és nedves fűvet, majd rakjátok a hodály bejáratába!—kiabálta úgy, hogy zengett a környék. Még a nem oly távoli Szőlőcskén is hallható volt, ha volt ott egyáltalán valaki, aki nem menekült el még a vár ostroma előtt.

Nem tudhatta, hogy Hasszán már a közeli nádist választotta, így a füstölés teljesen hiábavaló fáradozás.

Miután telerakták a feltételezett bűvőhely bejáratát, száraz és nedves fűvel, meggyújtották és vártak. Nem telt el ötpercnyi idő sem, amikor sűrű füst gomolygott a hodály üregeiben. Ám bármeddig füstölték, égették, nem jött ki onnan semmi és senki. Még csak denevérek sem repültek kifelé, így azoktól nem kellett most félniük a mindenre elszánt harcosoknak, és az előző nap összeharapdált agának.

Sűrű füst gomolygott csak kifelé és terült el a környéken, olyannyira, hogy az aga egyfolytában prüsszögött, köhögött. Ám a menekülő még sem bűjt elő.

Miután kiprűszkölte, kiköhögte magát, mégiscsak bekiáltott hízelgő szavaival a hodály barlangrendszerébe:

—Kedves Hasszán! Gyere ki! Nem lesz bántódásod, csak hozd ki nekünk Ali pasa kincseit!

Hasszán hallgatta a mézédés, ravasz módon csalogató szavakat, de meg sem moccant a nádastól körülvevő, őt elrejtő bokorban. Láthatta, mikor berontanak a sötét hodálybarlangba, és erősen köhögve, prüszkölve menekülnek onnan kifelé.

Amikor kiköhögték, kiprüszkolték magukat, vizslatekintetükkel a hodály környékét vizsgálgatták, kutatgatták.

Pedig már azt hitte, tovább mennek, miután elmúlik feje fölül a veszély.

Bokorban történő toporgása közben, az ingoványos talaj miatt, meginogott egyensúlya és egy gally után kapott. E hirtelen mozdulatára egy fácánkakas ijedten röppent fel mellőle, olyan zajt csapva, hogy üldözői rögtön odafigyeltek. Az egyik akindzsik harcos észrevette és felkiáltott:

—*Abdi aga! Édes Abdi aga! Ott van Hasszán!*—
kiáltotta izgatottan, és a tegezéből elővéve egy nyílveesszőt, máris célba vette. Egyik nyílveessző után repült a másik. Az üldözők nyomába eredtek, mert Hasszán, mint űzött vad, szöcske módra ugrált egyik zsombékról a másikra, mentve bőrét a biztos haláltól.

Menekült, ahogyan csak bírt. Még arra sem volt ideje, hogy Allah segítségét kérje, mert a nyílveesszők záporoztak közelében. Érezte, legalább kettő már el is találta, legalábbis ruháját kiszakította.

A sűrű nádas hamarosan elnyelte, üldözői szem elől tévesztették ismét. A sűrű nádas takarásában déli irányba futott, a Leánytó mocsara felé, mindaddig, amíg elfogyott a nádas. Kiért a vizenyős területről, az enyhe emelkedőn történő, fejvesztett rohanásában.

A Lánytó mocsarát szerette volna elérni, hogy életét veszélyeztetve, annak ingoványos területén keresztül haladjon Felső Szomolya irányába.

Letért ugyan a rövidebb, jobb állapotú szekérútról, de ezt tartotta kevésbé veszélyesnek, ahová a lovak hátán közeledő üldözői nehezebben tudják követni.

Az kétségtelen, a Leánytó mocsarába csak olyannak szabad bemenni, aki ismeri a veszélyes helyeket. Sok vad, és könnyelmű ember esett már itt áldozatul.

Akik éjjel jártak e környéken, elmondták, hogy a mocsár fölött villódzó lidércfényeket láttak, mely szinte csalogatóul, minden színben pompázva, hívja könnyelmű, meggondolatlan áldozatát.

Ám most még nappal volt, ezért nem látszott lidércfény. Hasszán mégis errefelé menekült a kivont szabályák és csapásra emelt kardok, handzsárok és a villámgyors nyílveszők elől.

Nagyon jól tette, mert a mocsár veszélyei elől még volt némi reménye a túlélésre, de a szpáhik, akindzsik, dzsebedzsik, fegyverei elől, semmi reménye nem lehetett.

Az igaz, hogy Abdi aga parancsa szerint, élve kellett elfogni. Talán azért, hogy Ali pasa nyisszanthassa el a nyakát és tüzze karóra kincsei elrablójának fejét.

Minderről Hasszán nem tudhatott. Ha tud is, akkor is a halál vár rá, legfeljebb egy fél nappal később.

A nyílveszők záporoztak feléje, amint zsombékról-zsombékra ugrált, amely az ő könnyű testét elbírta. A nyilak azonban utolérték. Az egyik nyílvesző eltalálta a karját, a másik a lábán találta

el. Erős, égető fájdalmat érzett, de nem állt meg rohanásában. A karjából ki is esett, de a lábából úgy kellett kirántania.

A célzott nyílvessző találatából látható, hogy most még nem volt szándékuk megölni, hiszen csak a végtagjaira céloztak.

—Fogjátok el! Fogjátok el!—ordította a vadászszenvedélytől feldühödött aga, aki máris attól félt, hogy végképpen szem elől veszti.

Az egyik akindzsik, az üldözés hevében, elvesztette józanességét, nem mérte fel a veszélyt, mert a szilárd talajról beugratott lovával a Leánytó mocsarába, amelynek felületét száraz nádszálak takarták.

Ám a következő pillanatban azt lehetett látni, hogy a mocsár máris elnyelte a lovat, melynek kétségbeesett lovasa ki akarja emelni lábát a szoros kengyelből, de nem tudja.

Dermedten figyelő harcostársai egy szörnyű segélykiáltást hallottak, és aki kérte a segítséget, azt szemük láttára elnyeli a gázoktól bűzölgő mocsár.

A pillanatnyi dermedtségből Abdi aga tért először magához és kiáltotta harcosainak:

—Megállni! Megállni! Leszállni a lóról és gyalogosan kövessétek!—adta parancsait, amikor látta, hogy a nyílvessző találatok után a menekülő kisé lelassul.

Már Hasszán úgyis meg akart állni. Hiszen a menekülésnek semmi értelmét nem látta. Ám ekkor a Mészvölgyből kivezető szekérút felől, dobnak bősziált pergése, dübörgése, harsogó trombita, és cintányérok eszeveszett csörömpölése hallatszott.

Mindhárom hangszer a rendkívüli alkalmakkor használatos riadó ritmusát játszotta, úgy, hogy félelmesen zengett belé a Csobánka környéki erdő és a szomszédos Leánytő gázoktól bűzölgő mocsara.

Mészvölgy nádasának zsombékjaiban, csendben lapultak meg az eddig fogaikat vicsorgató farkasok. Leánytő mocsara melletti fenyőerdőben huhogó baglyok elnémultak, és nem hívták párjukat. Tarkatollú szarka sem rikácsolt a sebtében összerakott, ágaktól boglyas fészken.

A ravasz róka félénken sunyított leshelyén, nem érdekelte az előtte rikácsolva, elrohanó fácánkakas. Félték mindannyian. Ijedten felrebbenő varjak csapata emelkedett levegőbe, részvéttel káromgva; *Hasszán! Hasszán! Egy fabatkát sem ér az életed!*

Minden vad soha nem tapasztalt, ijesztő zenebonát hallhatott, melyek messze felülmúlták a vadászatkor, vadhajtóktól megszokott, riasztó hangokat. De az igazhitű harcosok már nagyon jól ismerték e fontos hírt hozó, rémisztő hangokat.

Különösen dobverő verte bőszerűn a riadó ritmusát. Pergése tudomásul adta minden igazhitű harcosnak, hogy valami nagyon-nagy baj van. Minden igazhitű harcos abbahagyta az üldözést.

Ali pasa négy gyorsfutára, kitűzött lófarkas zászlóval, sebes iramban vágatott a Mészvölgy felől, egyenesen Abdi agához.

Egyikük a dobot verte bőszerűn, másik a lófarkas harci zászlót lengette, úgy, mintha iszonyú szélvihar lenne a környéken. Semmilyen vihar nem volt. Még a nádtenger tetejét lengető szél sem volt most viharos.

Míg a harmadik futár, kettő fém pajzsot vert össze iszonyatos csörömpöléssel. A negyedik, teljes tüdővel fújta, recsegettette trombitáját. Az a futár, aki a zászlót lengette, rekedt hangon, kétségbeesetten hadarta:

—Dicsőséges Abdi aga! Ali pasa parancsa, minden üldözést azonnal abbahagyni, mert a gyaurok kitörtek a várból! Menekülni kell minden igazhitű harcosnak, ki-merre lát!

Nem telt bele két perc sem, amikor húsz szpáhi, már csak tizenkilenc akindzszik, és húsz dzsebedzszik lovas, Abdi agával az élen, lóhalálában vágattak a vár irányába, hatalmas port kavarva maguk után.

*

1552 őszt forgatja most az idő kereke. Az őszen minden színében tündöklő erdő fái, lassan-lassan már elhullajtják lombjaikat. Csípős szelek sírva-ríva suhannak át a csupasz ágak között, mintha sajnálnák az elmúlt nyarat, amelyben még a nekik is jobb dolguk volt.

Az Eged hegy, és Vár hegy felől van már járása az őszi szeleknek, amerről mindig hideget hoz.

Bár süt a nap, mégis alig van ereje. E tájon portyázó török katonákat sem látni már sehol. Az egri vár ostroma kudarcra végződött, miután nem tehettek mást, mint elvonulni még környékéről is.

Mégis látni még egyet belőlük. Mintha ez is csak mutatóból maradt volna itt, emlékeztetve az itt lakókat, keserűbb időkre.

Ez az egy is alig vonszolja magát. Leánytó mocsarából sebesülten vánszorog keleti irányba, mintha a *Kegy*es tetőt akarná elérni.

Pedig esze ágában sincsen most hegyet mászni, hiszen alig vonszolja magát sérülései miatt. Meg aztán, a szomolyai kaptárköveket szeretné elérni, hogy ott rejtse el Ali pasa mesés kincseit.

Az egyik akindzsik lovas nyilától kapott sebéből vér csöpög a földútra, amelyen elhalad. Hasszán ő, akinek élete csak egyetlen hajszálon függött még korábban.

A *Kegy*es tető északi oldalán vonszolja magát és a *Nádas kutat* éri el először, ahonnan egy fertály órányira találhatók már a kaptárkövek.

A kút kávája hasított farönkökkel van körbe ácsolva, hogy a gondatlan jószágot nehogy elnyelje a feneketlen kút vize. A víz felszínét akár kézzel is ellehetne érni, de kútnak mélységét nem lehet látni.

A nádas kút karámja fölé, kútágas ostora csüngeti a dézsa nagyságú favödröt, melyet, olyan abroncsok tartanak egyben, mint az egri szőlőművelő jobbágyok puttonyait.

A kút karámja mellett, több vályú is sorakozik egymás mellett, amelyek hatalmas farönkökből vannak kivájva. Mindez azért, hogy a délidőben itt delelő, jószágok mielőbb szomjúságukat csillapító vízhez juthassanak.

A kúttól odébb, nádból készített kunyhó ad menedéket, a nyájakat őrző pásztoroknak, rosszidő esetén.

De nem látni most egyetlen pásztort sem, mintahogyan nem béget egyetlen birka sem és nem bögnék a csorda tehenei. A vezértehénnek nyakában

nem szól a kolomp, és nem ugat a nyáját terelgető, hosszúszerű puli sem.

Csak egy török ruhába öltözött fiatal katona vánszorog a kútágashoz, hogy a kútból vizet húzva, kimossa vérző sebeit.

Mészvölgyi kaptárkő a keleti oldalon

Amikor sebeit kimosta, újra elindul a gyepi cseresznyést érintve, a kaptárkövek felé.

Még most sem lehet tudni túléli-e a nyílveesszők, ejtette sebeket, melyek közül az egyik különösen vérzik. Csöpögő vérével, mintha menekülési útját akarná jelezni üldözőinek, akik valójában már soha sem fogják üldözni.

Tudja ő ezt. Ezért most megáll és éles handzsárjával, a dereka köré tekert kendőjéből levág

egy keskeny csíkot. Szorosan elköti sebeit, melyek így már nem csöpögnek annyira, de pokoli kínokat él át fájdalmai miatt.

Szomolyai kaptárrét részlete

Újra elindul, mintha valóban tudná, hová kellene mennie. A vesztes csapatával nem mehet, hiszen halál vár rá. Ali pasa nem bocsát meg kincsei megdézsmálójának. Nem is szándékozott velük menni még akkor sem, ha a pasa kincseinek egy részét nem hozza magával. Minek is menne haza törökhonba, ha szerelme—Fatima— a sztambuli pasák valamelyikének háremében örökidőig raboskodik?

Valójában a gyaurok földjén sem lesz biztonságban, mert annak az ostromló csapatnak ruháját viseli, mely sok-sok keserőséget okozott

magyar embereknek, ahogyan ők mondják; a *gyauroknak*.

Egy bizonyos idő után, jobbra fordulva, a Gyep cseresznyés szélén, rátér a kaptárkövekhez vezető szekérútra. Bár korábban még úgy gondolta, betér Felső Szomolyára.

Néhány szomolyai kaptárkő teteje

Talán itt mégiscsak segítséget kap valakitől, hiszen biztosan van olyan jobbágy, aki nem menekült el Felvidékre.

Ám mikor a török hadsereg ruháját megpillantotta magán, elállt ettől a gondolatától. Abdi aga embereitől már nyugta lehet. Vajon nyugta lehet-e a gyauroktól, akikben még sokáig él az ostromlók iránti gyűlölet. Nagyon jól tette, hogy került a velük

való találkozást, kik rajta állnának bosszút, minden eddigi sérelmükért.

Már nagyon közel van a kaptárkő, amikor úgy érzi, ereje elhagyja. Reszket, fázik, remeg. Talán sebláza van, ezért megáll, majd leül, hogy erőt gyűjtsön.

Viszonylag csendes a táj, ember sincs a környéken. Néhány tarkatollú szarka rikácsol csupán, gallyakból összetákolt fészkén. Mintha a fészek birtoklásán torzsalkodnának, melyet a közelgő tél miatt, mindegyikük magának szeretne most megszerezni.

Derekán körbekötött gyomorkendőjébe rejtett kincseket kibontja, hiszen menekülése során, arra sem volt ideje, hogy alaposan megsejmelje. Késő őszi napsugárban megcsillannak a gyűrűk, karkötők, szelencék, nyakláncok és egyéb drágakövek, mire a közelben hangoskodó szarkák elcsendesednek.

Vágyakozva nézik a tündöklő kincseket, amiket szeretnének birtokba venni, de sebesült még ébren van, nem törte le az egyre emelkedő sebláza.

Miután megsejmelte kincseit, visszarakta derekán körbetekert kendőjébe, de nem tapasztalt semmi örömet. Igaz, eddig a kincsek csak a bajt hozták rá. Velük kapcsolatos korábbi elgondolása, nem volt rossz elképzelés, ám annak megvalósítása sokkal nehezebbnek tűnt, mint gondolta korábban.

Amikor mindent elrakott, elindult újra a kaptárkövekhez. Egészséges embernek nem lehetne messzebb párpercnyi járásnál. Ő azonban beteg volt, nagyon beteg. Hiába pihent, mégis iszonyúan fáradtnak érezte magát. A láz legyengítette és egyfolytában remegett, de tudatát még nem veszítette el.

Úgy irányította lépteit, hogy a kaptárkövek tetejére érkezzen. Kincseinek szándékozott keresni egy biztonságos rejtékhelyet, arra az időre, amíg sorsa biztonságosabbra fordulhat a gyaurok földjén.

Nagyon jól ismerte e környéket. Ismerte azokat a helyeket, ahová elbújhat, és ahová a kincseket elrejtheti. Kaptárkövek közelében nagyon sok pince van, némelyiket már ismerte.

Tudta azt is, hogy kaptárkövek délkeleti sarkától, úgy huszonöt-harmincméternyire, van egy pincekunyhó, ez a legközelebbi. Sokszor talált benne menedéket, amikor harcostársaival errefelé portyázott a korábbi időkben.

A kunyhó még mai napig ugyanúgy megmaradt, mint a kaptárkövek. Ebből a tufakunyhóból, egy szűk alagúton keresztül, elérhető egy nagyon mély tufakút, amelynek mélységét ma még senki sem ismeri.

Az elmúlt századok folyamán, fennmaradtak szóbeszéddek a falu lakói között, mely szerint titokzatos emberek éltek korábban e tájon. Ők áshatták ezt a mély kutat, mintahogyan a kaptárkövek keletkezésében is részük lehetett. Kúpalakú kövek nagyon sok titkot rejtegetnek. Titokzatos fülkéik beszélnek a múltról, csak ma sem értjük nyelvüket.

Hasszán sem értette, ám most legalkalmasabbnak találta rejtékhelynek, ahonnan egyszer majd előveheti kincseit. Fáklyát meggyújtva, elindult a titokzatos alagút sötét folyosójába.

Feneketlenkút felső részétől, úgy tízméternyi mélységben, egy körfolyosó található, tufából kifaragva. Körfolyosóról, minden irányban, titkos folyosók vezetnek, melyeknek másik végét a ma

embere már nem ismeri. Nagyrészüket beomlott az évszázadok folyamán.

Bár a feneketlenkúton körülfaragott folyosóról beszélünk, a mélykút vizét innen csak háromarasnyi résen lehetne megpillantani. Ám hiába figyelnenk, nem látni belőle semmit, mert ez a rés is egy kődarabbal van elfedve.

A titkos folyosók között még olyan is van, amelyik egészen az egri várig elvezet. Hossza elérheti még a hétkilométert is. Mészvölgy keleti részén felszínre jön, majd nyugati oldalán ismét a tufa szekérút alá fűrődik, és innentől, egészen a várig, kő alatt marad.

Szerencsére, erről az alagútról semmit sem tudtak a törökök, így Hasszán sem. Nem is akart ő az egri várba menni, hiszen Ali pasa és Ahmed pasa csapatainak is menekülni kellett, az elvesztett csata miatt. Ha bárki elindulna az odavezető alagúton, nem jutna messzire, mert harminc méter után már több helyen beomlott.

Kincseinek keresett megbízható helyet, de nem volt annyi ereje, hogy megkeresse a folyosóról azt a keskeny kijáratot, amely a szomolyai kaptárkövek legszebbike—*Királyszéke*—belsejébe vezet. A kúttól, délnyugati irányban, 18-20 méternyi távolságra van.

Egyre inkább érezte, ereje elhagyja. Az egyre növekvő láz miatt remegett.

Amikor fázott, szorosabbra fogta kaftánját, és turbánját ismét fejére tette. Ám a következő pillanatban ismét vetkőzni kezdett, hogy a láztól forró mellkasa hűljön valamicskét.

Most, amikor végre bejuthatott a kövek belsejébe, mégsem látta jónak a *Királyszéke* üregében

elhelyezni kincseit. Keskeny alagúton visszafelé indult.

Egyik Szomolyai kaptárkó más nézetből

A mély tufakúton, körbetekeredő alagúton keresztül, vissza a kókunyhóba, amelynek nyílásán kilépve, a *Királyszéke* felszíni része felé próbált lépegetni. Ez a lépegetés valójában csak botorkálás volt, hiszen a láz már egész testét eluralta, legyengítette.

Bármely pillanatban elveszthette eszméletét és ettől félt legjobban. Amikor végre odaért, óvatosan körbetekintett a tájon, meggyőződve arról, nem figyeli e valaki. Nem járt a környéken senki.

De ki is járhatna? Szomolya lakosai még nem költöztek vissza a Felvidékről, ahová a török ostromló

csapatok miatt költöztek korábban. Néhány család, pincebarlangokban elbújva, maradt csupán, akik óvatosan mozogtak a környéken. Vigyázva arra, nehogy a portyázgató törökök elfogják őket.

Szomolyai Kaptárrét melletti erdősáv

Mivel nem látott senkit, handzsárjával ásott egy mély lyukat és kendőjéből kibontva kincseit, felét a kiásott lyukba rakosgatta.

Miután kincseinek felét így módon elrejtette, a kiásott földdel betakarta, majd a török félhold jelét karcolta a kaptárkő aljára.

Másik felének távolabb keresett helyet. Arra gondolt, ha az előbb elrejtett kincseket mégis megtalálná valaki, akkor legalább a másik fele

megmarad. Még az is bőségesen elegendő lenne arra, hogy új életet kezdjen a gyaurok országában.

Az újabb helyen nem ásott lyukat. A kincsek másik felét egy repedtkő üregébe csúsztotta és kaptárkövek talpazatánál összekapart földdel gondosan betakarta. Ezután helyét ismét megjelölte a köveken, az enyheívvű sarló jelével, hazája félholdjával.

Többször is meg kellett állnia, pihennie, mert ziháló tüdejével csak kapkodta a levegőt és olyan sípolásba kezdett, mintha valamelyik pásztor fűjná sípját a közelben.

Márpedig most semmilyen nyáj, és semmilyen pásztor nem volt már e tájon. Legfeljebb pár kecskéből álló, pici nyáj, melyet egy jobbágylány titokban őrizgetett, olykor.

Most érezte azt, ereje teljesen elhagyja. Annyi ereje maradt még, hogy a Kaptárrét felé vonszolja elcsigázott testét.

Keserves kínok között lecsúszkált a rétre és elsötétült előtte minden. Eszméletét veszítette. A vérveszteség, az üldözés izgalma, a magas láz, megtette hatását. Úgy tűnt, hogy a saját harcostársai által üldözött menekülőt, a gyaurok földjén éri el végzete.

*

Az ostromot megelőző években a *Hatvani Szandzsák* adókiivetése nem kímélte Felső Szomolya lakóit sem. Újabbnál-újabb adókat vetettek ki a falu szegény jobbágyokból álló lakóira. Volt kapuadó, mustadó, füstadó, búzaadó, szénaadó, méhkas tized, sertésadó. Dzsizje{adó} köteles lakosoknak teljesíteni

kellet a kiírt adót még akkor is, ha nekik nem maradt élelem.

Barátcse Ferenc jobbágy családjának sokat kellett dolgoznia, ha az adó teljesítése mellett, még enni is akartak valamit. A tizenhat éves *Rozina* lánynak is bőven kijutott a napi nehéz munkából. Talán jobb volt így, hogy sok-sok dologgal teltek napjai, mert kevesebb ideje jutott arra, hogy saját sorsán szomorkodjon.

Szomorú sorsát mindenki ismerte a faluban. Szerelmét, a tizenkilenc éves Fűze Janit, rabul ejtették a kaptárkövek környékén portyázó török katonák. Azóta sem hallottak róla semmit. Az a hír járja, hogy sok magyar legénnyel együtt, elvitték Sztambulba, Szulejmán szultán seregébe.

Szultán parancsára elfogott magyar fiatalokat más országok hadjárataiba vitték. Magyarhonba, olyanokat küldtek harcolni, akiket Európa más országaiban fogatott el, veretett láncra a nagyhatalmú úr. Jani elvesztése óta búsul, szomorkodik szegény Barátcse Rozina.

Ez a szomorú esemény, még 1550 nyarán történt. János és Rozina a Kaptárréten legeltették nyájukat.

Réten tarkavirágok sokasága nyílt, egészen a Csereszlyuki delelőig. Sokszínű virágokon szorgalmas méhecskék zümmögtek, szakadatlan buzgalommal gyűjtögetve az édes nektárt. A bársonyos rétet határoló Vén hegyen, dús lombbú fákat ringatott a langyos szellő, melyek közül a cseresznyefák már érlelték az idei termést.

Jobbágy lány pár kecskéből álló nyáját legeltette. Fehér vászonból varrt szoknyáját, saját

maga által hímezett, szintén vászonból varrt, hímezett köténye védte.

Szomolyai Kaptárrét

Lábára tehénbőrből, házilag készített bocskor volt húzva, hogy a legelő szűrös tüskéitől megvédje szép formájú lábacskaát. De szép volt ő teljes egészében. Fején hímezett pártát viselt, dús szőke haját két ágba fonta, felső testét vászoning és egy vászonblúz takarta, melyet szintén ő hímezett korábban.

A hímezett blúza alatt gömbölyödő mellei, olyan lányt sejtettek, aki bizony hamarosan megéri az asszonyságra.

Tudta ezt minden legény, még Fűzi Jani is, aki szintén a Kaptárréten őrizte a tehéncsordát, nem

mesze Rozinának kecskenyájától. Lábán bocskor, fehér vászonból varrt hosszú gatyá, ugyancsak fehér, hímezett, gallérnélküli vászon ing. Dúsan nőtt haját, fekete kucsma takarta, mely alól kilógtak hullámos, fekete fürtjei.

Legelgető tehenek a Kaptárréten

Egymástól alig ötven méterre legeltették állataikat. Amikor csak tehették, együtt enyelegtek, együtt kacagtak. Márpedig a dús legelőről nem kóboroltak el az állatok, nem kellett annyira vigyázni rájuk, ezért sokszor lehettek egymás közelében. Mindezek után nem csoda, ha a forró szerelem bontakozott közöttük.

Legeltetés során mindennap találkoztak. A faluban nem volt titok senki előtt; *ennek a szerelemnek házasság lesz a vége*. Ezt mindenki így gondolta. Kivétel talán az lenne, aki jövőbe látna. Ám

ezzel a képességgel nagyon kevés embert áldott meg a Teremtő, ha egyáltalán megáldott valakit.

Reggelente mindig Jani ért ki először állataival a legelőre. Az egyik napon, amikor Rozina kihajtotta kecskenyáját, a tehéncsordát megfogyottan, pásztor nélkül találta. Nem tudta mire vélni a szokatlan eseményt, ezért komolyan aggódni kezdett. Várt egy ideig, de sem a hiányzó tehenek, sem pásztoruk nem került elő.

—*Jani! Jani!*—kiáltotta szerelme nevét egyre izgatottabban, egyre hangosabban, arra gondolva, hogy a rét melletti erdőbe hajthatta teheneit, ezért nem látja most őket. Várt egy keveset, majd egy kis szünet után, ismét kiáltozni kezdett:

—*Jani! Jani! Merre vagy?*— kiabálta kétségbeesetten, de senki sem jött elő a Kaptárrét melletti erdőből. Sem Jani, sem a tehenek.

Kiáltozásaira a Vén hegyen munkálkodó, idős Berki Vidó, Felső szomolyai lakos, ballagott le hozzá a szőlőjéből és mutató újat szája elé téve, rémülten suttozta:

—*Ne kiabálj édes lányom, mert téged is elvisz a török!*

—*Miféle török? Nem jár errefelé a török már régóta*—mondta kétségbeesetten, ám a félelemtől mégis reszketni kezdett.

—Higgyél nekem édes lányom, hogy itt voltak! Ezzel a két szememmel láttam, amikor elhajtották a tehenek egy részét. Janit szíjjal megkötözve, egy ló után kötötték.

Édes lányom, azt mondom én neked, hogy ezután majd járnak már errefelé, mert úgy hallani, az egri várat akarják megostromolni!

—Jóságos Istenem! Mi lesz most már velem? Jaj nekem, jaj nekem Vidó bátyó! Azt mondja kend, hogy a török volt a Kaptárréten?

—Azt bizony, édes lányom! Szerencséd, hogy nem elébb jöttél, mert ilyen szép lányokat, mint te vagy, összefogdossák és elviszik a szultán, meg aztán a pasák, basák háremébe!

Jobban tennéd, ha nem legeltetnéd tovább kecskéidet, hanem hazahajtanád. Gyors lovaikon bármikor idevágatnak. Akkor aztán oda a nyáj, oda a pásztor!—figyelmeztette a szerelmes lányt, aki csak sírt-rítt az eltűnt Jani legény miatt. Alig tudta abbahagyni keserves jajgatását.

Nem tehetett mást, mint Buksi kuttyájával összeterelte a széjjelkóborló állatait, és a falu felé hajtotta őket, de szaporán.

*

Bizony két éve már ennek, hogy ez történt. Ez a két év még akkor is elrohant, ha bánattal telt el. Kétszer növesztettek lombot az erdő fái, mintahogyan kétszer sarjadt ki a fű tavasszal a Kaptárrét enyhén kanyargó lapályán. Két éve várja Rozina, hogy egykori szerelme, Fűzi Jani, úgy visszajön, mint az őszi időben elrepülő gólyamadár, amikor tavaszonként ismét visszaszáll.

Hiába várja, akit vár soha nem jöhet. A szultán seregében harcol, Európa valamely országában. Ott suttogja vágyakozva szerelme nevét, ha egyáltalán még életben van valahol. Mindezt azonban ő is

feleslegesen teszi, mert az ozmán birodalom seregéből soha nem szabadulhat senki.

Szülei gyakran mondogatták:

—*Édes lányom, ne várj Janira! Török fogságból még eddig senki sem jött haza!*—mondta az anya, de mondta az apa is.

Kérték, fogadja el más legények udvarlását, akik nem titkolták, szívesen kérnék feleségül. Ám két év elteltével sem tudott másra gondolni. Pedig egyre kevésbé bizhatott abban, hogy szerelmét viszontláthatja még valaha.

De ő csak tovább reménykedett.

Mindenféle furfanggal beszélt rá szüleit, hogy a királyi felhívásnak ne tegyenek eleget. Az egri vár ostromának idejére, ne hagyják el a falut, ne menjenek a biztonságot nyújtó Felvidékre.

Mindennap kihajtja kecskenyáját a Kaptárrétre, oda, ahol utoljára látta szerelmét, Fűzi Janit. Minden nap reménykedik, hogy meglátja ismét, amint a kanyargó Kaptárréten rohan feléje, és vágyakozva kiáltja:

—*Megjöttem Rozinám! Megjöttem, itt vagyok, és többé soha nem hagylak el!*—

Két éve annak, hogy ilyen képtelen csodákban, mesékben ringatja magát. Két éve annak is, hogy alaptalan bizakodásának mindig keserű csalódás a vége.

Két év legényvárás után újra legelőre indult kecskenyájával Barátcse Rozina. Oda, ahol az elszínesedő fák lombjait őszi, csípős szelek gyéritgették most kíméletlenül.

Szerelmére emlékeztető dalaitól hangos lett a Kaptárrét, melynek pázsitja sem olyan már, mint a nyár folyamán. A legelő megritkult, megsárgult úgy,

mint a szomszédos erdő fái, melyek a téli pihenőre készülnek.

Amikor legeltetés közben úgy érezte, bánata az egekig ér, gyönyörű hangjával csillapította búsuló lelkének fájdalmát:

*„Láttál-e valaha
Csipkebokor rózsát,
Csipkebokor rózsát,
Két szál majoránát?”*

*Mikor az virágzik,
Annak szaga érzik,
Kedves szeretőmnek,
Még híre sem hallik.*

*Elmehetek eztán
Fel-alá az utcán,
De senkise mondja,
Jöjj be, édes rózsám!”*

Szomorú éneke szárnyalt, csilingelt a Kaptárrét pázsitja fölött. A fák leveleit zizegtető őszi szelek bús énekét szárnyukra kapták, s felvitték magukkal a levegőbe. Nekifűjták a kaptárkövek ormainak.

Egy részük visszaverődött az ősi köveken és tovaszárnnyalt a Derékhegy, Kutyahegy, Métihegy irányába. Hallják meg az ott dolgozó jobbágyok, lelke búval van telve.

Búsénekének másik része a *Királyszéke* kaptárkö méltóságos orma fölé emelkedett. Felszállt egészen a magasban kúszó fellegekig. Innen aztán a szélrózsa minden irányába tovaszállt. Vitték a

fellegek, hogy tudjon mindenki bánatáról. Talán Jani is meghallja valahol és minden akadályt leküzdve, vissza jó hozzá.

Szomolyai Kaptárrét részlete

Hűséges puli nem ugatott most az elkóborló kecskékre. Hagyta őket tilosban legelni. Tőle ott legelhettek, ahol csak akartak. Hátsó lábaira ülve, mozdulatlanul figyelte, hallgatta gazdáját, akinek szomorú, csilingelő éneke teljesen elbűvölte. Egyik ének után jött a többi:

*„Térj meg bujdosásidból
És már egyszer szabadulj
Búval emésztődött lelkem.
Nincsen semmi haszon már
Mert szívemben esett kár.”*

*„Hová készülsz szívem tőlem elbujdosni?
Az idegen földön ki fog téged szánni?
Hogyha megbetegszel, ki fog hozzád látni,
Ki fog hozzád látni?”*

*Megfogott madárhoz életem hasonló,
Napnak fényét látom, homályba boruló
Szép gyönyörűségem naponkint elmúló,
Naponkint elmúló.”*

*„Ifjúság, mint sólyommadár
Addig cíg, míg szabadon jár,
De énnékem szegénynek már
Szívem víg örömet nem vár.*

*Meghervadott bennem az szűv,
Mint a lekaszált gyenge fű,
Reménségem is alig hű,
Míg kívánt napom fel nem jő.”*

Buksi érezte kis gazdijának nagy bánatát. Még közelebb kúszott lábaihoz és fejét rátéve egyik lábára, csendben hallgatta bús énekét. Talán hallgatta más is, akik a rétet határoló dombokon szőlőiket művelték. Ők már tudták, Rozinának ismét megtelt szíve bánattal, amely két év óta mindig is telve van.

A kutyas csendben hallgatott. Talán még könnyezett is, hogy kis gazdijának segítsen osztolni bánatán. Hallgatta mindaddig, míg valami szokatlan neszre terelődött figyelme.

Tudni akarta e neszezés okát, de nem zavarta éneklésében búsuló gazdiját. Csendesen

elsomfordált mellőle és a halk zaj felé indult, amely olyan halk volt, hogy rajta kívül senki sem hallotta volna meg.

Nem telt el még két perc sem, amikor nagy ugatás kíséretében, visszaérkezett. Nem törődve gazdája csilingelő, szárnyaló énekével, addig ugatott, míg Rozina az éneklést abbahagyva, rákiáltott:

—Mi bajod van Buksi kutyám? Miért vagy ilyen türelmetlen? Várd meg, míg elénekelem bánatos dalomat, amitől szívem kicsit megnyugszik!—szólt rá keményebben hűséges kutyájára, de az még ettől sem csillapodott.

Nemhogy csillapodott, hanem szoknyája szélét fogai közé fogva, próbálta húzni, vonszolni a titokzatos hely felé, ahol most valami rendkívüli dolog történt

Ekkor már gazdája komolyan vette szokatlan viselkedését, és aggódva követte, egészen a kaptárkövek aljáig.

A hűséges Buksi, egy bokor mellett megállva, nyüszítésbe kezdett. Mintha ezt mondaná:

—*Gyere kisgazdám, mert itt baj van! Nagyon-nagy baj!*

Ebben nem is tévedett!

A kecskepásztorlány elé egy rémséges kép tárulkozott. Egy fiatalember feküdt előtte eszméletlen, akiről első látásra még azt sem tudta, él-e, hal-e?

—Jaj nekem édes Istenem! Mi történhetett itt?—pillantott a vérben fekvő, mozdulatlan emberre, aki mellett véres turbánja hevert a földön. Olyan ruhát viselt, vérrel áztatottan, amely mindenki számára világossá tette; *a földön eszméletlenül fekvő ember nem is magyar, hanem török!*

A látványmiatlatti izgalmában kicsi szíve máris hevesebben dobogott. Cikáztak agyában a gondolatok, melyek eredményeképpen sem lett okosabb. Nem tudta mitévő legyen. Hívjon segítséget? Vagy vegyen bátorságot, és közelebb menve hozzá, talán segíthet rajta.

Nagyon jól tudta, ez az ember most nem lehet számára ellenség, még akkor sem, ha török ruhába van öltözve.

Márpedig törökhöz nem hívhat falujából segítséget. Bárkinak szólna, mindenki vesztét akarná. Hiszen most vonultak el csatát veszítve az egri vártól, és nagyon sok kárt okoztak. Sok falut kiraboltak, sok embert elhurcoltak. Ők vitték el két év előtt szerelmét, Füze Janit, akit még most is reménykedve visszavár.

Amikor erre gondolt, világossá vált előtte, bárkit hívna segítségül, vesztét kívánja. Márpedig ezt semmiképpen sem akarta.

Janira gondolt. Talán valahol éppen így fekszik vérében fürödve, miután olyan segítségre szorul, mint az előtte eszméletlenül fekvő török fiatalember. Határozottan tudta, segíteni fog, bár a bajba jutott ember az ellenséghez tartozik.

Amikor jobban megnézte, hasonlónak látta elveszett szerelméhez. Csodálkozott magán, hogy gyenge lány létére van bátorsága, nem rohan el sikoltva, mintahogyan legtöbbször ezt tennék helyette.

Az eszméletlen fiatalember homlokára téve kezét tapasztalta, a láztól tüzel egész testében. Gyorsan indult közeli nyájához, ahol magához vette vízzel teli csobolyót és visszament hozzá.

Hímezett kötényét vízbe mártva, a beteget szorgalmasan törölgette. Ismételten mártogatni kellett, mert a magas láz miatt gyorsan megszáradt.

Majd homlokán hagyva a vizes kötényét, vérző sebét kötözte be. Ugyan azzal a ruhadarabbal, mellyel korábban a menekülő bekötözte magának, de menekülés közben kibomlott kötése.

Arcát ütögette, ébresztgette, de nem mozdult továbbra sem. Már a Buksi is egyre türelmetlenebbül futkározott körülöttük, mintha már ő sem bízna abban, hogy valaha életre kel. Nyüszített, ugatott, földet kaparta első lábaival, majd bugyogós nadrágját vette fogai közé és rángatni kezdte.

—Mit csinálsz Buksi?! Láthatod, hogy nagyon beteg! Még te is fájdalmat akarsz neki okozni?— korholta a jó szándékú, fekete puliját, aki a bűntudattól lehajtott fejjel odébb somfordált.

Pedig kár volt rendre utasítania, mert a törökbugyogó rántgatására, az eddig eszméletlen embernek szemei nyiladozni kezdtek. Már nemcsak szemhéjai mozogtak, hanem apró nyögéseket hallatott.

Miután teljesen kinyíltak szemei, tudata is visszajött. Félénk tekintettel nézett a gyaur lányra és annak kutyájára, amely most ismét közelebb jött hozzá, és farkát csóváltgatta, barátságos szándékkal.

„—*Nem lehetnek rossz szándékúak.*”—gondolta az ébredező, eszmélő Hasszán, hiszen ő feküdt most itt tehetetlenül. Buksi találta meg és vezette hozzá gazdiját.

—Nerede?{hol vagyok}— kérdezte bátortalanul és nézett az ismeretlen jobbágylányra, olyan esendően, hogy annak elérzékenyült szíve. Nem értette, mit beszél, mit kérdezhet.

Miután lejjebb ment láza, próbált felülni fekvőhelyzetéből, de nem sikerült. Rozina sejtette,

hogy a láz, és vérveszteség mellett, éhes is lehet, ezért erőtlen.

Kézzel-lábbal próbálta magát megértetni, de nem sikerült. Igaziból nem is volt erre szüksége. Hasszán meggyőződhetett arról, hogy ez a gyaur lány jó szándékkal van irányában. Bekötözte sebét, lázát csillapította.

„—*Olyan ember, aki így viseli gondját, segít életben maradnia, nem akarhatja veszteteti!*”—így gondolta és helyesen cselekedte.

Kecskepásztorlány odament a közeli nyájhoz és megfejte legjobban tejelő kecskéjét egy olyan edénybe, mellyel ételt hozott magának. Egy darab kenyeret vett elő tarisznyájából és visszament a tudatára ébredő betegéhez, aki már várta őt.

—Egyél tejet, kenyeret! Már biztosan éhes lehetsz. —nyújtotta feléje a frissen fejt tejet és egy darabka kenyeret, e szavak kíséretében, mintha ebből bármit is értene.

Az éhes embernek nem volt arra szüksége, hogy a kenyér és a tej átadásával egy időben, megértse a lány szavait. A frissen fejt, illatos tej és kenyér látványa nélkül is nagyon éhesnek érezte magát. Most, hogy lehetősége nyílt a gyaur lány által hozott ételek elfogyasztásához, nem késlekedett egy percre sem.

Az bizony igaz, egy pár nap óta sokat nélkülözött. Ha nem lett volna a gyümölcsösökben kint hagyott termés, talán már éhen hal. Most, hogy végre mást is ehetett, mohón látott a falatozáshoz. Mindebből látható, hogy van remény a gyógyulásához. Rozina tudta, csak annak van esélye meggyógyulni, akinek étvágya van.

Amikor Hasszán elfogyasztotta a számára hozott ételleket, mintha máris erő költözne tagjaiba. Próbált felállni, de ez nem ment olyan könnyen. A pásztorlány segítségével lassan talpra állt, de ismét vissza kellett ülnie előbbi helyére, mert lábai nem bírták.

Egy órai pihenés után ismét próbálkozott talpára állni. Rozina segítségével ez végre sikerült is. Az elfogyasztott kecsketej, és a kenyérből keletkező energia, erőt adott.

A talpra állást kipihenve már tett egy pár lépést, aminek mindketten nagyon megörültek. Mosolyogtak, hiszen más módon nem érthették egymást. Szavaik, melyek el-elhangzottak a mozgáspróbálkozások közben, nem mondtak semmit sem egymásnak. Így csak a mosoly, a kézzel-lábbal történő mutogatás maradt, ami elegendőnek bizonyult ahhoz, hogy megértessék egymást.

Pásztorlány a Királyszéke mögötti kunyhó felé mutogatott, amelyről már a fiú is tudott, hiszen korábban errefelé próbálkozott eldugni Ali pasa mesés kincseit. Ez a kőbefaragott kunyhó az, amelyből alagút vezet a feneketlen tufakútba, ahonnan több irányba alagutak vezetnek. A kunyhó, a Királyszéke kaptárkötől, alig van húszméternyire, délkelet irányban.

Hasszán és Rozina mindketten egyre gondoltak. Most, hogy van már kevés jártányi ereje, a kaptárkövek lábaitól ide kell felmennie. Részben azért, hogy a falu jobbágysai elől elbújjon, mert élete egy cseppet sem biztonságos előttük.

A másik érv, ami a kunyhó mellett szólt, a hűvös éjszakák, deres hajnalok. Itt, a Kaptárréten, különösen hűvösek az éjszakák. Hajnalonként felkelő

nap fényében, ezüstösen csillog ilyen tájban már a dér borította pázsit, ahol nem tanácsos éjszakázni senkinek.

Hiszen október vége van. Az egri vár sikertelen ostroma utáni októbernek vége. Egy lábadozó, sebesült, erőtlen embernek, különösen veszélyes lehet a kinti tartózkodás.

Követte a lányt, aki kezét fogva segített, hogy feljussanak a kunyhó felé vezető meredek emelkedőn.

Sokszor meg kellett állniuk. Erejükhöz segítséget kértek. A fiú Allah nevét hallatta gyakorta, amikor úgy érezte, ereje végképpen elfogyott. A kezét fogó lány Istent hívta segítségül, amikor úgy érezte, nem lesznek képesek feljutni a kiszemelt tufakunyhóba.

Talán mindketten egyre gondoltak, még akkor is, ha más-más nyelven, másképpen kimondva nevét, kérték segítségét. Annyi bizonyos, hogy sikeresen feljutottak, miután ziháló tüdejüknek időt adhattak egy kevés pihenőre.

Kiskunyhó belsejében kőpadkát találtak, melyen szénából terített ágyat valaha a kunyhó gazdája. Talán még nem jött vissza a Felvidékről, ahová a vár ostromának idejére költözött el, mint sokan mások a faluból. Ha visszajött, akkor sem bizonyos, hogy kijön gyümölcsösébe. Hiszen a fák elhullajtották már lombjaikat, miután nem talál itt semmit.

Rozina eligazította a szénát a fekhelyül szolgáló padkán, és kézzel-lábbal magyarázta, hogy odafeküdjön, ez lesz a pihenőhelye.

Magyarázta, mutogatta, hogy ne menjen innen sehová. Itt várjon rá, amíg reggel visszajön. Majd a deszkaajtót becsukva rá kívülről, a kecskenyájhoz

igyekezett, hiszen eltelt a nap, haza kellett hajtani a legelőről.

A pásztorlány életében furcsa változás állt be. Ő, aki eddig mindig igazat mondott, most arra kényszerült, hogy a valós helyzetet eltitkolja környezetében. Az új helyzet, és a segíteni akaró szíve, ezt a kettős életet kívánta tőle.

Másképpen nem is lehetett a jelen helyzetet uralni, hiszen semmit sem árulhatott el arról a fiúról, aki eddig az ellenséghez tartozott. Jól tudta, sokáig ezt az életet nem élheti, amely az igazságról és a hazugságról szól, szülei és a falu lakói előtt.

Sokáig nem titkolhatja őt, akit élelemmel kell ellátnia, amikor ebben az ostromutáni időben, a falu lakóinak sincs elegendő élelme. Nem is beszélve arról, hogy a beálló havas, hideg napok kezdetével, nem hajtja ki már a kecskenyáját sem.

Mit mond szüleinek? Miért jár ki még ezután is a Kaptárkövekhez, melyeket hólepel borít? Ezek voltak az ő válaszra váró kérdései, melyekre senki sem lenne képes most a választ megadni.

*

A vár ostromának befejeztével, visszajött a faluba két ember, aki harcolt a támadó törökök ellen, Szabó Márton és Balog Gyuri.

Sokat meséltek az ostrom idejéről. Hallgathatták a Felvidékre elmenekült, de visszaérkező szomolyai jobbágyok is. Elmondták a várvédők hősi küzdelmeit, meséltek a harcokról,

szenvedéseikről. Mindenki szájtátva hallgatta a két hőst, kik önként jelentkeztek akkor a várvédelmére, az ostrom előtti napokban.

Talán ismét újra indulhat az élet a faluban, melyet nem sújt már a hatvani szandzsákbég könyörtelen adója, hiszen vége a török uralomnak.

A hős várvédők visszajöttek, de Rozina szerelme, Füze Jani, nem jött vissza. Nem hiába mondogatták akkoriban; *„kit a török elvisz, az már soha nem jön vissza.”*

Barátcsé Ferenc leánya, Rozina, sem bízott már ebben annyira, mint korábban. Ahogyan szaporodtak Jani távollétének hónapjai, évei, úgy kezdett halványodni az egykoron szerelmes leányzó emlékeiben.

Bárki gondolhatná, hogy mindez azért van, mert Hasszán máris elfoglalta helyét. Igazság az, hogy a segíteni akarás, a női ösztön, az anyaságra termettség volt elsősorban az, ami a beteg, magányos török fiú ápolására, gondozására készítette őt.

Bár külsőleg sok hasonlóságot fedezett fel a két fiú között, ez mégsem volt elegendő ahhoz, hogy bármit érezzen irányában. Hogyan érezhetett volna, amikor beszélni sem tudtak egymással, csak a mutogatás, a mosoly volt az, amivel értekeztek.

Mégis vállalta kockázatot, hogy szülei és a kisfalu közössége előtt titkolva, gondozza, amíg erre szüksége van a sebesültnek.

Otthon hallgatott a török fiúról. Igyekezett zavarát titkolni szülei előtt, akik mégiscsak furcsának találták viselkedését.

—Édes lányom, mi van veled? Csak nem történt valami bajod legeltetés közben? Talán híja van

a nyájnak, mert elvitte a farkas?—kérdezte édesanyja aggódva.

—Ugyan már édesanya, mi történhetne velem? Nappal még a farkasok sem kóborolnak, mert félnek az embertől.—szabadkozott Rozina.

Minden erejével azon volt, hogy leplezze, takarja az előző nap eseményeit. Ám ez nem igazán sikerült neki. Aggódó tekintetek követték, amikor Buksi segítségével hajtotta ki kecskenyáját a legelőre.

Következő napon ugyanúgy kihajtotta, mint az előző napokon, amikor még nem jelent meg életében a török fiú. Változás talán csak annyi volt, hogy több élelmet kötözött kenyérkendőjébe, mint korábbi napokon. Szülei talán azt is észrevették, hogy a kenyérkendőben bekötözött élelem, mintha több lenne a korábbiaknál.

Amikor kiértek a Kaptárrétre, Buksi gondjaira bízva nyáját, igyekezett felkapaszkodni abba a kiskunyhóba, ahol hagyta betegét.

A fiú már úgy várta, mintha a gyaur, jobbagylány tartozna neki ezzel a gondozással, akinek máris sokat köszönhet. Annyi bizonyos, nélküle már nem élne.

Ő csillapította lázát vízbemártott, hímezett kötényével. Ő hozott kenyeret, kecsketejet, amitől lett annyi ereje, hogy a tufakunyhóba sikerült felvászorogni a hűvös éjszaka elől. Ő készítette el szénával borított fekhelyet, ahol tudott pihenni egy keveset. Minden bizonnyal neki köszönhető, hogy egy kicsivel jobban érzi most magát.

Hajnal közeledtével gyakran kémlelt ki a kunyhó ajtaján és hallgatta az éjszaka csendjét, amelyben olykor-olykor a szarvasbikák bögését

hallhatta a Vesszős sűrű erdeje felől. De hallhatta a *Nádas kút* felől és hallotta a *Hátmegi* rét irányából is. Gyakran huhogtak a kuvikok, melyek hívogatták egymást, keresték párjukat az egyre hűvösebbé váló, őszi éjszakában.

Kelet felé, a falu irányába tekintve, már halványan ugyan, de látni lehetett a kibontakozó hajnalt. Alig észrevehetően pirkadni kezdett a Gyúrtető fölött, ami mindenképpen az új nap érkezését jelezte.

Nap vörös korongja bekukucskált a völgyben megbúvó faluba. Az egyre fényesedő sugarával bearanyozta a Nagyvölgy tetőt, és a Kaptárkövek ormait. Kaptárréten úgy kezdett el halvány köddé válni az ezüstös dér, ahogyan a nap sugarainak hatására melegedett a levegő.

Hűvös reggelen a pirkadat felé fordult Hasszán, majd térdére ereszkedve, földig hajolva, Allahhoz suttogetta hálaimáját. Imádkozott meneküléséért és talán azért, hogy ezt a jólelkű jobbágylányt segítségére küldte.

Még nem ért ki a kecskenyáj, amikor hallhatta a folyamatosan közeledő mekegéseket és hallotta a kecskébak nyakában himbálódzó csengőnek csilingelését.

Nem kellett sokáig várnia, mikor már láthatta is őket. Kendőbekötött csomagot szorongatott a pásztorlány, és lihegve közeledett a kunyhóhoz vezető, meredek emelkedőn.

—Jó reggelt!—lihegte Rozina, aki alig bírta pótolni a levegőt, miután felkapaszkodott a picekunyhó bejáratához.

—Günaydzn!—válaszolta halkán a török fiú, aki csak kitalálta, hogy jó reggelt kívánhatott neki ez a szépséges jobbáglány.

A lány sem értett semmit az elhangzott szóból, ami nagyon zavarta. Elhatározta, hogy a legalapvetőbb magyar szavakat megtanultassa véle, annak ellenére, hogy nem ismeri szándékát. Felgyógyulása esetén marad-e a faluban, vagy megy a többi török után, akik vereségük után, igyekeztek minél távolabbra menekülni Eger várától.

Azt, hogy csatát vesztek, már tudta a jobbáglány, hiszen visszajött Szabó Márton és Balog Gyuri, az a két jobbágy, akik mindent elmondtak a falu lakóinak.

Kenyérkendőjéből kenyeret és kecskesajtot vett elő.

—Ez *kenyér! Kenyér!*—mutatott a kenyérre és ismételte el többször egymásután e szavakat, majd a sajttal ugyanezt tette:

—Sajt! Sajt!—mondogatta, mutatta, magyarázta, majd elismételtette vele.

—*Keny...Keny...er. Kenyer*—erőltette Hasszán, amit többször is el kellett mondania, mire egy kicsit érthetővé váltak szavai. Később így gyakorolta a sajt, és más szavak kiejtését, ám előbb ennie kellett, mert gyomra könyörtelenül korogni, lázadozni kezdett az éhség ellen.

Rozina a fiú homlokára tette kezét, miután tapasztalhatta, a láza elmúlt. A sebét újra kellett kötni. Most, amikor az alvadt vér már eltűnt a sebérol, láthatta, hogy mély a sérülése. Kérdően nézett rá és mutatott a begyulladt sebre:

Mi történt veled?

Bár nem érthette a gyaur lány szavait, mutogatása és kérdő tekintete megértette vele, hogy a seb keletkezésére kíváncsi:

—*Akindzsik! Akindzsik!*—ismételte többször is a sebet okozó harcosok nevét, miközben mutogatott sérülésére és a nyilazás mozdulatait játszotta el két kezével. Rozina szókincséből hiányzott a számára idegenül hangzó szó, ezért továbbra is értetlenül nézett.

Abdi aga! Ali pasa!—magyarázkodott volna tovább, de úgy látta, hogy a kecskepásztorlány úgysem fogja megérteni, ezért elhallgatott. Ha megértette volna, talán megkérdezi, ki Ali pasa és mi köze van az ő sérüléséhez.

Egy ilyen kérdésre mit válaszolhatna? Megmondaná, hogy bosszúból lopta el Ali pasa kincseinek egy részét és azért indított hajsztát utána.

Talán megmondaná, hogy két éve szerelmét, Fatimát, ejtették rabul és vitték a hárembe? Ha tudna a gyaurok nyelvén beszélni, vagy ez a pásztorlány értene népének nyelvén, akkor sem mondhatná meg az igazat.

Egyik kérdés vonzaná a másikat:

„—*Hol vannak a kincsek?*

—*Hová rejtetted?* „

Az adható válaszra még nem érkezett el az idő. Részben azért, mert nem beszéli a nyelvet. És túl korai még az idő bárkiben is megbíznia. Még őszinte segítőjében sem!

Nagyon tévedett, amikor azt hitte, hogy a segítő őrangyala, nem értett meg semmit. Azt ugyanis megértette, hogy saját harcostársai ejtettek rajta sebet, és ő most egy segítségre szoruló menekült. Így

még inkább sajnálta, hiszen most a fiúnak mindenki ellensége. Ellensége a török, és ellensége a magyar.

Sok magyarázkodás közben újra kötözte sebét, és önmagára mutatva mondta:

—*En! Rozina! Rozina! Rozina!*

A sebesült megfogta kezét, majd elengedte és ismételte: *Rozina! Rozina!*

A lány elégedetten mosolygott, hogy tanítványa megérti, majd Hasszán keze után nyúlva, kérdezett:

—Te neved!? Neved?

—*Hasszán! Hasszán!*—mondta többször is, mire mindketten mosolyogtak. A mosoly volt most a megértés legmegbízhatóbb nyelve. Ebből láthatták, bízhatnak egymásban. Rozina nem árulja el a falu lakóinak, és a fiútól sem kell félnie, még akkor sem, ha oldalára kötözött gyomorkendőjéből, olyan fegyverek csüngenek, mint a súlyos jatagán, handzsár és a tűhegyes tör.

A jobbáglány azt látta most legfontosabbnak, ha más búvóhelyet is megmutat, melyekből bőven van a közelben. Kaptárkövektől délre, alig háromszáz méternyire, Vénhegynek Kaptárrét felőli oldalán, több, apró pince található.

Mindezt, azért tartotta fontosnak, hogy a jelenlegi búvóhelyének felfedezése esetén, legyen egy újabb menedékhelye. Nem tért még vissza ereje, de e párszáz méter megtételére elég erősnek látta. Ő ment elől az utat mutatva, és követte a gyengélkedő fiú.

Lombjukat elhullatott gyümölcsösök között botorkáltak a *Vénhegy* apró pincekunyhói felé, melyeket rosszidő esetén, menedékhelynek használtak a földjeiket művelő jobbágyok.

Az apró pincekunyhókon, olyan ajtók voltak, melyeket soha nem zártak be gazdáik, hogy bárki menedéket találjon bennük, ha a szükség úgy hozza.

Amikor odaértek, kézzel-lábbal, szavakkal, próbálta megértetni véle, mi célból lehet számára fontos az új búvóhely.

—Búvóhely! Érted? Ide menekülni, ha ott veszély van! —magyarázta a fiúnak, aki minden szavát, mozdulatát igyekezett mielőbb megérteni. Talán meg is értette.

Volt idő mindent elmagyarázni, hiszen a Vénhegy Kaptárrét felőli oldalából, a lombjaikat elhullató fákön keresztül, ráláttak a legelésző kecskenyájra, melyre a hűsleges Buksi kutya szorgalmasan, megbízhatóan vigyázott.

Miután több pincét megmutatott, igyekeztek visszamenni az előbbi helyre. Rozina tudta jól, nincsen sok idő arra, hogy Hasszán kint tölthesse a nappalokat, éjszakákat. Legjobb esetben sincs több kéthétnél, mert a tél gyorsan közeledik. Fontosnak látta, hogy ruhát cseréljen. Hiszen a török ruha, a fegyverei, nagy veszélyt jelenthetnek számára. A jobbágyok gyűlöletét teljesen meglehet érteni, ha az ostrom miatti nélkülözéseikre gondolunk.

Elhatározta, hogy turbánját kucsmává, a kaftánját kabáttá, és a bugyogós alsó ruháját pedig, nadrággá alakítja át. Hozott magával tűt, cérnát, ollót és egyik nap egyik ruhát, másik nap másik ruháját készítette el. Fegyvereit sem akaszthatta oldalára a továbbiakban, melyből a jobbágyok láthatnák, hogy a gyűlölt ellenséghez tartozik, ezért elásta a kunyhó közelében.

Éppen ideje volt a ruházzkodásra gondolni, mert nemcsak a lapályos rét lett reggelente fehérebb, hanem a fák ágai is, melyeken egyre később olvadt el a zűmara. Sokszor délig is megmaradt a dér, és lett a Kaptárréten egyre hidegebb.

Mi lesz akkor, ha a havas időjárás miatt már nehezebb lesz állatait kihajtani? Gyenge lány létére ő is könnyen megfázhat. Miképpen hoz élelmet? Mit mond otthon, hová viszi a kendőbe kötött kenyeret, sajtot? Nem is beszélve arról, hogy most csak itt, a réten, megfeji a kecskéket, és kéznél van a tápláló, melegtej.

Egy halom kérdés maradt megválaszolatlan. Egy biztos, előbb, vagy utóbb, de a titkát el kell árulnia. Nem tudta miképpen készítse elő szüleit és a falu lakóit arra, hogy a törökellenséget befogadják. Őt, akinek harcostársai megkeserítették az itt élő emberek életét, és most ők adjanak menedéket számára.

*

Az egri vár ostromának végét hozó hírekre, ismét megszorodtak a falu lakói. Jöttek vissza Felvidékről, és más olyan helyekről, ahol akkoriban nem számíthattak törökök támadására. De a falu két oldalán található sok-sok pincebarlangból is sokan előbújtak, hogy újra éljék régi életüket.

Nem volt igavonó állat, mert elvitte a török. Nem volt fiatal munkaerő, mert elvitte a török. Nem volt vetőmag, mert elvitte a török. Még sorolhatnánk tovább mi nem volt, de könnyebb azt mondani, hogy semmi sem volt, ami az élet újraindulását segíthetné.

A falu lakói közül kivételt csak azok képeztek, akinek volt nagyobb pincebarlangja, ahová eldughatta még az állatai egy részét is. Ilyen volt a bíró, aki a juhhodályba hajtatta állatait, majd bejáratát úgy eltömködték, hogy nem lehetett látni semmit. Az állatokhoz bejárás csak a hodály szellőzőjének tetejéről volt lehetséges, amely tele volt bokrokkal, amik eltakarták annak bejáratát.

Ilyen körülmények között kezdtek újra az életüket Rozina szülei, Barátcse Ferenc és családja. Csak annyi maradt meg kicsinyke vagyonukból, amit a sok pincelyuk egyikében eldugtak. Egy kis vetőmag, egy kis élelem és néhány kecske, melyeket több apró barlangban sikerült úgy eldugni, hogy a portyázó törökök ne találják meg.

Igaz az is, hogy nem sok idejük maradt kutakodásra. A közelgő tél miatt fontosabbnak tartották a vár mielőbbi bevételét, mint azt, hogy a környéken hosszabb ideig kutakodjanak. Ha maradt valami a faluban, akkor ennek köszönhető.

Ilyen körülmények között akarta a lány felfedni nagy titkát, szülei és a falu előtt. Hasszán létét, aki menekültként szándékozott a faluban maradni. Ez irányában nem volt semmi kétsége, miután felfedte titkának egy részét előtte; *saját harcostársai elől menekül, tőlük kapta sebeit!*

Falu lakóiban, a túlságosan közeli sérelem miatt, frissen élt azok iránt a gyűlölet, akiknek köszönhatték, hogy életük sokkal nehezebbé változott.

Ilyen gyűlölet mellett nem lehet csodálkozni azon, ha a jobbágylány nem tudta eldönteni, miképpen feddje fel titkát, pedig a tél rohamosan közeledett.

Az Eged hegy felől egyre több hideget hoztak a csupasz ágakat suhogtató, borzongató, téli szelek. Aztán megjelentek a szállongó hópihék, melyek először csak kavarogtak a levegőben, majd a Kaptárkövek süvegeit fehér lepellel takarták.

Amit az ember nem tud megoldani, megoldja az idő. Rozina helyett is az idő dolgozott. Még ha nem is úgy, ahogyan ő szerette volna. Egyre nehezebbé vált számára az itt rekedt fiú táplálása, hiszen a kecskenyáját is nehezebb kihajtani a havas, csűszős út miatt. Szüleit sem akarta félrevezetni, amikor titokban vitte neki az élelmet, melyből maguknak is kevés jutott.

Hasszán börtönnek érezte a pincekunyhó szűk terét, ezért gyakran sétálgatott a közeli gyümölcsösökben. Bátorságára az adott okot, hogy a tél beálltával, a határi munkák szüneteltek, miután nem látogatták gyümölcsöseket a jobbágyok.

Éppen a Vénhegy kunyhóit járogatta sorra, amikor emberi hangokat halott, egészen közélről. Talán már észre is vették. Négy jobbágy ballagott a gyümölcsösökön keresztül, hogy mielőbb elérje a Vesszős erdőrészen található káptalan erdejét. Derekuk köré kenderből font kötél volt csavarva, míg hónaljuk alatt baltát szorongattak, valamennyien.

Négyen voltak. Libasorban haladtak egymásután azon a gyalogösvényen, amely az erdő felé vezetett. A tél beálltával több tüzelőre volt szükségük, azt szándékoztak gyűjteni a Vesszős erdejében.

Elől *Vas Lukács* ment, ő taposta az első nyomat a gyalogösvényt takaró mély hóban. Utána sorban haladtak; *Berki Vidó, Nagy Bálint, Baranyi János*

jobbágyok, felső Szomolya lakói. Menetközben beszélgettek. Talán azért, hogy jobban teljen az idő, vagy ne jusson minden pillanatban eszükbe, hogy nagyon fáznak, mert cudar hideg van:

—Hallja sógor, azt mondom én magának, nem ment még el a török!—fordult vissza Vas Lukács, Berki Vidó felé, aki az ő nyomába lépve már könnyebben haladhatott a letaposott hóban.

—Vége van már az ostromnak, nincsen miért maradniuk. Ha csak valamelyikük el nem tévelygett a környéken.—válaszolta Vidó sógor és pipáját szívogatva, lépkedett sógora nyomában.

Hasszán ott lapult az egyik cseresznyefa mögött. Hallotta a gyaúr jobbágyok beszédét, de nem értette. Az a kevés beszélgetés, amit a lánnyal gyakorolgatott, ehhez bizony nem volt elegendő. A *török* szóra azonban felfigyelt és még közelebb lapult a fához, miközben talpa alatt egy szárazág reccsent.

Az ágreccsenésre mind a négy jobbágy egyszerre figyelt oda, és láthatta a fa mögött félig megbúvó fiatalembert, akit a fa dereka nem tudott teljesen eltakarni.

Mindannyian láthatták, hogy a rejtőzködő ember, ugyancsak furcsa ruhába van öltözve. Majdnem olyan kinézetű kucsma takarta fejét, mint az övéket, mégis furcsállották, gyanús volt nekik.

Kabátja is az övékhez hasonlóan nézett ki, no meg aztán a nadrág is, csak a ruhák színei tűntek szokatlanoknak. Ez lett nekik a leggyanúsabb. Máris erősebben markolázták baltájukat, melyeket hónuk alól egyszerre vettek kezükbe és néztek egymásra, tanácstalanul.

Baranyi János tért legelőször magához e döbbenettől és szolt a tarka ruházatú, megszeppent legényhez:

—Hát te fiam, ki vagy? Melyik faluból vetett a sorsod erre a tájra? Merthogy nem szomolyai vagy, azt mindannyian látjuk.

A megkérdezett nem tudott megszólalni, csak motyogott valamit.

—No, szólalj már meg édes fiam, mert szeretnénk tudni, honnan vetődtél a mi falunk közelébe!—szolt rá erélyesebben a másik jobbágy, Nagy Bálint, de csak értetlen motyogás volt rá a válasz.

Ekkor már mindenkinek gyanúsabb lett az eddig fa mögött rejtőzködő legény, ezért úgy mentek közelébe, hogy minden oldalról fogva tartsák. Most már mindannyian meg voltak győződve; *törököt fogtak!*

—No, mit mondtam kendteknek? Ugye, hogy nem ment még el a török!—ismételte izgatottan korábbi feltevését Vas Lukács, és kenderkötelet kezdte leoldozni derekáról, amellyel tűzifát akart hazavinni, nem a törököt.

—Hű, a teremtésit ennek a világnak! Hát azt mondták az egri vártól hazatérők, hogy elment már a török! Fogjuk meg gyorsan és tekerjük ki a nyakát!—kiabálta Baranyi János magából kikelve, miközben annyira megközelítették a rémült fiatalembert, hogy meg is tapogathatták volna, de nem ezt tették.

—Márpedig nem tekerjük ki a nyakát! Kötözzük meg, mielőtt elszaladna és vigyük a bíróhoz! Az is megeshet, hogy *kémet* fogtunk, akit kihallgatva, megtudhatjuk, a vesztes csata után, milyen újabb csatára készülnek! —mondta izgatottan Vas Lukács,

és kötéllel összekötözte kezeit, majd lábait akarta béklyóba kötni, de Nagy Bálint közbelépett:

—Minek ezt megkötözni, hiszen jártányi ereje sincsen. Meg aztán, csak had menjen a saját lábán, ne mi cipeljük! Én úgy látom, súlyos sebeket kapott valakitől.—mutatott sebeire, melyeknek kötése vérrel átitatódott, és olykor a fehér hóra cseppent belőle néhány csepp.

A többiek hallgattak Nagy Bálint szavára, ezért közrefogták, hogy a bíró elé vezessék, döntsön ő a további sorsáról.

Így ballagott a lejtős úton lefelé a gyászos csapat, ahol csak Hasszánnak volt igazán gyászolnivalója. Rettető fiatal férfi, nem tudhatta mi lesz sorsa. Börtönbe zárják, fejét veszik, vagy még rosszabb, karóba is húzhatják.

Már a községháza elé érkezett a törököt elfogók csapata, amelyhez egyre többen csatlakoztak a falu lakói közül. Különböző trágár szavakkal illtették, aki nem értette ugyan e szavak tartalmát, de fenyegetéseiket annál inkább.

Kinek, milyen szerszám került kezébe, azzal igyekezett elégtételt venni sérelméért. Egyikük kapával akarta megsebesíteni, másik villával akarta leszúrni, a harmadik baltájával akarta fejét meglékelni.

Ekkor ért oda szabó Márton és Balog Gyuri, az a két várvédő, akik az ostrom befejeztével visszajöttek a faluba.

—Mi van itt emberek?—kérdezte izgatottan Szabó Márton és látta meg az embergyűrű közepében azt a fiatalembert, kinek ruházata nem hasonlított sem a törökhöz, sem a magyarhoz. A tarka színek

nagyon ismerősnek tűntek, török ruhára utaltak. Szabását nézve, magyarra hasonlított leginkább.

—Törököt fogtunk a Kaptárkövek közelében, és hozzuk most a bíró elé!—hadarta izgatottan Baranyi János, aki már elébb is azt látta leghelyesebbnek, ha rögtön kitekerik a nyakát.

—Minek az ilyet bíró elé vinni? Ott van az a körtefa, elég erős az ága, fel kell akasztani rá!—rikácsolta idegességében Balog Gyuri, a másik várvédő. Hogy szándékát mielőbb megvalósítsa, odaugrott a megkötözött, reszkető törökhöz.

Kezét kezdte oldozni, hogy abból a kötélből készítsen hurkot a kétségbeesett fiatalember nyakára.

Miután kioldozta, egy hurkot készített és próbálta a fején keresztül ráhelyezni. Ám ekkor, egy velőtrázó sikoltás kíséretében, egy nőstény tigris bátorságát is meghazudtoló lány ugrott a körközepébe. Kitépte Balog Gyuri kezéből a kötelet. Míg egy másik ember kezéből a vasvillát kapta ki, és forogni kezdett a fogoly körül, védelmére kelve a hegyes szerszámmal.

Vasvilla megtette hatását. Két percen belül mindenki odébb lépett a rettegő töröktől, ahol Barátcse Ferenc lánya, Rozina, magából kikelve forgott dühödten, mint a szélmalom lapátkereke, és ordította:

—Mit akarnak kendtek ezzel a szerencsétlen emberrel? Nem látják, hogy több helyen vérzik a sebe, melyeket saját harcostársai ejtettek rajta? Nem gondolják kendtek, hogy lehet ő is egy sebesült menekülő, akit saját fajtája üldöz?

Milyen bátrak most mindannyian, ezzel az egy emberrel szemben! Amikor meg bátorinak kellett volna lenniük, elmenekültek a Felföldre, meg elbújtak a

pincelyukakba, ahonnan még csak most mertek előbújni! —ordította a harcias lány.

—No! No! Édes lányom! Válogasd meg a szavaidat, mert nem féltem én a töröktől, az egri vár ostromának idején sem! De nem félt Szabó Márton se, akivel úgy kaszaboltuk a törököt, mint a *Hátmegi* réten, a dűsfüvet kaszáljuk tavaszonként!—szólt sértődötten Balog Gyuri, ám a harcias lánynak erre is megvolt a válasza:

—De akkor nem egy török ellen harcoltak, mint most! Nem szégyellik magukat, hogy egy ember ellen, egy egész falu támad!—sikoltozta, és nem engedett véleményéből, továbbra is elszántan védte Hasszánt.

Erre a nagy zsivajra lépett ki a bíró a községházáról és láthatta a vadul forgó lányt és hallhatta az utolsó szavait. Tömeghez lépve, ingerülten kérdezte:

—Mi van itt emberek? Mi ez a marakodás?

—Tekintetes bíró uram! Egy törököt fogtak a falu lakói, és most elégtételt akarunk venni rajta, azért a sok-sok szenvedésért, amit okoztak nekünk! Most éppenséggel az akasztásához készülődünk!—hadarta Balog Gyuri izgatottan és elkapta Rozina kezéből a kötelet, hogy korábbi szándékát megvalósítsa.

—Mielőbb add ide azt a kötelet! Mire fel gondolhattatok olyat, hogy minden meghallgatás nélkül, máris akasztás következik?—mondta a bíró csillapító szándékkal és elvette Balogh Gyuri kezéből az akasztásra szánt kötelet.

—Tekintetes bíró uram! Megérdemli az akasztást! Minden bizonnyal *kémkedik*, azért ólálkodik a környéken. Ha most elengedjük, nyakunkra hozza a fajtáját. Menekülhetünk ismét a

Felvidékre, vagy bujdoshatunk a falunk környéki pincebarlangokban.—bölcsekedett Balog Gyuri a bírónak, aki előtt szavainak van hitele, hiszen derekasan helyt állt az ostrom idején.

—En amondó vagyok, mégiscsak ki kellene hallgatni! Hiszen nem vagyunk mi pogányok. Csak a pogányok veszik fejét az embernek, minden meghallgatás nélkül! Csak az a baj, hogy ő se érti szavainkat, meg aztán, mi sem értjük őt.—csillapította ismét a bíró, de már talált némi igazságot a bátor vitéz szavaiban.

Rozina feszülten figyelt. Figyelte, hajlik e bíró Balog Gyuri szavaira, mert akkor vége mindennek. Hasszánnak élete ismét nem ér egy fabatkát sem. A falu lakói elégtételt vesznek rajta, harcostársaitól elszenvedett sérelmeikért.

Márpedig ez török fiú nem hibás! És ezt, ő tudja legjobban. Itt rajta kívül senki más nem tudja, hogyan üldözték saját fajtái, Ali pasa kegyetlen, vérszomjas lovasai. Az ő nyilaik ejtettek rajta halálos sebet, amelybe majdnem belehalt. Ha a Buksi kutya nem találja meg, már nem élne! Eddig gondozta a halálos beteget, és most úgy tűnik, a bíró hajlik a Balog Gyuri által mondott bosszúra.

—Tekintetes Bíró uram! Nem lenne helyes, ha bárki kémnek tekintené e legyengült, beteg embert. Nem kém ő, hanem áldozat. Saját fajtái elől menekült. Az egri vártól, falunkig tartó sűrű erdőn keresztül üldözték, súlyosan megsebesítve!—hajolt meg bíró előtt a lány és kitartóan bizonygatta a törökfiú ártatlanságát. Szavai mély gondolkodásra készítették a falu első emberét.

—Édes lányom! Meg tudnád-e mondani, mire alapozod e török fiatalember ártatlanságát? Miért

védted testi épségét még életed árán is? Hiszen láttam, amint vasvillával hadakoztál a falu lakóival, csak azért, hogy életét megóvjad. Mi közöd van neked ehhez az idegen fiúhoz, aki még nyelvünket sem beszéli?—tette fel kérdéseit a bíró, aki nem tudta elképzelni, mi köze lehet Barátcse Ferenc lányának, Rozinának, az elfogott törökhöz.

Hogy valami nagy titok összefűzi őket, ezt szinte teljesen bizonyosra vette. Hiszen láthatta, a fogoly szinte csüng a lány szavain, pedig nem is érthette, amit mondott. Nem értette, de tudta, hogy védelmére kelt támadóival szemben.

A lány hallgatott egy pillanatig, majd lassan mesélni kezdte, onnantól kezdve, amikor a Buksi kutya nyüsztve hívta, az eszméletlen törökhöz:

—*Tekintetes Bíró uram! Amit most elmondok, arról még szüleim sem tudnak*—kezdte el a fiúval való találkozását ismertetni, miközben háta mögé figyelt, a falu lakóira, akik közé már az apja is megérkezett, és feszülten hallgatott. Ő sem tudott eddig semmiről.

—Nem tudnak szüleim sem, mert nem volt bátorságom elmondani. Amikor Buksi megtalálta, nem tudtam, mit tegyek, annyira megijedtem. Nem volt eszméleténél, azt sem tudtam él-e, hal-e.

Először arra gondoltam, segítséget hívok. Ám valami mégis azt súgta, ne hívjak senkit, mert bárkitől kérek segítséget, gyilkosa lehet.

Elkezdtem eszméletre téríteni, amikor meggyőződtem arról, hogy él. Vizes köténnyel csillapítottam seblázát és bekötöztem vérző sebeit, amelyből sok vére elfolyhatott.

Aztán...—és csak mesélte, mesélte egyfolytában, hogy heteken keresztül miképpen gondozta a kaptárkövek melletti pincekunyhók

egyikében. Gondozta és osztotta meg véle az otthonról lopva elhozott élelmet. Tette ezt mindaddig, amíg a kecskenyáját kihajthatta a legelőre, amíg nem jöttek a havasabb napok.

...—*most* már mindent tud tekintetes Bíró uram, és tudnak kendtek is! Ha nincsen magukban szív, könyörület, akkor csak tegyék nyakába azt a kötelet!—fordult hátra, a falu dühödt lakói felé, könnyes szemmel, és nézett apjára bocsánatkérően, hiszen titkáról szülei sem tudtak.

Csendben hallgatott mindenki. Nem volt szava senkinek. Úgy látszott, az ellenséget ápoló lány szavaira, megszólalt lelkiismeretük. Az eddig leghangosabb, legbosszúállóbb jobbágyok is lehajtották fejüket, mintha szégyellnék előbbi viselkedésüket. Bíró törte meg a csendet:

—Édes lányom! Tudom, becsületes lány vagy, akinek szülei is tiszteletben élnek kicsi falunkban. Szavaid igazában nem kételkedek. Az elmondottak után téged nem megfedés, hanem dicséret illet.

Megmentetted egy ember életét, akit talán azért üldöztek harcostársai, mert sok mindenben nem értett egyet velük. Talán abban sem, hogy a kicsiny magyar népet leöli, leigazza, egy nálánál jóval nagyobb hatalom.—mondta a bíró a lánynak, de szavait hallhatták mások is, miközben az elfogott törökre esett tekintete.

Hasszán arcáról kezdett eltűnni a riadalom. Az eddigi halálfélelem helyét átvette a bizakodás, amely már akkor elkezdődött, amikor a harcias Rozina megjelent, a pusztulását követelő gyaurok között. Bíró szavait nem értette. Legalábbis csak keveset értett. Jobb is volt így, mert akkor talán elmondja, hogy Ali pasa kincsei miatt kapta sebeit, az őt üldöző

akindzsik lovasoktól. Helyette beszélt, és mondott köszönetet Rozina:

—Tekintetes Bíró uram! Köszönöm, hogy nem kételkedik szavaim igazában. Így ez a török fiú megmenekült a bosszúállók kegyetlenkedése elől. Talán új életet kezdhet a mi kis falunkban, amelynél szebb helyet úgy sem találna. —köszönte meg jóságát, miközben könnyezett.

Azt azonban nem mondta, hogy a török fiú új életének szeretne részese lenni. Ha belelátott volna a fiú lelkébe, akkor láthatná, annak sincsen egyéb vágya, mint e szép jobbágylánnyal élje le életét, ebben a faluban.

Ahogy teltek a török fiú faluban töltött napjai, hónapjai, úgy halványodott előtte régi szerelme, Fatima arcvonása, ki valamelyik háremben éli rabszolga életét. Onnan még nem szabadult senki.

Jobbágylány sem volt másképpen. A török fiú megfogható valóság lett előtte. Ennek lehetőségét egyre jobban érezte. Hiába nem értették még jól egymás szavait, szemeik mindent elárultak egymás számára. Régi szerelme, Fűzi Jani, ma már egyre halványodó álmokép, amely soha nem valósulhat meg. Talán már nem is él. Török hadsereg katonájaként, régen életét vesztette.

Bíró a lelkeikbe látott. Az ott látottak nagyon jól estek a törvény emberének. Talán azért, mert ő is volt fiatal. Az, ahogyan védte a fiút, mindent elárult. Segíteni akarta őket, ezért így szólt a lányhoz:

—Édes lányom! Ennek fiúnak semmi bántódása nem eshet! Aki ártani akar neki, annak velem gyúlne meg a baja. Segíteni akarok a letelepedésében, ezért cselédemmé fogadom.

Szerencsére, megmenekült állataimnak egy része, amikor még időben behajtattam a barlangos hodályba a két ökröt, két lovat, meg aztán négy tehenemet, ahol nem találhatta meg az ellenség.

Ott lakik majd nálam, és én tisztességes magyar ruhába öltöztetem. Olyan ruhát kap, amilyenbe a többi jobbágy van öltözve. Bízok abban, hogy nem él vissza bizalmammal és szorgalmas lakója lesz kicsi falunknak.—fejezte be a bíró, mire hallgatóságán egyetértő morajlás futott végig.

A volt török fiú, és az előbb még harcias jobbágylány egymásra néztek úgy, hogy ebből már csak az nem értett, aki nem volt még szerelmes soha az életben.

*

—**A** tél már elmúlt. Házak szegleteiben, és a dombok északi lejtőjén eddig megbúvó hókupacok, mind elolvadtak. Kánya patak medrében megduzzadt vízfolyam, hozta a Várhegy felől a hó levét, amely mindenképpen a tavaszt jelentette.

Deber tető és Gyűr tető déli lankáin kora tavaszi virágok, kibontották szirmaikat. Különösen a kékibolya bokrai sokasodtak meg a melegedő idő hatására. Mikor aztán kinyílt a sok-sok bimbó, illatos levegő áramlott a falu völgyébe.

Rügyeket bontottak a fák, a bokrok, hogy zöldlombjaikba visszavárják tavalyi lakóikat. Meg is jöttek nemsokára. Megjöttek az énekes madarak, melyek ismét bezengték a frissen zöldült erdőt. De

megjöttek a gólyák, a fecskék, és a többi költöző madarak, melyek ősszel elrepültek melegebb vidékre, a zord tél elől.

Hasszán és Rozina szerelme még a tél idején kibontakozott. Már tél beállta előtt is éreztek egymás irányában szimpátiát. Talán a Sors intézte úgy, hogy egyszer életútjaik keresztezzék egymást. Ki tudná azt igaziból megmondani, hogy életútjaink vajon kiével és hol kereszteződnek? Valaki minden bizonnyal, irányítja sorsunkat!

Török fiú gyorsan megtanulta a gyaurok nyelvét, még ha olykor-olykor nem is jól ejtette ki a szavakat. Sokszor beszélgetett a falu lakóival, akik tapasztalhatták, lelke aranyból van.

Kincseiről még senki sem tudott. Nem is akarta elmondani senkinek. Még a lánynak sem, akivel gyakran találkoztak, beszélgettek, ám erről mindig hallgatott. Talán azért, hogy érezhesse, megmentője nem kincsei miatt szereti.

A tél folyamán gyakran kereste fel Barátcse Ferenc portáját, hogy láthassa a lányt, aki megmentette életét, akivel talán véglegesen összeköthetik életüket. Ez nem rajta múlik. Ami őt illeti, már kezdettől fogva kedveli. Azt, hogy viszontszeretik-e őt, nem tudhatta. Jelek arra mutattak ugyan, de csak később nyerhetett erről bizonyosságot.

Lány szüleinek tetszett a fiú viselkedése, akiről kiderült, engedelmes, szorgalmas ember. A bíró sem tudott semmi rosszat mondani, csak dicsérni tudta cselédjét, amikor kérdezték felőle.

Az viszont igaz, nem volt semmije. Legalábbis most mindenki így tudta. A faluban már senki előtt

sem volt titok, szeretik egymást. Voltak olyanok, akik máris ezt mondták:

—Jól jár Rozina ezzel a fiúval! Csak az a baj, hogy nincsen semmije! Olyan szegény, mint a most visszatérő gólyamadár, amely csak a tollait hozta vissza a melegebb vidékről!— mondták, és ilyenkor nem irigyelték a szerelmes lányt.

Az bizony igaz, Hasszánnak még annyija sem volt, mint a most visszatérő gólyamadárnak. Hiszen a testét takaró ruhával is a bíró öltöztette fel, mintahogyan szállást és munkát is ő adott neki.

Szegénység nem akadályozta annak, hogy két fiatal szeresse egymást. Gyakori találkozás, a hosszú tél folyamán, még közelebb hozta őket egymáshoz. Talán mindehhez hozzájárult az is, hogy sorsuk nagyban hasonlított.

Mindketten elvesztették szerelmüket. Ám erről egyikén sem tudtak. Rozínának csak sejtelmek lehettek Fatimáról, akiről a török fiú lázas betegségében, önkívületében suttogott.

A fiú sem tudott Füze Janiról, bár abban bizonyos volt, ilyen szép jobbágylánynak már egész biztosan volt udvarlója.

Mindkettőjüknek hiányzott a szerelem, hiszen az élet megy tovább. Ekkor aztán kiderül, hogy mindenki pótolható, és kell is pótolni.

Fiú kezdte el szavakba foglalni érzelmeit, amikor a lány kezét fogva, mondta, mit érez valójában irányában:

—Kedves Rozina! Végre megtanultam néped nyelvét valamennyire, és el tudom mondani, mit érzek irántad. Tudom jól, semmi újat nem mondok, hiszen egymás szemeiből olvashattunk eddig is. Ezért mindketten tudjuk, nem vagyunk közömbösek

egymás számára. Nagyon szeretlek téged!—mondta és a lány kezét arcához emelve, megcsókolta.

—Én is szeretlek! Sajnos, nemcsak rajtam múlik, hogy kapcsolatunk házasságban teljesedjen be. Szüleim rendes embernek tartanak, ám mindezt kevésnek találják ahhoz, hogy hozzád adjanak feleségül. Hiszen nincsen semmi hozományod, amit a házasságba hozhatnál.

Azt sem tudom, bízhatom e benned. Amikor megtaláltalak és ápoltalak, lázas állapotodban gyakran szólígtattál egy lányt, kinek neve *Fatima*.

Ha ő szerelmed volt, nem tudom, elfelejtheted e valaha? Vagy az a célod, hogy egyszer visszatérj hozzá?—mondta ki minden kertelés nélkül azt, ami régóta nyomta szívét, mióta először hallotta az ismeretlen lány nevét suttozni.

—Ő már a múlté. Igaz, szerettem őt. Ám a hárembasák martalócai elfogták egy napon. Mellőlem vitték el, ezért esküdtem bosszút minden török kiválóság ellen. Azok ellen, akik szerelmemet és mások szerelmét elfogatták, hogy a háremükbe szép lányokat vigyenek.

Mivel ellenálltam, a hadseregbe vittek, hogy szolgáljam a szultánt, pasákat, basákat, azokat, akik elrabolták szerelmem.

Mint bosztancsik gyalogosnak, Ali pasa sátra körül kellett örködnöm, hogy vigyázzak testi épségére.

Gondolhatod, az előbbiek után mennyire gyűlöltem a gőgös pasát. Gyűlölettel néztem be a sátrának ablakán, amikor gyönyörködött azokban a kincsekben, amit a legyilkolt gyauroktól rabolt el.

Bosszút forraltam ellene...,—*sorolta* egyre indulatosabban a múlt dolgait, majd kifogytak szavai, nehéz volt azokról az időkről beszélni.

Nem azért, mert nem volt mit mondania. Nem tudta, eljött e már ideje annak, hogy a további titkaiba beavassa azt a gyaur lányt, aki egy cseppet sem közömbös számára. Ám végül, mégis folytatta:

...—az, amit mondok neked, legyen a mi titkunk mindaddig, amíg szüleid beleegyezésüket adják a házassághoz.

Szóval, amikor Ali pasa babusgatta kincseit, a várból heves támadás kezdődött. Tüzes nyilakat lőttek a várvédők, amitől tüzet fogott a pasa sátra. Hatalmas zűr-zavar támadt, amit én igyekeztem kihasználni. A kigyulladt sátorban őrizetlenül hagyott kincsekbe markoltam, és menekültem saját fejem után.

A falutok irányába futottam, mivel errefelé már ismertem a tájat. Hűsz akindzsik, hűsz dzsebedzsik, hűsz szpáhi lovassal üldöztetett Ali pasa, amikor rájött, hogy én dözsmálhattam meg kincseit.

Bár futottam, az üldözők mégis nyomomban maradtak, és üldöztek egyfolytában, miután nyilaikkal sikerült megsebesíteniük.

Nem értettem, miért hagyták abba üldözésemet, bár hallottam a riadó kürtöt, dobot. Majd rövidesen hallhattam, hogy a pasa futára hozott, olyan hírt, amiért a régi harcostársaimnak azonnal a várhoz kellett menniük. Ezért nem üldöztek tovább.

A kaptárkövekhez érve, nagyon elgyengített a sebláz. Amikor kincseim elrejtéséhez kezdtem már nagyon beteg voltam. Valamiképpen megjelöltem azt a két helyet, ahová elástam a csillogó kincseket. A láz miatt már nem emlékszem mindenre pontosan, hiszen elájultam.

Többit már tudod, hiszen Buksi segítségével te találtál rám.—fejezte be emlékezéseit és nézett esendően a jobbágylányra, aki csak ámult a hallottak

után. Azt hitte a fiú még mindig lázas. Márpedig nem volt az, csak szerelmes, de ez aztán annál inkább.

Volt is min ámulnia. Könnyen lehet, hogy szerelme egyáltalán nem szegény. Sőt, gazdag! Talán gazdagabb a bírónál. Persze csak akkor, ha megtalálják valamennyi elásott kincset.

—Vajon lehet e bízni Hasszán emlékezésében? Emlékezhet-e egyáltalán, olyan ember, akinek vére megfogyott, teste iszonyú lázban égett?—tette fel a néma kérdést magának és értette meg, hogy a kincsekről valóban hallgatni kell, még akkor is, ha erre nem kérné.

Kaptárrét teljesen kizöldült. Hamvas, bársonyos gyepszőnyeg takarta teljes hosszában, egészen Novaj falujáig. Ispánberki kőbányák északi oldalában lombot növesztettek a fák. Nemcsak a fenyőfák által takart domboldalak zöldelltek, hanem mindenfelé, amerre csak a szem ellátott. A dombnak déli oldalán, rügyet fakasztottak a szőlősorok, reménységet adva az őszi szüretre.

Rozina kihajtotta kecskenyáját, aminek Buksi kutya örült legjobban, hiszen futkározhatott kedvében. Futott ő akkor is, ha nem kellett.

Kaptárrét üde szőnyegén, az április végi napsütésben, legelésző kecskenyájnak, esze ágában sem volt elkóborolnia. A szörgombolyaghoz leginkább hasonlító hűséges puli, mégis gyakorta körbecsaholta. Talán azért, hogy eszükbe juttassa; *én vagyok a parancsolótok, ebben az évben is!*

Ami a természetet illeti, nem lehetett panasz ellene. Megtette azt, ami rá van bízva. Kizöldell a pázsit, a bokrok, a fák, csak Barátcse Ferenc és felsége, nem akart követeléséből engedni. Igenis, olyanhoz adják lányukat, akinek szorgalma mellett, van némi földcskéje is.

Szomolya Kaptárrét másik része

Márpedig a faluban letelepedő török fiúnak nem volt egy talpalatnyi földje sem. Mintahogyan nem volt nádfedeles viskója sem.

Egyre csüggedtebbek, reménytelenebbek lettek, amikor tapasztalták, szülei nem engednek, nincstelenhez nem adják lányukat.

Egyre gyakrabban gondoltak Ali pasa elásott kincseire.

—Rozina! Te most már mindennap a Kaptárkövek környékén legelteted nyájadat. Keresd a sarlóalakú félhold karcolatát a kaptárköveken! Remélem jól emlékszem, arra, hogy két helyen karcoltam a kövekre. Mindkét helyen a volt hazám jelképét, sarlóalakú félholdat, úgy félméteres magasságban.

Ha e jeleket meglátnánk, könnyebben találnánk meg Ali pasa kincseit. Illetve az enyémet, mert Fatimát és engem ért sérelemért, jogosan mondhatom magaménak.

Nekem, mint cselédnek, nincsen időm arra, hogy kutatgassam a két helyre felkarcolt félholdat. Nyájad őrzése mellett Te megteheted. Buksira rábízhatod kecskéidet, mert nála jobb pásztorkutyát sehol nem lehet találni.

Mindkettőnk érdeke azt kívánja, mielőbb megtaláljuk az elrejtett kincseket. Csak arra kérlek, legyél nagyon óvatos. Nehogy kifigyeljen valaki!—mondta Hasszán és kérő tekintettel nézett szerelme szemébe, akinek szintén nem volt más célja, mint a félhold alakú karcolatot mielőbb megtalálni.

Talán a kincsek megtalálása, jobb belátásra bírná makacskodó szüleit. Bár azt sejtette, hogy a fiú melletti kitartása, eredményt hozhat számára még akkor is, ha nem lesz meg az elrejtett kincs. Hiszen szülei nagyon szeretik őt.

Ősz óta sokat változott a kaptárövek környéke. Kisarjadt füvek, lombok, eltakarták a kúpok egy részét. Talán azt is, amelyre a jelzést karcolta a lázas

menekülő, aki nem egészen volt már tudatánál, az eszméletvesztése előtti percekben.

Kecskenyáját rábizva Buksira, párméter emelkedő után, elérte a fiú által mondott *szomolyai Királyszéke* talpkövét.

Az itt található sok-sok kaptárkőnek egyike, a legnagyobb, a legszebb. Pásztorbotjával hajtogatta a takaró növényzetet, hiszen bármelyik alól előbukkanhat a titokzatos félhold, melytől szerelmük beteljesülése függhet most.

Az eltelt egyórányi idő alatt nemcsak a Királyszéke közelében, hanem odébb is keresgetett, kutatgatott, de nem talált semmit. Éppen odébb akart menni, amikor a háta mögül köszönést hallott:

—Mit keresel itt, édeslányom? Talán gombát? Ha azt keresel, akkor feleslegesen teszed, mert ahhoz még korai az idő!—szólt váratlanul a káptalan erdésze, akinek nem volt szándékában őt megijeszteni, ám mégis ez történt, mert a pásztorlány hebegni kezdett:

—É...n? Ho...gy én? Nem kere...sek én sem...mit, csak nézelődök.

—No, no édeslányom! Csak nem ijesztettelek meg? Nem kell tőlem félni, nem vagyok én török. Meg aztán, nem is látni már belőlük egyet sem, az ostrom óta.

Bár azt hallani, Felső Szomolyán itt maradt egy. Ám az, jó ember, nem kell tőle félni.—mondta erdész, aki nem volt ismerős a faluban. Egerből indulva, járta a káptalan erdejét, és hírét hallotta az itt maradt töröknek.

—Jaj, jaj! Bizony megijesztett, hiszen még betyár is megfordulhat a környéken.—vallotta be Rozina. Ám azt már nem mondta, hogy az a török, aki

a faluban maradt, nagyon kedves neki. Azt sem mondta el, hogy annak a kincznek helyét keresi, melyet ez a török fiú rejtett el, korábban.

—Hát, ami azt illeti, elég szemrevaló lány vagy! Van félnivalód a kóborló töröktől, betyártól egyaránt, mert a szép lányokat mindegyik szereti.—vallotta be az erdész, aki már idősebb, házas ember és könnyen lehet, hogy ennyi, vagy talán még idősebb fia, lánya lehet.

Az ilyen szépen csengő szavakra, egy csapásra elszállt a jobbágylány félelme. Bájos mosoly még szebbé varázsolta pirospozsgás arcocskáját.

Kellemes tavaszi szelek, úgy varázsolták még szebbé a leányt, mint Kaptárrét pázsitját a tavaszi tarkavirágok tengere. Káprázatos virágtenger lágyan ringatózott a hosszú, üde réten, le egészen az Ispánberki köves dombjáig.

Mindenkinek jólesnek az ilyen dicséretes, magasztaló szavak, amelyből bizonyosságot szerez, hogy nem semmiért bámulják a legények. Ám őt csak egy érdekli, ha meg lesz a kincs, ha nem!

—Tudok én vigyázni magamra!—jelentette ki határozottan az erdész előbbi szavaira, aki látta a lány kezében a botot, no meg aztán, csaholó kutyájának hangját is hallhatta.

—Én elhiszem neked édeslányom, de azért soha sem árt, ha vigyáz az ember. Úgy hallottam, az ostrom előtt, amikor még itt voltak a törökök, már elhajtottak innen néhány tehenet, a csordáslegénnyel együtt.—intette óvatosságra, és máris elkészönt.

Még szerencse, hogy gyorsan távozott. Így nem láthatta a kecskepásztorlány arcát, akit a visszahozott múlt, ismét elszomorított. Hiszen az a csordáslegény

Fűzi Jani, az ő szerelme volt. Ám minderről a távozó erdész nem tudhatott.

Miután a káptalan erdésze elköszönt, levonhatta a tanulságot, hogy jobban kell vigyáznia, nehogy kilesse valaki. Hiszen szerelme is erre kérte, és az erdész mégis meglepte.

Az eredménytelen keresést már abba kellett hagynia, mert eljött a deleltetés ideje. A *Csereszlyuk* delelőjéhez kellett hajtania nyáját, ahol a bővizű kútból isznak a többi pásztor gondjaira bízott, delelő állatok is.

Itt gyűlnek össze a különböző állatokat legeltető pásztorok, akik a pásztorkunyhó előtt heverészve, beszélnek meg a falu történeteit.

Ahogy teltek a napok, lett egyre reménytelenebb a Hasszán által karcolt félhold megtalálása. Pedig lány mindent elkövetett, hogy a sokszor, észrevétlenül arrafelé járkáló jobbágyok, nehogy megneszeljék kincskeresési szándékát. Ám a félholdat egyetlen kövön sem találta.

—Kedves Hasszán! Gondold át ismét menekülésed útvonalát! Talán nem is itt rejtetted el kincseidet. Amerre menekültél, nagyon sok pince, pincebarlang és apróbb kaptárkövek található a környéken. Egészen az egri várig. Korábbi portyázásaid során láthattad, juhhodályból is kettő van.

Egyik a Királykút—Áfrika közelében, másik hodály, ettől három kilométernyire, kelet irányban, Felső Szomolya széléhez van ugyancsak közel. Lehet, hogy ezek valamelyikére karcoltad fel a félholdat, amire most nem emlékezhetsz pontosan, hiszen lázas állapotodban menekültél üldözőid elől.—szólt

szerelméhez, akit egy pillanatra elbizonytalanítottak szavai. De csak egy pillanatra:

—Édes Rozína! Itt, a *Királyszéke* kaptárkőnél kell, hogy megtaláljuk a félhold jelét! Hiszen ide szándékoztam hozni Ali pasa kincseinek egy részét már akkor, amikor kiemeltem a többi kincs közül.

Bármennyire lázas voltam, tudom a Gyep cseresznyésénél még megvoltak! Erre határozottan emlékszem. Errefelé már nem üldöztek a vérszomjas lovasok, mert Ali pasa parancsára vissza kellett fordulniuk.

Volt időm testi bajaim mellett, hogy előre kigondolt tervemet végrehajtsam. Csak akkor kezdett igazán elhagyni erőm, amikor a Kaptárkövek közelébe értem. Itt uralkodott el rajtam a láz. Itt kértem Allahot, adjon még annyi erőt, amennyire szükségem van a kincsek elrejtéséhez!—állította továbbra is makacsul a fiú, aminek valóságában nem lehetett kételkedni.

—Gondolkodj csak nyugodtan, mert másképpen soha nem találjuk meg a jelet, a félhold karcolatát!—kérte ismét a menekülés átgondolására, de semmi más jutott eszébe az egykori üldözöttnek.

Egy azonban mindenképpen bizonyosnak tűnt, a kincseket itt, a közelben rejthette el. Az egyik hodályban semmiképpen sem. Hiszen a falu északi végén található hodály barlangjában nem is járt menekülése közben. Nem járt, mert menekülési útvonala elkerülte ezt a barlangot.

De a másik hodály zugaiban sem rejthette el, már csak azért sem, mert nem volt rá ideje. Gyorsan menekülnie kellett, hiszen üldözői hamarjában utolérték a sebesen vágató lovaikkal.

Az eredménytelenség, a félhold reménytelen keresése, teljesen elcsüggesztette őket. Jobbágylány már korábban is kezdett kételkedni a kincs létezésében.

Erre minden oka meglehetett, mert tudta, a magas lázban összemosódnak a valóság és az álom ködös képei. Mindezek után előfordulhat, hogy akaratán kívül valótlant állít.

Márpedig nem volt eszméleténél, amikor megtalálta. Így könnyen lehet, hogy bármiféle kincs, lázas képzeletének szüleménye.

—*De mi van akkor, ha mégiscsak létezik? Hiszen sebesülése után, csak órákkal, tört rá a sebláz.*

Miért menekült mégis a kaptárkövek felé?— morfondírozott magában, de gyanakvását nem mutatta. Ez utóbbi feltevés esetleges valódisága volt az, ami mégis arra ösztökölte, higgyen szerelme igazában.

—Édes Hasszán! Tudom, hogy a *Királyszéke* belsejében is jártál. Én azt mondom, nézzük meg annak belsejét, mert előfordulhat, hogy ott rejtetted el. Ehhez azonban idő kell. Mivel te a bíró cselédje vagy, csak vasárnap délután lehet arra időd, hogy bemenjél a kaptárkö belsejébe. Miután ott alaposan átnéztél minden repedést, és mégsem találtad, akkor nincsen más hátra, mint lemondani Ali pasa kincseiről.

Én nagyon félek a denevérektől, éppen ezért jobb lenne, ha csak te mennél a kaptárkövek földalatti üregébe.—mondta, már most is irtózva mindenféle denevértől. Ám a fiú elmondta, hogy ott korábban sem talált denevéreket, hiszen annak az üregnek nincsen szabad kijárata.

Erre a megnyugtatóra a félős lány kisé megnyugodott és hajlott arra, hogy véle megy a titokzatos alagútba.

Való igaz, a kunyhó felől kőlap zárja le a kútig tartó alagutat. A kutat, a rajta körbemenő alagúttól, szintén kőlap zárja el. A külvilággal nincsen olyan összeköttetése, amelyen a denevérek ki-be röpködnének.

Miután megbeszélték a félhold jelének vasárnapi keresését, Hasszán máris azon fáradozott, hogy kettő fáklyát készítsen. Mégpedig birkafagyúból, amely nem lobban el olyan könnyen, ezért lesz elegendő idejük a kincskeresésre.

*

A bíró megszerette cselédjét. Rábízott munkát mindig maradéktalanul elvégezte. Nem kellett folyton nyomában járni, és állandóan parancsolgatni. E nélkül is meglátta, mi a soron következő munka és végezte szorgalmasan.

Nem úgy, mint némely béres, aki felül az ökrösszekérre, és nem bánná, ha az ökrök még lassabban húznák az utánuk kapcsolt szekeret. Minél lassabban cammognak, annál kevesebbet fordulnak a trágyával megrakott szekérrel. Mindezért, kevesebbszer kell megrakniuk, ezért többet lustálkodhatnak.

Hogy ne unatkozzanak a cammogó szekéren, szállongó legyeket csapkodják tenyerükkal, amik a farkukkal legyezgető ökreiket úgy követik, mint fejőasszonyt nyávigós cicája.

Cselédjét kedvelő bíró tudta, Barátcse Ferenc és felesége, ennek ellenkezőjét érzik lányuk udvarlójával szemben. Mindennek nincsen más oka, mint a fiú szegénysége. Amikor találkoztak, nem állhatta megszólítani:

—Kend meg tudná e mondani, mi kifogása van a török fiúval szemben? Hiszen szorgalmas, jóra való és bárki örülhetne, ha ilyen derék ember költözne családjába.

—Bíró uram! Nincsen semmi kifogásunk szorgalma ellen, csak az a baj, hogy azon kívül nincsen semmije.—mondta lehajtott fővel a lány apja, mintha szégyellné, hogy a bíró minden kertelés nélkül intézte hozzá kérdő szavait.

—Ha csak az a baja, hogy nincstelen, adok neki hozományul egy félhold földet. Azon megterem a krumpli, egy kis kukorica a hízónak, és még a baromfiknak is jut valamennyi.—szólt foghegyről, nem titkolt megvetéssel, de a makacs apa csak hebegett:

—Bí...ró úr...am, é...n erre nem tu...dok mit mon...dani, mert az any...jának is van bele...szólása.—hebegte, dadogta, mintha ismételten megszégyenítenék. Ám a falu első embere már nem igen figyelt válaszára, hanem pipájából nagyot szippantott, majd morogva odébbállt.

Hasszán és Rozina nem törődött most azzal, hogy kinek tetszik, kinek nem tetszik szerelmük. Kincs volt az, ami igazán érdekelte őket. Tudták, helyzetükön sokat javítana, ha valamennyit megtalálhatnának Ali pasa elrejtett kincseiből.

Ahogy korábban megbeszélték, óvatosan lopakodtak ki a falu völgyéből és közeledtek a kaptárkövekhez. Vasárnap délután volt, amikor a bíró

szabadidőt adott szorgalmas cselédjének. Hóna alatt eltakarva, kettő darab, birkafiggyúból készített fáklyát szorongatott, melyekkel világítva, Királyszéke belsejében keresik majd tovább az elrejtett kincseket.

Most is a kiskunyhóból szándékoztak megközelíteni a legnagyobb kaptárkő belsejét. Amikor a kunyhó bejáratához értek, megálltak és óvatosan körülkémlelték a környéket, nehogy valamelyik jobbágy tanúja legyen kutakodásuknak.

Talán túlzott volt óvatosságuk, mert vasárnap délután lévén, senki sem járt errefelé. Miután erről meggyőződtek, a kunyhó árnyákos sarkához léptek. Hasszán kiemelte azt a kőlapot, amely eltakarta azt a folyosót, amelyik a Királyszéke melletti feneketlenkút belső körfolyosójába vezet.

Amikor a körfolyosóba értek, itt azt a kőlapot távolították el, melyen a kútba lehetett betekinteni. Az így keletkező résen, nemcsak a feneketlen kútba nézhettek, hanem még nappali fény is beszűrődött. Kút hengeres szelvényén keresztül, az égbolt nappali fénye kandikált be ezen a szép tavaszi napon.

Mindemellett, friss levegő tödült a folyosóba. Erre bizony nagy szükségük volt, mert hosszú idő óta szellőzetlen járatokban, elviselhetetlen volt a levegő. Nagy körültekintéssel választották ki azt az alagutat, amely a Királyszéke felé vezet. Hiszen ebből a körfolyosóból több alagút indul.

Egyik az egri vár felé, másik a falu felé, és harmadik a kaptárkövek felé. Hasszán minderről korábban meggyőződhetett. Vár felé vezető alagút már az elején beomló félben. Talán odébb le is van szakadva. Ez most nem érdekelte őket, hiszen a Királyszéke alatti barlangos üreg elérése volt főcéljuk.

Az égő fáklya világítása mellett beljebb haladtak a barlangos folyosón, ahol a lobogó fáklya fénjátéka, kísérteties alakokat varázsolt a rejtett, földalatti folyosó falára.

Jobbágy lány eddig is félt a titokzatos földalatti járatokban. Most, hogy az árnyak szüntelenül kísérték őket, még inkább félt.

—Hasszán! Édes Hasszán! Ne menjünk tovább! Nem kell semmilyen kincs, csak még egyszer kimehessek a napfényre!—könyörgött remegő hangján.

Kétségbeesett kiáltásai szerte áramlottak a barlangos folyosón. Le még a feneketlen kútba is. Onnan visszaverődve, újra hallhatták kétségbeesett könyörgését, csak kísé eltorzultan. Úgy, mintha a kaptárkövek fülkéiben nyugvó hamvak szellemei kiáltanak, ismételnék meg a lány kétségbeesett könyörgését.

Talán nem tetszett nekik, hogy nyugalmost zavarják. Így adták tudtukra, hogy közönséges halandóknak mielőbb távozniuk kell, ha épségben akarnak maradni.

—Nem mehetünk még ki a felszínre! Meg kell győződnünk arról, hogy lázas állapotomban ide rejtettem-e el Ali pasa kincseit.

Már csak tíz-tizenöt métert kell mennünk, és utána ki megyünk innen!—ígérte, nyugtatta meg, és egyik kezével a lobogó fáklyát tartva, míg másikkal a reszkető lány kezét megfogva, vonszolta maga után.

Már közel jártak Királyszéke barlangos üregéhez, amikor az eddig égő fáklya, egyre gyérebb lánggal világított a levegőtlen alagútban. Jelezve, hogy a birkafaggyú táplálta láng bármely pillanatban kialudhat.

Bármennyire igyekezett, hogy a másik fáklyát idejében meggyújtsa, a kialudni készülő fáklyáról, ez már nem sikerült. Egyik pillanatról másikra, koromsötétségbe borult a barlang ürege, mindkettőjük legnagyobb ijedtségére.

—Hasszán! Édes Hasszán,—könyörgött ismét Rozina—mondtam neked, mielőbb hagyjuk el a barlangot! Meg van átkozva ez a hely! Talán a kaptárfülkék szellemei nem akarják, hogy nyugalmukat zavarjuk. Talán Ali pasa küldte ránk átkait.

Bárki is oltotta ki fáklyánk lángját, az már biztos, uralma van felettünk. Nem tehetünk semmit ellene. Mi lesz most velünk?—gyenge sikoly kíséretében vonta kérdőre szerelmét.

Eközben, olyan makacsul kapaszkodott a fiú karjába, mintha ő meg tudná védeni azoktól a túlvilági szellemektől, melyek a feneketlenkút mélyéből visszhangozták, küldték vissza kétségbeesett kiáltásait.

A mélységből most is síron túli hangokat hallhattak. Semmilyen emberi hanghoz nem hasonlítottak. Pedig csak Rozina előbbi szavai érkezhettek vissza, az irdatlan messzeségből, ám most is teljesen eltorzultan.

—Ne félj szerelmem! Nem lehet semmi bajunk! Allah megvéd minket a gonosz szellemektől. Most hunyd be szemed, hogy e sötétséget mielőbb megszokjad, és én vezetlek visszafelé. Feneketlenkút nyílását elérve, már beszűrődik annyi fény, hogy látunk, és tűzcsiholó szerszámmal meggyújthatom tartalék fáklyánkat.—nyugtatta a remegő lányt, aki félelmében még a korábbiánál is erőbben szorította kezét.

Alig mentek visszafelé párméternyit, amikor tapasztalhatták, némi halvány fény valóban beszűrődik a barlang sötét folyosójába. Feneketlenkúton keresztül, az égbolt világossága derengett.

E halvány fény elegendő volt ahhoz, hogy tűzcsiholó szerszámaikat előkeresve, meggyújtsa a magukkal hozott tartalék fáklyát.

Hasszán gyorsan meggyújtotta a másik fáklyát a tűzcsiholó szerszámaival. Ez lánggra lobbanva, elegendő fényt adott a kincskeresés folytatásához.

Az ismét teljes fényével égő fáklya, bevilágította a barlang rejtelmes üregét, ahol minden repedést, pókhálós sarkat átvizsgáltak, de nem találták meg a titokzatos félhold jelét.

Egyre csüggedtebbek lettek. A kudarc teljesen elvette kedvüket. Már is indultak kifelé a napfényre, mielőtt az utolsó fáklyának lángja is végképpen kialudna.

Kifelé jövet visszarakták a kútfeleli kőlapot, mintahogyan a kunyhóba is visszatették a folyosót elrejtő takarókövet.

Amikor a kunyhóból kiléptek, megálltak egy pillanatra, hogy teleszívják tüdejüket azzal a jó levegővel, amely a langyos tavaszi szellővel érkezett a lombos erdő irányából.

Miután teleszívták tüdejüket, teljesen lehangoltan indultak a Királyszéke tetejére, ahová fáradtan, csüggedten ültek le. Tudomásul kellett venniük, Ali pasa kincse már csak a mesében létezik.

Miután leültek a kaptárkövek kúpjaira, déli irányba fordulva, figyelték a tájat. Nem messze hozzájuk Rozina kecskenyája legelészett, melyre Buksi kutyája hűségesen vigyázott most is.

Kaptárrét enyheívben kanyarodott Novaj irányába. Hozzásimulva egyik oldalon a Vénhegy gyümölcsöséhez, másik oldalát a nemrég kiszökdült erdő határolta, az üde rétnek teljes hosszában.

Lentebb tehéncsorda legelészett, ahol a vezértehen nyakában csüngő kolompnak hangja, még hozzájuk is felhallatszott.

Hallgatták a gyógyító csendet és gondolataik az előző kudarcon jártak, amelyet házasságuk kudarcának is tekinthettek. Hiszen Rozina szülei nem egyeznek bele egy szegény fiúval házasságba.

Most ezt még így tudták. Nem tudtak arról, hogy Barátcse Ferenc és felesége már nem ragaszkodnak annyira Hasszán hozományához. Nem tudtak arról sem, hogy a bíró is tett lépéseket érdekükben. Hiszen földet ajánlott hozományul cselédjének, csak azért, hogy valamelyest megfeleljen a szülei elvárásának.

Minderről ők semmit sem tudtak. Nem is lehet csodálkozni azon, hogy az erdő felől érkező madárdalok közül, csak a szomorúan turbékoló vadgalambra figyeltek. Lombok tetejéről hívta párját már egy idő óta, de még bánatos turbékolására sem repült feléje. Talán már nem él, talán ragadozó vércse martaléka lett.

Búsuló lány törte meg e csendet:

—Hasszán! Édes Hasszán! Biztos az, hogy itt rejtetted el kincseidet?

—Biztos, biztos! Ennyire még emlékezem.— mondta szinte sértődötten és kérdőn nézett a lányra, hogy miért kérdez ismét olyat, amit már korábban többször kérdezett.

—Te azt mondtad nekem, hogy a félhold jelét, úgy félméternyi magasságba karcoltad a kövekbe. Ha

ez így van, nekem már rég meg kellett volna találnom. Hiszen alaposan átnéztem minden kaptárkövet, mégsem találtam semmi jelet. Nem e feljebb karcoltad meg a köveket? De lázad miatt erre már nem emlékezhetsz.

—Egészen biztos, hogy nem magasabban! Hiszen akkor már fel sem bírtam állni, annyira beteg voltam! Még a Kaptárrétre is csúszva-mászva jutottam le. Oda, ahol Buksi kutyáddal megtaláltatok.

Te Hasszán! Nekem még lenne egy gondolatom. Ugyanis, félméteres magasságban, legtöbb helyen sáros a kaptárkő.

—Mire gondolsz, szerelmem?

—Arra, hogy talán a vaddisznók összekenték sárral. Előfordulhat, hogy a kaptárréti sártócsában történő dagonyázás után, ott dörzsölték le magukról a sarat.

Minden vad szívesen dörzsölgeti testét, mert így szabadul meg az élősködőktől.—okoskodott a lány, de Hasszán még mindig nem értette, mit is akar ezzel mondani szerelme, aki kitart mellette akkor is, ha Ali pasa kincsei soha nem kerülnek elő:

—Még most sem értelek!

—Nem baj, de én már gondoltam valamit. Mégpedig azt, miután felkarcoltad a félhold jelét, vaddisznóknak ezután támadt kedvük vakarózni. Ha ez így van, akkor könnyen lehetséges, hogy összekenték sárral. Ezért nem találtam kettő jel közül egyet sem!

—Legyen áldott Allah neve, ha bölcsnek tűnő beszéded igaznak bizonyul!—fordult kelet felé, és örömeiben kábultan rogyott térdére, majd imáját suttogta ismét Istenéhez, *Allahhoz*.

Amint rövidke imáját elmondta, mindketten futottak lefelé a kövek aljához, ahol egy-egy száraz fűcsomót letépve, dörzsölgetni kezdték a sáros köveket.

Már legalább egy félórája dörzsölgették, amikor Rozina meglepetten felkiáltott:

— Édes Hasszán! Nézd, mit találtam!

A legény, aki párméterrel odébb munkálkodott, és szorgalmasan dörzsölgette a megszáradt sarat, úgy ugrott oda, mint szerelme kecskenyájának legfürgébb gidája.

Láthatta amint a keze által korábban felkarcolt félholdnak egy részét, már letakarították kedvesének szorgalmas kezei.

Kincs közelsége miatti tébolyultságukban, egyre bőszerűbben dörzsölgették a megszáradt sarat, miután teljes nagyságában láthatóvá vált a régőhajtott, enyheívű félhold kanyarulata, mely a török zászlóhoz hasonlított.

Annyira igaz volt mindez, hogy csak éppen nem világított. Ők talán még a fényét is elképzelték, hiszen szerelmük beteljesülésének legbiztosabb záloga, hamarosan előkerül. Minderről, szentül meg voltak győződve.

—Drága szerelmem! Nem lesz már semmi baj! Megtaláljuk Ali pasa elrejtett kincseit, ami szerelmünk beteljesülését jelentheti. Tudom jól, szüleid hozzám adnak feleségül, mert hozományom elegendő lesz!—sikertől lelkesedve kiáltotta, és a magával hozott törött törrel, kaparta, ásta megtébolyultan a megjelölt hely környékét.

Környék tele volt makkot kereső vaddisznók lábnyomaival, mély túrásaikkal. Egy helyen azonban mélyebb gödröt talált, amelyből először egy ékőves

gyűrű bukkant elő, melyet rögtön követett a másik, majd a következő.

Gyűrűk drágakövei vakítóan csillogtak a tavaszi napsütésben. Egyik kék, a másik zöld, a harmadik vörös fényével kápráztatta el a kincskeresőket, akik megrészegülten, pusztá kezükkel, kaparták elő a mesés kincseket.

Közeli akácfáról irigykedve rikácsolt egy nyughatatlan, tarkatollú szarka, melyet a gyűrűk csillogása szintén elkápráztatott.

Ágakból sebtében összehordott, torzonborz fészken, idegesen toporgott. Mintha sajnálná, hogy nem ő találta meg az összes elrejtett kincset.

Szerelmespár nemigen törődött a rikácsoló szarkával. Ástak egyre mélyebbre, de nem találtak több kincset, pedig már a gödör alját kapargatták, pusztá két kezükkel.

—Sajnos, nincsen több!—jelentette ki Hasszán, olyan csalódottan, melyből sejteni lehetett, az általa elrejtett kincseknek csak töredékét találták meg.

—Biztos vagy benne, hogy többet rejtettél el?

—Egészen biztos vagyok, ettől sokkal többet ástam el! Gondolhatod, mennyivel lehetett több, ha a bugyogós nadrágom mindkét szára telve volt menekülés közben.—mondta nem kis sajnálkozással, amire a lány már alig figyelt oda, mert a tarkatollú szarka, olyan izgatottan rikácsolt tolvaj hangján, hogy nem lehetett figyelmen kívül hagyni.

—Figyeld csak a szarkát! Nézd, milyen izgatott, hogy a kincsek közelében lát bennünket.

—Mit akarsz ezzel mondani, kedvesem?

—Ennek a tolvaj szarkának köze van ahhoz, hogy nem találjuk meg az összes kincset!

Tudod, ez egy olyan madár, ami különösen szereti fészkébe építeni a fényes holmikat. Márpedig Ali pasa kincsei eléggé fényesek ahhoz, hogy megtetsszen neki, és ellopon belőlük néhányat.—mondta halkán, nehogy ez a ravasz szarka megértsen belőle valamit. No meg aztán, egy errefelé gyalogló jobbágy is meghallhatná hangosabb szavait.

—Csak nem azt akarod mondani, hogy a szarka kiásta, és ellopta még mielőtt mi rátaláltunk volna a kincsek helyére?

—Azt semmiképpen sem mondom, hogy ő ásta ki. Azt azonban igen, hogy a vaddisznó makkot keresve kitérte, és a szarka meglátta. Miután a tőrös kedvű vaddisznók elmentek onnan, lerepült a fáról és fészkébe hordta, valamennyit.

—Ha ez így van, megnézem azt a fészket közelebbről!—jelentette ki Hasszán izgatottan és gyorsan odaosont a szarka fészket rejtő tölgyfához, majd izgatottan mászni kezdett felfelé annak kerges derekán.

Tölgyfa ágai között a szarka nyugtalanul rikácsolt eddig is. Most, hogy fészkére kíváncsiskodók egyike, mászni kezdett feléje, az összetákolt, gubancos fészkenek apró nyílásán kirepülve, kétségbeesetten verdesett szárnyaival, majd hegyes csőrével csipkedett.

Kíváncsiskodót akarta megijeszteni, ám ő nem ijedt meg, hanem egyre közelebb mászott. Miután már elérte kezével, a bozontos fészek felső részét meglazítva, láthatóvá vált belseje, mire meglepetten kiáltotta:

—Kedves Rozina! Drága szerelmem! Igazad van! Ez a rablómadár, ez a tarkatollú tolvaj szarka, kincsek egy részét valóban beépítette fészkébe!

Kusza gallyak és füvek közé beépítve, ott csillogott néhány nyaklánc és karkötő. Legalább annyira tündököltek, mint Ali pasa sátrában. Vagy talán még annál is jobban. Hiszen ez a tolvaj szarka, állandóan mocorgott fészken, és a sok mozgás következtében, tollaitól egyre jobban kifényesedtek.

—Ugye megmondtam!—bizonygatta izgatottan korábbi szavainak igazát a lány, de a szarka fészkenek kifosztója, kevésbé figyelt szavaira. Inkább az érdekelte, mennyit talál most meg az általa elrejtett kincsekből. Bizony igaz, a földben már nem találtak többet, hiába keresték.

Következő percekben két csillogó nyakláncot, és egy karkötőt bontott ki a rikácsoló szarka torzonborz fészkéből, melyet gazdája meglepő bátorsággal védelmezett. Szárnyaival csapkodott, rikácsolt, csipkedett.

Miután valamennyit megszerezte, lemászott a fáról és a többi kincshez hozzátéve, csalódottan mondta:

—Drága szerelmem! Sajnos, csak ennyi van! Nem tudhatom hová lettek kincseim?—tárta szét kezeit tanácstalanul.

Meglehet érteni csalódottságát. Még olyan nem fordult elő, hogy a kincseket elégnék találná valaki. Az bizony igaz, abból mindig több kellene.

Mégis, mikor tüzetesebben megtekintették, a szépséges jobbáglány ezt mondta elégedetlen szerelmének:

—Kedves Hasszán! Ebből már vehetünk két darab földet. Így aztán szüleim szemében nem leszel nincstelen. Nem lesz akadálya annak, hogy áldásukat adják házasságunkhoz. Talán még a másik helyre

eldugott kincsekből is megtalálhatunk valamennyit, miután még egy házikót is vehetünk belőle.

—Nem tudom megtalálhatjuk-e azokat. Egy kőrepedésbe rejtettem, amelyből nagyon sok van e helyen. Annak felkutatására sok idő kellene, ami most nincsen.

Nemsokára vége a napnak. Vörös napkorong már készülődik elköszönni az erdő lombja fölött. Kecsenyáj türelmetlenül mekeg lent a réten, mintahogyan a Buksi unja már terelgetésüket, azért csahol szüntelen. Egyszóval; *ők is szeretnének már otthon lenni.*

—Annak keresésére egy újabb napot kell áldozni, ha egyáltalán van értelme.—mondta Hasszán és szerelmének kezét fogva, elindultak a mekegő, türelmetlen, hazafelé készülődő, kecskenyáj felé.

*

A nyáját hajtva hazafelé, egész úton azon tanakodtak, elmondják-e, elmerjék e mondani, hogy kincseikkel gazdagabban érkeztek most haza.

Ha elmondják, akkor kérdések özönét zúdítsák fejükre:

Hol találtátok? Mennyit találtatok? Ki találta meg? Van e még több? Stb, stb, ahogy ez már, ilyen esetekben lenni szokott.

Végül úgy döntöttek, mindent őszintén elmondanak. Rozina szüleinek mond el mindent, Hasszán meg a bírónak.

A lánynak könnyebb dolga volt. Barátcse Ferenc és felesége, kellemesen meglepődve

hümmögtek egy ideig, amikor beszélni kezdett a legény gyarapodó kincseiről.

Mindezt meglehet érteni, hiszen lányukat mindenképpen Hasszánnak szánták. Hírek hallatán meg nem is adnák máshoz. Az, hogy valaki gazdagabb lett annál, mint korábban hitték róla, még soha sem számított a leendő házasság akadályának.

Mikor a bíró megróttta őket, eldöntötték, nem nézik a faluban rekedt fiú szegénységét. Hiszen mindenki tapasztalhatta, az elárvult török legény, jóra való, csak szegény. Ám a bíró egy darab földet ad hozományul, ami több a semminél.

Az bizony igaz, jobbágylegények legtöbbszörnek még ennyi sem jut. Ennyit sem visz házasságába. Csak pusztá két keze van, amit nászajándékkul kaphat szüleitől.

Az itt letelepedő török fiúnak többet kellett magyarázkodnia. A bíró, aki a törvény képviselője, hivatalából kötelezően, kíváncsibb lett a kincsek eredetét illetően:

—Hasszán fiam! Mondjál el mindent! Mondd el, miképpen jutottál birtokukba? Van e jogod ahhoz, hogy kincseket megtartsad magadnak?—kérdezte atyáian, hiszen ő fogadta be, nagylelkűen. Ám mégis hivatalos hangon szólt hozzá, mert a tisztességen, a törvényen nem ejthet csorbát még az sem, ha megismerte és megkedvelte az utóbbi időben.

Hasszán azt sem tudta, miképpen kezdje el történetét, ezért kérdését intézte a törvény képviselőjéhez:

—Tekintetes Bíró uram! Nem tudom van-e annyi ideje, hogy elmondjak mindent? Sorsom megértéséhez időre van szüksége, amivel talán nem rendelkezik kellő bőségben.

—Ehhez bizony kell, hogy legyen időm! Mindezt kérlek, mondjal el mindent. Csak így tudom megítélni, helyesen cselekedtél-e. Bűnös vagy-e, vagy nem.—mondta, és pipáját meggyújtva, bodorfüstöt eregetve, várta cselédjének szavait.

Hasszán hosszú beszédbe kezdett. Elmondta, miképpen rabolták el szerelmét, Fatimát. Hogyan vitték el valamelyik sztambuli hárembe.

Bizony-bizony, eltelt egy bőséges óra, mire végére ért történetének, amely a szomolyai kaptárkövek lábánál ért véget. Ott, ahol Buksi megtalálta, és ahová Rozinát odavezette, aki megmentette és ápolta őt.

A nagybajszú bíró csak csettintgette nyelvét a történet elmesélése közben. Pödörgette lompos, dús bajuszát, amikor szorgalmas cselédje elmondta, befejezte, kalandos életének elmesélését.

—Édes fiam, Hasszán! Nem szaporítom a szót! Kerek-perec kimondom; *téged illetnek azok a kincsek, melyeket magaddal hoztál a mi falunkba!*

Bőségesen megszenvedtél érte!

Az bizony igaz, a pipája teljesen leégett mire cselédje mindent elmondott, elmesélt neki. Talán már hamuja is kihűlt, de nem sajnálta idejét, mert mindent megtudhatott a faluba cseppent török fiúról.

Megtudhatta, hogy nem csalatkozott benne, amikor cselédként befogadta. Meghallgatása után is derékembernek vallotta, és a beígért földet nászajándékkul adta.

Mire költöd kincseidet, édes fiam?—kérdezte pusztá kíváncsiságból.

—Nem tudom, mennyire futja kincseim árából, de szeretnék még egy darab földet venni, ahhoz a

földecskéhez, amit bíró uramtól kaptam nászajándékba.

Ha jutna belőle, még egy tehenet is vennék.— mondta bátortalanul, óvatos bizakodással.

Közel volt ahhoz, hogy elmondja, ő még többet is szeretne találni a kaptárköveknél. Hiszen másik helyre is elrejtett kincseket. Még nem volt ideje keresni sem. Ezt azonban mégsem mondta és nagyon bölcsen tette. Hiszen még azt sem tudhatta, megtalálja-e, vagy sem.

E pillanatban annyit sem tud, merrefelé keresse a másik félhold karcolatát. Ha még megtalálja is nem biztos, hogy kincseit ott találja.

Alig pár nap multával megtartották Hasszán és Rozina eljegyzését. Boldog volt mindenki. Jegyespár érthetően boldog volt. Egy izgalommal teli, reménytelen idő után, végre valóra válnak álmaik, egymásé lehetnek.

Hogy ősszel, az újbor kiforrása után, esküvő lesz, ezt már biztosnak lehetett tekinteni.

Jegyespár legfőbb gondja az volt, végre bizonyossággal megtudják; *a kaptárköveknél van-e még kincs, vagy nincs?*

Ismét egy vasárnap délutánra tervezték a kincskeresést.

Ekkor a jobbágyok kevesebbet járnak a határban, ekkor ad a bíró cselédjének szabadidőt.

Kecskenyáját most is Buksi kutyára bízták, akiben nem csalatkozott a pásztorlány most sem.

Hűségesen terelgette az elkőborló, rakoncátlan kecskéket, gidákat, melyek minden jó modort mellőzve, nem átallottak a tilosba tévedni. Mintha csak a sátán vezérelné gondolataikat, aki mindig csak azt sugallja, az egyébként jámbor állatoknak, hogy

tisztességtelenül cselekedjenek. Bár tudhatták, Buksi éberségét nem tudják kijátszani, mégis próbára tették.

Kecskenyáj a Kaptárréten

Többször esküdtek össze ellene. Unták már, hogy ez a maroknyi, csaholó, parányi állat, ez a fekete szörgombolyag, jobban uralkodik fölöttük, mint Ali pasa a hódító katonái fölött. Próbáltak védekezni ellene többféleképpen.

Próbálták azt, hogy széjjelszéledve, zavarba ejtik. Hiszen nem tudja, melyik elkóborló állatot kövesse, melyikük lábát harapdálja éles fogaival. Ám nem vált be e módszerük sem. Volt úgy, hogy szorosan összeálltak, remélve, miszerint elállva útját, nem tud eszeveszetten rohángalni közöttük.

Ekkor tapasztalhattak olyasmit, mintha a pásztorlány paskolná hátukat botjával. Pedig nem

történt más, mint a Buksi nyargalászott hátukon, egyik kecskéről a másikra ugrálva.

Végül mégsem tehettek mást, mint elismerték a csaholó, gyorsan guruló, fekete szörgombolyag fölényét és megbékélve sorsukkal, békésen legelgettek tovább.

Szomolyai kaptárkő részlet

Rozina előre tudta; *kecskéinek sorsuk ellen lázadozni nincsen értelme*. Legjobb, ha Buksi csaholását nem hagyják figyelmen kívül, mert éles fogakkal áldotta meg Teremtője. Mindezért nem törődött állatainak lázadozásával, mert tudta előre, ki lesz a győztes.

—Kedves Hasszán!

Hol kezdjük a kincskeresést?—kérdezte szerelmét, amint a kaptárkövek lábaihoz értek.

Az bizony igaz, az első kincskeresés óta, eltelt néhány hét. Már nemcsak a Kaptárrét pázsítja zöldellt, hanem az erdő is madárénektől zengett.

Királyszéke közeli tölgyfa csúcsán, a vadgalamb most vígan turbékolt. Az ágak közötti lapos fészken párja már a tojásokat melegítette, hogy mielőbb ki kelljenek fiókáik.

Nem messze tőle, sárgarigó fütyörészett. Csodálatos éneke, visszaverődve a kaptárkövekről, bezengte a Kaptárrétet.

—Ha én azt tudnám, édes szerelmem! Nem tudom én sem. Nem emlékszem semmire, csak arra, hogy a második helyet is megjelöltem.

—Megjelölted ugyan, de mi van akkor, ha csak felszínesen tudtad felkarcolni a félhold jelét? Talán nem eléggé mélyítetted, karcoltad meg a helyet. Ha ezt így tetted, akkor nem sok reményünk van arra, hogy a kincs rejtekhelyét megtaláljuk.

—Miért gondolod ezt így, Kedvesem?

—Azért, mert a kevésbé bekarcolt jelet, ledörzsölhettük már korábban. Akár a sárral együtt is. Talán már az előttünk vakaródzó vaddisznók eltüntették.

—Én mégis azt mondom, dörzsölgessük csak szorgalmasan! Ne adjuk fel olyan könnyen. Hiszen az igazi kincsek azon a helyen vannak elrejtve. Az lenne az igazi, ha azokat megtalálnánk.

Többek között, ott van elrejtve a súlyos, drágakövekkel kirakott színarany, burnótos szelence, tele kincsekkel.

Ez a szelence, azt sem tudom, mennyi kincset rejthet. Menekülés közben nem volt időm megnézni.

Annyit azonban éreztem, hogy súlyos. Csakis a sok kincsek zöröghettek benne akkoriban.

Ali pasa nem semmiért üldöztetett engem legkegyetlenebb akindzsik, dzsebedzsik, szpáhik lovasokkal. Minden bizonnyal, nagyon értékes lehet a kincsekkel telt, színarany burnótos szelence!—súgta egyenesen szerelme fülébe, számítva arra, hogy füle lehet mindennek, mások is meghallhatják.

Fáknak, köveknek, bokroknak és minden olyannak, ami mögött akár csak egy kíváncsi jobbágy is elrejtőzhet. De hallgatózhat egy betyár és olyan rosszindulatú ember, aki mindenre képes a pasa kincseiért.

E rövid megbeszélés után, nekiálltak dörzsölgetni azokat a kaptárköveket, melyekről még nem takarították le a régóta rászáradt sarat.

Közeleli fészekből most is rikácsolni kezdett a tolvajszarka. Csak most nem volt egyedül. Fészkében apró, pelyhes kicsi szarkák csipogtak, rikácsoltak szüntelenül.

Kicsi madarakat még nem érdekelték a fényes kincsek. Talán majd szüleiktől ezt is megtanulják mire megnőnek. Így Ali pasa elrejtett kincseivel sem törődtek, ezért nem őket figyelték. Örökké hunyorgató, álmos szemükkel, sokkal inkább pislogtak a fák lombjai fölé, ahonnan az eleséget hozó szarka anyu, vagy szarka apu, bármikor előbukkanhat.

Elő is bukkant rövidesen. Amikor kiosztotta a szájában hozott eleséget, miután csőre szabaddá vált, szarka apu és szarka anyu iszonyatos rikácsolásba kezdtek.

—Csak nem megelőztek most is?—suttogta Hasszán, de szerelme megnyugtatta.

—Egészen biztos, hogy nem találták meg! Hiszen a körepedéseket nem tudták kitúrni az agyaras vaddisznók. Márpedig, ha nem láthatták a kincseket, akkor olyan, mintha nem is létezne számukra. Ám sejthetnek valamit. Talán megjelenésünk azt az időt hozta vissza emlékezetükben, amikor kiszedtük fészükéből a csillogó kincseket.—mondta és mindketten nekiálltak dörzsölgetni a régóta megszáradt sarat.

Ahogy telt az idő, úgy lett egyre reménytelenebb a másik félhold karcolatának megtalálása. A nap késődélután felé járt. Közeledett a nyájak legeltetésének vége. Az állatok sem legelészték már, mintha hazafelé készülnének ők is, hogy otthon igazi pihenésben lehessen részük. Jobbágy lány által őrzött kecskenyáj türelmetlenül mekegett, amit nem hagyhatott figyelman kívül:

—Hasszán! Édes szerelmem! Nem kereshetjük tovább, mert nyájam behajtásának eljött az ideje. Én azt mondom, induljunk el hazafelé. Majd folytatod egyedül, ha ismét lesz időd. Már minden sarat lekapartunk, mégsem találtuk meg a bekarcolt félholdat.

Én azt mondom, a következő napokban erősen gondolkozzál, rejtettél-e másik helyre kincseket, vagy csak lázálmodban gondolhattad azt a második helyet.

Fiú nem szólt semmit, követte a nyájához igyekvő lányt. Már ő sem volt bizonyos abban, hogy második hely létezik-e egyáltalán.

Ám az nem volt kétséges előtte egy pillanatig sem, hogy Ali pasa kincseit eddig elhozta. Burnótos szelence nem egy lázalom szüleménye, hanem maga a megfogható valóság, hiszen kezében tartotta, nézegette, gyönyörködött benne.

Újabb két hét telt el mióta Hasszán nem járt a kaptárköveknél. Korábbi sikertelen kincskeresés kedvét szegte. Ezen idő alatt volt ideje átgondolni, létezhet-e minden bizonnyal második rejtékhely, melyben szerelme már korábban is erősen kételkedett.

Annak az átkozott, lázmiatti tudatának beszűkülése, nagyon elhomályosította akkori tetteit. Álmában ugyan, de mindig megjelent egy halvány kép, ami egy mélyebb repedést idézett fel emlékeiben.

Ebben a repedésben látta a kincsekkel telt burnótos szelencét, melyet eddig hiába keresték szerelmével. Most egyedül szándékozott folytatni a kutatást, egyedül indult azt megkeresni.

E kellemes májusi vasárnap délutánon, nem járt senki sem a kaptárkövek környékén. Egy hosszú bottal kezében közelítette meg a titokzatos kúpokat. Kereste rajtuk a mélyebb repedéseket, olyanokat, melyekben elférhet egy kincsekkel telt burnótos szelence.

Nagy gondossággal tolta botját a hasadékokba, miközben, olyan hangokra figyelt feszülten, melyek nem kóköppanástól származhatnak.

Annak ellenére, hogy nem járt errefelé senki, legnagyobb csendben, körültekintően kutakodott. Már legalább kétórányi idő telt el, de most sem találta a keze által felkarcolt félholdnak titokzatos jelét.

Be kellett látnia, reménytelen minden kutakodás. Talán megtalálta valaki már előtte. Vagy több földet, sarat dobott a drágakövekre, és ezért nem csörrennek meg Ali pasa eldugott kincsei. Talán majd valakinek nagyobb lesz szerencséje, miután minden keresés nélkül megtalálja.

Kedveszegetten indult lefelé, a Kaptárréten
legelésző kecskenyájhoz, ahol kedvese csilingelő
hangján énekelt:

*„Tavaszi szél vizet áraszt
Virágom, virágom
Minden madár társat választ
Virágom, virágom*

*Hát én immár kit válasszak
Virágom, virágom
Én tégedet, te engemet
Virágom, virágom.”*

Amint meghallotta szerelmes énekét, elfeledte
kincskeresési kudarcát. Futott hozzá, hogy
közelebbről hallja énekét, és megcsókolja.

—Megtaláltad a kincseket, édes szerelmem?—
kérdzte énekét abbahagyva a szerelmes
kecskepásztorlány.

Hasszán átölelte kedvesét és csak mosolygott, s
hallgatott egy pillanatig. Elbűvölten nézett Rozina
ragyogó, kék szemeibe, majd boldogan mondta:

—Meg bizony!

Megtaláltam, édesem!

Kérdő, csodálkozó, elbűvölően szép, kék
szemeivel nézett Hasszánra, hiszen nem látott
kezeiben semmit, főleg kincset nem.

*—Kedvesem! Hol vannak a megtalált kincsek?
Mert nem látok nálad belőlük egyet sem!*

*—Itt a kincs, a kezeimben! Ez az én igazi
kincsem, amelyet soha nem engedek el!*

Nem tudom kinek, kellene hálát adnom, hogy megtaláljalak? Az én Istenemnek—Allahnak, vagy a te Istenednek?

Szomolya kaptárkő részlet

Mondd ezt meg nekem, kedvesem!—súgta a szerelmes lány fülébe, és ölelte még szorosabban, pedig már most is alig jutott levegőhöz.

Szerelemtől megittasodott lány boldogan hallgatta a fiú ismételt vallomását, melyből megtudhatta, számára ő a legnagyobb kincs. Nagyobb még Ali pasa csillogó kincseinél is. Majd kérdésére így válaszolt:

—Kedves Hasszán! Mindegy, miképpen szólítod! Egyről beszélünk mindannyian. Bármilyen

nyelven is suttogjuk feléje imáinkat! Ó mindannyiunk Teremtője.

Ő, aki megteremtette a Földet! Ő, aki benépesítette. Aki minden évben hozza a tavaszt, hogy minden tavaszon kisarjadjon a fű, a selymes, illatozó, tarka virágok tengere, itt a Kaptárréten. Rét környékén lombba boruljon az erdő, és madarak éneke zengjen ismét a zöld lombok között.

A legszebb szomolyai kaptárkő—a Királyszéke

Gondoskodása révén újul meg minden tavaszon a természet, hogy az ősi Kaptárkövek, a Királyszéke környékén, mindig legyen élet.

Szomolyai *Királyszéke* csak had őrizze tovább Ali pasa mesés kincseit, a Kaptárkövek titkait. Én és Te, Ali pasa csillogó kincsei nélkül is boldogok vagyunk, és leszünk, míg élünk!

MÁSODIK RÉSZ

1552 őszén az egri vártól vesztesen elvonuló töröksereg délnek vette az irányt. Szolnok felé haladtak, hiszen ez a vár már az ő kezükre került korábban. Teljes egyetértésben vezette katonáit a két pasa, Ahmed pasa, és Ali pasa. Ha eddig nem is egyeztek, csak békétlenkedtek egymással, most mindketten az egri vár alól történő gyors elvonulást tartották legsürgősebbnek.

Ali pasának nem volt elég, hogy csatát veszített, még a védelmező talizmánja is eltűnt a kincseivel együtt.

Ha Jumurdzsáknak- a török kémnek- szüksége volt védelmező talizmánra, akkor neki még inkább kellett egy olyan misztikus oltalmazó, melyet családi ereklyeként gondosan megőrzött eddig. Szulejmán szultánnak kell számot adnia a vesztes csatáról.

Meglehet érteni, ha az előző ősszel, árkon — bokron, barlangokon keresztül, üldözték Hasszánt, akinek sejtelve sem volt arról, hogy az ellopott kincsek között, mekkora értékkel menekül üldözői elől.

Ő bizony nem találkozott semmilyen talizmánnal, mert eddig csak menekülése közben láthatta a magához vett kincseket, amikor sebtében pillanthatott rájuk. Talán pontosan azok között lehetne megtalálni, melyeket eszméletvesztés előtt a kaptárkő repedésébe rejtett, a második helyre. Ám ezen a helyen még szerelmével, Rozinával együtt sem találtak semmit. Ezt a védelmező ereklyét főleg nem.

Akkor hiába vették üldözőbe Abdi aga által vezetett szpáhi, akindzsik és dzsebedzsik harcosok, mert Hasszán mégiscsak eltűnt a szemük elől. Az is igaz, hogy ebben a szerencsében nagy segítségére voltak a denevérek, a mindent elnyelő mocsár. Ám legnagyobb szerencséje mégiscsak abban volt, hogy a vágóban érkező Ali pasa követői, azonnali visszavonulási parancsot hoztak. Ez mentette meg akkor az életét.

Az egri vártól való elvonulásban a Tiszánál táboroztak le a törökök. Most, a tavasz érkezésével, a folyó átkeléséhez készülődtek. Ali pasa egyre nyugtalanabb lett. Mardosó kinként jutott eszébe az elrabolt kincs és hívatta magához Abdi agát, akit ősszel a Lánytó mocsarában érte a tolvaj üldözését beszüntető parancsa.

—Hívattál aranyos Ali pasa?—kérdezte rémülten az aga, amikor a hosszú hason csúszás, majd sok-sok hajlongás után, a pasa lábai előtt fetrengett kínjában. Félelmén ne csodálkozzon senki. Soha semmi jó nem származott még abból, ha a pasa kérte.

—Tudom, mindig hűséges alattvalóm voltál és ezt a jövőben is elvárom. Bár nem minden esetben viselkedtél az elvárásom szerint. Gondolok arra, hogy a kincseim tolvaját, a talizmánommal együtt, akkor futni hagytad. Mit mondhatnék mást, hogy a legkiválóbb harcosokkal sem voltál képes azt a nyavalyás Hasszánt elfogni. – szolt békülékenyebben az agához, aki ettől sokkal rosszabb fogadtatásra gondolt és máris nyájasan válaszolt:

— De édes Ali pasa! Allah növecsse meg a szakálladat sokkal hosszabbra, mint a hitetlen gyauroknak előttünk kanyargó folyója. Amikor a

mocsárnál már majdnem elfogtuk, akkor szólalt meg a riadó kürt és lóhalálában hozták futáraid a gyors visszavonulási parancsodat. — fogadkozott az aga.

—Nem szeretném, ha sokáig magyarázkodnád az ügyetlenséged valódi okát. Jobban teszed, ha füleid ernyőjét felém fordítva, figyelmesen hallgatod a következő parancsom:

Tizenkét szpáhit adok melléd. A legjobb és leggyorsabb lovasokat. Mindezt azért, hogy azt a bitang tolvajt, az elrabolt kincsekkel együtt, mielőbb idehozd sátram elé!

—De hamvas arcú, lágyszívű, bölcs Ali pasa! Hogyan gondolhatod mindezt? A gyaurok várát nem tudtuk elfoglalni, miután lépten-nyomon portyáznak már katonáik azon a környéken? --rebegete kétségbeesve, de a pasa máris közbeszólt.

—Rejtőzködve haladtok visszafelé, teljesen a mocsárig. Oda, ahol nyoma veszett a tolvajnak. Éppen ezért csak éjszakánként üljete nyeregbe, amikor a gyaurok által gyakrabban járt területre értek. Nappali fényben gyanút keltene a lovaitek patája által felkavart porfelleg.

Lakatlanabb helyeken nappal is nyeregben ülhettek, de csak óvatosan haladhattok. Visztek magatokkal tizenkét gyaur jobbágyruhát, kucsma sapkával együtt, hogy adott esetben átöltözetek, miáltal nappal is haladhattok annak az átkozott mocsárnak irányába, ahol Hasszánnak nyoma veszett.

Veletek megy Zeheb, aki jól beszéli a hitetlenek nyelvét. Ő egy elrabolt gyaur lány gyereke. Nagy segítségetekre lehet, amikor a jobbágyoktól

kérdezősködtök, vagy a várbéli gyauportyázók állják el utatokat.

Ha visszahozod a kincseimet, főleg a talizmánomat, megjutalmazlak. Ha nem hozod, saját kezűleg húzlak karóba.– mondta Ali pasa ellentmondást nem tűrően, és máris intézkedett arról, hogy a rabláncsal magukkal vonszolt, hitetlen jobbágyokról az öltözéküket levettessék.

Abdi agán volt a sor, hogy elmélyült gondolkodás eredményeképpen, valami bölcs gondolat jusson eszébe a Lánytó mocsarának biztonságos megközelítéséhez. Hiszen gyaurok vannak már arrafelé mindenütt a győzelmük óta.

Nem telt el egy órányi idő sem, amikor tizenkét szpáhi harcos, agával az élen, a legegyszerűbb fegyverzetrel felszerelve, vágatott visszafelé a Tisza folyótól az esti szürkületben. Nem volt náluk egyéb fegyver, mint egy könnyű handzsár, könnyű kard és nyíl. Minek is cipeltek volna több fegyvert, amikor egyetlen embert, volt társukat kellett csak Ali pasa színei elé hurcolni, a kincseknek ravasz tolvaját.

Poroszló falu jobbágyai nem tudták mire vélni e kora tavaszi napon, az egri vár irányába vágázó, maroknyi török csapatot. Vörösén rikító turbán az esti szürkületben még felismerhető volt a fejükön. Vágázás közben széjjelnyíló kaftánbabátok lebegtek rajtuk úgy, mintha egy ragadozó madárraj repülne áldozata felé.

Nem csoda, ha az útmelletti nádfedeles házikókban élő jobbágyok, a parányi ablakokon kikukucskálva, máris arra gondoltak, mégiscsak elesett Eger vára. Nem is lehet másképpen, hiszen

láthatták, hogy arrafelé vágta a maroknyi török csapat.

A sebes iramban haladók nem érdekelte, hogy a falu jobbágyai mit gondolnak róluk. Megállíthatatlanul haladtak az éj leple alatt a kitűzött cél felé.

Hajnal hasadtával Maklárt elhagyták, majd elérték Eger patak völgyében a Berki malmot, ahol a gyaurok a búzájukat örölték. Az ostrom után hamarjában megjavították a megrongált vízimalmot, mert az eddig nélkülöző, környékbeli, éhező lakosoknak nagy szükségük volt a kenyérre.

A működő vízimalom szerkezeteinek dohogása jól jött a szpáhioknak. A bent lévők nem hallhatták a vágta lovak patáinak szapora dobbanásait.

— Igazhitű harcosok! Álljunk meg egy szusszanásnyi időre! Majd a rövid pihenőt követően, jobb felé fordulva, felkapaszkodunk arra a dombra, ahonnan Novaj község patakját vesszük célba! – mutatott a közelben emelkedő domb irányába Abdi aga.

E szavakra megállították lovaikat, miután az általuk felkavart porfelleg hamarosan felszívódott a hajnali pirkadásban.

Amikor felkapaszkodtak a dombra, a keleti égbolton már halvány pírba kezdett borulni az Ég alja. Jelezve egy új nap eljöttét. Egy erdősávot értek el.

Éppen ideje volt elrejtőzni és pihenni, mert lenézve Eger völgyére, szorgalmasan jártak-keltek a hitetlen gyaurok egy új nappalra virradva. Sőt, portyázó várvédőket is lehetett látni, akiktől óvakodni kellett, hiszen a maroknyi szpáhi csapat élete

veszélyben forgott. A Tisza folyó, ahol a seregük táborozott, már túlságosan messze volt e tájtól.

A tavaszi kisé lombos, keskeny erdősávban próbáltak szunyókálni. Egymást váltogatva egy őrszem állandóan vigyázta a többiek zavaros álmát a teljesen kivilágosodó nappalon.

A nappal elmúltával, Gyöngyös irányában az eddig fényes Nap korong lecsusszant az égről. A kezdődő esti szürkületben ismét tovább indultak.

Amikor Novaj község gyér vizű patakját elérték, megitták lovaikat, megtöltötték iszákjukat útravalóul a további útra.

A patak medrét követve már könnyebb dolguk volt a tájékozódásban, mert a Hold teljes fényével ragyogott az égbolton. Nem kellett félni attól, hogy eltévednek. Nehezen haladtak a sok akadállyal tarkított bokrokkal teli pataknak medrében.

A patak folyását kellett csak követniük miután elérték a Mészvölgy nádtengerét, ahol a nádi farkasok nem tudták mire vélni, hogy az elmúlt ősz után, ismét megjelentek a török harcosok. Félelmükben beljebb húzódtak a zsombékjaikba.

A felfegyverzett szpáhik nem féltek tőlük, ezért nem figyeltek a vicsorgató fenevadakra. A Mészvölgyben jobbra fordultak napkelet irányába, és a korábbi üldözésről jól ismert szekérúton haladtak az alig másfél kilométer távolságban található Lánytő mocsaráig.

Még ki sem virradt, amikor az aga megálljt parancsolt. Odaértek büzlő sártengerhez, ahol pár hónappal korábban abbahagyták Hasszán üldözését.

—Derék harcos társaim!

Most érkeztünk el arra a helyre, ahol ősszel, a riadókürt miatt, abba kellett hagynunk a tolvaj üldözését. Jó lenne tudni, vajon kimenekült-e a mocsárból, vagy a kincsekkel együtt örökre elnyelte ez a förtelmesen bűzölgő sártenger.

Ha elnyelte, akkor nincsen mit keresni. Örök időkre besüllyedt a feneketlen sárba, miáltal Ali pasa talizmánja és kincsei végképpen az enyészet sorsára jutottak. – bölcselkedett az aga és közben nagy óvatossággal elindultak mocsár irányába.

Közeledtek az életüket veszélyeztető helyhez, amelyben látszottak még a villódzó fények, hiszen még nem virradt meg teljesen, napkelte előtt érkeztek. Az óvatosságra minden okuk megvolt. A korábbi üldözéskor, szemük láttára, lovával együtt odaveszett egy szpáhi társuk.

Kutakodtak egy ideig, de semmi nyomát nem találták annak, hogy Hasszán a tél folyamán itt talált volna menedéket. Egy rövid idő multával tovább elindultak a közeli Nádas kút felé.

A kúthoz érve Abdi aga ekképpen szólt a szpáhikhoz:

—Allah hitében rendíthetetlen, bátor harcosok! Itt az ideje, hogy a magunkkal hozott gyaur ruhákat magunkra öltjük, mert bármikor jobbágyokkal találkozhatunk. Nem lenne szerencsés, ha bárkivel harcba kellene bocsátkoznunk, hiszen a Tisza folyó túlságosan messze van. Nem számíthatunk segítségre, csak a magunk erejére.

Arról nem is beszélve, hogy portyázó várvédők is felbukkanhatnak, hiszen az egri vár nincsen innen messzebb három vágtnál.

Az aga bölcs szavaira mindannyian átöltöztek, és a ruháikat elrejtették a közeli, sűrű erdőiben. Még a vörös turbánokat is próbálták eldugni, de az aga ekképpen figyelmeztette őket:

—A turbánokat ne rejtsetek a bokrok sűrűjébe, mert magunkkal visszük!

Zehebnek, aki jól beszélte a magyarok nyelvét, máris kérdése támadt ezzel kapcsolatban:

—Bármelyik gyaurlak megláthatja nálunk a vörös turbánokat, és máris kitalálja, hogy nem közélük tartozunk!

—Egyetlen hitetlen sem fogja meglátni, mert a nyereg alá rejtjük. Így aztán mindig kéznél lesz, ha véletlenül igazhitű társainkkal találkoznánk. Mert nem lehessen tudni, hogy rajtunk kívül nem portyáznak török testvéreink is e tájon.

Ha nem ezt tennénk, könnyen előfordulhatna, hogy muzulmán testvéreinkkel keverednénk harcba! Hogy ezt elkerüljük, elég lesz csak előkapni a turbánjainkat, miáltal láthatják, hogy közélük tartozunk.— magyarázta azoknak, akik ez idáig nem értették a turbánokkal kapcsolatos parancsát.

Azonban az agának volt most is egy tévedése, amikor a nyereg alá tetette a vörös turbánokat. Talán elkerülte figyelmét, hogy a gyaurlak jobbágylak nem használnak nyeret a lovaglálshoz. Nyereg nélkül, a szórén ülnek meg lovaikat.

Hosszú, bő gatyában nem látszik ugyan, hogy a fenekük alatt van e nyereg, vagy sem. A lovaglálshoz járatos embernek mégis feltűnik a magasabban ülő lovas, miáltal máris tudja, hogy nyereg van alatta. Arról nem beszélve, ha még kengyelt is használ. Mindebből rögtön kiderülhet, hogy a lovon ülő ember

még akkor sem jobbágy, ha olyan ruhába van öltözve. Várbeli portyázókkal találkozva ez bizony végzetes lehet.

Ki is virradt mire a delelő kútnál ruháikat átcsereálték jobbágyok ruháira.

Ali pasa korábbi parancsa szerint a virradattal kellett volna nyugovóra térniük, de errefelé nem tapasztalták a gyaur pásztorok mozgását, így nem kellett annyira vigyázniuk.

A pásztorkunyhók még mindig üresen álltak a Nádas kút környékén. Mintahogyan legelésző állatokat sem láttak a tájon. Az erdő fáin, bokrain már korábban kipattantak a rügyek, miáltal majdnem teljesen lombos erdő takarta a tájat. A költöző madarak visszatértek a délebbi országok telető tájairól és énekeikkel köszöntötték a gyönyörű tavaszt.

Azon, hogy senkit nem láttak a delelő környékén, nem lehet csodálkozni. A várvédő harcok nem oly régen értek véget és állatok is alig maradtak. Csak azokat az állatokat lehetett látni, melyeket hodály barlangokban sikerült elrejteni még a harcok előtt. Az életnek alig láttak némi nyomát ezért Musztafa állt elő javaslatával:

— Derék Abdi aga! Páratlan bölcsességgel megáldott, aranyszívű vezérünk! Én azt mondanám, haladjunk tovább az alig egy vágányira található Kaptárkövekig. Odáig, ahol Hasszán mindig szívesen időzött. Ha arrafelé semmilyen nyomat nem találunk, amely arra utalna, hogy errefelé menekült, akkor a közeli faluban, Szomolyán kellene keresnünk. – mondta bátortalanul az, kinek szavai némi tekintélyt élveztek az aga előtt már a korábbi üldözés során is.

Ezen már csodálkoznunk sem kell, hiszen a derék harcos többször bizonyította, hogy jobban vág az esze, mint a legélesebb handzsár, amelyet egy igazhitű katona valaha a kezében tartott.

Az aga hallgatott katonája szavaira és tovább indultak a kaptárkövek irányába.

Az elmúlt ősszel az ifjú pár joggal hihette, nem kell már félniük semmitől. A győzelem nélkül elvonult töröksereg messze jár az egri vártól. Ez idő táján nem portyáznak már a falu környékén sem. A megfogyatkozott várvédők sem üldözik az elvonulókat. Menekülés közben, rendezetlen csapatokban, úgy szóródtak széjjel a Poroszlótól délebbre eső tájon, a Tisza folyó környékén, mint a téli, vihar tépte falevelek maradványai az Eged hegy ormán.

Egri vár győzelmének hírére előbújtak a környékbeli lakosok a barlangokból, pincékből. Azok a lakosok, akik még a harcok előtt, a királyi parancsot betartva, elmenekültek Felvidékre, most gyorsan visszajöttek.

Újra betelepültek az egri vár környéki települések és ismét elindult az élet.

Hasszán és Rozina boldogsága egészen a fellegekig ért. Odáig, ahol a magasban darvak és vadlibák ezrei repültek a délebbi, telelőtájokról visszafelé. Ez már mindenképpen a tavaszt jelezte.

Boldogságuk abból fakadt, hogy az elvonuló törökseregtől nem kellett már félniük. Ekkor mindezt

még bizonyosra vehették. Nem tudhatta senki, hogy Abdi aga egy tucatnyi szpáhival, több hónap elteltével, ismét visszatér majd a környékre, mert Hasszán elfogásáról nem mondott le.

A bíró betartotta szavát. A tél folyamán munkát adott Hasszánnak, aki szorgalmasan dolgozott gazdája portáján, de még a falu határában található földjein is. Téli időben ökrösszekérrel szállította a trágyát és a bíró erdejében vágta a tűzifát.

Hasszán vezeti a bíró ökrösszekerét

Nemcsak munkát adott, hanem egy kevés hozományt is. Azért, hogy Rozina szülei ne tudják mondani, a menekülőnek semmije sincs.

Akkor még nem tudta, hogy fiúnak kincsei vannak. Amikor megtudta, akkor is állta a szavát. A

föld mellé munkát és menedékhelyet adott az akkor közeledő zimankós, téli időre.

A kecskepásztorlány és a menekült török fiú, eljegyezték egymást és egy év jegyesség leteltével mindenki bizonyosra vehette az esküvőt.

Most, hogy az ostromló csapat elvonult a környékről, a hatvani szandzsákbég adója nem nyomorgatta tovább a környékbeli jobbágyok és egyéb lakosok életét. Minden úgy látszott, jobbra fordul a jobbágyok sorsa. Béke lesz és a most érkező tavasszal elkezdődnek a határi munkák, amelytől várható, hogy lesz élelem a következő időkre.

Így gondolta ezt Hasszán és Rozina, akik jegyesek lévén, gyakran találkoztak. Ezen az ígéretes tavaszi reggelén a vőlegény a Derékhegyre indult, hogy a bíró gyümölcsösében munkálkodjon.

Kapája vállán keresztül téve hintázott a kimért lépteire, és gondtalan haladása közben egy dalt dúdolt. Talán hazája nyelvén, de ezt nem lehetett érteni. Ám arcának elégedettsége mindenképpen arra vallott, hogy szerelmes dalt dúdolgat.

Már a Felsőpart tetején járt, a kaptárkövek közelében, amikor a távolabbi tájak felé tekintett, melyekből több idelátszott, még akkor is, ha nem ez a hely volt a legmagasabb a környéken.

Amikor jobb felé, a Nádas kút irányába fordult tekintete, egy porfelhőt vett észre, amely gyorsan közeledett, amitől máris rosszérzése támadt. De nagyon rossz.

A porfelhőt tapasztalván, ösztönösen búvóhelyet keresett egy közeli, sűrű bokorban, hogy elrejtőzzön az érkezők elől. Mindezen nem lehet csodálkozni, hiszen alig fél éve annak, hogy üldözői

elől menekülnie kellett. Még frissen élt benne a szörnyű félelem, amikor olyan sebeket kapott, ami majdnem életébe került.

Amikor még közelebb ért hozzá a porfelhő, egy lovas csapat körvonalai bontakozott ki belőle, amelynek mozgása egy gyakorlott katonának még gyanúsabb lett.

Jobbágyruhába öltözött lovasok voltak valamennyien. Ám gyakorlott lovasokhoz méltón ülték meg lovaikat. Nem úgy, mint a jobbágyok nyereg nélkül, szórén ülnek meg a paripáikat.

Nyeregben ülhetnek, mert a magasabb ülés miatt sejteni lehetett még akkor is, ha a hosszú jobbágy gatyá teljesen eltakarta a ló hátát nyereggel együtt. Már a lovak is gyanút keltettek, hiszen a jobbágy lovaknál alacsonyabbak voltak, ami volt hazája lovaira emlékeztette.

Nem beszélve arról, hogy a jobbágyok által használt fűzött bocskorba bűjtatott lábaikat, a nyeregből kétoldalt lecsüngő kengyelekbe rakták. Míg a jobbágyok két lábukkal átkulcsolva a lovat, kapaszkodnak. Talán ez keltette fel benne a gyanút annyira, hogy nem mozdult a bűvőhelyéről és várta a további fejleményeket.

Nem kellett sokáig várnia, amikor odaértek bűvőhelyéhez és a parancsnokuk, kezével intve, mérsékelt hangon szólította őket megállásra:

— Megállni! – szólalt meg jobbágy ruhákat viselő csapat vezetője. Hasszán legnagyobb megdöbbenésére - törökök. Nem akart hinni a fülének, hiszen az egri vár ostromának már feléve vége van. Meglepetten tapasztalta, a megállásra történő felszólító hang túlságosan ismerős, Abdi agától

származik. Ebben teljesen bizonyos volt. Most vált egyértelművé számára, üldözése félév eltelte után sem szűnt meg.

Nem tudhatta, hogy Ali pasának már nem a kincs a legfontosabb, hanem a kincsekkel elhozott talizmán, amelyről ő nem tud. Mindezért elrendelte, hogy élve, vagy halva, de elfogják.

Honnan is tudhatná, amikor a menekülés közben nem volt annyi ideje sem, hogy a második helyre eldugott kincsek között észrevegye a számára értéktelen ereklyét.

Alig tudott uralkodni magán, hogy a bokorból kiugorva, futásnak eredjen a falu felé. Ám józan esze hamar felülkerekedett félelmén és reszketve, remegve ugyan, de a rejtekhelyén maradt. Jobban is tette, mert egy szusszanásnyi idő után az aga erőyes hangját ismét hallhatta. Ahhoz a szpáhihoz szólt, aki jól beszél a gyaurok nyelvét:

—Jól figyelj Zeheb! Mi most innen lemegyünk a kaptárkövekhez. Ezeknek közelében keresünk egy búvóhelyet, ahol lovainkkal elrejtőzünk arra az időre, amíg te visszajössz a faluból. A Kaptárrét közeli erdő zugaiban biztosan találunk búvó helyet. Visszük magunkkal a lovat is, mert legjobb lesz, ha gyalogosan közelíted meg a falut. Ló nélkül jobban elhiszik, hogy te is egy szegény jobbágy vagy, hozzájuk hasonlóan.

A feladatod nem más, mint érdeklődni, félévvel előbb láttak-e a környéken egy sebesült török katonát. Életben maradt-e, vagy eltemették valahol a környéken. Valakinek tudnia kell róla, mert a menekülés közben kapott sebei mindenképpen gyógyításra szorultak. Nem juthatott messzire. Vagy

itt halt meg, vagy itt keltették életre, miután tudniuk kell a sorsáról.

Viszel magaddal néhány aprópénzt, hogy a jobbágyok beszédesebbek legyenek.

Az már a te dolgod, miféle választ adsz azoknak, akik kérdezik, miért vagy kíváncsi a sebesülthez? Miért érdekel a sorsa?

A házaik előtt álldogáló asszonyok figyelték az érkező idegent

Te dolgod az is, hogy kellő válasszal felelj, ha azt kérdezik, honnan jöttél. Soha ne felejtsd, ha téged felismernek, a mi sorsunk is megpecsételődik itt, a Kaptárréten! – figyelmeztette Zehebet, a török kém, aki ezek után völgyben nyugvó nádfedelel házak felé irányította lépteit. A viskók közül néhány idelátszott a komoly feladat előtt álló csapathoz.

A házaik előtt álldogáló asszonyok érdeklődéssel figyelték a közeledőt. Az érkező idegennek volt a járásában valami, ami nem igazi gyalogos emberre vallott. Az, hogy nem a falu lakója, már első pillanatban tudták, hiszen egy kis faluban mindenkit ismernek.

— Adjon... A...Isten...jó napot ! – köszönt az idegen, aki már az első, dadogó megszólalásnál majdnem elárulta magát, mert Isten helyett, Allahot akart mondani, de még időben észbekapott.

— Adjon Isten kendnek is ! Honnan jött? Mi járatban van a mi falunkban?- fogadta a jobbagyruhába öltözött idegen köszönését és kérdezett Berki Vidó felesége, kinek most ura a falu határban tartózkodott, mint a többi asszonyé is e dolgos nappalon.

Az idegen köhögött, krákogott, nehezen kezdte el beszédét. Kereste a szavakat, amelyeket használva, kevésbé lenne gyanús a faluban történő látogatása. Néhány aprópénzt osztogatva, válaszolt.

—Egerből jöttem, ahol van egy kis viskóm a vár közelében. No meg aztán, szőlőm is van errefelé a falujuk irányában.

Már az ostromnak vége volt, amikor egy török katonát láttam errefelé menekülni, akit harcostársai üldöztek és megsebesítettek annyira, hogy nem bírhatta sokáig. Minden bizonnyal belehalt sebeibe, ha csak valaki nem segített rajta ezen a környéken.

Azért jöttem, hogy megkérdezzem látták-e errefelé? Él-e, hal-e az a szegény menekült? Ha nem él, akkor hová temették? Ha él, akkor szeretném

látni, mert a szőlőmből láttam az üldözését és akkor nagyon megsajnáltam a szegény, fiatal katonát.

Az asszonyok döbbsenem hallgatták a falujukba betévedt idegent, akinek már az érkezése gyanús volt. A kérdései még gyanúsabbá tették. Mindannyian tudták, Hasszán az, aki felől kutakodik. Hogy érdeklődése valóban igazi aggodalomból fakad-e, vagy mesterkél, ebben nem voltak annyira bizonyosak.

Bár úgy hallani, mostanság a törökök már a Tiszánál vannak, miután nem kell félni attól, hogy Hasszán élete veszélyben van. A jobbágyasszonyok közül többen is így gondolták.

Mindezt látszott, hogy Baranyi János, Nagy Bálint, Barátcse Ferenc, és Fűzi János feleségei, hajlottak arra, hogy az érdeklődő ember minden szavát őszintének vegyék. Barátcse Ferenc felesége volt az, aki Zeheb őszinteségéről leginkább meg volt győződve, ezért minden kertelés nélkül kérdezte:

— Hasszánt keresi? Ő bizony itt él a mi falunkban! A bíró fogadta be még a vár ostroma után. Neki lett a cselédje és mondhatni, nagyon szorgalmas, jóra való ember.

Rozina, a falu legszebb lánya, mentette meg az életét, akivel jegyben járnak. De nemcsak jegyben járnak, hanem ősszel, az újbor kiforrása után, már az esküvőjüket is megtartják. Nagyon szeretik egymást. – mondta teljes bizalommal annak jobbágyruhába öltözött embernek, aki minden szavát nagy figyelemmel hallgatta.

A török kém hálásan tekintett az asszonyra. Őszinteségét tapasztalva sok mindent megtudott. Megtudta, jó nyomon jár. Hasszán él és itt van a

faluban. A bíró cselédje és jegyben jár egy itteni lánnyal, kinek Rozina a neve és a falu legszebb lánya.

Máris a boldogság járta át, amikor arra gondolt, hogy Abdi aga messzemenően elégedett lesz vele. Hiszen minden fontosat megtudott, ami szükséges ahhoz, hogy Ali pasa tolvaját mielőbb elfogják. Nem lesz semmi akadálya annak, hogy a pasa védelmező talizmánja végre-valahára előkerüljön.

Zeheb nagy hajlongások között elköszönt a jobbágy asszonyoktól, kiktől eleget tudott meg arról, hogy a kincs tolvaj él és hol található. Abdi agának mindez bőségesen elégnek bizonyul. Amikor megérkezett a Kaptárrétre, a rejtőzködők még nem sejtették, hogy mennyire jó híreket hozott.

— Angyalarcú, nemes szívű Abdi aga! Bölcsességedről mesél a széltől susogó a Kaptárrét melletti erdő. Mesél a Kaptárét és mesélnek ezek az ősi Kaptárkövek, melyeknek Allah ege felé nyúló kúpjai a Te előrelátásodat hirdetik.

Bizony mondom Neked, hogy nagy bölcsességről tettél tanúbizonyságot akkor is, amikor beküldtél a gyaurok falujába kutakodni. Kellő ravaszsággal, kellő figyelemmel el tudtam hitetni velük, hogy én is közéjük való vagyok.

Mézédes szavaimra, olyan bőséggel nyíltak meg ajkaik, mint lábaink előtti vadvirágok kelyhei e gyönyörű, tavaszi nappalon, amikor méhek milliói zümmögnek az ezer színben tündöklő szirmaikon. – hajlongott egyfolytában Zeheb, a most visszaérkező török kém.

Az aga Hasszán utáni kíváncsisága nagyon soknak és terhesnek találta a mézédesszavakat, ezért közbekiáltott, mert a híreket hozó még hajlongott volna egy darabig, talán a lábuk előtti virágtenger hervadásáig. Mindezt nem szerette volna kivárni:

—Ne locsogj nekem susogó erdőről, az ég felé meredő kaptárkövekről, a lábunk előtt hullámozó virágtengerről, hanem azt mondd el minél gyorsabban, mit hallottál a hitetlenek falujában a kincsek tolvajáról.

A visszaérkező kém eztán nem tehetett mást, mint elmondta, miképpen akadt Hasszán nyomára, kinek elfogásában még sohasem volt ennyire bizonyos.

Amikor elsorolta a faluban hallott híreket az aga türelmetlensége máris alábbhagyott.

*

Amikor még Zeheb elindult a falu felé, hogy kémkedjen Hasszán után, az üldözők a Kaptárrét felé vették az irányt és elrejtőzködtek a rét határolta erdőnek zugaiban. Ekkor Hasszán egy másik gyalogösvényen rohant a faluba, megelőzve a kutakodót, előbb ért a náddal, zsúppal fedett házak közé. Nem a bíróhoz, hanem Rozinához igyekezett, hogy közölje véle a szomorú hírt, miszerint a menekülése ismét elkezdődik:

—Édes Rozina! Drága szerelmem! Ismét megjelentek az üldözőim. Azok, akik a Lánytó mocsaránál ősszel az életemre törtek. – lihegte a fiú,

aki a rohanástól és félelemtől ziháló tüdővel érkezett jegyeséhez.

— Nem tévedsz kedves Hasszán? Hiszen a vesztés csata után a törökök elvonultak Szolnok felé. Azóta a Tisza folyónál táboroznak!

— Nem tévedek! Amikor Kaptárkövek mellett közeledett felém a jobbágyruhába öltözött csapat, felismertem Abdi agát. Kihallgattam erélyes szavait. Mindebből kiderült, hogy élve, vagy halva, de mindenképpen el akar fogni.

A jobbágyruhába öltözött szpáhi harcosokkal hamarosan a nyomomban lesznek. Zehebet, a korábbi harcostársamat küldte a faluba, hogy kikémlelje tartózkodási helyem.

— De miképpen tud érdeklődni egy török katona, aki nem beszéli a magyarok nyelvét? – kérdezte Rozina, aki már eddig is képtelenségnek tartotta az felizgatott fiú szavainak igazát.

— Ez az ember igenis jól ismeri a jobbágyok nyelvét, hiszen az ostromlók által elhurcolt magyar anyja szülte, aki megtanította őt saját nyelvére.

Nincsen mit tenni, mint azonnal menekülnöm kell! Életem nagy veszélyben forog. Nagyon jól ismerem Ali pasát, aki soha nem bocsájtja meg kincseinek megfogyatkozását.

És Abdi aga egy cseppet sem veszélytelenebb nála, aki képességeit mindenképpen bizonyítani akarja a pasa előtt. –bizonygatta tovább a veszély komolyságát.

Rozina teljesen elnémult a hallottak után. Kábultan nézett szerelmére, hogy gondolkodásában nem esett-e kár, de riadt arcát látva, egyre jobban hitt

szavainak. Hitte, hogy valóban üldözik, miután ismét menekülnie kell.

—Ha menekülnöd kell, én is veled menekülök!

—Nem jöhetsz, mert akkor mindkettőnk élete veszélybe kerül!

—Márpedig veled tartok, hiszen a jegyesek vagyunk, akiknek jóban-rosszban együtt kell maradniuk! – kiáltotta a lány olyan elszántsággal, mint aki képes lenne szembeállni azzal a szpáhi csapattal, amely kedvesére vadászik. Eközben szemei olyan szikrákat szórtak, ha a szpáhik most jelennének meg előtte, életüket kioltó villámként sújtaná valamennyit.

Hasszán látva Rozina elszántságát, nem próbálkozott semmilyen meggyőzéssel, mert erre nem is volt már idő, hanem így szólt:

—Hozzál magaddal melegebb ruhát, mert az éjjelek hűvösek annak ellenére, hogy már majdnem lombba borult az erdő. Az *éjjelek* szóból sejthette, hogy több napos is lehet távollétük.

A lány nem késlekedett. Gyorsan hazaindult, hogy megfelelő ruhát vihessen magával. Szüleinek elmondta, hogy jegyesével menekül, akit egy tucatnyi jobbágyruhába öltöztött török ismét üldöz.

A fiú is rohant a szállásadójához, a bíróhoz, hogy mindent elmondjon és az útra szükséges élelmet vegyen magához. Ám a bírót és a feleségét sem találta otthon, miután nem tudott mit tenni, mint egy darab szalonnát és egy egész kenyeret vett magához, ami kemencében sülve, eléggé méreletesnek bizonyult. Majd egy kendőbe tette, amit hátára kötött, mint ahogyan a jobbágyok szokták ezen a tájon.

Hogy egy egész nagy kenyeret kötött a kendőbe, nem is volt nagy baj, mert soha nem lehet tudni, mennyire van szükség, mennyi lesz a távollét ideje.

Még egy kis ivóvizet is vett magához az iszákjába. Annyit, amennyi egy napra elegendő. Ha többre lesz szükségük, akkor a Bükk hegység tiszta forrásaiból ismét meríthetnek.

Erre a felkészülésre volt elegendő idő. Hiszen Zeheb kutakodásával és Hasszán korábban történő érkezésével, időt nyertek.

Kelet felé, Bogács község irányába irányították gyors lépteiket a Kánya patakon való átgázolás után.

Hamarosan a Gyűrtető ormára értek. A Nap már legmagasabb pontjára hágott az Ég boltozatának, vagyis délidő tájékán járt az idő.

Nyugat felé tekintve, láthatták, amint a Kaptárkövektől egy lovas csapat ér ki a Felsőpartra. Ez nem lehetett más, mint Abdi aga jobbágyruhával álcázott csapata. Jól tudták, hogy a lovak hátán közeledők gyorsabban haladnak, ezért igyekezniük kell.

— Kedvesem! Bírod-e még a rohanást? – kérdezte a lányt, aki a meredek Gyűrtetőre felérve, megállt néhány pillanatra a hiányzó levegőt pótolni.

— Birom bizony, csak néhány szusszanásra álljunk meg. Ha a Pap erdőn áthaladva, felérünk a Jato tetőre, akkor már lefelé haladunk egészen Bogácsig, miáltal szaporábbak lehetnek lépéseink. Ha még gyorsabban haladnak üldözőink, akkor is előnyre teszünk szert, mert a több irányba vezető ösvényen nem tudják, merrefelé induljanak utánunk.

Persze, könnyen lehet, hogy találkoznak olyanokkal, akik jóhiszeműen megmutatják, merre

kell menniük. Mint mondtad előbb, Zeheb kérdezősködik, a többiek meg hallgatnak. Bár néhány pénzérmét is visznek magukkal, miáltal beszédesebbé válhatnak a kérdezettek és elárulják merrefelé mentünk. A többiek minden bizonnyal hallgatnak, nehogy szavaikkal elárulják, hogy ők törökök, még akkor is, ha jobbágyruhába vannak öltözve. - mondta Rozina.

Riadt őzikek bámulják a menekülőket

Ahol a gyalogösvény nem szűkült le, ott csendben, kéz a kézben haladtak egymás mellett. Nem szóltak egy szót sem. A bizonytalan jövő foglalta le gondolataikat, aminek nem tudhatták mikor lesz vége.

A zajtalan haladásuk közben kíváncsi őzikék figyelték a közeledőket és úgy látszott nem félnek tőlük. Miért is félnének, amikor ők is életüket mentették. Olyanná vált életük, mint az erdő vadjaié, akik a sűrű bokrok között, minden neszre figyelve, soha nem lehetnek biztonságban.

A Jato tetőről, egyik pillanatról a másikra, bukkantak elő Bogács község nádfedeleles házai. Alig fertályórányi járásra, a falu másik oldalán, magasodott az ég felé a háromszáz éves templom, melynek tornya felkiáltójelként figyelmeztette őket a mielőbbi továbbhaladásra. Úgy igyekeztek kelet felé, mintha ebben az irányban lenne életük legkevésbé veszélyben. Mindezt ösztönszerűen cselekedtek.

Még nem hallották mögöttük a lovak patáinak koppanását, ezért egy pillanatra körbehordozták tekintetüket e lenyűgöző tájon.

Észak felé láthatták Cserépfalut. Bükkzsércet a dombok eltakarták, csak sejteni lehetett, hogy merrefelé található. Bükkzsérc mögött jól látszott a Patkó hegy, oldalán Szent László lova patkójának helye.

Távolabb az Ódor hegy, ettől jobbra az Ódor vár. Ezekről keletre a Kiscsákányos, Nagycsákányos hegyeknek ormai egészen a magasban bodrosodó felhőig értek. Ekkor még nem gondolhatták, hogy még arrafelé is menekülniük kell.

— Szép ez a táj! — mondták egyszerre mindketten, azonban a Pap erdő felől máris zajt hallottak, miután azonnal útnak indultak.

A Hór patak vizén átgázolva a nádfedeleles házak között haladtak, át a falu túloldalára. A pincesorstól

jobbra osontak az emelkedőn kifelé, Cserépváralja irányába.

A bogácsi jobbágyok különös érdeklődéssel figyelték az idegen fiatalpárt, akik nem álltak meg még annyi időre sem, hogy bármit is kérdezhetnének tőlük. Láthatóan nagyon igyekeztek a falun áthaladni, mintha kergetné valaki őket. Ebben nem tévedtek.

Nem sokáig figyelhették, mert szokatlan zaj hallatszott az erdő irányából, ahol Szomolya felől érkezik egy gyalogösvény. Ezt a zajt hallhatták Hasszán és kedvese is most már a falu túloldaláról. A bogácsiak hamarosan láthatták a zaj okozóit, akiket az általuk kavart porból kibontakozva, meg is pillanthattak.

Egy tucatnyi jobbágy ügetett feléjük lóháton. Közeledésük robaja megelőzte őket, amely jól behallatszott a völgyben megbúvó faluba. Egy közülük kivált a csapatból és oda poroszkált a bámészkodókhoz:

— A...A...Isten adjon jó napot! — köszönt az egyik lovas, akiről tudjuk, hogy Zeheb a neve és egyáltalán nem az, aminek öltözött. Nagyon neheze esett *Istennel* üdvözölni, az érdeklődéssel várakozó falusiakat, mert most is Allahra állt a nyelve. De aztán mégiscsak sikerült a helyzethez illően köszönni.

—Nem láttak errefelé egy fiatalpárt? – kérdezte, és aprópénzt osztogatott, majd egy kendőt húzott elő a nyereg alól, amely valóban Rozina kendője és a rohanásban veszíthette el.

—Ezt a kendőt ejtette el az úton!

Szavai őszintének tunktek, melyekből kiderült az is, hogy Hasszán nem egyedül menekül, mint félévvel korábban.

A török kém ezúttal ismét feltalálta magát, mert a jobbágyasszonyok közül szavaira többen lettek beszédesek. Egymást szavába vágva mondták és mutattak Cserépváralja irányába a dombon keresztül, de nem a Hintóvölgy felé, hanem a pincesorstól jobbra, az emelkedőnek:

— Még nem mehetnek túl messze, egy kis ügetéssel utolérhetik őket. – mondták, de nem sejtették, hogy az útbaigazítást milyen rosszul teszik. Ám az üldözők mégsem azt az irányt követték.

Amikor az útbaigazítóknak hallótávolságán kívül értek az üldözők, Abdi aga szólt katonáihoz:

— Igazhitű, Allah hitében rendíthetetlen harcosok! Soha nem volt ennyire közel a kincs tolvaj elfogása. Legyetek éberek, mert a siker közel van!

Ezután nekiindultak a meredek emelkedőnek. Nem is akárhogyan, hanem vágtaban. Az utánuk tekintő jobbágyok azt találták furcsának, hogy csak egy beszélt közülük, a többi néma maradt.

Furcsának találták azt is, hogy a tucatnyi jobbágy nem is akármilyen lovakon ül, hanem igazi harci méneken. Ám ezen is hamarosan túltették magukat, arra gondolva, hogy a vesztes török csapattól vehették el még az ostrom idején.

*

Hasszán és kedvese jól sejtették a komoly veszélyt. Riadtan néztek egymásra, amikor nagyon közelinek hallották a vágózó lovasok robaját.

-Mi lesz velünk kedvesem? -kérdezte riadtan Rozina, mintha párjának lenne valami használható megoldása az egyre veszélyesebbé váló helyzetre. Hiszen még nem érték el az erdőt, miáltal belátható minden a tájon és el sem bújhatnak sehová.

Bár szürkülni kezdett már ekkorára, azonban elég jól lehetett látni még ahhoz, hogy akár egy ember is észrevegye őket, nem még egy tucatnyi, embervadász szpáhi.

Válasz helyett a kezét megfogva, vonszolta egy szekérnyi gallyrakás felé, amely alig harmincméternyi távolságra volt a gyalogösvénytől. A domb mögül felbukkanó szpáhik érkezéséig még volt annyi idejük, hogy a gallycsomó túloldalán a gallyak alá csusszanjanak.

Itt a vég! Gondolták egyszerre és egymáskezét szorítva, remegve vártak a közeledő szpáhikra. Az Égés tető szekérútján meg is érkeztek, hatalmas port kavarva maguk után. Talán a porfelhő miatt nem láthatták meg őket, vagy azért, mert nem figyeltek igazán.

Azt hihették, hogy sokkal messzebbre értek. Nincsen értelmesebben vizsgálni a tájat, amely legelő lévén, jól belátható területnek bizonyult, még akkor is, ha a Nap korongja Bogács felé már kezdett alámerülni az egyre szürkülő horizonton.

Ez a gallyrakás nem volt feltűnő. Túlságosan közelinek tűnt az úthoz, amit senki sem merne búvóhelyül használni, így nem került gyanúba a szpáhik előtt sem.

Csak akkor mertek kibújni, amikor üldözőik jóval távolabb értek, akik észak felé fordulva, letértek a Cserépváralja felé vezető szekérútról. Nem arrafelé vágattak, amerre a jobbágyok mutatták. Úgy tűnt,

mintha Cserépfalu irányába vágtaoznának. Nem tudni miért. Talán azért, mert szemük elől eltűntek a szerelmesek és az útelágazáshoz érve, balra fordultak. Azt hitték, arrafelé menekülnek.

Cserépváralja-Furgál völgyi kaptárkő

Hasszán és Rozina tartották a keleti irányt, a Cserépváralja felé az Égésalját és a Furgál völgyet vették célba, a kaptárkövek irányába. Majd falu alatt elhaladva, átmentek a Cserépváralja patakon, miután megálltak a Csordás völgyben.

Be is esteledett ekkorára. Nem mentek szállást keresni a közeli faluban, hanem az erdőben néztek alvóhelyet, amely a Bogács felőli legelő végétől sűrű lombbal takarta be a környéket, hiszen május közepe felé járt az idő.

Ám az éjszaka mégis hűvösnek bizonyult itt, a Csordás völgyben. A magukkal hozott ruhák nem voltak elegendőek, miután Rozina reszketni kezdett:

—Hasszán! Édes szerelmem. Én nagyon fáznak!

A fiú is hasonlót érzett, ezért a tavalyi avarból egy nagy kupacot összekapart, amely még vastagan borította az új lombbal borított fák alját. Mikor az avar csomó belsejébe bújtak, már nem fáztak annyira, miután el is szundítottak. Igazi alvásról nem lehetett szó. Nem tudhatták Abdi aga, mikor jön rá, hogy rossz irányba fordult. Az Égés tetőn Cserépváralja felé vezető úton kellett volna maradnia és nem Cserépfalu irányába ügetnie. De akkor cselekszik leghelyesebben, ha azt az egyetlen gallycsomót nézi meg tüzetesen, és nem rohan el mellette.

*

A bíró késő este érkezett haza Mezőkövesdről, ahová a főbíró hívatta. Amikor a házát megközelítette, az istálló felé figyelt akaratlanul, mert a tehenei bőgtek, a lovak nyerítettek. Nagyon szokatlan volt számára állatainak viselkedése, melyeket eddig cselédje mindig rendesen etetett, gondozott.

Belépve az istállóba láthatta, hogy a tehenek, lovak előtti jászol teljesen üres. Miután a tehenek, lovak jászlát megtömte szénával, feleségéhez sietett a lakásba:

— Kedves feleségem! Hol van Hasszán? A tehenek bögnék, a lovak nyerítve kaparják az alattuk lévő almot és minden állat előtt üres a jászol!

— Én bizony reggel óta nem láttam! Nem tudom, merrefelé van. Ha még Rozinánál lenne is, már ideje volna az állatokat etetni. — mondta a feleség, mire a bíró azt látta leghelyesebbnek, ha Barátcseh Ferencnél érdeklődik holléte felől, hiszen hamarosan az ő veje lesz, miután többet tudhat róla, mint más.

— Ferenc fiam! Láttad-e Hasszánt?

— Bíró uram, én bizony nem láttam, csak annyit tudok róla, hogy ismét üldözőbe vették a törökök, miután menekülnie kell.

— Honnan tudod, hogy ilyen képtelenséget állítasz? Hiszen a törökök már fél éve elmenekültek az egri vár környékéről.

— Hasszán rohant be hozzánk, hogy a lányomnak elmondja, ismét menekülnie kell, mint félévvel előbb. Elmondta, hogy a bíró uram gyümölcsösébe igyekezett, a Derékhegyre, amikor találkozott egy tucatnyi török lovassal, akiket Abdi aga vezetett.

Valamennyien jobbágy ruhába vannak öltözve. Egy bokor mögé bújva, kihallgatta őket és az aga szavaiból megérthette, a félévvel abbahagyott üldözését tovább folytatják.

A lányom, mivel mennyasszonya, nem akarta magára hagyni és vele menekült a Bükk hegység erdeibe. — mondta Barátcse Ferenc, Rozona édesapja.

A jobbágya szavaira, nagy gondba merült a falu első embere. Tarkóját kezdte el vakargatni az egyik, majd másik kezével. Azon tűnődött, miképpen

lehetséges az, hogy félévvel az ostrom után, egy tucatnyi töröknek van bátorsága garázdálkodni a környéken?

Miért vannak még mindig jelen e tájon, amikor a seregük a Tisza folyónál, vagy éppenséggel Szolnok térségében táborozik?

Ez volt most a legnagyobb dilemmája, amire rövidesen megtalálta a választ. Sejtette, hogy a Hasszán által elhozott, Ali pasa kincssel lehet kapcsolatban.

Világosan megértette a helyzet komolyságát. A menekülők élete nagy veszélyben forog. Értesíteni kell az egri vár védőit, hogy törökök garázdálkodnak a környéken, akiket nehéz felismerni, hiszen jobbagyruhába öltözötten kóborolnak.

*

Az avar alatti rosszalvásnak az lett a vége, hogy akkor szundítottak el igazán, amikor már indulni kellett volna tovább.

— Édes Rozinám! Ébredj, mert megvirradt. Indulnunk kell tovább, észak felé, a Mangó tető irányába, majd tovább a Kővölgybe, ahol Abdi aga lovasai már nem tudnak követni a sziklák tömege miatt. Aztán tartani fogjuk az irányt, mely nem lehet más, mint Eger várát minél jobban megközelíteni. Csak onnan várhatunk segítséget és a szpáhik sem mernek arrafelé üldözni.

A lány álmos szemei alig nyiladoztak szerelme ébresztő szavaira. Csak annyira, mint a szomszédos fa kiálló ágán szundítgató mókusoké, akik nem féltek

tőlük és laposakat pislantgattak. Álmosan figyelték az avar alól hirtelen kibukkanó ébredőket, akik most kaparták ki magukat.

Szunyókáló mókusok

Jól tudták, hogy az üldözőik hamar rájönnek, hogy nem jó irányban keresik őket. Nem sok idő kell hozzá, hogy ismét nyomukban legyenek, hiszen a lovak hátán gyorsabban haladnak. Az, hogy nem vesztek el nyomukat, szinte bizonyosak voltak. Mindig akad valami áruló nyom, amely útbaigazítást ad Abdi agának. Amikor a Cserépváralja patak vizén lépkedtek át, a távolban láttak egy jobbágyot, aki vizet meregetett a patakból, miután könnyen előfordulhat, hogy meglátta őket.

Alig okoztak zajt, a mókusokat sem zavarva, elakartak indulni a Mangó tetőre. Otthagyva a szundikáló állatokat az éjszakai nyugvóhelyükön.

Május lévén, a hajnali hűvösebb időt hamarosan kiűzte a felkelő Nap fényes korongja. Az éjszakai harmat okozta pára gyorsan felszívódott a tájról, miáltal a Mangó tetőt már látni lehetett. A madarak véget nem érő éneke zengte be a Csordás völgyet, ahol most a fekete tollú, nagy fakopáncs érkezett meg az örökösen éhes fiókáihoz.

A nagy fakopáncs érkezik fiókáihoz

A majdnem galamb nagyságú madár, feje tetején vörös bóbitával, éles karmaival kapaszkodott most a faoldalába, a csőrével vájt odúja mellé, ahol fiókái türelmetlenül várták. De most hiába várták, mert a földre ejtette a hozott eleséget.

Milyen jó lett volna figyelni tovább. Nézni a parányi madárkák etetését, de nem tehették. Nem volt rá idő, mert bármely pillanatban, nyomukban lehetnek üldözőik, akik minden bizonnyal még a

gondolataikba is beláttak. Nagyon jól sejtették, hogy egy kényszerű kanyarral ugyan, de az egri vár felé menekülnek. Oda, ahol a várvédők közelben lesznek, miután nem kell félniük az üldözőktől.

*

—Igazhitű harcosaim! Megállni!

Rossz irányba megyünk!

Már régen utolértük volna őket, ha errefelé menekülnek. Minden bizonnyal szem előtt tévesztettük és mégsem észak felé, hanem a keleti irányt választották. Mindezért már messzebbre érhettek. Ám ezen sem kell aggódnunk, mert jó lovainkkal ismét nyomukban leszünk. — mondta az aga, mire Musztafának akaratlanul megnyíltak ajkai:

— Aranyos Abdi aga! Bár bölcsességed sokkal nagyobb annál, mint bármely kutyahitű gyauré, mégsem helyesen döntöttél, amikor a keleti irány helyett, az északi irányt választottad. Talán elkerülhette figyelmed és a sas madárénál is élesebb látásodat az, hogy a bogácsi gyaurok hosszasan mutattak kelet felé, a dombtetőre, amikor Zeheb a menekülőkről kérdezett.

Ma már nem pillanthatjuk meg őket, mert hamarosan leszáll az est. — mutatott nyugati irányba, ahol a lemenő Nap tüze ekkorára halvány pírrel festette be az ég alját.

Az aga most nem lett dühös katonája szavaira. Talán azért, mert Musztafának szavai máskor is helyesnek bizonyultak. De mégis megjegyezte:

— Nem kell megmagyaráznod, hogy mikor lesz este és mikor jön a reggel! Különben sem helyes, hogy az okoskodásod meghallgatására értékes időt veszítsünk. Forduljunk meg mielőbb és az útelágazásnál majd balra, kelet felé kanyarodunk. - adta ki parancsát az aga, aki, ha nem is lett dühös, de szavaiból némi sértődöttség érződött.

Amikor a helyes irány felé haladva, a Cserépváralja patakhoz értek, az út elágazott jobbra is, meg aztán balra is. A két út közül a helytelen utat választották, miáltal ismét észak felé, a falu irányába fordultak és nem a Csordás völgynek.

Ügetés közben egy jobbágyot értek utol, aki szapora léptekkel haladt hazafelé, hiszen már majdnem besötétedett. Közel volt a falu, amikor jobbágyok lovascsapatából az egyik megállt mellette és kérdezett:

— Merről jön kend?- kérdezte Zeheb, akit Abdi aga küldött a hazafelé igyekvő jobbágyhoz a helyes útirány felől érdeklődni, ám a társai némák maradtak ezúttal is.

— A patak mellől jövök, ahol vizet merтем a földemre, a növényemet locsolgatni.

— Látott-e egy fiút és egy lányt mostanság a környéken?

— Amikor az előbb vizet merítettem a patakból, akkor lépkedtek át a patakon, egy hajításnyi távolságban. A Csordás völgy irányába haladtak.- válaszolta félszegen a kérdezett, mert különösnek tartotta a tucatnyi, lovagló jobbágyot.

Különösnek tartotta őket már csak azért is, mert az egri vár ostroma után alig maradtak állatok a szántáshoz, és a szekérhúzáshoz. Ezek meg igazi

paripákon lovagolnak, melyeket nézve bárki láthatta, hogy soha sem voltak igába fogva. Az igavonó hám nem hagyott nyomot a testük elülső részén. Nem kopott le a szőr, és nem keményedett meg a bőrük sem a vontatásra használt, vastag bőrből készült hám helyén. Nem beszélve arról, hogy a jobbágyok leginkább gyalogolnak, hiszen legtöbbjüknek nincsen is lova, mert annyira szegény.

A kérdezőn kívül senki sem szólalt meg. Az egyikük lova idegesen mocorgott, kaparva a talajt. Olyannyira tipegett-topogott, hogy nem tudott a lóhátán maradni lovasa, aki egyensúlyát veszítve a földre csusszant. Ezáltal nemcsak a bő gatyájával eltakart nyereg vált láthatóvá, hanem alóla egy vörös turbán pottyant a földre.

A gyanúsnak látott lovas jobbágy egerésző macska gyorsaságával kapta fel a turbánt és rejtette ismét a nyereg alá.

A hazafelé tartó Cserépváraljai jobbágyak már eddig is gyanúsnak tűnt a tucatnyi idegen. Most, hogy a turbánt meglátta, esztét veszítve menekült a közeli falujába.

Abdi aga esze valóban gyorsan vágott. Egyetlen pillanat alatt ismerte fel a menekülő jobbágyban rejlő veszélyt, aki elárulhatja őket.

— Elfogni! Elfogni! – kiáltotta izgatottan és példát mutatva katonáinak, az eddig rejtett kardhüvelyből kihúzva kardját, elsőnek rohant a menekülő nyomába.

Ha eddig futott az igazi jobbágy, a török szavakat hallva, még szaporábban kapkodta a bocskorba bújtatott lábait. Ám mindezt hiába, mert a

lovas üldözői elől nem menekülhetett. Sokkal gyorsabbak voltak nála.

A következő nap reggelén a falu lakói megtalálták a jobbágy holttestét, akit egész éjszaka hiába várta haza a családja. Cserépváraljai patak medrében holtan találták. Ott, ahová dobták a kivégzése után. Több vágásból eredő sebein folyt el a vére. Hiába vizsgálgatták, ekkor még nem tudhatták, mitől eredhettek a mély sebek.

Tovább vizsgálódva, ló nyomokat találtak a patak melletti lágy talajban. Majd egy vörös turbánt, amely annak a lovasnak fejfedője lehetett, akinek nyerge alól már korábban is kicsúszott. Úgy látszik, ismét elhagyta. Mindez egyértelműen bizonyította az eddigi gyanút, miszerint törökök által halálozott el a cserépváraljai jobbágy.

A szpáhik, a jobbágy legvilkolása után, nem mentek át a patakon, hanem előtte tábort vertek, mint akik jól végezték dolgukat. Az is igaz, hogy ez időre már szépen beesteledett.

Ami azt illeti, nem végezték rosszul a dolgukat. Ha a menekülő jobbágyot élve hagyják, mindenképen elmondja a faluja bírójának, aki futárt küld az egri várba, hogy a vesztes sereg katonái még mindig garázdálkodnak e térségben. Ám könnyen lehet, hogy ezt már a szomolyai bíró előbb megtette. Mindennek ellenére e falu bírója is futárt menesztett az egri várba.

*

Hasszán és Rozina, az ébredés után, alig haladtak pár métert, amikor lódobogáshoz hasonló

hangokat hallottak a Csordás völgy közelében. Egészen közel az éjszakai szállásukhoz, a kaptárkövek tájékán. Túlságosan ismerősnek tűnt a lovak patái által okozott zaj

— Hasszán! Drága szerelmem. Mi lesz most velünk? Üldözőink annyira közel vannak, hogy nincsen időnk a menekülésre. Hiába futnánk bármerre, nem menekülhetünk előlük.--súgta a lány

A fiú teljesen egyetértett kedvese szavaival. Egy tucatnyi lovas szpáhi, Abdi agával az élen, semmi reményt nem adott arra, hogy a további menekülésnek lenne értelme. Itt van a vég, már ami a további sorsukat illeti.

Aztán mégis, Istentől, vagy Allahtól érkezett egy sugallat, amelynek hatására Hasszán így hadarta Rozinának:

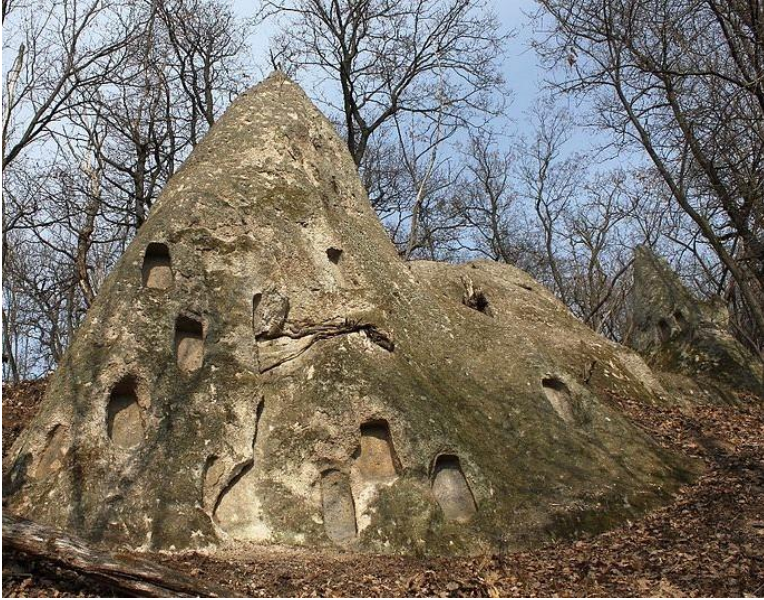
— Kedvesem! Mégis van remény!

— Mire gondolsz?

— Itt van az éjszakai szálláshelyünk, amely megvédett a hidegtől. Akkor a hidegtől óvott meg, most meg a vérszomjas szpáhiktól! — hadarta izgatottan, majd szerelme kezét megfogva, vonszolta őt a párméterre lévő, harasztal takart éjszakai alvóhelyük felé.

Mielőtt befűrták volna magukat a haraszt alá, késével egy méternyi magasságú, levelektől besűrűsödött bokrot nyisszantott ki a helyéről. Miután betakarták magukat, a kívágot bokrot a fejük fölé helyezték úgy, mintha a talajból nőtt volna ki. A bokorba bújtatott fejeik csak annyira voltak ki az avar alól, hogy levegőhöz jussanak, és mindent lássanak, mindent halljanak, ami történik közelükben.

Éppen ideje volt, hogy elbújjanak, mert az ügetéssel közeledők a kaptárkövekhez értek. Az avar alatt rettegő bujdosók látták, amint az aga feláll a kúp csúcsára, majd érces hangjával kiáltotta úgy, hogy zengett belé Csordás völgy:

Cserépváralja-Csordás völgy

— Édes Hasszán! Kedves bajtársam!
Tudom, hogy errefelé bujkáltok a mennyasszonyoddal. Már egy fél éve nem láthattuk egymást, nem hallattuk szavainkat. Nem akarok neked rosszat! Nem akarom életedet kioltani, csak Ali pasa talizmánját kérem vissza, és békén hagylak a pároddal együtt.

Még az aranyozott kazettában található kincsek sem érdekelnek! Megtarthatod, valamennyit csak azt

a kicsi talizmánt add a kezembe és nem üldözünk tovább, visszamegyünk a Tisza folyóhoz!

Hasszán már tudta, hogy az aga ígéretei nem sokat érnek. Azonnal kivégeznék, amikor céljukat elérnék. Rozinát, aki a falu legszebb lánya, a hárembe vinnék, ajándékol a szultánnak.

—Mit mond?—súgta a remegő lány, mert nem értette a török nyelvet és az agát sem látta még eddig soha. Mindezért azt sem tudta ki az, akinek hangja bezengi a Csordás völgyet és Hasszán nevét olyan melegen, olyan édesen kiáltja, ha tél lenne, minden bizonnal olvadni kezdene a jég.

— Abdi aga kiáltozik a kaptárkó csúcsáról. Ali pasa varázsszerét kéri tőlem. Azt ígéri, ha visszaadom, nem üldöz tovább. Veled együtt szabadon enged. Mindez nem igaz. Engem megölnének, és téged a szultán háremébe hurcolnának.

Nem kiálthatom vissza, hogy az aranyozott kazettát mi sem találtuk, amikor késő ősszel, a szomolyai királyszéknél, a második helyen, kerestük a kincseket. Korábban egy apró ereklyét láttam, amikor sebesülten menekülve, megpillantottam az aranyozott kazettában. — súgta olyan halkan, hogy szerelmén kívül még azok a hangyák sem hallhatták meg, amelyek testüket kellemetlenül csiklandozták most a haraszt alatt.

A rettegő lánynak félelmében már eddig is vacogott a foga. A hárem szót hallva, még riadtabbá vált bársonyos arcocskája.

Az aga még egyszer elkurjantotta az előbbi kérését, majd a kaptárkő csúcsáról lemászva, így szólt harcosaihoz:

— Allah hitében rendíthetetlen, igazhitű harcosaim! Én nem hiszem, hogy azok, akikhez szólnak szavaim, a közelben lennének.

Aslan, aki jól tud olvasni a nyomokból, előrement, hogy tájékozódjon merrefelé menekültek. Ha a nyomukra akad, mi is elindulunk abba az irányba.

Mármost mondom, semmiképpen sem használjatok semmilyen fegyvert. Élve kell elfogni mindkettőjüket. Hasszánt azért, mert ő ismeri a talizmán rejtekhelyét. A lányt meg azért, mert ilyen széplánynak háremben a helye.

A szultán előtt mindannyiunk becsülete nagyra értékelődik. Talán rangunkban előrelépés következik, miáltal nekünk nyalják majd a cipőink talpát, hízelegnek és köszönnek előre a kisebb rangú társaink. — hívta fel harcosainak figyelmét az aga.

A haraszt alatt lapitók hallhatták szavait. Ettől kisé megnyugodtak. Megtudhatták, hogy a menekülés alatt életük nincsen veszélyben. Még nyilat sem lőhetnek utánuk. Ez nem jelenti azt, hogy teljesen veszélytelen lenne a menekülésük.

Aslan, a nyomkeresés kiváló ismerője, miután visszaérkezett az aga elé, nagy hajlongások kíséretében jelentett:

— Dicsőséges Abdi aga! Hiába álltál fel a kaptárkő csúcsára, hiába zengték be érces hangzású szavaid a Csordás völgyet, mert keleti irányban láttam nyomaikat. Nincsenek a közelben, ezért nem érdemes úgy kiabálnod, hogy a most kedves, selymes,

bársonyos hangod a repedt fazék zöreijéhez legyen leginkább hasonló.

Két nyom halad egymás mellett. Egyik kisebb bocskortól ered, ez lehet a lányé. A másik terjedelmesebb, amely mélyebb nyomot hagyott a talajban. Az is igaz, hogy nem sokára megszűntek a nyomok, mert Köves lápa felé haladva már egy elefánt sem lenne képes akkora nyomot hagyni, amiből tájékozódjak. Márpedig errefelé, ezen a keményebb talajon haladhattak tovább.

Mindezeket figyelembe véve, ha már nyomokat nem tapasztaltam is, bátorkodom azt ajánlani, hogy keleti irányban, a Köves lápa felé keressük a bitang menekülőket.

Az aga megbízott nyomkeresőjében és a következő percben már kiáltotta:

— Lóra! Lóra, igazhitű harcostársaim! Keleti irányban folytatjuk a keresésüket.

Egy perc alatt pattantak lóra és vágtattak a megadott irányba, amellet a rejtekhely mellett, ahol Hasszán és Rozina reszketett az avar alatt.

Annyira közel jártak hozzájuk, hogy mindenképpen eltapossák őket, ha az előbb kivágott takaróbokor nem kényszeríti kerülésre a rohanó lovasokat.

Az elrobogó szpáhik között ott volt Musztafa is, akinek lova most nem jelezte úgy a rejtőzködőket, mint korábban a Nyerges tető, Mész hegy búvóhelyeinél. Nem is jelezhetette, mert a télen elpusztult. A mostani lova nem rendelkezett az előbbi ló felderítő képességeivel.

— Édes Rozinám! Most is megmenekültünk egy rövid időre. Időt nyertünk azzal, hogy ismét téves

irányba, kelet felé keresnek. Hála Aslan tévedésnek, aki a Köves lápa kemény talaján is nyomokat szeretett volna találni úgy, mint az előbbi puha talajon.

Cserépváralja-Mangó tető —Nagy kúp

Ők kelet felé mentek, a Köves lápa felé. Mi észak felé megyünk, a Mangó tető irányába, jobbra elhaladva Cserépváralja mellett.— mondta bölcsen, a megnyugvást látszatát színelve, és egy nagy sóhajtás közepette, bőséges levegőt szívott tüdejébe. Ám ez a megkönnyebbülés még túlságosan korainak bizonyult.

Az bizony igaz, addig még sokat kell bujkálniuk, amíg vége lesz ennek a rémálomnak.

A Mangó tető közelébe érve furcsa zümmögést hallhattak. A Nagy kúp bevájt fülkéiben méhek döngicséltek. Az alácsüngő viasz építmények az aranyló méztől csillogtak. Az édes nektár és az akácvirágok bődítő illata, bejárta a Mangó tető környékét, amely minden élőlényt arra csábítana, hogy igenis megkell kóstolni a környező vadvirágok nektárjaiból, méhek által készített finom mézecsket.

— Édes Rozinám! Még az égiek is azt akarják, hogy a menekülők ne éhezzenek tovább, ne szenvedjenek semmiben hiányt!

Az bizony igaz, hogy a magukkal hozott eleséget meg sem kóstolhatták, hiszen a menekülés miatt erre nem volt idejük.

— Mire gondolsz, kedvesem?

— Hallod a zümmögő méheket?

— Hallom bizony.

Ez a zümmögés azt jelenti, hogy az ablakokban alácsüngő viaszlépek mezei virágok nektárjából készített mézzel vannak telve.

Nézd ezt az illatozó virágtengert. Nézd a fürtös virágú akácfákat. A virágok kelyheiben bőségesen terem nektár. Jó lenne megkóstolni. — jött elő a csábító gondolattal.

Annak a szép, jobbágylánynak, akit a szpáhik a szultánnak szántak, a méz hallatán, máris összefutott a nyál a szépen ívelt, pici szájában:

— Hogy tudjuk tőlük elvenni? Hiszen fullánkjaikkal égető szúrásokat ejthetnek rajtunk!

Hasszán a válasz helyett félig száraz fűcsomót kötött egy hosszú bot végére, majd meggyújtva, a mézzel teli, alácsüngő viaszok alá tartotta a füstöt

okádó, hosszú botot. Nem telt belé két perc sem, amikor az eddig védekező, támadó méhek leröpültek a lépes mézről. A fiú letört két darabot és egyiket a lánynak adta, a másiktól meg ő szopogatta az édes nedűt.

Ha nem lennének kiéhezve, még akkor is nagyon ízlene az aranyló mézecske. Éhesen meg különösen jólesett. Már csak az üres viaszsejtek maradtak, amikor Hasszán kedvet kapott ahhoz, hogy ismét letörjön egy-egy darabot.

Mindez nem ment olyan könnyen, mert időközben visszarepültek a zümmögő rovarok. Tapasztalva a rabló ember rongálását, ugyancsak dühösek lettek.

Ha nem lett volna kezében a bodorfüstöt eregető bot, mindenképpen támadásba lendülnek ellenük. Így aztán a feldühödött, fullánkos méhek ismét lerepültek a lépekről. Újból letört egy-egy darabot, amit Rozina egy kisebb kendőbe kötött, szűkebb időkre gondolva. Milyen okosan cselekedett.

Alighogy eltették az újabb édes eleséget, a lovak patáinak dobbanását hallhatták. A dühös méhek erős zümmögését is túlszárnyalva, egészen közélről, a Csordás völgy irányából hallatszott.

A finom eleség nyalakodása elvette figyelmüket, ezért a zajjal egy időben a szpáhik észrevétlen bukkantak fel, alig negyvenméternyire levő Mangó tetői Nagy kúptól.

— No most aztán megvagytok! Innen már nem menekültök! Ezt én mondom nektek, Abdi aga. Legyen áldott a neve Allahnak, aki mégiscsak a nyomatokra irányította lépteinket — kiáltotta

önkívületében és máris kardot rántva, társaival ugratták lovaikat a kétségbeesett menekülőkhöz.

Hasszán, aki harcedzett katona, egy pillanat alatt ismerte fel a komoly veszélyt, amely hamarosan a halál felé sodorja őket. Innen már nincsen menekülés!

Talán mégis!?— gondolta hirtelen és a lányra kiáltott:

—Azonnal menekülj a Nagy kúp túloldalára, ahol a méhek még békések! Ott aztán meg sem állva, menekülj a Kővölgy irányába! Mindig csak észak felé. Ne térjél se jobbra, se balra!

Azt mondani sem kell, hogy mindketten ismerték valamennyire a környéket. Hasszán, még a török hadseregben sokat portyázott errefelé. Rozina, mint jobbágylány, szintén ismerte a környező falvakat és a hozzájuk vezető utakat, gyalogösvényeket. Mindez most nagy segítségükre volt.

Miután menekülésre szólította szerelmét, eloltotta a füstölgő bot tüzét. A már nem füstölgő bottal újabb fülkéket, újabb méhcsaládok lépeit piszkálta meg. Ezután a kúp mögé, a szerelme után iszkolt.

Már az eddig is dühös méhek száma ugyancsak megszorodott az általuk telített légtérben. Mindez ijesztően fekete felhővel eltakarta a lombok között pásztásan beérkező napsugarakat, amely május végén bearanyozta a tájat.

Most volt a méhek rajzásának ideje, amikor a bőséges táplálékot tapasztalva, anyabölcsőket építettek. A sok anyabölcsőből kibúvó kis méhanyákkal, a megnépesedett családok

széjjelosztódva, kirajzottak a Nagy kaptárkő fülkéiből. A kirajzó és az újabban megzavart méhek népes tömege egyenesen nekirohant az aga vezetésével közeledő szpáhiknak.

Az aga, aki előbb még kardot rántva rohant a Nagy kúp felé, ahol előbb a menekülőket észlelte, most megtorpant. A feldühödött méhek ezrei repültek feléjük.

Az igaz, hogy fullánkjaiknak mérete meg sem közelítette a szpáhik kardjainak hosszúságát, mégis megállásra kényszerültek. Úgy tűnt, mintha mégis hatásosabb fegyverrel bírnának.

Először az aga érzett egy égető szúrást az orrán, majd a lova nyerített fájdalmasan. Farkát, sörényét az ég felé tartva, a hátsó lábaira állt. Nem törődve azzal, hogy gazdája merrefelé óhajt menni, egy hirtelen fordulóval az ellenkező irányba iramodott.

Becsületére legyen mondva lovasának, hogy ilyen mozdulatok ellenére is a nyeregben tudott maradni.

Mindeközben szaporodtak a méhek által kiosztott fullánkok a lovak testén és a hátukon makacsul kapaszkodó, jobbagyruhába öltözött szpáhik bőrében. A szpáhik csapatának nem kellett semmilyen vezényszó, mert a következő percekben lovaik követték az agát, és sebes iramban vágattak vissza a biztonságosabbnak tűnő Csordás völgybe.

Menekülés közben fájdalmas hangon kiabáltak, de a fullánkos rovarok mindettől nem ijedtek meg. Követték menekülésük útján, és úgy szurkálgatták, piszkálgatták őket, mintha nem lenne bennük még elegendő fullánk. Hiába vágattak a lovak, a méhecskék szárnyai gyorsabbnak bizonyultak, mint a

harci ménnek eddig gyorsabbnak tűnő lábai. Nem lehet csodálkozni azon, ha Musztafa így kiáltotta társainak:

— Igazhitű társaim! Ezek a méhek még gonoszabbak, mint a barlangi denevérek, melyek az ősszel menekülésre kényszerítettek.

Az kétségtelen, hogy a fullánkjaik ezreit pazarolták rájuk. Jutott belőle a lovasoknak és jutott a lovaknak is, amelyek teljesen megvadulva, az égtájak minden irányába vágtaztak.

Kivétel ez alól a Mangó tető, ahol Hasszán jóvoltából móresre tanították őket a feldühített rovarok. Méreggel teli fullánkjaikkal kitörtek a szpáhikra, akik titokban máris megfogadták, a jövőben elkerülik még a környéket is a rossz emlékü Mangó tetőnek.

Legtöbb ló ledobta lovasát, mintha gazdáik okozták volna a fájdalmas szúrásokat. Ezek után nem lehet csodálkozni azon, ha lovak és lovasaik, úgy szóródtak széjjel a tájon, mint azok a méhek, amelyek szúrásaikkal életüket veszelve, potyogtak a földre. Mindenki előtt ismeretes, hogy a házi méhek életükkel fizetnek a fullánkjaik elvesztéséért.

Nem kis idő telt el addig, amíg mindenki előkerült, beleértve az elrugaszkodott lovakat is.

A megdagadt arcú szpáhi furán néztek társaikra. Mintha nem ismernék egymást. Aslan, a nyomkereső kérdezte Zehebet, aki jól beszél a gyaurok nyelvét:

— Ki vagy pajtás, mert én bizony nem ismerlek?

— Én Zeheb vagyok, de te ki vagy? Csak annyit látok, hogy orrodnak nagysága duplájára nőtt és be is vörösödött, mint a nyereg alá dugott turbánjaink.

— Ugyan már bajtársam, hogyan mondhat szívesen, amikor a szemhéjaid annyira duzzadtak, mint a ma született csipás cicáé. Nem is tudom, hogy miképpen láthatod orromnak nagyságát azokkal a szemekkel, amelyek ki sem nyílnak? — dörmögte bosszúsan Aslan.

Ugyanez volt a helyzet a többiekkel is, akik alig láttak valamit az ugyancsak megdagadt szemhéjaik mögül.

A közeli pataknál nyalogatták, locsolgatták betüzesedett duzzanataikat, miközben megfogadták, Hasszánt mielőbb ízekre tépik. Tudták, sérelmeiket neki köszönhetik. Ő volt az, aki rájuk küldte a méheket. Úgy, mint a denevéreket ősszel a hodálybarlangban ellenük uszította.

*

Hasszán és Rozina újabb időt nyertek a dühös méhek segítségével. Éppen ideje volt, mert a magukkal hozott nagy kenyeret még fel sem szeghették. Miután bőségesen jóllaktak kenyérrel és szalonnával, még egy kis mézet is nyalogattak a magukkal hozott lépekből.

Miután erőt gyűjtöttek, elindultak észak felé, a mindig homályos, mohával bőségesen takart Kővölgy irányába.

Bódító akácillattal szívták tele tüdejüket, amikor egymás kezét fogva, e dimbes-dombos vidéken, haladtak a sziklával teli szurdok irányába.

Talán ösztönösen választották ezt az irányt, mert remélték, hogy Abdi aga lovasai nem képesek követni őket, ezen a cseppet sem veszélytelen, sziklával teli gyalogösvényen. Jól sejtették.

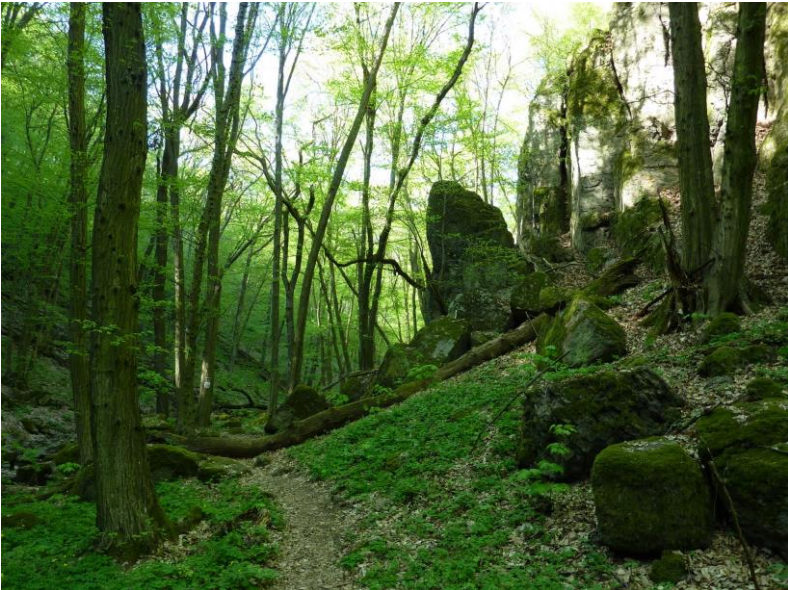
Az kétségtelen, hogy még a gyalogos vándornak sincs könnyű a dolga, amikor áthalad ezen a tájon. Az bizony igaz, hogy könnyen lába törhet.

Ők sem szívesen választották ezt az irányt, de az üldözők támadását e tájon remélték elkerülni leginkább. Bár tudták, hogy ez a haladási irány semmiképpen sem felel meg az útirányuk céljának. A végső céljuk nem lehetett más, mint mielőbb az egri várhoz érni, még akkor is, ha mindezt nagy kerülővel kénytelenek megtenni.

Errefelé remélhették azt, hogy a portyázó egri várvédőkkel mielőbb találkozhatnak. Már csak azért is, mert bíztak abban, hogy Barátcseh Ferenc, Rozina apja, vagy a bíró, értesíti őket arról, hogy a törökök, jobbagyruhába öltözöttek, garázdálkodnak a környéken. A reménységre minden okuk megvolt, hiszen a jobbagylány mindent elmondott apjának. Elmondta, hogy Hasszánnal tart a menekülésben.

Ismerve az utat, tudták, a sötét Kővölgyből kiérve egy füves rétre, a Felső szorosba érnek. Addig csak egy-két kilométert kellett haladniuk az északi égtáj irányába. Eztán majd nyugat felé fordulva, az egri vár felé igyekeznek. Bizony a várig sok-sok hegy van még előttük, melyeken át kell gyalogolniuk. Most azonban még nem érték el a sziklával teli völgyet.

A május végi napsugár, a hiányos lombok között csak pásztásan bekukkantva is, bőségesen ontotta áldását a menekülőkre. Most még nem kellett tartaniuk az üldözőktől, akik ezekben az órákban még távolabbi tájon nyalogatták a méhek által kapott sebeiket, és próbálták ismételten rendezni soraikat.

Cserépváralja—Kővölgy

Amikor beértek a Kővölgybe, máris hűvösebb lett. Szikláról-sziklára lépegettek a kellemes hűvös levegőt árasztó szurdokban, amikor Rozina intette megállásra kedvesét, akinek figyelme egy rövidke időre alábbhagyott:

— Állj meg Hasszán! Állj meg! Ne mozdulj tovább! — szólt halkán és lassú mozdulattal a mutatott egy vaddisznókonda felé, ahol az anyadisznó

gyanúsán visekedett és különös érdeklődéssel nézte őket, az apró malacaival együtt.

A völgy szélén, ahol a sziklák már véget értek, vaddisznó konda mozdulatlanul, mereven figyelt. A kondában sok, csíkos kismalac volt látható, akiket az anyadisznó apró rőffenésekkel figyelmeztetett a váratlanul megjelenőkre, és az előfordulható veszélyre.

Kővölgy. Nyugalmukban megzavart vaddisznók éberen figyelik őket

Most egy nagyot rőffent, ami feltétlenül azt jelentette, hogy kismalacai védelmében az idegen betolakodókat akár azonnal képes lenne széjjeltépni. A lány figyelmeztetésére Hasszán sem mozdult, már csak azért is, mert ő is látta és hallotta a kicsinyeit féltő vaddisznó ijesztőhangját.

Miután nem mozdultak, az előbb még fenyegető anyadisznó, kismalacaival együtt eltűnt a Kővölgyet határoló, sűrű erdőben.

Az, hogy Rozina félelme nem volt alaptalan, később mondta el kedvesének. Elmondta, hogy édesapja a korábbi években talált egy csikos vadmalacot és felvette az ölébe.

Kövölgyben

A kis malac visítózni kezdett, mire hamarosan az anyadisznó csörtetését hallotta a sűrű bozótból. Mindezért gyorsan a közeli fára mászott az ölében tartott kismalaccal együtt. Ekkor megjelent a dühös vaddisznó és a fagyökerét kezdte el túrni. Ha nem dobja le a kicsinyét, talán még a fát is kitúrja alóla.

Miután a vaddisznókonda békén hagyva őket, és bevonult az erdőbe, kisé megnyugodva tovább lépkedtek a mohával takart sziklák között. Több

helyen képeztek akadályt a korábban kidúlt fatörzsek, melyek egyikére leültek pihenni.

Rájuk fért ez a rövid pihenő. A korábbi izgalmak miatt hamarabb érezték a fáradságot, amely szemhéjaikra ólomsúlyként nehezedett. Kétségtelen, hogy a méhek által lakott kaptárkőnél közel jártak ahhoz, hogy a szpáhik kezére kerüljenek.

— Kedvesem! Vedd elő a kenyeret, mézet, hiszen szükségünk lesz még az erőre ó! — szolt szerelméhez Hasszán, aki ezután kioldozta a kenyérkendőt, miután mohó falatozásba kezdtek.

Jóllakott hassal másképpen jönnek a gondolatok. Próbálták felmérni a valós helyzetüket és azt, hogy miképpen lehetne ebből az üldözött sorsból kikerülni. Abban mindketten egyetértettek, hogy az egri várat túlságosan távolinak kell tekinteni akkor, ha a lóháton üldözők majdnem mindig a nyomukban vannak.

Attól, hogy a méhek csúnyán elbántak Abdi aga csapatával, még nem jelenti a veszély elmúlását. Ha előkerülnek a megvadult lovak, a gazdáik ismét nyeregbe pattannak még akkor is, ha megdagadt arcuk, az alig kinyíló szemeik némileg akadályozzák őket az üldözésben.

Most már jóllakottan indultak tovább a szurdok bezöldült sziklái között, ahol hamarosan elérték az apácáról és a szerzetesről elnevezett szoborszerű sziklákat. Egyik kőről a másikra lépegetve haladtak észak felé, a Felsőszoros gyalogösvényén, amelyből kiérve, hamarosan kivilágosodott a táj. A májusvégi napsugár bearanyozta a környéket, amikor a sziklás szurdokot

maguk mögött hagyták. A mezőre kiérve, nem Kács felé, hanem a Cserépi legelőnek irányították lépteiket.

Észak felé tekintve, egészen közel, láthatták a Kisfarkaskő, Nagyfarkaskő szikláit.

Éber farkasok figyelik őket a Nagyfarkaskő szikláiról

A sziklák ormán három farkas figyelte őket, de különösebb érdeklődést nem tanúsítottak irányukban. Mindez tulajdonítható annak, hogy nem voltak éhesek, vagy nappal nem igen mernek támadni.

Kissé megnyugodva haladtak a cserépi legelő felé, abba a nyugati irányba, amelynek végén, az egri vár közelében, remélték a segítséget.

Abdi aga, miután rendezték soraikat a méhek támadása után, nagy gondban vakargatta tarkóját. Azt mindenkinek el kell ismernie, hogy nem volt könnyű dolga helyesen döntenie afelől, hogy merrefelé induljanak Hasszán és Rozina után.

Abban a szpáhik egyetértettek, hogy a Mangó tető felé semmiképpen sem követik őket. Még a méhek támadásakor megegyeztek, a kaptárfülkéket teljesen elkerülik a jövőben.

Most is Musztafa állt elő javaslatával a tanácstalan agának:

— Aranyos Abdi aga! Te, akinek bölcsessége olyan magasan trónol Allah fellegén, hogy az összes hitetlen gyaur sem lenne képes hozzád felérni még a leghosszabb létrával sem. Mindezért bátorkodom azt tanácsolni, Cserépváralját, innen a Csordás völgyből, ne jobbra, a Mangó tető felé, hanem balra kerüljük el.

Ezáltal a dühös méhek támadásától sem kell tartanunk és a lovaink lábai sem törhetnek el a kidült fákkal, sziklákkal borított Kővölgyben.

Arról nem is beszélve, ha balra, az Égéstető, Berezd tető, a Sós tetőn keresztül haladva érjük el a Cserépi legelőt, még rövidebb is az út. Miáltal megelőzzük őket és előbb érünk oda. Mert abban bizonyos vagyok, hogy errefelé vezet az útjuk. Ez az irány felel meg az egri vár felé való haladáshoz leginkább.— sorolta az általa helyesnek vélt útirányt, miközben hajlongása egyetlen pillanatra sem szünetelt.

Az aga halkan morfondírozott egy ideig, majd válaszolt katonája javaslatára:

— Ha az általad mondott irányban elkerüljük a támadó méheket és nem kell keresztül haladnunk a sziklával teli Kővölgyön, ráadásul még rövidebb is az út, akkor menjünk arrafelé.

Hamarabb odaérünk, nem törnek el a lovaink lábai a Kővölgyben. Arról nem is beszélve, hogy arrafelé a fullánkos darazsaknak a támadásaitól sem kell tartanunk.— mondta és eközben tapogatta a krumpli nagyságú orrát, amelynek nagysága a forrásvízzel történő locsolgatás után sem akart lejjebb ereszkedni.

Miután az aga jónak látta a Musztafa által javasolt irányt, lovaikra ülve, elindultak a Cserépi legelő felé. Cserépváralja látszott jobbra lent a völgyben. Talán a falu jobbágysai is láthatták őket, amikor a belombosodott erdőnek fái, bokrai nem takarták el a szokatlan kinézetű, lovakon ügető jobbágyokat.

Nem sejtették, hogy a jobbágytársuk haláláért felelősek haladnak most el madártávlatnyi távolságban a falutól. Akkor az elejtett turbán miatt az is kiderült, hogy portyázó törökök követték el a patak melletti gyilkosságot, amit a falu bírója már jelentett az egri várvédőknek.

Ha sejtik, akkor sem tudtak volna mit tenni. A falunak férfilakossága ugyancsak megcsappant a vár ostromának idején. Felfegyverzett szpáhik ellen semmiképpen sem vehetik fel a harcot még akkor sem, ha bizonyosan tudják, kiket takarnak a jobbágyruhák.

Musztafa jól számított, amikor az agának azt mondta, hogy ezt az irányt követve, Hasszánnak előtt érnek a legelőre. Mindehhez nem kellett nagy tudomány, hiszen a rövidebb úton, lóháton haladva, ez már csak természetes.

Azt viszont nem jósolhatta meg, hogy a legelő elején újabb akadályok merülhetnek fel. Ennek aztán mégiscsak az lesz a következménye, amely az üldözötteket juttatja ismét előnyhöz.

Amikor a legelő szélén kibukkantak a jobbágyruhába öltözött szpáhik, egy pásztor kézzel-lábbal integetett feléjük, veszélyt jelezve, amit a csaholó puli kuttyája szintén megerősített.

Éppenséggel hallották a kiabáló pásztort, de nem értették. Az eddig mindig elől haladó Zeheb most éppenséggel hátul lovagolt. Nem számítottak a gyaur pásztor felbukkanására, így a figyelmeztetésének lényege, a bivalycsorda támadó szándéka, csak később tudatosult a szpáhikban.

Némely bivaly máris dühösen felemelte fejét a legelőről és előreálló szarvával egyértelműen támadó mozdulatokat produkált a közeledők felé. Egyébként lomha járásukat meghazudtolva indultak a szpáhik irányába. Ez a támadási szándék, úgy ragadt egyik bivalyról a másikra, mert kora tavaszi erdőben a tűz terjed egyik bokorról a másikra. Nem telt belé egy békabrekegsnyi idő, amikor az egész csorda előreszegezett szarvakkal, égneek álló farokkal rontott a szpáhikra.

Mire Zeheb előre lovagolt már egy feldühödött bivalycsordával találták magukat szemben, amelyből több is rájuk támadt. Különösen a vezérbika igyekezett átfurakodni a felbolydult csordán, hogy bivalyteheneit megvédje az idegen betolakodóktól.

Ijedten ugratták félre lovaikat, de ennek ellenére többen megsérültek, lovaikkal együtt.

A hirtelen jött fájdalomban kiabáltak és törökül kezdték el szidalmazni a csordát és annak pásztorát.

Nyugalmában megzavart bivalycsorda támadásra készül

A bivalypásztor egy pillanatig döbbenettel hallgatta az idegen nyelven kiabálókat, majd rohant, menekült a jobbágyoknak álcázott törökök elől. Ám nehezen tudott átvergődni a dühös bivalycsordán még akkor is, ha benne nem láttak ellenséget a legelésben megzavart állatok.

Abdi aga máris figyelte a menekülő pásztorra és ismerte fel a komoly veszélyt, amennyiben sikerül elmenekülnie. Ám most nem tehetett ellene semmit, mert vissza kellett fordulniuk abba az irányba, amerről érkeztek. A támadó bivalycsorda erre kényszerítette őket.

Amikor a sűrű erdőbe sikerült visszamenekülni, így szólt a sebeiket nyalogató szpáhikhoz:

— Igazhitű harcosaim! A gyaurnak meg kell halnia, de azonnal! Ha élve marad, elárul bennünket, miáltal nem ér az életünk annyit sem, mint egy hitetlen gyaurnak az elmormolt imája.

— De aranyos Abdi aga! Hogyan képzeled mindezt? Hiszen azok elől kellett elfutnunk, akik most védelmezően körbeveszik a pásztort?

Inkább öljél meg, de én oda vissza nem megyek! A feldühödött bivalyok megközelítése a biztos halált jelenti számunkra. Allah mérje rövidebbre az életem fonalát, ha ebben most tévedek. — borult kétségbeesetten az aga lábai elé a derék Aslan, a kiváló nyomkereső.

Az aga csak mosolyogta az életéért remegő katonáját, aki alig mert a lábai elől felkelni.

— Nincsen benned semmi bölcsesség, hiába értesz a nyomkereséshez. Ki mondta azt, hogy vissza kell mennünk a megvadult bivalycsorda közé? Miért vannak a jobbágy gatyáink alá rejtett nyilaink? Azért, hogy azokat küldjük a menekülő pásztor testébe a védelmező bivalycsordán keresztül! — mondta elégedett mosollyal az arcán a szpáhi vezér.

A pásztor, menekülés közben, alig távolodott el a csordától, mert ijedtében többször elesett. Hűséges pulija nyüsztett a lábánál, aki megérezte a gazdijára leselkedő veszélyt. De nem tehetett semmit, sem a gazdi, sem a kutya. Nem tehettek a felbőszült bivalyok sem, hiába hallották a fejük felett füttyülő nyílveesszők rőptét.

Máris több gyilkos nyílvevő sűvített feléje egy ága-bogas fának sűrű lombja közül. Három találatot kapott, amelyből egy a nyakán fűródott keresztűl. Ez okozta a végzetét.

A szpáhik elégedetten tapasztalták, hogy a kilőtt nyilakból célba ért annyi, amennyi elégnék bizonyult ahhoz, hogy a gyaúr pásztor holtan terűljön el a bivalycsorda között. Az állatok kikerűlték a kivérzett embert, és tovább legelték a dűsfűvű, májusi rétet, mintha semmi sem történt volna a pásztorukkal.

Abdi aga boldogan dörzsölte össze kezeit, mert a pásztor már nem tudja őket elárulni. Csak a puli kutya sírdogált csendben, olyan vékony, olyan bánatos hangon, mintha egy gyerek siratná el az édesanyját.

Az üldözők most visszafelé indultak Sós tetőre, aztán jobbra fordulva, egy hatalmas félkört leírva, megkerűlték a bivalycsordát, miután célba vették ismét a Turbóckát, az Ördögtornyot, az eredeti irányt.

E helyek felől hallatszott egy mélabűs turbékolás, mintha a vadgalamb is az élettelenűl nyugvó bivalypásztort siratná. Siratná azt, aki úgy hozzátartozott e tájhoz, mint bármelyik madár, vagy erdei, mezei vad. De most már vége van, mert a halál akkor is győzedelmeskedett, ha még csak most éledt újra a természet, hiszen ragyogó május van. Most illatoznak a tarka virágok. A frissen zöldűlt fák lombjai között énekűket zengve, tojásaikon űlnek a madarak, vagy némelyek már ki is költötték fiókáikat.

A pásztorral történt szomorú eseményeket követően nem telt el egy fertályórányi idő sem, amikor Hasszán és Rozina elérte a legelő szélét. Csak a bivalycsordát láthatták, amely már békésen legelészett a májusi, zöldellő pásziton.

Közelebb érve hallották a kutya nyüsztését, amely egy fekvőemberen körbefutva, bánatosan tekintett az érkezők felé, mintha azok tudnának segíteni a haldokló gazdiján.

—Ne nézz oda kedvesem! — állt szerelme elé a megriadt tekintetű Hasszán, aki a pásztor nyakán átfürödő nyilat meglátva, tiltakozón állt eléje.

Mint egykori török katona, felismerte a nyilat és a módszert, amely egyértelműen a régi harcostársainak jelenlétét igazolta.

Ám a tiltakozással elkésett, mert Rozina mindent látott. Láta a vértócsát, amely az utolsókat lehelő, öregpásztor körül úgy terült el, mint a síró, nyüsztő pulija szívében a soha el nem múló bánat.

Hasszán lehajolt a haldoklóhoz, akinek szája megmozdult és a szeme is megnyílt egy pillanatra. Csak annyira, hogy felismerje, kik vannak közelében. Kik azok, akiknek el kell mondania a nagy titkot, amely valójában már nem volt titok az érkezőknek:

— Vigy...ázza...tok, mert...mert törő...kők garáz...dálkodnak a kör...nyé...ken, jobb...ágy...ruhá...ba öltöz...ve! Cserép...váral...jai em...bert is meg...ölték az este!

Miután elmondta nagy titkát, figyelmeztetve a veszélyre, bezárult ajka, szemeit lehunyta örökre.

Az üldözöttek nem tudtak az előző esti jobbágy meggyilkolásáról sem. Nem is tudhattak, hiszen az eltelt idő óta senkivel sem találkoztak.

— Édes Hasszán! Mi lesz most velünk? Nem kegyelmeznek, ha utolérnek. Vagy talán már el is hagytak, és előttünk járnak. Valahol lesben állva várnak ránk.

— Ne félj Rozina! Egyelőre nincsen veszélyben az életünk. Hiszen kihallgattam, amikor Abdi aga kiadta a parancsot, hogy élve kell minket elfogni.

Ali pasa talizmánját akarják vissza venni. Csak nem tudom én sem, hogy merre van, hová rejtettem. Még szerencse, hogy a szpáhik minderről nem tudnak. Ez óvja most az életünket.

Ha megtalálják, akkor bizony veszélyben van az életem. Te meg a hárembe kerülsz, amely nem biztos, hogy jobb a halálnál.

— Édesem! Ha Te meghalsz, én sem akarok élni tovább!— szipogta a lány, akinek végleg eleredt a könnye az idegfesztető események után.

Pár perc multán el kellett indulniuk az Ördögtorony, Tűrbócka irányába. Nagy-nagy óvatossággal haladtak, figyelve az üldözők nyomait, de nem találtak semmilyen jelet, ami arra utalna, hogy előttük járnának.

Ezt aztán végképpen nem értették. Rövidebb úton, lóháton követték őket, mi lehet az oka, hogy mégsem előttük járnak?

Ha a meggyilkolt pásztor tetemét nem látják, minden bizonnyal arra gondolnak, hogy utánuk jönnek. A most tapasztalt események után nem lehet csodálkozni azon, ha megkérdőjelezték menekülésük értelmét. Valóban, minek menekülni akkor, ha úgyis

meg kell halniuk? Csak a szenvedés idejét lehet kitoldani, miután mégis csak a halál vár rájuk.

Most visszagondolva a tél eleji eredménytelen kincskeresésre, a kaptárköveknél, mégiscsak szerencsájük volt.

Cserépfalutól északra-Turbócka-Cinegés-Ördögtorony

Ha akkor előkerülnek a második helyre eldugott kincsek, és Ali pasa varázserővel bíró amulettje, azóta már nem élnek.

Életüket annak köszönhetik, hogy Abdi aga szentül hiszi, igenis tudják Ali pasa talizmánjának pontos helyét. Miáltal nincsen más dolga, mint elfogni őket és akár kínvallatás árán is, titkaikat kiszedni.

Ilyen gondolatoktól gyötrődve haladtak az Ördögtorony felé, amely nem volt már messze. Nem tapasztaltak semmilyen áruló nyomot, amelyből az derülne ki, hogy üldözőik előttük járnak. Tizenkét lovagló szpáhi, Abdi agával az élen, mindenképpen nyomot hagyna zöldellő pázsiton. Vagy az ösvény melletti bokrok, fák gallyai sérülnének. Ám nem tapasztaltak semmilyen árulkodó nyomot.

Csak a madarak énekeltek, zengték be az erdőt, amely a téli csend után már igaziból életre kelt. Amikor elérték az ég felé meredő, Cserépfalutól északra található kaptárkövet, leültek az aljához és falatozni kezdtek. Ugyancsak éhesek voltak, hiszen már erősen délutánra járt az idő. Már korábban ebédelni kellett volna, de a menekülés körülményei mindezt nem tették lehetővé.

Amikor csillapították éhségüket, elővették a vízzel teli csobolyót, melyet még a Cserépi legelőn található Hidegkút vizéből merítették tele.

Miután a szomjukat is csillapították, ismét tovább kellet indulniuk, le a Hór völgybe, ahonnan az Ódor vár tetejére kell még feljutniuk, hogy az ott található barlangban éjszakázzanak.

*

Amikor a menekülők után kutató szpáhik, a bivalyok miatti nagy kerülő megtétele után, ismét a Cserépi legelőre értek, már a bivalycsorda békésen legelt annak túlsó oldalán. Csak a kutya sírdogált még most is. Nem mozdult a volt gazdija mellől.

Amikor észrevette őket, fogát vicsorgatva akart rájuk rohanni, de Aslan nyíla azonnal végzett vele.

Most már ketten feküdtek holtan egymás mellett. Egyiküknek sem fájt semmi. Ott, ahová lelkeik kerültek, ismét találkoznak.

Miután a legelőn már nem volt semmi dolguk, Aslan nyomkeresővel az élen elindultak az Ördögtorony felé. Sokáig nem találtak nyomot, azonban a kaptárkőhöz érve a nyomkereső felfigyelt arra a helyre, ahol a késői ebédet elfogyasztó üldözők nem voltak kellően óvatosak.

A fűben nemcsak lábnyomokat találtak, hanem olyan helyet is, ahol bárki számára egyértelművé vált, hogy ülőhelyzetben táplálkoztak.

— Aranyos Abdi aga! Allah szent nevére esküszöm, Hasszán és a gyaur lány, ezen a helyen vették elő a tarisznájukat és fogyasztották el az eleséget. Ha nemes tekintetedet, bölcs figyelmedet errefelé fordítod, magad is láthatod, hogy az ételmaradékaik néhány morzsáját itt hagyták a fűvön. Mindezt csak azért mondom, hogy előttünk járnak a kincs tolvajok. Miután ne visszafelé figyelve, hanem előre tekintve keressük őket.

— Allah hitében rendíthetetlen Aslan! Te, a nyomkeresők szemefénye! Nem azt kérdem, jártak-e az Ördögtoronynál a talizmán tolvajok. Ezt én is látom a letaposott fűből és egyéb jelekből. Azt kérdem, mikor jártak? Mennyi ideje annak, hogy errefelé menekültek és milyen távolságra haladnak előttünk? — kérdezte bosszúsan az aga a bölcs nyomkeresőtől, aki az ügyes megfigyeléséért inkább a dicséretet várta.

— Édes Abdi aga! Szakállad legyen hosszabb, mint a közelben kanyargó Hór pataknak vízzel telt

medre. Fényessége legyen tündöklőbb a lombok között pásztázó napsugaraknál. Arcodnak üdesége illatozzon úgy, mint e helyen a mezőknek és fáknak sokszínű virága!

Honnan tudhatnám én azt, hogy mennyi idővel előbb taposták le a fűvet, amely a letaposás után képes ismét felállni?

Ha azt kérdeznéd, hogy innen repülve, a lomha szárnyú szarka ér-e előbb az Ódor vár csúcsára, vagy a fecskemadár, én bizony az utóbbit mondanám.

Vagy, ha azt kérdeznéd, hogy ez a parányi hangya falja fel előbb a menekülők által itt hagyott morzsákat, vagy a lábaink előtt futkosó pocok, én bizony ismét az utóbbit mondanám.

Az agának már semmi kedve nem volt e párbeszédet folytatni. Már csak azért sem, mert azt tartotta, hogy a bőbeszédű nyomkeresőnek sokkal több a mondanivalója, mint annak valós tartalma. Sokszor szeretette volna, ha nem szószátyár módon, hanem egy rövidebb változatban kapná a választ kérdéseire, de erre hiába várt.

Mindezért locsogását egy lesújtó mozdulattal leállította, még akkor is, ha esetleg a Hór patak medrénél hosszabb szakállat kívánna neki.

— Igazhitű, harcostársaim! Allahhoz hű muzulmánok! Indulunk kell lefelé a Hór völgybe, amerre a nyomok vezetnek.— mondta határozottan és Aslant követve ismét elindultak a menekülők után.

Hasszán és Rozina már leértek a Hór völgybe. Akkor érhettek le, amikor az agáék elindultak az Ördögtorony lábától. Volt némi előnyük, de nem annyi, hogy ráérősen bandukoljanak a gyalogösvényen. Mivel közeledett ismét az este, Hasszán már az éjszakai szálláshely keresésére gondolt:

Cserépfalu. Subalyuk barlang a Hór völgy elején

Kedvesem, most értünk a Subalyuki barlang bejáratához. Jó lenne megnéznünk, alkalmas lenne-e az éjszakai szállásra.

A meredek emelkedőt követően, alig harminc méterre található a bejárata. Én felmegyek, Te meg pihensz addig egy kicsit.

— Tudom hol van, hiszen jártam már errefelé. De én is felmegyek, mert nem maradok itt egy percig sem egyedül.— mondta a lány és látszott az arcán, hogy nem szeretne Hasszán nélkül várakozni. Majd egymást segítve, kapaszkodtak az öles lépcsőkön, egészen a barlang bejáratáig.

A sziklás Ódor vár távoli látképe a Hór völgyből. Hátul, balra az Ódor hegy

Csak egy rövid időt töltöttek e helyen, miután mindketten megállapították, a barlang nem alkalmas éjszakai szállásra. Túlságosan bő a bejárata, amit nehéz lenne úgy eltakarni, hogy az üldözők előtt észrevétlen maradjon.

A Nyerges tetői kaptárkő bejáratának korábbi eltakarására gondoltak, amikor Musztafa akkori lova majdnem lebuktatta őket.

Márpedig a Subalyuki barlang bejárata annál jóval öblösebb, ezért nem is tudnák eltakarni.

Nem volt idejük tovább időzni e helyen, mert a lovak hátán érkező üldözők bármikor megérkezhetnek az Ördögtorony irányából.

A Hór völgyön észak felé folytatták útjukat, amikor párpercnyi lépkedés után előbukkant az Ódor vár. Balra, mögötte a terebélyes Ódor hegy.

Muflon nyáj az Ódor vár szikláin

A Nap még nem bukott le az Ódor vár mögött, de már bőséges árnyékot vetett Hór völgy nyugati oldalán. A madarak még zengedeztek a környéki erdőben, amikor az Ódor vár déli oldalánál szemlélték a felfelé vezető, sziklás ösvényt, amelyen haladva a csúcson található barlangot szándékoztak megközelíteni.

Már eredetileg ezt a meredek emelkedőt választották. Részben azért, mert másfelé nagy kerülőt kellene tenniük. Másrészt a lovas üldözők

számára errefelé, a meredek sziklafalon, lehetetlen a feljutás, nem tudják őket követni.

Nem jár errefelé csak olyan ember, kinek nincsen ideje körbemenni. Csak a muflonok képesek szikláról-sziklára ugrálva haladni a csúcs felé. A sziklákon most is egy muflon nyáj figyelte őket, remélve azt, hogy másfelé mennek. Nem tudhatták, hogy hamarosan egy tucat lovas szpáhi bukkan fel a völgyben, akik elől nekik is menekülniük kell.

Amikor felfelé kapaszkodva közelebb kerültek az állatokhoz, idejében beugráltak a sziklákat szegélyező erdőnek rejtekébe.

Alig jártak félútján a meredek emelkedőnek, amikor a Hór völgy irányából hallatszott a lovak patáinak dobbanása:

— Itt vannak a szpáhik! — kiáltotta rémülten Rozina, aki közelebb volt a völgyhöz, ezért hamarabb hallotta a közeledőket.

E szavakra Hasszán is riadtan figyelte az érkezőket, akik közül Abdi aga kiállt a csapatából, majd tölcseért formálva tenyeréből, kiáltotta:

— Hasszán! Ne fussatok előlünk! Nem bántunk mi titeket! Semmi esélyetek nem lehet a menekülésre! Nem kell mást tenned, mint a talizmánt egy sziklára helyezned és mi békén hagyunk. Mehettek, amerre akartok, nem követünk az utatokon! — kiáltotta az aga, olyan hangerővel, hogy zengett belé a Hór völgy. Azok a muflonok, melyek előbb csak elbújtak a lombok közé, most minden biztonnyal beljebb húzódtak a biztonságosabb, sűrű erdőbe.

Az amulett tolvaja nem válaszolt a hozzá intézett szavakra, hanem tovább kapaszkodtak a

meredek emelkedőn az Ódor vár csúcsa felé. Úgy gondolta, Abdi aga kiabálhat, amit akar, mert úgysem képes a lovas szpáhikkal üldözni őket.

Amikor pihenőre megállva visszatekintett, nagy meglepetés érte. Hat szpáhi szállt a nyeregből és lovaikat a többi lovak nyergeihez kötötték. Most már a hat szpáhi lovak nélkül kapaszkodott utánuk a sziklákon felfelé. Az aga nyeregben maradva, a másik hat katonájával tovább lovagoltak észak felé a Hór völgyön.

Az előbbi viszonylagos nyugalom helyett, most ismét a rémület uralkodott el rajtuk:

— Allah segíts!— kérte a fiú.

— Isten segíts!— esedezett a lány

— Be akarnak keríteni! Az aga néhány emberével a Zsilibes lápán szándékozik feljönni, hogy elénk kerüljön. Észak felől támad, mert ott a lovak is képesek feljönni. A másik hat embere dél felől támad a nyomunkat követve. Micsoda ravaszság!— sziszegte Hasszán döbbenettel, miután nem tudta mi lenne a helyes, mit kellene tenniük.

— Bezárul a kör, amelyből ezúttal nem lesz menekülés! Velünk szemben Abdi aga hat szpáhival, míg hátul a másik hat szpáhi, Aslan vezetésével állják el a menekülési útvonalat!— susogta Rozina, aki még inkább kétségbeesett. Ha már szerelme sem tudja, mi lenne a megoldás, miképpen menekülhetnének? Ám ekkor a fiúnak újabb ötlete támadt:

— Édesem! Látod ezt a sok sziklát a környéken?

— Látom, de mit lehet ezekkel csinálni?

— Talán pontosan azt, amit az egri nők a vár ostrománál velünk tettek, amikor még én is közéjük tartoztam.

Én összegyűjtöm erre a lapos helyre valamennyi sziklát, te meg rájuk görgeted a felfelé kapaszkodókra.— mondta izgatottan a fiú és máris hordta a sziklákat arra a helyre, ahonnan szerelme könnyedén görgetheti az alulról jövő támadókra.

Párperc multával az üldözők olyan dörgéseket hallottak, mintha az Ódor vár indulna feléjük teljes terjedelmével és az összes sziklájával. Rozina kezétől meglóduló sziklák félelmetes robajjal gördültek lefelé a Hór völgy irányába. De nemcsak azok, melyeket kezével gördített. A nagy sebességgel robogó kövek magukkal ragadták még azokat is, melyeknek eddig eszük ágában sem volt a Hór völgy látogatására. Az óriásira duzzadt kőlavina elől alig bírtak félreugrálni, egy-egy nagyobb oltalmat biztosító szikla mögé.

— Allah segíts! Allah segíts! — kiabálták valamennyien és rohantak visszafelé, ahogyan csak bírtak.

Miután visszamenekültek a Hór völgybe, Aslan kezdte el vakargatni a tarkóját, erős gondolkodását ezáltal is segítve. Ugyanis ő vezette a gyalogosan üldöző szpáhikat, akik most riadtan nézetek rá, mert kisebb zúzódásokat is szenvedtek.

— Igazhitű harcos társaim! Attól, hogy elfutottunk a kőlavina elől, még nem azt jelenti, hogy gyávák vagyunk. Nem vagyunk olyan balgák, hogy a lavina ellenében, üldözzük Ali pasa talizmánjának tolvaját.

Azért van az eszünk, hogy használjuk. Nem teszünk mást, mint másik nyomon, észrevétlen

követjük a menekülőket. Mi is a Zsilibes lápa felé indulunk az Ódor vár csúcsa felé. Errefelé már nincsen annyi szikla, miáltal bátrabban haladhatunk a nyomukban, és ugyancsak hátulról támadunk.

Mi jóval előbb kanyarodunk balra, nem úgy, mint az aga vezette harcostársaink. Ők mehetnek a hosszabb úton, hiszen lóháton gyorsabban haladnak.

Amerre indulunk, ott nem lesz, olyan meredek emelkedő és annyi sziklatörmelék, miáltal nem kell félnünk a kőlavinától még akkor sem, ha észrevennének bennünket. — mondta Aslan elképzelését, és a készülődtek ismét a felfelé haladáshoz. Annyi azonban bizonyos, hogy késlekedésükkel ismét időt nyertek a menekülők.

*

A menekülők egy jót derültek az üldözőik megfutamodásán. A közeledő estnek szürkülő homálya még nem csorbította látásukat. Miután felértek a csúcsra, északkelet felé tekintve, madártávlatban láthatták a Kiscsákányos és Nagycsákányos hegyek ormait. Azokon túl a Bükk hegység távoli karéja kezdett homályba borulni, az éjszakai alvásra készülődve.

Hamarjában megtalálták az Ódor hegyi barlang szűk bejáratát, amelyben az éjszakai szállásukként gondoltak eddig.

Hasszánnak első dolga volt, hogy éles késével egy sűrűbokrot vágott, olyan nagyságban, amely teljesen takarta a barlang bejáratát.

Miután bementek a barlangba, ismerkedtek a sötét üregekkel, amelyet egy korábban elkészített szalmacsóvás bottal megvilágítottak. Nem találták túlságosan vonzónak, de nem voltak abban a helyzetben, hogy kívánságaik legyenek azzal a hellyel szemben, amelyben rejtőzködni, az életüket akarták menteni.

Miután elkészültek, be is esteledett. A Zsilibes lápa felől hallhatták, amint az aga által vezetett lovas szpáhik patái már egészen közelről dobbannak. Majd nem sokkal ezután, a hátuk mögül, az Aslan vezette gyalogos csapat is megérkezett, miáltal teljesen bezárult a kör. Hasszán és Rozina a barlang foglyai voltak. Milyen szerencse, hogy az üldözők erről semmit sem tudtak De nem tudtak a barlangról sem, amelyből hallgatták őket, amint Abdi aga Aslanhoz intézi szavait, egészen közelről:

— Hol vannak a menekülők?

— Édes Abdi aga! Aranyos szakálladat lengesse minél tovább ez a kellemes májusi szellő, amely jótékony melegével cirógatja most az üde, hamvas, bársonyos arcodat.

Ha én azt tudnám, hogy hol vannak, bizony mondom neked, az Allah felé mondott imáimnak hossza leérne egészen a Hór völgyig.— hajlongott a derék, igazhitű Aslan rémülten, mire az aga máris dühbegurult.

— Csak nem azt akarod mondani, hogy szem elől tévesztettétek?

— Bizony ezt mondom én neked, kedves Abdi aga. Mert fogalmad sincsen róla, mekkora kőlavínát indítottak ellenünk, mivel ők sokkal magasabban voltak nálunknál. Ha Allah nem véd meg, azóta már a

Paradicsomban vagyunk. Én bizony ottan sokkal szívesebben tölténém időmet, mint itt, az Ódor vár csúcsán! Így aztán magam sem tudom, hogy érdemes volt-e megvédenie.

— Látnotok kellett volna, hogy merrefelé menekülnek! Most aztán kutathatunk utánuk, mire ismét nyomukra akadunk.

Arról nem is beszélve, hogy a sötétedés miatt nem találod meg a nyomaikat sem. Miáltal megkell várunk a virradatot és ezért ismét sok időt veszíthetünk.— mondta az aga bosszúsan. Mindezt hallották a barlang foglyai, akik meg sem mertek moccanni.

E beszélgetést kihallgatva már mindketten tudták, ez a barlang nem lehet az éjszakai menedékhelyük. De nem lehet egyetlen szikla, egyetlen bokor sem, mert az éjszaka közepén tovább kell menniük. Minél távolabb e helytől, mert a pirkadat elérkezésével megtalálják nyomukat.

A csúcstól északra, alig harmincméternyire található lapos helyre vonult a szpáhi csapat az éjszakai pihenőre. Tábortüzet gyújtottak, amit körbeálltak. A fel-fellobbanó tábortűz lángjai kísértetiesen világították meg az Ódor vár környékét. Miután megunták az álldogálást, leültek a földre és a vacsorájuk elfogyasztása után szomorú dalokat dúdolgattak.

Hasszán értette valamennyit. A honvágyról, szerelemről, az otthonmaradt családról szóltak, melyet régóta nem láthattak. Ő is elszomorodott, hiába volt mellette szerelme, akinek kezét foghatta.

— Kedvesem! Miről szólnak a dalok?— kérdezte Rozina, aki nem értette a török nyelvet.

— Mindenről, ami egy hazájától távolra került katonának a legjobban hiányzik. A szülőföld, a család, a szerelem. — válaszolta, és halkán ő is dúdolni kezdte egy ideig, majd szomorú hallgatásba merült. Ő tudja mire gondolt.

Egy idő múltán elcsendesedtek a dalok, majd pihenőre tértek a szpáhik, akiknek álmaik messze jártak az Ódor vár csúcsától, nagyon messze, Török honban.

Elcsendesedett az erdő is. A madarak énekét már alig lehetett hallani. Csak a baglyok huhogtak még egy ideig, aztán ők is elnémultak. Már csak az élelem után kutató denevérek röpködtek még az Ódor vár felett, melyeknek sötétedés után lesz mozgalmasabb az életük.

Ekkor bukkant fel a látóhatár szélén az egyre fényesedő teli Hold, amely ezüstös fényével beragyogta a környéket, és gyenge árnyékba vonta a fák, bokrok, kiemelkedő sziklák alatti helyeket.

Hasszán eltolta a takaró bokrot a barlang kijáratából és kikémlelt a szabadba. A szpáhik már mindannyian szundítottak. Csak egy őr vigyázott nyugalomukra, de egy botra támaszkodva ő is gyakran megbillent, küzdve a jótékony álommal.

— Rozina! Kedvesem! Indulnunk kell tovább, mert nem maradhatunk itt hajnalig! — érintette meg bóbiskoló szerelme kezét a fiú, akit a katonák szomorú éneke már majdnem álomba ringatott.

A legnagyobb elővigyázatosság mellett léptek ki a barlangból, majd a takaró bokrot visszahelyezték a kijáratába. Igyekeztek minél kevesebb hibát elkövetni, amit a menekülésük során már bőven ejtettek.

Nem volt húsz méternél távolabb az őrt álló szpáhi, akit távolabb szerettek volna elkerülni, de a terepviszonyok ezt nem tették lehetővé.

Hiába vigyáztak, egy darabka kő gördült Rozina lába alól és indult a lejtőn lefelé. Dermedten bújtak egy sűrű bokor mögé, ahonnan a zajra egy nyuszi ugrott ki ijedten.

Ez volt a szerencséjük. Az őr máris felkapta a fejét, amelyet eddig egy botra hajtva pihentetett, így szundikált. Csak annyit látott, hogy a holdvilág fényénél egy nyuszi nyargal, menekül minél távolabb. Ettől megnyugodva, folytatta bóbiskolását.

Az Ódor hegy déli lábánál haladtak a Vasbánya tető felé. Az éjszakai gyalogláshoz nagyon megfelelt az idő. A nem túl sűrű erdő lomjai között, pásztásan ontotta sugarát az ezüstös Hold, a lábuk előtti gyalogösvényre. A fák miatt, Hold árnyékban kényszerültek útjukat folytatni, de ott is jól láttak. Szemeik megszokták a homályt, miáltal nem okozott gondot a tájékozódás.

Farkasoktól sem kellett tartaniuk, mert csak a távoli Nagyfarkaskő felől hallhatták olykor az el-elhalkuló üvöltéseiket, amely éjszaka lévén, messziről is idehallatszott. Ezek után minden reményük meglehetett arra, hogy virradatra elérik a Vasbánya tetőt, miáltal egyre közelebb kerülnek az Eged hegyhez.

Hasszán nem bízta véletlenre az éjszakai gyaloglást, ezért két botra kötözött szárazfüvet arra az esetre, ha kőborló farkasok kerülnének útjukba. Tanult az ősszel történt mézszőlgyi farkasok támadásaiból. De most nem történt semmiféle támadás. Sem az ordasoktól, de még Abdi aga

csapatától sem, mert hajnalig pihenőt tartottak, abban a tudatban, hogy az üldözöttek közelben vannak.

*

Miután a szpáhikra rávirradt a hajnal, Aslan kezdte el a nyomkeresést. Keresett, kutatott miután így kiáltott:

— Aranyos Abdi aga! Semmi sem bizonyosabb annál, minthogy Hasszán és a gyaur lány nyomai vannak itt előttem a földön! — mutatott kétpár nyomra, melyek teljes bizonyossággal tőlük származtak. Ám e nyomokat már valóban bottal lehetne ütni, mivel gazdáik ebben az időpontban a Vasbánya tető közelében jártak. Az meg jóval odébb van. Mindezt az üldözőik nem tudhatták, mintahogyan azt sem, hogy még az éj folyamán hagyták maguk után.

Amikor a derék Aslan, a nyomkereső, végre a nyomra mutathatott, nagyon megörült. Mindezt meglehet érteni, hiszen a sziklával fedett Ódor vár csúcsán nyomokat találni, nem kis dolog. Ám a barlang bejárata előtt mégiscsak volt annyi talaj, amelyben alig észrevehetően, olyan nyomokat talált, amely nagyon ismerősnek tűnt. A haladás irányát követve kiderült, hogy egy olyan bokorba vezetnek, amely gyors lankadásnak indult. A bokorból sehová sem vezetnek! Miért nem vezetnek sehová és miért indult hirtelen lankadásnak? Ez volt most a nagy kérdés. A kifelé vezető lábnyomokat nem is láthatták, mivel azokat már a köves sziklákon ejtették meg.

Ösztönösen markolta meg a lankadó növényt, amely kiborulva, egy földalatti üreg bejáratát tette láthatóvá, ami nem ás, mint az Ódor vár barlangé.

Az agának szeme felakadt a látvány miatt. A bejáraton túl egy sötét üreg tátongott, mintegy hívogatóan a megdőbbent szpáhiknak.

Mindannyian egyre gondoltak:

Ódor vár barlang szűk bejárata

— Most aztán megvagytok, te bitang Hasszán és bitang gyaur lány! — suttogták mindannyian, mert féltek hangosan kimondani ezt a régóta várt örömet, amely talán még most sem válhat valósággá.

E döbbenettől Abdi aga tért először magához. Tudatosult benne, hogy végre-valahára, megvan a kincs tolvaj, a gyaur lánnyal együtt. De megvan Ali

pasa talizmánja, amely számára komoly dicsősséget hozhat. Előléptetés - talán éppen agává - miután egyenrangú lehet a dicsőséges Abdi agával.

Nem volt türelme sokáig ábrándozni, ezért mézédesszávaival bekiáltott a nyitott barlang üregébe:

— Kedves Hasszán! Ideje lenne már előbújni, hiszen a barnamedve is régen felébredt a téli álmából!

Amikor egy bizonyos idő elteltével sem tapasztalt semmi olyan mozgást, amelyből az derülne ki, hogy a menekülők előbújnak hívószavaira, így szólt katonáihoz:

— Igazhitű harcosaim! Keressük meg a barlanglakókat, akik annyira eltévedtek az üregekben, hogy nem találják a kifelé vezető utat.

Fáklyákat gyűjtva, nagy reményekkel nyomultak be a barlangba. Átvizsgáltak minden üreget, de nem találtak senkit.

Az aga már az eszét vesztette dühében. Ezen nem is lehet csodálkozni, hiszen ismételten az történt, ami ősszel a Nyerges tető és Mészhegy kaptárköveinél. Egyetlen karnyújtásnyira volt a menekülő, mégsem sikerült az elfogása.

Gondolt egyet, amit máris parancsba adott:

— Igazhitű, rendíthetetlen harcosok! Füstöljük ki azokat, akik úgy elbújtak a barlang titkos üregeiben, hogy nem találjuk őket. Majd a füst megtalálja, amely a legkisebb repedésbe behatolva, kiköhögik még a tüdejüket is.

A következő percekben hatalmas füstfelhő áramlott kifelé a barlang nyílásán, ám a menekülők köhögését nem lehetett hallani. Néhány riadt denevér

röppent kifelé, de olyan kevesen voltak, hogy ezektől nem kellett tartaniuk. Mindebből kiderült, hogy kitudtak jönni úgy, hogy nem ejtettek kifelé haladó nyomokat.

Abdi aga már majdnem az eszét vesztette dühében. Hatalmas erővel rugdosta a barlang bejáratánál található sziklákat. Mivel keményebbnek bizonyultak a lábán lévő jobbágybocskornál, hirtelen felordított. Majd a vértől pirosodó lábát az ölébe kapta és fájdalmasan ordította:

— Hasszán! Allahra esküszöm, ezt még megkeserülöd!

Nem tehettek mást, mint Aslan nyomkeresőre bízva magukat, ismét elindultak a menekülők után.

Mikor már az Ódor hegy déli oldalán jártak, döbbentek rá, hogy még az éjszaka folyamán járhattak errefelé. Az agyagban hagyott nyomok már száradni kezdtek előttük a szekérúton. Még az éjjel hagyhatták maguk mögött. Ez éppen elég ok volt arra, hogy ügetésbe kezdjenek, hiszen ismételten nagy hátrányba kerültek. Egy egész éjszakai gyalogosan megtett útnak hátrányával.

*

Amikor a Vasbánya tetőre értek, több irányba is elágazott az út. A menekülők nem fordultak sem jobbra, sem balra. Nyugat felé, a Kövesdi kilátó irányába indultak az emelkedőn át. Mehettek volna balra Noszvaj felé, és jobbra Felsőtárkány irányába, de nem errefelé vezetett az út, Eger felé igyekeztek.

Már csak vonszolták magukat. A Csordás völgyben történt előző éjszakai pihenés sem volt az igazi, mert annyira fáztak, hogy harasztal kellett takarni testüket. És most, az éjszakai pihenő helyett, folytatták az utat az Eged hegy felé. Ezt kívánta az adott helyzet, ezért nem várhatták meg a reggelt.

Szarvascsorda a Bikkbércen. Érkezésükre abbahagyták a legelést

A kövesdi kilátó szikláit elérve megálltak egy pillanatra. Déli irányba tekintve több falut láthattak, lent az alacsonyabb dombok között megbújva.

Balra Bükzsérc, Cserépfalu, Bogács, jobbra Noszvaj, Szomolya. De még távolabb az Alföld települései, előtérben Mezőkövesddel, ahol a síkság szélén, mint a legnagyobb település tárult a szemük elé.

Tőlük alig kétszáz méterre egy szarvascsorda legelészett békében.

Elnézték volna még az idilli környéket, de nem volt idő erre. Hiába voltak nagyon fáradtak, indulni kellett tovább. A Vár hegy déli lábánál elhaladva, a Bikkbércen keresztül, mielőbb az Eged hegyre kellett érniük. Az egri vár közelsége miatt, csak itt érezhették magukat biztonságban az üldözőiktől.

A Bikkbérc előtti nyeregben vonszolták fáradt testüket, amikor egyik pillanatról a másikra, a szpáhik csapata meglepte őket.

A fáradtság miatt éberségük teljesen cserbenhagyta. Ez okozta vesztüket.

Az aga nem akart hinni szemének. Azok, akiket sok-sok üldözés után sem sikerült elfogni, most teljes bizonyossággal foglyai.

Miután örömeiben többször átdörzsölgette szemeit, annak bizonyosságául, hogy látomása valóság, így szolt foglyaihoz:

—Most aztán valóban megvagytok! Annyira igaz ez most, mint az, hogy a fényes Nap a delelő pontjára ért ebben az órában.

Mindezt olyan gyűlölettel mondta, hogy bárki láthatta, képes lenne azonnal fejét venni. Már az éles kardját markolászta, de józanabbik esze azt diktálta, előbb a talizmánt kell megszerezni.

Miután elfogták őket, Musztafának adott jelt, aki már értett az ilyen intésekből és egy hosszú, vastag szíjat vett elő. Az egyik végét Hasszán és Rozina kezére, a másik végét a lova hátára rögzített nyereghez kötözte.

— Most pedig kedveseim kocogjatok utánunk! Mondjátok meg merrefelé vezessünk titeket? Hol dugtátok el a kincseket? Legfőképpen a talizmánt? —

bökte meg kardjával Hasszánt, aki jól tudta, Abdi aga egy cseppet sem viccel. Életükre törő harcot vív a becses amulettért.

Ha megkapja, akkor sem garantálja senki életüket. Talán éppen csak addig vannak biztonságban, míg a kincseket nem birtokolja. Miután megkapja, életük egy bagót sem ér. Mindezért továbbra is titokban kell tartani azt, hogy legutóbb már nem találtak semmit a szomolyai kaptárkövek legszebbikénél, a Királyszékénél.

Leghelyesebb, ha úgy viselkednek, mintha birtokában lennének mindannak, amiért régóta üldözik őket. Minden időhúzás életüket mentheti. Talán történik valami csoda útközben, miáltal kiszabadulnak az aga fogságából.

— Dicsőséges Abdi aga! Csak nem gondolod, hogy a drága kincseket és még értékesebb amulettet magunkkal hordozzuk? Ott vannak azok a szomolyai Királyszékénél, ahová eldugtam még az ősszel! — hajolt meg többször is az aga előtt, aki még mindig a parancsnoka volt. Hiszen ő egy szökevény, aki megszökött a törökhadseregből. Ezért bizony még külön is felelnie kell.

Az aga, ha nem is hitte minden szavát, abban igazat adott, hogy ilyen értékes kincseket senki sem hordozhat magával. Éppen ezért azt tartotta helyesnek, ha most foglyaival délnek fordulnak a Bikkbérc meredek lejtőjén és meg sem állnak a szomolyai kaptárkövekig, ami legalább másfélórányi távolságnyra van e helytől.

— Allah hitében rendíthetetlen, igazhitű harcostársaim!

Délnek fordulva, a szomolyai kaptárkövek felé indulunk! Ott vannak Ali pasa kincsei, és ott van még a kincseknél is értékesebb talizmán, Ali pasa legféltettebb ereklyéje, legbecsesebb varázsszere.

Így indult el a két rab és a tizenkét jobbágyruhába öltözött szpáhi, agával az élen. Már leértek a Bikkbércről, amikor Musztafa ekképpen szólt a bölcs agához:

— Aranyos Abdi aga! Bár elméd fényesebb, mint e délidő tájékán pásztázó napsugarak, mégis azt mondanám, a szíjaikat oldozzuk el. Most, miután forgalmasabb helyre értünk, találkozhatunk olyanokkal, akiknek szembetűnő lesz, hogy lovas jobbágyok gyaurrebokat szíjjal kötözötten vezetnek. Itt már béke van, miáltal jobbágyok saját fajtájukat nem vezethetik rabszíjon. De nem vezethetik még harcok idején sem. — hajolt meg többször is a kiváló, bölcs katona, akinek szavai korábban is a bölcsességről tanúskodtak.

— Kedves Musztafa! Éles előrelátásodért több dicséret is illette, de erre most nincsen időnk. Indulnunk kell tovább, meg sem állva a kaptárkövekig, ahonnan mielőbb elővarázsoljuk Ali pasa kincseit, de legfőképpen a talizmánt.— adta ki a parancsot az aga, miután a Bikkbérc meredek lejtője után, a Mészhegytől északra, az Áfrikán, Szőlőcskén, Királykúton keresztül, haladtak a kaptárkövek irányába.

Hasszánt és Rozinát második utasnak ültették lóra egy-egy szpáhi mögé. Menetközben suttoztak egymásnak, amit a szpáhik nem értettek, mert nem beszéltek a gyaurok nyelvét. Csak Zeheb ismerte, de ő

elől lovagolt, felkészülve a gyaurokkal való találkozás lehetőségére.

— Hasszán! Kedvesem! Mi lesz most velünk?

— Édes Rozinám! Ne veszítsd el a reményt! A kaptárkövekig még jöhet a felszabadító csapat. sügta a fiú bátorítóan, bár ebben ő sem bízott igazán. A szomolyai bírora gondolt, aki talán mégis értesítette a várvédőket idejében.

*

A bíró valóban üzent a várvédőknek a törökök garázdálkodásáról. Annak ellenére, hogy a vesztes ostrom után Szolnok felé vonult a seregük, onnan mégis gyakorta portyázni indultak, az általuk korábban feladott helyekre. Követét küldte az egri várba, aki bebocsátást kért a szolgálatos hadnagy színe elé:

— Hadnagy uram! Alázatosan jelentem, egy szomolyai jobbágy kér bebocsátást panaszával. — kopogott be Janicskó János hadnagy ajtaján Baranyi György altiszt.

— Nem mondta mit akar?

— Annyit mondott, hogy a bíró követeként érkezett. A bíró üzeni, hogy jobbágyruhába öltözötte, törökök garázdálkodnak a környéken. - mondta az altiszt, mire a hadnagy száját eltátva, hallgatott egy ideig, majd nevetve mondta:

— Édes fiam! Mondd meg a bíró követének, hogy több hónapja nincsen már errefelé török, mert ősszel elvonultak a Tisza mellé. Akiket jobbágyruhába láttak, azok valóban jobbágyok.

A bírónak meg azt üzenem, hogy gyengébbre főzze a pálinkát, miután nem lesz ilyen látomása. — kacagott fel gúnyosan Janicskó hadnagy és intett az altisztnak, hogy elmehet.

Az altiszt nem tehetett mást, mint elküldte a bíró követét, aki egy ideig még próbálkozott a hadnagy elé jutni, de nem járt sikerrel.

Janicskó hadnagy akkor nézett nagyot, amikor a következő napon a Cserépváraljai bíró követe érkezett meg, hasonló panasszal. Ez az ember már rosszabb híreket hozott. Azt jelentette, hogy egy jobbágyot megöltek, amint a határból hazafelé tartott.

Ezt már nem lehetett elhallgatni, nem komolyan venni, ezért húszfőnyi katonával maga indult a bejelentést kivizsgálni. Még alig haladtak a megadott térség irányába, amikor a velük szemben jövő Cserépfalu követe állította meg őket Eger és Somolya között, jelentve, hogy a cserépi legelőn a bivalypásztort megölték. Ez egy újabb áldozat.

Janicskó hadnagy már nagyon bánta, amiért nem vette komolyan a szomolyai bíró előző napi jelentését. Ezért egy teljes napot késtek. Egy nap alatt két áldozata lett a jobbágyruhába öltözött török portyázóknak.

Amikor Szomolyára értek a várvédők a bíró elmondta, hogy miért garázdálkodnak errefelé a vesztes törökök. Beszélt Hasszánról, aki ősz óta cselédje. Beszélt a mennyasszonyáról, Rozináról, és beszélt arról, hogy az életük most nagy veszélyben van, akik tegnap Bogács felé menekültek. A menekülők az egri vár felé akarnak menekülni, amikor üldözőiktől ezt megtehetik. Ám csak nagy

kerülővel érhetik el a várat. Azóta sem tudják, mi van velük.

Miután a hadnagy meghallgatta a panaszkodó bírót, bocsánatot kért az előző napi üzenete miatt, és a húszfőnyi katonával tovább indult keleti irányba. Hogy a bíró megbocsájtott e, nem tudni.

Az ügetésből szapora vágára váltva, haladtak abba az irányba, ahol a gyilkosságok történtek. Mindenhol találtak nyomokat, melyek egy tucatnyi ló és ugyanannyi embertől származtak. A talajon hagyott nyomok egyértelműen bocsorra utaltak, olyan lábbelire, amit valóban a környékbeli jobbágyok hordanak.

A cserépi legelőre érve, Janicskó hadnagy úgy döntött, visszaindulnak az egri várba. Késő délutánra hajlott az idő, miután nem látták értemét annak, hogy a vár falain kívül töltsék el az éjszakát. Majd a következő napon ismét elindulnak a keleti irányba. A szomolyai bíró azt mondta, hogy Hasszán és Rozina az egri vár felé akar menekülni, ha erre lehetőség nyílik.

Mindezért másnap a várból az Eged hegy északi oldalán, a Tiba kút felől, indultak a hegyre, hogy szembekerüljenek jobbágyruhába öltözött csapattal. Azokkal a titokzatos lovasokkal, akiknek vonulását mindenhol egy meggyilkolt jobbágy teteme jelezte.

Amikor a csúcra értek, megálltak egy kis pihenőre, hogy lovaik a ziháló tüdejüket friss levegővel teleszívják.

— Hadnagy uram! Tessék csak arrafelé figyelni! Én úgy látom, a Bikkbérc meredek déli oldalán fehérruhába öltözött jobbágy lovasok ereszkednek

lefelé. — szólt Baranyi György altiszt és mutatott izgatottan abba az irányba.

Mindannyian láthatták, valóban lovasok ereszkednek lefelé a lejtőn. Amikor lejjebb értek a jobbágyok, láthatták azt is, hogy két személy van a lovak után kötözve.

Ha visszagondolunk az előzményekre, akkor tudhatjuk, hogy ekkor még nem értek le a Bikkbérc aljába. Oda, ahol Musztafa tanácsára eloldozták a rabszíjat és felültették a két foglyot a lovakra.

— Hű, a mindenségit a cudar világnak, ennek fele sem tréfa! Már elfogták őket! Nem sikerült elmenekülni! — kiáltott fel Janicskó hadnagy és máris megvolt a terve, miképpen kerüljenek eléjük.

— Én úgy látom, az Afrika keleti oldala felé veszik az irányt. Ha ők kelet felé mennek, mi az Afrika nyugati oldalán elhaladva támadjuk őket oldalba, még akkor is, ha ez egy kis kerülővel jár.

Szerencsájük volt, mert a növényzet takarásában észrevétlen haladhattak el az Afrika nyugati oldalán. Aztán a Nyerges tető déli oldalán, a tufába faragott úton, kelet felé fordultak. Majd a Mész völgyön keresztül érve, az emelkedőn kilovagolva, kiértek a Csobánka füves térségére. Innen megnyílt előttük a térség, miáltal nagy területet beláthattak.

A lovon ülő jobbágyok ekkorára már a Szőlőcske alatt haladtak, a Betyárok fája irányába. Ám ekkor már nem voltak megkötözve foglyaik, hanem második lovaglóként ültek egy-egy lovas mögött.

Janicskó hadnagy csapata a Lánytó fenyőerdejének északi oldalán, a bokrok, fák takarásában, haladt előre ameddig csak lehetett. A szándékuk az volt, hogy meglepjék Hasszánt és Rozinát fogolyként elhurcoló szpáhikat.

Ez annyira sikerült, hogy az elől lovagoló Abdi agának és Zehebnek nem volt ideje még arra sem, hogy a társaikat időben figyelmeztessék a török beszéd beszüntetésére.

A lány riadtan nézett a hirtelen felbukkanó hadnagy szemébe, aki nem vette észre, hogy az bizony, mondani szeretne valamit. Amikor mégiscsak észrevette, Rozina olyan kétségbeesetten kacstintott, hogy felfigyelt a rémült lányra.

Ebben a jelzésben minden benne volt. Olvashatta belőle azt, hogy elrabolt jobbágyok vagyunk, akiket hamarosan kivégeznek.

Válaszul a vár hadnagya alig észrevehetően biccentette meg fejét, amiből Rozina érthette, mindent észrevett, mindent tud. Várjanak türelemmel, mert hamarosan kiszabadulnak, szabadok lesznek.

Ám előbb az áljobbágyokhoz kívánt szólni:

—Megállni! Kik vagytok? — kiáltotta a hadnagy miközben jelzett katonáinak, zárják körbe a gyanús csapatot.

Váratlanul érte a kínos kérdés a szpáhikat, akik közül valójában csak Zehebnek volt igazán kellemetlen. A többiek nem értették a gyaurok nyelvét. Ám a várvédők ruházatát jól ismerve, ők is kínosan érezték magukat. Többen közülük máris a bőségesen takaró jobbágygatya alatt kotorásztak fegyvereik után.

— Jobb...ágyok va...gyunk va...lamennyien, akik a közeli Szo...molyára igyekszünk! — gügyögte Zeheb riadtan.

— A többiek nem mernek megszólalni, hogy némák maradnak? Vagy talán azért nem beszélnek magyarul, mert nem is magyarok, hanem törökök. Hiszen török szavakat hallottunk, amikor ideértünk. — mondta gúnyosan a hadnagy.

A hadnagy szavaira most már Zeheb egyenesen az agához intézte idegesen a szavait:

— Édes Abdi aga! A gyaurok mindent tudnak! Tudják, hogy törökök vagyunk!

Az aga minden színt játszott. Egyetlen pillanat alatt kellett felmérnie helyzetüket, ami teljesen kilátástalannak bizonyult. Egy túlerővel bíró csapat vette őket körbe, amely a közeli egri várból érkezett. Ám az ő seregük túlságosan messze, a Tiszánál táborozik. Messze a segítség, miáltal semmi reményük sem lehet arra, hogy a küszöbön levő összecsapást túléljék.

Miközben gyorsan átgondolva, felmérte a valós helyzetüket, a katonáira figyelt. A szpáhik, akik előbb még csak a jobbágygatya alatt kaparásztak, most gyorsan előkapták fegyvereiket.

— Megállni! Megállni! — kiáltotta riadtan Abdi aga. Ez volt az a pillanat, amikor valóban elszabadulhat a pokol. Már a várvédők is kivonták kardjaikat hüvelyéből. Az egyenlőtlen, értelmetlen harc miatt, folyik a vér és hálnak meg emberei, mert semmilyen reményük sem lehet a győzelemre.

— Fegyvereket földre dobni! — kiáltotta Janicskó hadnagy, amit Zeheb, az aga felé fordulva, azonnal fordított törökre.

Az aga a szpáhik felé fordulva, megismételte a hadnagy szavait törökül, akik fegyvereiket ledobták a földre. Sőt, a mindent eltakaró jobbágygatyáikat is fellebbentették, mutatva, hogy most már teljesen fegyvertelenek. A földön hevert a rövid handzsár, kis nyíl, és a rövid kard. Egyszóval: *Megadták magukat.*

Még a fegyvereiket el sem dobhatták a szpáhik, amikor Hasszán és Rozina a lovak hátáról a földre ugrottak örömben:

— Édes Rozina!— kiáltotta a fiú.

— Kedves Hasszán! –válaszolta a lány és ezzel egy időben megölelték egymást a hirtelen jött szabadságban, amit az egri vitézek hoztak el számukra.

A szabadság érzete feledtette velük azt a fáradtságot, ami az utóbbi napokban bőven kijutott. Mindezt megköszönték a vitézeknek, akik nevében Janicskó hadnagy ekképpen szólt hozzájuk:

-Menjetekek békével! Többé már nem kell félnetek! Azok, akik ősszel elkezdtek az üldözéseket, az egri vár tömlöcében pihennek egy ideig. Az őszi lagzitokon gondolatok majd ránk, kik nélkül nem tudhatjuk, mivé lett volna sorsotok. Ha a lagzitokra meghívtok, mi örömmel teszünk eleget e kérésnek! — mondta, miután a jegyespár elindult fáradtan a közeli felső Szomolyára. Előtte még odaszóltak a vár hadnagyának:

— Köszönünk mindent hadnagy úr! Nem felejtjük szabadítóinkat meghívni az őszi lagzinkra!— szólt lelkesen Hasszán és Rozina is szinte egyszerre, majd indultak boldogan hazafelé.

Hiába voltak fáradtak, a szabadság érzete megsokszorozta valós erejüket. Szárnyakat adott

nekik. Innen, a Betyárok fájától, talán egy félórányi idő elég volt ahhoz, hogy hazaérjenek, ahol a rokonság már aggódva várta őket.

Az egri vár főbejárata a tömlőc {börtön} felé

Az ősszel megtartják az esküvőt és boldog házasságban élnek. Talán valamikor Hasszánnak még eszébe juthat, hová rejtette el másodszorra Ali pasa kincseit, melyek között minden bizonnyal megtalálják a talizmánját.

Ha ez így lesz, megfogadták, elküldik a pasának, ami megvédi őt Szulejmán szultán haragjától, aki előtt a vesztes egri ostromról kell számot adnia.

HARMADIK RÉSZ

Szabadulásuk után, a Deber erdő akácosán keresztül vezető gyalogösvényen haladtak a közeli falu felé. Oda, ahonnan alig több, mint két napja, menekülnie kellett Hasszának. Rozina nem engedte, hogy egyedül bujkáljon az ébredező erdő rengetegében. Vállalva a veszélyt, kedvesével tartott, hogy reményt adjon az életéért való menekülésben.

Madárdaltól zengedezett a bezöldült erdő. A sárgarigó fütyörészett a lombok közül, amelynek éneke túlszárnyalta a többi madár koncertjét. Mintha a szabadulókat ünnepelné az erdő minden lakója, akik fáradtan, de mégis boldogan lépkedtek most hazafelé, hiszen kiszabadították őket Abdi aga fogságából.

Egy szusszanásnyi időre megálltak az akácosban, ahol az akácvirág bódító illatával teleszívták ziháló tüdejüket.

- Köszönöm, kedvesem! Köszönöm, hogy vállaltad a veszélyt és velem tartottál a kalandos utamon. Ha nem vagy velem, már feladom magam. Jól tudom, mindez a halálommal lett volna egyenlő. Ám a tudat, hogy velem vagy és elfogásunk után Téged a hárembe visznek, megsokszorozta erőmet. Elmém találékonysága is jobban működött, miáltal mindig sikerült a menekülésünk.

— Nem kell köszönnöd semmit, hiszen mindkettőnkért, a közös jövőnkért vállaltam a bujdosást. Bár utólag bevallom, a haraszt alatt elbújva, nagyon féltem, amikor majdnem átgázoltak rajtunk az aga vezette dühös szpáhik a lovaikkal. - szabadkozott Rozina, Barátcse Ferenc lánya, aki e rövid pihenő alatt jól érezte magát a vőlegénye ölelő karjaiban.

Hasszán különös melegséget érzett szívében kedvese iránt, aki most elárulta, hogy nagyon félt akkor is, amikor bátornak mutatta magát. Úgy érezte, eljött az ideje annak, hogy néhány kedves szót mondjon neki:

— Kedves Rozina! Eddig is tudtam, hogy bátrak a magyar lányok. Az ostrom alatt saját bőrömön is tapasztalhattam. Akár a forró szurokra, akár a forró vízre gondolok, melyeket a várfaláról nyakunkba zúdítottak.

Felső Szomolya-delelőhely

Arról nem is beszélve, hogy az éles kardjaikkal vérző sebeket ejtettek rajtunk. Ám Te náluknál is bátrabban viselted e pár nap alatt a sorsodat.

A lánynak jól estek Hasszán elismerő szavai, melyeknek hallatán néhány szusszanásnyi időt maradt még ölelő karjaiban, majd kibontakozva, így szólt:

— Gyerünk tovább, mert szüleim már nagyon várnak bennünket! Hiszen napok óta nem láttak! Nem tudhatják, mi van velünk.

Alig száz métert kellett csak lépegetniük, amikor a Deber akácosából kiértek oda, ahol láthatóvá vált Felső Szomolya, odébb felbukkanó Déllőnek a delelő kútjával. A gémeskütnál delelő csorda elterült a kút környéki legelőn, ahol jóllakottan kérődzve álldogáltak, vagy feküdtek az üde pázsiton.

A tehénpásztor is elpihent már az árnyékban. Az előbb még sok vödör vizet kellett kimernie a kút melletti itatóvályúba, amit a szomjazó jószágok hamar megittak. Csak a puli maradt még éber egy ideig, megugatva minden mozgó élőlényt. Miután látta, hogy a gondjaira bízott állatoknak eszük ágában sincs elkóborolni, ő is az árnyékba vonult, a gazdája lábához szundikálni.

Amikor a falu nádfedeles házai közé értek, a falu lakói közül többen aggódva figyelték a jegyespárt, akikről tudták, hogy jobbágyruhába öltözött szpáhik elől kellett elmenekülniük a faluból.

Azt azonban nem tudhatták, hogy miért üldözik őket. Nem tudták, hogy Ali pasa keze van a dologban, akinek nagyon hiányzik a mágikus erejű talizmán, melyet abban a kincses ládában tartott, amit Hasszán emelt el a sátrából az ostrom idején.

Többen furcsának találták azt is, hogy a törökök, az egri várnál elszenvedett vereségük ellenére, még most is portyáznak a várkörnyéki falvakban. Még ott is, ahol adót sem szedhetnének a lakóktól, hiszen ők már nem tartoznak török fennhatóság alá. Ilyen volt Noszvaj is, melynek földesura, Fügedy János, az egri vár volt tisztje, nem bánta, ha adóznak jobbágjai a portyázgató töröknek is, mert így békén hagyták őket.

Rozinát az öccse várja a kapuban

Csak azok nem találták a török jelenlétét szokatlannak az egri vár környékén, akik tudták, hogy a Magyar Királyság határa Eger alatt néhány tíz kilométerrel már véget ér. Hiszen az Oszmán Birodalom része volt ekkor még Szolnok, Hatvan, Buda, de még Esztergom és Szécsény is. Mindezek után majdnem természetes, hogy Eger környékére visszajártak portyázni még akkor is, ha vár már nem hozzájuk tartozott, mert csatát vesztek.

Amint közeledtek az otthonukhoz, a Buksi örömgatását már messziről hallották, aki minden

bizony a legkorábban észlelte őket. Barátcseh Misi, Rozina öccse, figyelt fel az ugatásra és ismerte meg az érkezőket, akik fáradtan vonszolták magukat, ahhoz a gallyakból font kapuhoz, amely mögött álldogálva a jobbágygyerek, észrevette a közeledőket:

— Édesanya! Édesapa! Gyertek gyorsan, mert Rozina meg Hasszán előkerült! – hívta sűrgetően szüleit, akik e váratlan jó hír hallatán, rohantak az utcára.

— Édes lányom, hol jártatok ennyi ideig? Azt hittük, hogy még akkor este itthon alszotok. Nagyon megijedtünk, amikor nem jöttetek reggelig sem. Már azt gondoltuk, hogy elfogott a török és soha sem találkozhatunk többé. – sírva kérte számon az anya a lányát és a leendő vőt.

— Az bizony igaz, hogy el is fogott! Jaj, édesanyám, azt még elsorolni is sok lenne, hogy e pár nap alatt, mennyi veszélyen mentünk keresztül. Folyamatosan a nyomunkban jártak.

— Édeslányom! Nem tudtatok elbújni előlük az erdőben, hogy napokig a nyomotokban voltak?

— Nem tudtunk, mert volt velük egy nyomkereső, aki elől nem lehetett elrejtőzni. Sokszor voltunk életveszélyben, de mindig sikerült megmenekülni. – kezdte sorolni Rozina a menekülés eseményeit, de az apa közbeszólt:

— Ne beszéltesd már őket! Nem látod milyen fáradtak? Ha majd kipihenik magukat, elmondják merrefelé jártak. – szólt Barátcseh Ferenc, mire az anya nem kérdezősködött tovább, hanem ételt, italt rakott elébük, hiszen nagyon megéhezhettek az utóbbi napokban.

Amikor csillapították kínzó éhségüket, Rozina máris ágyba bújt. Az álmoság olyan erőt vett rajta, hogy már az asztal melletti ülés közben imbolyogni kezdett.

Hasszán a gazdájához, a bíróhoz ment szállásra, hiszen a lakodalom előtt nem illett a menyasszonyánál aludni. Amikor belépett a portára, gazdája éppen az istállót takarította. Mindezt nem örömmel tette, de pár nappal elébb cselédje minden munkát végezetlenül hagyott a sürgőssé váló menekülése miatt.

— Adjon Isten bíró uram! – köszönt rá a visszatérő, mire gazdát olyan váratlanul lepték meg az ismerős hangok, hogy a vasvillát kiejtette kezéből.

— A mindenségit, édes fiam, de megijesztettél! Már azt hittem, elfogott a török és ezért nem jöttél haza.

— Elfogott ugyan a mai nap reggelén, de Janicskó hadnagy, az eгри vár tisztje, katonáival időben érkezett és kiszabadítottak mielőtt végleg elhurcoltak volna Rozinával együtt.

— Janicskó hadnagyot mondtál, édes fiam?

— Azt mondtam én bíró uram! Jól hallotta elébb.

E név hallatán a bíró arcán az erős indulat jelei mutatkoztak. Bepirult, majd rögtön be is lilult. A gutaütés jól ismert jelei jelentek meg a falu első emberének ábrázatán.

Hasszán lepődött csak meg igazán, amikor gazdája arcára pillantott. Nem tudta elképzelni, hogy a vár hadnagyának neve hallatán, mi történhetett vele. Ám nem kellett sokáig várnia, amikor a

pillanatnyi döbbenet után, a bíró ekképpen szólt az előkerült cselédjéhez:

— Édes fiam, ezt a nevet soha ne mondd ki előttem! De jobban teszed, ha elfelejted örökre, mert ez az ember a legnagyobb ellenséged. Majdnem életedbe került az ő konoksága. De nem csak a te életed, hanem még a Rozináéba is. Amikor hírt kaptam arról, hogy elmenekültetek a faluból, a török elől, követet küldtem az egri várba. A szolgálatos tisz, Janicskó hadnagy, ez a hetyke ficsúr, be sem engedte az emberemet, hanem a kapuhoz kiküldött altisztjével azt üzenté, hogy nem jár már errefelé a török.

Ha csak ezt üzenté volna. De azt is mondta, hogy főzessem gyengébbre a pálinkát, mert látomásom van. Az erős pálinka miatt látok még most is törököt a környéken. Ez pedig nem lehet mástól, mint az erősebb italtól.

E miatt kellett Rozinával napokig menekülnetek az erdőkben. Ha időben elhiszi, akkor előbb elfogják a portyázó szpáhikat. Két ember is áldozatul esett a hitetlenségének. Az egyik a cserépváraljai jobbágy, másik pedig a cserépfalusi bivalypásztor. Még ma is élnének, ha a hadnagy nem vonja kétségbe szavaim igazát. - bizonygatta a bíró a vár hadnagyának megbocsáthatatlan bűneit, a cselédjének legnagyobb álméltkodására.

— Bíró uram, mi arról nem tudtunk, hogy értesítette a várvédőket. Menekülés közben még bosszankodtunk is amiatt, hogy senki nem értesíti őket. Annyit azonban el kell ismerni, hogy mégiscsak ő szabadított ki a fogságból.

Mennyasszonyommal el is határoztuk, hogy az őszi lakodalmunkra meghívjuk szabadítóinkat.

— No, édes fiam, ehhez még nekem is lesz egy-két szavam! Most pedig lássál az ebédhez, és utána aludd ki magad, mert nagy szükséged van az erőre.

Sok munka vár rád, hiszen mostanság van a munka dandárja, mindenfelé csak a sok dolog van. – emelte fel mindkét kezét a falu első embere szavainak nyomatékául.

Hasszán már ebédelt mennyasszonyánál, ezért máris aludni térhetett. Tapasztalhatta, gazdája nagyon megsértődött Janicskó hadnagyra az *erősebb pálinkával* történő sértegetés miatt. Miután könnyen megtörténhet, hogy nem engedi meghívni az őszi lakodalmukra.

Ami azt illeti, ők nem tudtak az előbbi, megszégyenítő üzenetről. Nem tudhattak arról sem, hogy a hadnagy hitetlensége miatt nem egy, hanem két jobbágy esett áldozatul. Mindez azért történt, mert először nem hitt a szomolyai bíró igazában. A cserépfalusi bivalypásztor haláláról saját maguk győződhetek meg, de a másikról semmit sem tudtak.

Sem ereje, sem kedve nem volt ahhoz, hogy sokáig töprengjen a hallottakon, mert túlságosan fáradtnak érezte magát. Mindezért másnap reggelig nyugodt, pihentető álommal próbálta lezárni szemeit.

*

Ali pasa majdnem eszét vesztette, amikor megtudta, hogy Abdi agát, a szpáhikkal együtt, elfogták. Nem az agát és katonáit sajnálta, hanem a talizmán visszaszerzésének kudarcát nem bírta elviselni.

Ha az előző katonáit elfogták, újakat küld helyettük, de a becses varázsszeréről, amely a veszett csata miatt megvédelmezi Szulejmán szultán haragjától, nem mondott le. Ha másképpen nem, akkor álruhába öltözve, egyedül indul a kincs tolvaj keresésére. Máris biztosra vette, hogy Hasszánt ízekre tépi abban a pillanatban, amikor visszaszerzi a mágikus erővel bíró varázsszerét.

Ám most még nem tudta eldönteni, miképpen váltsa valóra tervét. Dühének csillapodása után be kellett látnia, ami az amulett visszaszerzését illeti, rajta kívül mindenki szóba jöhet, csak ő nem. Érezte, hogy hiányzik hozzá a megfelelő bátorsága. Ebben az esetben magának kellene vállálnia a veszélyes akciót. Mindez, az életére nézve, nagyobb kockázattal járna, mintha ezt parancsba adja. Arról nem is beszélve, hogy a táborozó serege nem maradhat parancsnok nélkül, még rövidebb időre sem.

Sokkal veszélytelenebb parancsolni, mint megvalósítani. Az, hogy ismét álruhába öltözött csapatot küld, e gondolatot már is elvetette. Tanult Abdi aga jobbágyruhába öltözött csapatának kudarcából.

Elsősorban egy jó kémre gondolt, aki a gyaurok nyelvét jól beszélve, azok ruháiba bújva, észrevétlen juthat Hasszán közelébe.

Ekkor villant eszébe egy akindzsi harcos a seregéből, kinek Kemal a neve. Sok jót hallott róla a harcostársaitól. Bátorságát, ügyességét többen méltatták. Olyan, aki váratlan helyzetekben mindig feltalálja magát és az esze úgy vág, mint a legélesebb handzsár. Benne vélte látni a tökéletes kémet, aki visszahozza számára felbecsülhetetlen erekljét. Kiválóan beszélt a gyaurok nyelvét, mert Zehebbhez

hasonlóan, őt is egy elrabolt, gyaur anya szülte. Már pusztán a neve is garancia a feladatának végrehajtásához, hiszen hazája nyelvében a *tökéletességet* jelenti.

Kemal nagy hajlongások közepette, a lábai elé csúszva, jelent meg Ali pasa előtt, aki magához hívatta:

— Édes, aranyos Ali pasa! Bársonyos arcodat ragyogja be az aranylóan pásztázó Napnak fényes sugara. Vezetésed alatt harcoló katonák mindenkor dicsőosséget hozzanak az igazhitűeknek. A bölcsességről tanúskodó szakállad hosszabb legyen, mint az előttünk kanyargó, zavaros folyó!

Miért hívatnál? – kérdezte, miközben nem mert a szemébe nézni, hanem a pasa aranyozott topánkába bújtatott lábai előtt leborulva remegett. Nem tudhatta mit rejtegetnek számára a következő percek. Semmi jóra nem számított, ismerve a pasa dühkitöréseit, amely a vesztes csata után egyre gyakoribbá vált.

A pasa nem szólalt meg azonnal. Vizsla szemeivel méregette a lábainál fetrengő akindzsik harcost, aki e pillanatban nem tudhatta, hogy az életéről, vagy haláláról akar döntené a teljhatalmú kegyúr.

— Tudsz e titkot tartani, vagy úgy locsog a szád, mint ez a zezugos, partot alámosó, zavaros, sárga vizű folyó? - mutatott az örvénylő, sebes vízre, amely elemi erővel ütközött a partnak, miközben szünet nélkül csobogott, kavargott széles medrében.

— Aranyos Ali pasa! Ugyancsak bizalmas megbízatásaim során megkellett tanulnom, hogy az eszem előbb járjon, mint a szám. Ha nem így lenne,

nem bíztak volna semmit rám a parancsnokaim, akik eddig, minden esetben elégedettek voltak velem.

Arról nem is beszélve, ha nem lettem volna ravaszabb a lopakodó rókánál, bőröm már régen egy gyaur tömlőben száradna. – dicsérgette önmagát Kemal, a kém, miközben bátorzkodott egy sunyi pillantást megejteni a pasa irányába, akinek arcán a türelmetlenség jelei vészt jóslóan mutatkoztak.

— Máris többet locsogsz, mint kellene! Nincsen arra időm, hogy az egész életed folyását olyan hosszan meséld el, hogy ezen idő alatt a madárfészekbe pottyantott tojásból nemcsak kikelnek a fiókák, hanem még tova is repülnek.

Jobban teszed, ha füleid ernyőit felém fordítva, úgy szívod magadba szavaimat, mint a mézes lépből a medve a mézet. Nagyon fontos küldetést bízok rád, amelynek végrehajtását gyaur jobbágyok között, csak magadra számítva, egyedül kell végezned.

Talizmánomat kell visszahoznod, amelyet egy alávaló gazember, volt igazhitű harcos, rabolt el tőlem. Hasszán a neve, aki most egy hitetlen kecskepásztorlánnyal jár jegyben. A kincsek nem érdekelnek, de a védelmező, óvó talizmánomra nagyobb szükségem van, mint egy korgó gyomornak a bőséges piláfra. Ha vissza szerzed, *aga* rangra emellek! Ha nem, akkor tömlőcbe zárlak! Csak rajtad múlik, hogy e két lehetőség közül, melyiket választod. – fenyegetődött a pasa, és amit mondott nagyon komolyan gondolta.

— Édes Ali pasa! Te, kinek bölcsessége oly magasban szárnyal, melyre már a szirti sasok sem képesek emelkedni, hogyan gondolhatod azt, hogy inkább az utóbbit választom?

Én is jobban szeretnék *aga* lenni, mint a silány kosztú, rossz levegőjű tömlőben sínylődni.

— Látom megértetted beszédemet és el tudod dönteni, hogy két lehetőség közül az a jobb, ha visszahozod a minden kincset megérő erekyémet, miáltal *aga* rangot kaphatsz. Most pedig felkészülhetsz az útra, amelyre nem vihetsz magaddal mást, csak olyan dolgokat, amelyeket egy gyaur jobbágy szokott vinni magával egy útra.

Nem vihetsz handzsárt, tört, nyilat, melyek elárulhatnák, hogy te nem is jobbágy vagy. Vigyél magaddal egy gereblyét, vagy kapát, esetleg ásót, de baltát semmiképpen sem. Már a balta is azt a látszatot keltené, hogy egy útonálló vagy.

Miután elkészültél, indulj azonnal Hasszán nyomába, mert gyorsan telnek a napok és még mindig talizmán nélkül vagyok. – sürgette, mire Kemal elfelé csúszkált a nagyúr lábától. Majd felállva, hajlongott még egypár pillanatig és kellő távolság megtétele után, talpára ugorva eltűnt a pasa szemei elől.

*

Az elmúlt éjjel Rozina jól kipihente az előző napok fáradalmait, amikor még az életükért kellett az erdőkben bujdokolni. A kecskenyáját ez idő alatt az öccse hajtotta ki a Kaptárrét legelőjére. Az ébredés utáni korareggelen már ő terelte a nyáját, amely vidám mekegéssel adta tudtul pásztorának, hogy örül a visszatértének.

Amerre hajtotta a kecskéket, ismerősök üdvözölték, akik csodálták az elmúlt napokban tanúsított bátorságát. Nemcsak az emberek, hanem a

szántóföldek, gyümölcsösök is köszöntötték. A Nagyvílgytetőn nyájával áthaladva, dél felől látszottak a szántóföldek, melyek egy részén már a búzavetést ringatta a májusvégi szellő.

Észak felé tekintve láthatta a falu gyümölcsöseit, ahol a cseresznyefákon már érlelődött a finom gyümölcs.

Buksi kutya élénk csaholással terelgette a nyájtól elkóborló kecskéket, melyek Rozina visszatérése miatt, vidámabban ugrándoztak, összevissza futkároztak és engedetlenül hagyták el a nyáját.

A következő nyári napokon sok munka várt Hasszánra is, akinek kevesebb ideje maradt menyasszonya látogatására. A búzaföldeken beérett a termés, miután elkezdődött az aratás. A termény hazaszállítása után, lovakkal tapostatták ki a kalászból a kenyérnek való magokat, a nádfedeles házikók melletti udvarokon. A sok munka mellett kevesebbet találkoztak a korábbiakkal, de ez nem jelentette azt, hogy elfelejtkeztek volna Ali pasa kincséről, melyet korábban hiába kerestek.

Nem is annyira a kincsek, hanem a velük egy helyre eldugott talizmán megtalálása volt a legfontosabb. Ha nem akartak továbbra is veszélyben élni, akkor mindenképpen meg kellett találni.

Most még nem sejtették, hogy életük máris nagy veszélyben forog. Kemal, Ali pasa kémje, már régóta a falu közelében, majd a faluban szimatol a becses erekle után.

Novaj felől érkezett korábban. Jobbágy ruhába öltözött, kapával vállán, egy nyakába akasztott, csüngő tarisznyával az oldalán, ballagott a Nagyvílgytető irányába. Nem különbözött egy cseppet

sem azoktól a jobbágyoktól, akik naponta mennek át e magaslaton a határba való igyekezetükben.

Miután felért a dombra, körbehordozta tekintetét a tájon, ahonnan messzi tájakat láthatott. Nem volt ismeretlen számára e falunak környéke, hiszen akindzsik harcosként részt vett a vár ostromában, ahonnan gyakorta portyáztak errefelé is.

Amikor megszemlélte a távoli tájakat, hazája nyelvén halkan egy imát mormolt, nehogy meghallja valaki. Eközben állva maradt. Bár közel járt ahhoz, hogy szokása szerint, kelet felé fordulva, leboruljon a földre és Allahtól így kérjen segítséget a nem könnyű küldetésének teljesítéséhez. Ám félt, hogy meglátja valaki és rögtön kiderülne, hogy igazhitű muzulmán.

A learatott búzakévékből lovakkal tapostassák ki a búzaszemeket.

Amikor beérkezett a faluba, annak lakói, kapával vállán egy békés szándékkal érkező fiatalembert láthattak, aki napszámos munkát keresett. Mindezen nem volt semmi kivetnivaló,

hiszen egy kapával érkező idegen csak jó szándékú, békés ember benyomását kelthette:

– Adjon az Isten jó napot! – köszönt a szorgalmasan munkálkodó jobbágyoknak, akik a lovaikkal a frissen hazaszállított kalászokat tapostatták, hogy a kenyérnekvaló, érett búzaszemek kiperegjenek a learatott, kévékbe kötött kalászokból.

– Adjon az Isten kendnek is!

Bár sejthették, hogy az idegen munkát keres, mégis rákérdeztek:

– Hová igyekszik azzal a kapával? Nem kapás ember kell most, hanem aratóra lenne szükségünk, hiszen ennek van most itt az ideje. -

– Nem válogatok a munkában. Elvégezem, ami csak van, amiért megfizetnek, mert a családomat elkell tartanom. – válaszolt a kapával érkező idegen, aki a hozott szerszámát letette a válláról és máris a szorgalmasan munkálkodók csapatába állt.

Azt el kell ismerni, hogy úgy értette a munkát, mintha mindig is ezt csinálná. Szorgalmasan dolgozott egésznapon át, miután a falu lakói egymásnak ajánlották, hiszen ilyen dologidőben minden családnak segítségre van szüksége. Gyorsan elkell végezni az aratás munkáját, mert bármikor jöhet egy vihar, ami a kenyérnekvalót tönkre teszi.

Így került a bíróhoz is, akinek több aratnivalója volt, mint bárkinek a faluban. Kemal- a kém- már mindent tudott a bíró cselédjéről. Ez egy cseppet sem véletlen, hiszen sikeres küldetésének legfontosabb szereplője, kinek közelébe akart kerülni. Éppen ezért örömmel vállalta a meghívást a bíró udvarába.

– Honnan jöttél, mert nem láttalak még a környéken? – kérdezte gyanakvóan Hasszán, aki

minden idegenben az ellenségét látta, mióta a kincseket elhozta Ali pasa sátrából.

Mindezen egy cseppet sem kell csodálkozni, mert az ékszerek csak a félelmet, nyugtalanságot hoznak mindenki számára, így az övére is.

A kérdésre lassan jött a válasz. Kemal úgy tett, mintha nem akarna válaszolni. Mintha nehezeire esne a beszéd, olyan dologról, ami a múltját illeti. Tisztában volt azzal, hogy egy korábbi török katona előtt, nem titkolhatja el török mivoltát. Kiejtése, hiányos gyaur tudása, úgyis elárulná, miután bizalmatlansága még fokozottabb lenne irányában.

Mindezért jobbnak látta, ha némi valóságot is elárul magáról. Szökött törökkatonaként mutatkozik be, miközben úgy tesz, mintha a kérdezőről még semmit sem tudna:

— Messze van az én hazám! Messziről jöttem, nagyon messziről, mint török katona! Most egyszerűen leléptem, otthagytam a sereget. Talán el sem hiszed, hogy anyám magyar lány volt, akit a törökök raboltak el valaha. Ő tanított meg a gyaur beszédre. – mondta lehajtott fővel és megállt egy pillanatra, hogy a megdöbbent Hasszánnak legyen ideje feldolgozni e váratlan őszinteséget.

Kemal szavai őszintének hatottak, hiszen sok lány esett áldozatul a nőrablásnak. Ha csak Zehebre, a korábbi tolmácsra gondolt, akinek szintén elrabolt gyaur lány volt az anyja, máris hihetőnek tűntek szavai.

— De, miképpen kerültél a falunkba? Miért hagytad el Ali pasa seregét? – kérdezte türelmetlenül, mert egyre izgalmasabbnak találta a jövevény szavait, melyekben igazából már kevésbé kételkedett. Pedig jobb lett volna, ha továbbra is bizalmatlan marad.

— Nem akartam már harcolni, mert jobban szeretem az életet. Mivel beszélem a magyarok nyelvét, úgy gondoltam, ebben a faluban telepedek le. Ez a kaptárköves, hegyes-völgyes vidék, jobban hasonlít a török honhoz, ahová nem akarok már visszatérni. Nem akarok, mert nem él már az anyám sem, miután nincsen miért visszamennem.

A te neved is török, de a szavaidból is úgy érzem, hogy hazámfia vagy. Te sem gyaur földön születél, mert nehezen formálsz még a gyaur szavakat. – mondta Kemal úgy, mintha erről még csak most lenne tudomása. Pedig mindent tudott, hiszen felkészülten indult kutakodni utána, Ali pasa parancsára.

Arról, hogy valójában a pasa embere, minden lehetséges módon igyekezett elterelni a figyelmét.

A cselédnek most kellett volna kételkednie szavainak igazában, de nem ezt tette. Legalábbis jól titkolta valós gondolatát az elhangzottakkal kapcsolatban. Ehelyett válaszolt a kém előbbi szavaira:

— Ami azt illeti, én sem gyaur földön születtem. Apám, anyám török, de mégis otthagytam a sereget. Én sem akartam már harcolni. – füllentett Hasszán, de a törökhonban elveszített menyasszonyáról, emiatti bosszúróól és Ali pasa kincseiről, mélyen hallgatott.

Kemalt ez a füllentés már egy cseppet sem érdekelte. Tudott a kincsről, a talizmánról. Ezt kell most visszaszereznie, majd a tolvajt kivégezve, eltűnni a megszerzett ereklyével e faluból. Ám mindez még odébb van. Addig még sok helyen kell munkát vállalnia a faluban. Közben úgy kell viselkednie, hogy

olyan békés szándékú embernek higgye mindenki, aki csak a munka miatt jött a faluba.

Talán a cseléden kívül mindenki elhitte, még Rozina is. Ám ő kevésbé hitt szavainak, mert a kincsek miatti nyugtalansága az idő múlásával sem csillapodott. Bár akkor jogosnak ítélte, amit tett, a lelkiismerete azóta is kínozza.

Rozinát már nagyon zavarta, hogy szerelme nem hisz teljesen Kemal szavainak, amit kellő távolságtartással jelzett irányába.

— Kedvesem! Nem teszed jól, hogy Kemallal szemben ennyire tartózkodó vagy. Tulajdonképpen ő is egy szökött katona. Nincsen értelme, hogy ennyire bizalmatlan légy hozzá. Azzal, hogy a törökseregől megszökött, ugyanolyan veszélyben forog az élete, mint a tiéd. Lehetnél hozzá kedvesebb. – kérlete, de okító szavainak később sem lett jelentősebb eredménye. Pedig a faluba érkező idegen mindent megtett, hogy behízelgő modorával megnyerje a bíró cselédjét.

— Kedves Rozina! Én soha nem szerettem a túlságosan hízelgő embereket, akik csúszó-mászó férgekhez hasonlítanak leginkább. Soha nem lehet tudni, hogy a mézédeseen hízelgő szavak mögött, milyen gondolatok vannak.

Aki ennyi üldöztetésen túl van, már nem hisz el mindent olyan könnyen. Magad is tapasztalhattad, hogy mire képesek Ali pasa emberei a cél elérése érdekében. – válaszolt és bizonyságul sorolta üldöztetésének veszélyes állomásait. Abdi aga gyilkosságait, a legutóbbi közös menekülésig történt eseményeket, amelyből már Rozina is tanulhatott.

Amikor vége lett az aratási munkáknak, több idejük maradt arra, hogy a kincsek után kutassanak. Mint korábban tették, most is egy vasárnapra, mégpedig egy délutánra gondoltak a kincskeresésre, amikor nem jár a határban senki. Ha valaki mégis kimozdult a nádfedeles házikóból, akkor a templom felé tartott, ahol a litániára gyülekezett az istenhívő lakosság.

Kemal is oda igyekezett a falu papjának és lakóinak legnagyobb örömére. Mindenképpen bizonyítani akarta, hogy a korábbi vallását feladva, áttér a gyaurok hitére. Ha eddig volt is valakinek kétsége, ezután már mindenki biztosra vette, hogy a falu jobbágynak életét akarja élni a jövőben.

Hasszán is hallgatott kedvesére, aki örült, mert egyre inkább tapasztalhatta, hogy szerelme bizalmatlansága Kemallal szemben már a múlté.

Talán nem ártott volna a kételkedés, és némi bizalmatlanság, de éberségük úgy lankadt el, mint e forrónyári napon a kikapált gyom a kukoricaföldeken.

Még aratás után sem csökkent a hőség. Az Ég boltozatán csak néhol úszott egy-egy báránylevél, amely ritkán takarta el a Nap égető sugarát, miáltal szinte elviselhetetlen volt a meleg a kaptárkövek környékén.

Ennek ellenére elkezdtek a keresést, melynek eredményében egyiken sem bíztak igazán. A kincskeresés idejére a kecskenyáját most is a Buksi kutyára bízták, akiben most is megbízhattak.

Ha nem is tudtak a nyomukban járó kémről, mégis folyton arra gondoltak, hogy a pasa nem mond le a védelmező ereklje visszaszerzéséről, még Abdi aga kudarca után sem.

Nem volt könnyű olyan napot találniuk, amikor mindkettőjüknek van ideje órákat tölteni a kutakodással, melyet teljesen titokban akartak tartani. Biztak abban, hogy rajtuk kívül senki sincs a környéken.

Mindezt joggal hihették, hiszen vasárnap lévén, szüneteltek a határi munkák és a falunak istenfélő lakói a litánián imádkoztak. Nem sejtették, hogy észrevétlen, hűséges árnyékként követi őket valaki. Minden mozdulatukat figyelve, türelmetlenül várja azt a pillanatot, amikor lecsaphat rájuk.

A Nap korongja elkészönni készült az ostorosi dombok mögött, de a besötétedéstől még nem kellett tartaniuk. Julius vége felé járt az idő, amikor hosszúak a nappalok és rövidek az éjszakák.

Hasszán csákánnyal kezében, míg Rozina egy kapával vállán, érkeztek a Királyszéke kaptárkőhöz, oda, ahol korábban abbahagyták a keresést.

— Kedvesem! Hol kezdjük a kutatást? - kérdezte a lány, aki nyomába lépve a fiúnak, kapaszkodott felfelé a sok fülkéjű kúpokhoz. A meredek, törmelékes, csűszós hely megnehezítette a feljutásukat. Folyton visszacsűsztak a Kaptárrétre, de mégiscsak feljutottak.

— Nem is tudom. Ott kezdjük e, ahol ősszel abbahagytuk, vagy az elejéről, mert akkor sem volt sok időnk a keresésre. Mindig féltünk, hogy valaki kifigyel bennünket.

Mindezt könnyen lehet, hogy hibát ejtettünk és ezért nem találtunk semmit.- mondta és egy hosszú bottal kotorni kezdte a repedések alját, abban a reményben, hogy megcsörren valami. A vaskazetta zörrenő hangjára számított, amelyben a talizmán még ott lapult, amikor menekülése közben belepillantott.

A szomszédos fán még most is ott volt az ősszel látott, kuszált szarkafészek, amelyben fiókákat már nem lehetett látni, csak egy pár öreg szarkát. Nem is láthattak, hiszen szárnyakat bontva, kirepültek. Csak estére tértek vissza a keltető fészükbe, vagy környéki a fák lomjai közé, az éjszakai pihenőjükre.

Már minden látható repedést átkutattak és mégsem találtak semmit. Hasszán a csákányával keresett újabb repedéseket a föld alatt és az ebből kilazított törmeléket kapájával Rozina kaparta le a völgy felé.

A látóhatár széle felé igyekvő napkorong még mindig bőven ontotta áldását a lázasan kutató párra, akik saját verejtékükben fürödve, meg-megálltak egy szusszanásnyi időre. A lány lihegve mondta a reménytelen keresés közben:

- Kedvesem! Milyen jó lenne, hacsak egy pillanatnyi időre is, de emlékezni tudnál, hogy volt e kazetta és volt e második hely, ahová eldugtad az értékes kincseket. Volt e valójában, vagy csak lázas képzeleted szüleménye, miután az ítéletnapig kaparhatjuk a köves törmeléket, mégsem találhatunk semmit.

— Édes Rozinám! Ha én még tévednék is a kazetta létét illetően, amelyben a talizmán található, ám Ali pasa nem téved. Nem gondolod, hogy Abdi agát küldte volna rám, a mindenre elszánt embereivel, ha nem lenne a kazetta és benne a számára minden földi kincsnél többet érő ereklye?

Olyan elevenen él emlékezetemben, mintha még most is a szemem előtt csillogna. Bár rövid ideig pillantottam meg a menekülésem közben, mégis jól emlékszem a színes drágakövekkel kirakott, vakítóan csillogó amulettre, amelyhez hasonlót még soha sem

láttam. – mondta kisé sértődötten, mert menyasszonya már korábban is feltette kételkedő kérdéseit, melyre szintén ezt válaszolta akkor.

A Kaptárrét nyugati oldalán magasodó erdő fái hosszú árnyékot vetettek már a rétre, amely lassan araszolatott a másik oldalon található kaptárkövek, így a Királyszéke irányába.

Fáradtak voltak és csüggedtek. Már nagyon bánták, hogy ismét az eldugott kincsek keresésébe kezdtek. Mindketten tudták, hogy ez lesz az utolsó kutatás, melyet sohasem ismételnek meg.

Ideje volt abbahagyni, mert a kecskék türelmetlenül mekegtek, széjjelszéledtek. Várták a behajtásukat. A Buksi folyamatos csaholása sem bírta már kordában tartani a nyugós jószágokat.

Ott álltak reményüket veszelve a kaptárkövek előtt, hogy végleg hátat fordítsanak az ég felé meredő kúpoknak, melyek talán örökidőkre elrejtik a kincseket, megőrzik titkukat. Rozina éppen fordulni akart, amikor a fellazított kötörmeléken megcsúszott és egyensúlyát veszelve, egy kisebb facsemete után kapott, amit kirántott a helyéről.

A gyökerestől kitépett kislefán egy gödör tátongott. A gödör alján, a lemenő Nap vörös fényében, megcsillant egy kerek tárgy, amelynek nagysága alig volt nagyobb egy jókora tallérnál. Csak egy parányi részén, egy borsószemnél nem nagyobb helyen, vakítóan szórt a fényt.

Hasszán, miután talpára állította az elcsúszott szerelmét, ösztönösen kapott a csillogó tárgy után. Vászoningével gyorsan törölgetni kezdte. A sártól megtisztított tárgy, eredeti állapotában, teljes nagyságában láthatóvá vált. A nyugati égbolt felé araszoló napkorong sugaraiban vakítóan csillogott.

Mint egy órának számlapján a számok, úgy helyezkedett el körben a tizenkét drágakő. A kör közepén egy még nagyobb. A hármás, hatos, kilences és tizenkettes számok helyén smaragdzöldszínen tündököltek a ragyogó ékkövek. A többi szám helyén levők csillogása sem maradt alább az előbbieknél. Ám ezek türkizkék színben kápráztatták el szemüket.

Talizmán-- arany keretben. Türkizkék- néhol smaragdzöld színű drágakövekkel

Középen a legnagyobb, a tizenharmadik. Ez a legszebb, melynek elbűvölő fénye, a kutató szemek számára, legalább annyira volt vakító, mint az elköszönni készülő napkorong bíbor színű sugara, amely a nyugati égbolt alját ez időre már teljesen lángba borította.

Megbabonázva nézték a tündöklő ereklyét. Majd az első megdöbbenés után, a fiú örömkialtását lehetett hallani:

— Ezt láttam a kazettában! A talizmán! Ali pasa talizmánja!

E megállapításra, olyan csend és nyugalom ült az arcukra, mintha egyetlen pillanat alatt megnémultak volna. Rozina tért először magához:

— De hol van a *kazetta*? Hol vannak a többi kincsek? Hiszen emlékezeted szerint, mind abba lett elrejtve.

Szerelme erre sem tudott megfelelő válasszal szolgálni. Némi hallgatás után próbált felelni egy olyan kérdésre, amire ő sem igazán tudhatta a választ.

— Talán mégis a vaddisznó találta meg először, amely addig lökdösgette hatalmas agyarával, míg kiborult belőle minden. A kincseket megtalálta valaki, de a legbecsesebbet nem. A kazetta kiborulásakor minden bizonynyal sáros lett, miáltal nem látszott értékesebbnek senki számára egy közönséges kődarabnál, amelyből oly sokat lehet találni e környéken.

Ha a megcsúszásod alkalmával az egyik drágakőről nem esik le a sár, és a rávetődő napsugarakban nem csillan meg, mi sem vettük volna észre. – mondta a fiú szemben állva a Királyszékével, és magasra tartotta a káprázatos amulettet.

Az elkészönni készülő Nap sugaraiban már nemcsak a saját árnyékukat láthatták a Királyszéke meredek oldalán, hanem a magasban tartott talizmánét is.

Majd néhány pillanat múlva, a kecskenyáj felől hallhattak egy szokatlanul fájdalmas és hosszú vonyítást. Egyértelmű volt számukra, hogy ez a Buksi kutya jelzése. Minden bizonynyal valami ismeretlen veszélyt észlel. Figyelmeztetve őket, hogy legyenek résen, mert valaki jár a környéken. Ám ezzel jelzéssel már elkésett.

Hasszán ebben pillanatban egy újabb árnyékot vett észre kettőjük árnyéka mellett. Egy emberi árnyékot, amely az övékkel együtt jelent meg a kaptárkő fülkével borított falán.

Ösztönösen fordult hátra és emelte fel egyik kezét védekezésképpen, mert az árnyék gazdája fejére készült lesújtani valamivel. Egyik kezében egy jókora dorong, másik kezében egy hosszúkes pengéje villant.

— Jaj neked Hasszán! - rikácsolták az öreg szarkák a közeli, torzonborz fészekből, mintha menteni akarnák azokat, akik korábban a kiszedték alóluk a gallyak közé beépített kincseket. Mindegy miért tették, a károgasuk egy cseppet sem volt alaptalan.

A bíró cselédje ekkor ismerte fel azt, aki életét, talán mindkettőjük életét, el akarja most venni, nem más, mint Kemal.

Most eszmélt Rozina is, aki e veszélyes helyzetben egy éles sikolyt hallatott. Ám mindezzel nem segített semmit, mert a gyilkos továbbra is támadott. Talán most gondolt arra, hogy a vőlegénye megérzése korábban, Kemallal szemben, nem volt alaptalan. De ezt már hiába gondolta.

A gyilkos szemei szikrákat szórtak, melyek nemcsak a lángoló Nap miatt izzottak annyira. Főleg a teljes fényében tündöklő talizmán volt az igazi oka, amelyet megdöbbenésében a fiú leejtett, de Rozina máris felkapta.

A támadó ezt akarta minden áron megszerezni. Ez volt számára Ali pasa parancsa, melynek végrehajtásától függött, hogy az *aga* rang, vagy a kegyetlen *halál* vár e rá.

— Mit akarsz itt Kemal? – rémülten kiáltotta Hasszán, aki hirtelenjében még azt sem tudta

eldönteni, hogy a támadás valóság e. Valóság e, vagy csak egy szörnyű látomás, amit a bűvös talizmán előkerülése okoz, amelyen Ali pasa átka még mindig rajta van.

Támadójuk, a válasz helyett, most egy hosszú pengéjű késsel sújtott feléje, ami után kevés vér serkent ki a védekező fiú karjából. Majd ismét villant a kés, amely most a nyakát célozta, de szerencsére nem találta el.

Ezután már semmi kétségük nem lehetett afelől, hogy mindez kőkemény valóság. Életük igenis nagy veszélyben forog, még akkor is, ha ezt az embert másképpen ismerték eddig. Igazi élet-halálharc következett. E harc forgatagában megcsúsztak a meredek lejtőn, a korábban kikotort kötörmeléken, és egyensúlyukat veszítve meg sem álltak a Kaptárrét bársonyos szőnyegéig.

Kemal, a kém, igazi harcművészként mindig erőfölényben volt. Még a szerencse is neki kedvezett. Összekapaszkodva, együtt csúsztak le Kaptárrétre, ahol Kemal került Hasszán fölébe, aki minden erejét összeszedve, próbált menekülni támadója karjaiból, de nem sikerült.

Rozina, aki fentről kétségbeesetten figyelte az életéért küzdő két embert, jogosan aggódott. A támadó kezében ismét villant a hosszú pengéjű kés, melyet még a lecsúszásuk után is sikerült kezében tartania.

—Hasszán, Hasszán! Vigyázz, mert az életedre tör! Megölni készül! – sikoltotta, mintha a veszélyben lévő szerelme, mindezt a saját bőrén nem tapasztalná.

Már-már úgy tűnt, Hasszán sorsa visszafordíthatatlanul megpecsételődött.

Visszagondolt a korábbi időkre, már nagyon bánta, hogy kedvesét barátságosabb viselkedésre kérve, oszlatta el bizalmatlanságát e támadóval szemben.

Mindez már hiábavaló okoskodás, mert a kém támadó pengéje lesújtani készült párjára. Ez itt a vég, Hasszán életének vége.

S ekkor leperegtek előtte a vőlegényével eltöltött, kellemes hónapok, aminek most, itt és mindenkorra vége.

Ám ekkor, egy fekete, torzonborz szörgombolyag, szédületes sebességgel gurult a küzdők irányába. Ennek következményeként egy fájdalmas ordítást lehetett hallani, egy kétségbeesett fohász kíséretében:

— Allah segits! – kiáltotta a bokájában óriási fájdalmat érző kém, aki gyötrő kínjaiban még a hosszú pengéjű kést is elejtette.

Azt talán mondani sem kell, hogy ez a szörgombolyag, ez a lábatlannak tűnő, kecskéket megregulázó lény, a mentő angyal, Rozina puli kuttyája, a Buksi. A hasa alól földig csüngő szőrzete eltakarta apró lábait, miután egy sebesen guruló, óriási gombócnak tűnő jelenséget lehetett észlelni, amely sebesen gördült a küzdők irányába.

Ő volt az, aki észrevette az erőfölényben levő kémet, miután a kecskenyáját sorsára hagyva, gurult a cseléd segítségére. Tudta jól, hogy harapása hol a legfájdalmasabb, ezért a támadó bokáját kezdte marcangolni. Ezek után nem lehet csodálkozni azon, ha a kést elejtette, amit most Hasszán ragadott magához.

Nemcsak a gyilkos eszközt szerezte meg, de fölébe is került. Teljes dühével szorította a földre,

miután elérkezett az a pillanat, amikor végre bosszút állhat azon az emberen, aki hitványul bizalmukba férközött, és most sunyi módon az életükre tört.

Egyik kezével a földre nyomta, míg a levegőbe emelt másik kezét, a megszerzett gyilkos szerszámmal együtt, Kemal szíve felé lendítette.

Szemében vad indulatok lángja lobogott, a bosszúállásnak a leszámoló tüze. Arra az emberre célozva, aki ravasz módon, békés szándékát mutatva, egy kapával a vállán érkezett korábban a faluba.

– Ne! Ne tedd! Allahra kérlek, ne vedd el az életem! Te is török földön születtél. Nem veheted el az életét annak, aki hozzád hasonlóan, szintén a Próféta hitében látta meg először Allah szent világát. – könyörgött életéért, miközben a Buksi tovább marcangolta a bokáit.

–Ki vagy te valójában? Miért jöttél a falunkba?

Válaszolj, vagy életed nem fog annyit sem érni, mint egy csúszó-mászó hernyóé! – kiáltotta a fiú.

– Elmondok mindent csak kegyelmezz nekem! - könyörgött a földön fetrengő ember.

Ekkorára már Rozina is lecsüszkált a meredek, köves lejtőn a Kaptár rétre, majd az éles fogaival harapdáló Buksit magához parancsolta.

Kemal már jobbnak látta, ha minden mellébeszélés nélkül, elmondja az igazságot. Elmondja, hogy Ali pasa kémje, aki azért küldte, hogy bármi áron, de visszaszerezze a becses ereklyét. Visszaszerezze, mert elvesztése óta csak a bajok érik a pasát, és nincsen, ami megvédelmezze.

Amikor elbeszélésében felfedte, hogy ő tulajdonképpen a pasa kémje, Hasszán kést markoló keze ismét lendülni készült.

— Ne! Ne ölj, szerelmem! Nincsen jogod, hogy bárki életét elvedd. Majd a bírónk ítélkezik felette. Inkább hallgassuk tovább, hogy mit tud felhozni mentségére. – sikoltotta a kecskepásztorlány, az ijedtségtől elfulladva, ki a kedvese szemében vadindulatok szikráit látva, tudta, nem fogja kímélni az alatta fetrengő életét. Márpedig semmiképpen sem akart egy gyilkosság szemtanúja lenni.

Így aztán a kém tovább mondhatta az őszintének tűnő vallomását, Ali pasa parancsát, az elejétől a végéig. Jobbágyruhába öltözötten érkezve a faluba, első dolga volt, elhíttetni mindenkivel, hogy ő egy becsületes jobbágylegény, aki napszámos munkával akarja életét fenntartani.

— Minden lépéseket figyeltem. Árnyékként követtelek mindenhová. Lehallgattam szavaitokat. Életek részévé váltam, csak ti erről semmit sem tudtatok. Ezért tudtam arról is, hogy most, a vasárnapi litánia alatt, ismét a kincsek kutatásába kezdtek. Látványosan, a szemetek előtt, mentem be a templomba.

Mindezt azért tettem, hogy nyugodtabban kutassatok a kaptárköveknél a kincsek után, abban a tudatban, hogy én a misén vagyok.

Abban bizonyos voltam, hogy ott kutattok. Éppen ezért a templomból kilopakodva, a nyomatokba eredtem.

Amikor kezedben megcsillant a sártól megtisztított, tündöklő kincs, eszemet vesztettem. Ezen egy cseppet sem kell csodálkozni. Számomra e kincs visszaszerzése az *aga* rangot, míg az elvesztése a szörnyű *halált* jelentheti. – fejezte be vallomását Ali pasa kémje, aki kegyelmet remélt most az őszinte vallomásért.

Az életéért könyörgő szavait hallgatva, és Rozina rémült szemeibe nézve, ernyedten engedte le a gyilkos szerszámot tartó, felemelt kezét. Úgy tűnt, az előbb még orvul támadó embernek megkegyelmezett.

Megbocsájtott ugyan, de nem engedte el. Egy erős spárgával hátrakötve kezét, majd indultak a falu felé, hogy a bíró mondjon ítéletet fölötte. Nem lett volna helyes dolog, ha saját maga tesz igazságot, oly módon, hogy a támadótól elkobzott késsel megöli.

Néhány percig tartó emelkedő után kiértek a Felső partra, ahol megálltak egy szusszanásnyi időre. A hátrakötött kezű embernek nem volt könnyű dolga a meredek emelkedőn feljutni.

E magaslatról szemlélve a lemenő Napot, úgy tűnt, mintha megállt volna az égi pályáján.

Az bizony igaz, hogy a lent a kaptárréten már hosszú árnyékot vetett a pázsitra, a rét nyugati oldalán lombosodó erdő miatt. A Felső parton ezt nem tehette, mert nem volt árnyékot adó erdő.

Kemal sóvárogva figyelte az innen látható, messzi tájakat, ahonnan a küldetése miatt érkezett a faluba. Déli irányba tekintve az alföldi rónaság végeláthatatlan térsége nyílt meg előtte, és láthatta a távoli tájak településeit.

Nyugat felé a Mátra, észak felé a Bükk hegyeit, bérceit, szemlélhette, amelyek erdővel borítottan, lassacskán a mindent eltakaró homályba vesztek. Hiszen a Nap vörösen izzó korongja már majdnem teljesen lebukott az ostorosi dombok mögött. Ám a lángoló horizont jelezte, merre köszön el e tájéktól a következő nap hajnaláig.

— Hasszán! Mi hasznod abból, ha most a bíró elé viszel? Engem bezárnak az Egri vár tömlöcébe, de téged sem jutalmaz meg senki az elfogásomért.

Jobban tennéd, ha a talizmánt átadnád és szabadon engednél. Ne felejtse, addig nem lesz nyugtotok, amíg Ali pasa becses ereklyéje nálatok van. Addig kutat utána, amíg vissza nem kapja. Tisztában kell lennetek azzal is, hogy életetek nagy veszélyben forog. – sorolta érveit a szabadulása reményében és még mondta volna tovább, de Hasszán türelme végképpen elfogyott, amikor az értékes amulett átadását említette:

– Nem elég, hogy az életedet meghagytam, még azt is kéred, hogy engedjelek szabadon. Sőt, még ez sem elég, mert a pasa értékes ereklyéjét is szeretnéd magaddal vinni. – bosszankodott Kemal egyre mohóbb óhaján.

- Korábban Abdi agát küldte rátok katonáival, akiknek az is parancsba volt adva, hogy végezzen veled, veletek, miután ismét visszaszerzi a számára minden földi kincsnél többet érő varázsszert.

Miután nem járt sikerrel a rátok küldött csapat, engem küldött a kincse után. Bármilyen dühös is vagy, nyugalmatok csak akkor lehet, ha Ali pasa visszakapja, ami az övé. Visszakapja azt, aminek birtoklása számára legalább annyira fontos, mint az élete.

Rozina, aki eddig csak hallgatott, most szerelme felé fordulva kezdte el érveit mondani a kincssel kapcsolatban:

–Édes Hasszán! Tudod jól, hogy legtöbbször mindenben egyetértek Veled. Most mégis azt mondom, van valami igazság abban, amit Kemal mond.

Ha visszatekintesz az elmúlt időkre, amióta nálad van a kincs, csak az üldöztetés, a félelem és a

menekülésből állt az életed. Sőt, újabban már az én életem is, amióta részt vállaltam belőle.

Mi hát a célod vele? Megtartani nincsen semmi értelme, mert igazából egyiken sem érezzük azt, hogy a birtoklásával boldogabbak lennénk.

– Sok pénzt kaphatnánk érte, hiszen értékes drágakövekkel van kirakva, melyek egyenként is nagyon értékesek. Gyarapíthatnánk földjeink számát, vehetnénk állatokat, miáltal hasonlíthatnánk a módosabb emberekhez. – érvelt a megtartás mellett a fiú és még jobban összeszorította markát, bizonyágául annak, hogy senkinek sem akarja átadni, Kemálnak meg aztán főleg nem.

– Kedvesem! Én bizony nem értek egyet veled! Már csak azért sem, mert a félelemben eltöltött menekülésünk idején mindketten azt mondtuk, visszaküldjük Ali pasának. Hiszen a korábban megtalált kincsekből már vehettünk egy kevés földet és a bírótól is kaptál hozományul.

Most, makacsul ragaszkodsz ahhoz, ami eddig csak a bajt hozta ránk. És mindez a jövőben sem fog változni. Akinek kincsei vannak, nincsen nyugalma, mert állandóan félti, és egyre több kellene. Miután folyton csak gyarapítod, soha nem érezheted azt, hogy végre már elegendő.

Neked, mint bosztancsik gyalogosnak, alkalmad nyílt arra, hogy Ali pasa mesés kincseire titokban rápillants. Akkor azt is láthattad, milyen megszállottan babusgatta, számolgatta. Mindig rettegett amiatt, hogy elveszíti.

Most lenne a legjobb alaklom arra, hogy minden kincs okozta bajtól, végleg megszabaduljunk. – intett fejével Rozina a kém felé, aki már izgatottan

várta, mi lesz, mit határoznak felőle, és a gyaurlány kezében tündöklő talizmán sorsáról.

A bíró cselédjét bosszantotta, hogy kedvese ilyen könnyen lemond arról, amiért ő már nagyon megszenvedett. Hiszen első szerelmét, Fatimát, hárembe hurcolták és ezért esküdött akkor bosszút Ali pasa ellen, akinek mindig is az ékszerek voltak a legkedvesebb tárgyai. És bosszút esküdött minden török nagyúr ellen, akik a szegényfiúk szerelmét rabszolgává, ágyasukká kényszerítették.

De utóbb sokat szenvedett Abdi aga csapatától is, akik elől menekülve, erdőkben, mezőkön, és pincebarlangokon keresett menedéket.

Mindennek ellenére, úgy látszott, hallgat kedvesére. Mert bárhogyan is okoskodott, nyugalma csak akkor lehet, ha a ragyogó amulettől végképpen megszabadulnak.

Elfogadja ugyan a tanácsát, csak éppen bizonyos feltételeket szab a pasa kémjének. Annak, aki egyre izgatottabban várt, hiszen még mindig fogoly, mert kezei erős spárgával vannak összekötve:

— Szabadon engedlek! Megkapod a talizmánt, de csak akkor, ha Allahra esküdve megfogadod, hogy teljesíted a kérésemet! És ekkor én is esküszöm előtted Allahra, hogy az elengedésed után, nem üldözlek tovább. Esküszöm, és örökre hallgatok mindenki előtt arról, hogy merrefelé menekültél a falunkból és mit vittél magaddal.

Kemal, akinek kezét rövidesen eloldozzák, el sem akarta hinni, hogy hamarosan szabad lesz. Nem lesz rab az egri vár tömlöcében és magával viheti a káprázatos ereklét. Életben maradásának és *agai* rangjának legbiztosabb zálogát:

— Mire kell hát esküdnöm ahhoz, hogy mind az, amit most elmondtál, valósággá váljon. – kérdezte izgatottan és az esküjéhez már előre, leborult a pázsitra, keleti irányba, miáltal háttal került a bíbor színű horizontnak.

— Nem kérek nagydolgot. Mindössze annyit, amikor átadod Ali pasának a talizmánt, mondd azt, hogy harcközben megöltél. Mindettől azt remélem, hogy soha többé, senki sem fog keresni a kincsek miatt, és nyugodtan élhetjük az életünket.

A következő percekben két muzulmán, a pázsitra borulva, esküdött Allahra. Az egyik arra, hogy Ali pasának nemcsak a legdrágább kincsét, hanem a kincsrabló halálának hírére is viszi, akit nemes küzdelemben győzött le. A halálhír mindenképpen örömet visz a pasának, akinek már korábban is sok bosszúságot okozott a sátra körül őrködő bosztancsik gyalogos--Hasszán.

A másik ember arra tett fogadalmat, hogy nem fed fel senki előtt, hová tűnt el a faluból Kemal, aki valójában kém, és milyen mesés kincset vitt magával a Királyszéke kaptáráktól.

A Kaptárrét felől egyre türelmetlenebb, hosszantartó csaholást lehetett hallani, ahol a kecskenyáját őrző Buksi nagyon unta már a nyáj őrzését. Hogyne lett volna nyugtalan, amikor túlságosan hosszúnak találta az őrzéssel telt napot. Az is igaz, hogy lent a réten, már hosszú árnyékot vetett a nyugati szélén magasodó erdősáv, ahol a madarak éneke is csendesült.

A sárgarigó éneke alábbhagyott. A vadgalamb mélabús turbékolása is elhalkult. A Kaptárrét szürkülő, homályosodó légterében denevérek kezdtek

el az éjszakai repülést. Az erdő sűrű bozótjaiban a vaddisznók nyugtalanul csörtetettek, rőfögtek a kondában. Már nagyon várták, hogy a kecskenyáj átadja helyét és dagonyázhassanak a Kaptárrét tócsáiban.

A rikácsoló, tarkatollú, öreg szarkapár sem találta helyét a torzonborz fészkén, mert ilyen későn is mekegtek még a kecskék a fészkük közelében. Márpedig ilyen még nem fordult elő, miután nem tudták mire vélni, miért nem hajtja be a nyáját pásztora a közeli faluba.

Nem kellett már sokáig várniuk. A Felsőpart felől, a kaptárkövek között, lefelé igyekvő emberek csoszogása hallatszott, a meredek, kötörmelékes dombnak oldalán. Azok közeledtek, akik élet-halál kérdéséről döntöttek az imént a Felsőpart pázsitján.

Két fiatalember közeledett és egy lány, akik közül a naponta megjelenő kecskepásztorlányt és annak kedvesét ismerhették fel. A másik fiút még soha nem láthatták és hangját sem hallották a környéken.

Nem is láthatták, hallhatták, mert Kemal ő, aki korábban, csak Ali pasa parancsára, különös küldetésben jelent meg e tájon. Izgatottan beszélgettek, amint a tölgyfára épített fészkük alatt elhaladtak:

– Jól figyelj, Kemal! Feltétlenül elvárom, hogy az esküdet betartsd! Bennem is bízatsz, amit Allahra esküdtem előbb, azt mindenképpen megtartom.

Most menj békével, és soha ne felejtsd, hogy életedet kaptad vissza és a küldetésed beteljesülését, a talizmánt. – mondta Hasszán, mire Ali pasa kémje, az elköszönést követően, a Rozinától megkapott

mesés kincssel kezében, elindult a kanyargó, vadregényes Kaptáréten Novaj község irányába.

A fiú és kedvese, egy rövid ideig követték tekintetükkel azt, aki talán minden bajukat elvitte most magával. Csak rövid ideig láthatták, mert a leszálló est homálya máris eltakarta a szemük elől.

Indulhattak ők is az eddig türelmetlenül mekegő kecskenyájjal a faluba, ahol az állatok gazdái nem tudták elképzelni, miért késik most a kecskenyáj behajtása.

*

Talán két fertályórányi idő sem kellett, hogy a Vénhegy alján a kecskenyájjal beérjenek a közeli faluba. Azonban mégis beesteledett annyira, hogy a faluból kitekintve, nem láthatták már a települést határoló dombokat. A Gyűrtető, a Nagyvölgytető magaslatai felszívódtak az esti homályban. Halványan ugyan, de az égbolt csillagai is megjelentek az egyre sötétedő égbolton.

A Hold még váratott magára, hogy a Gyűrtető mögül kibukkanva, ezüstös fényével beragyogja a falu nádfedeles házait.

— Mi történt veletek? Miért késtetek a behajtással? – kérdezte aggódva a bíró a cselédjét, akiről tudta, hogy vasárnapokon Rozinával őrzí a kecskenyáját. De sok munka várta még a portáján is.

Most volt nagy bajban a cseléd. Az igazságot semmiképpen sem mondhatta meg. Nem mondhatta, hogy kincseket kerestek, amit meg is találtak. De még sincsen semmilyen kincs, mert Kemal elvitte. Elvitte az a jobbágy legény, aki becsületes embernek mutatva

magát, kapával vállán, érkezett a faluba és a bírónál is munkát talált.

Nem mondhatta azt sem, hogy nem is jobbágy ő, hanem Ali pasa kémje, akit azért küldött álruhába öltözötten a faluba, hogy a talizmánját visszaszerezze.

Nem mondhatta, mert esküje hallgatásra kötelezte. Az igazságról nem beszélhetett, ezért most föllentésbe kezdett:

— Bíró uram! Bárhogyan is igyekeztünk időben behajtani a nyájat, nem tehattuk, mert egy anyakecske elkóborolt a nyájtól. Hosszú időbe telt, amíg a rétmelletti erdő sűrű bokrai között végre megtaláltuk.

A bíró hümmögött még egy ideig e válasz után, amiből nem derült ki, hogy elhitte e, és az sem, hogy nem. Nem tudhatta, hogy az igazságot sohasem fogja megtudni, mert örökre Hasszán és Rozina titka marad.

A nyárvégi munkák sokaságában nem volt ideje bárki szavainak igazában kételkedni, mert a saját gazdasága, a falu lakóinak ügyes-bajos dolgai, minden idejét felemésztették. Ennek ellenére, gondolnia kellett a cselédje kiházásításáról, hiszen ezt vállalta. Ez bizony egyre sürgetőbbé vált a gyorsan közeledő ősz miatt.

A lagzikat mindig ősszel tartották a faluban. Ekkorára már kevesebb volt a munka a határban és a leszüretelt szőlőből préselt mustból kiforr majd a bor. Márpedig a borra mindig nagy szüksége volt a lagzi vendégeinek, akik e nélkül gyászmenetben érezhetnék magukat. Ezt pedig senki sem akarta.

— Hasszán fiam! Ha október végére tűztétek ki a lagzi napját, akkor ideje lenne értesíteni azokat a vendégeket, akiket meghívtok. Ha más faluból is

akartok, akkor meg főleg itt az ideje, mert az ajándékokat megkell vásárolni még addig.

Úgy gondolom, nem igen akartok máshonnan hívni vendéget. A lagzi után még haza is kell menniük, ami mámorosan már nem lesz könnyű dolog. – mondta a bíró, aki bizonyosra vette, hogy más helyekről nem lesz vendége a lagzinak.

– De, Bíró uram! Már hogyné jönnének máshonnan. Hiszen az egri vár vitézeit is megakarjuk hívni. Azokat, akik kiszabadítottak Abdi aga fogságából. Janicskó hadnagynak megígértük, amikor a szabadulásunkat követően elváltunk egymástól! – emlékeztette kenyéradóját a cseléd félszegen.

– Édes fiam, már akkor mondtam neked, hogy az a ficsúr, az a gögös hadnagyocska, vérig sértett engem, amikor az erősebb pálinkával vádolt meg. Mert azt mondta, hogy attól van olyan látomásom, hogy törökök vannak a környéken.

- Jaj bíró uram, hát még azóta sem felejtette el? Ne legyen, már ilyen haragtartó! Én biztosan tudom, már régen megbánta vétkét, amikor megtudta, hogy könnyelműsége miatt, két jobbágy lelte halálát. Egyik a cserépváraljai jobbágy, másik meg a cserépi bivalycsorda pásztora.

Könnyen lehet, hogy most kér majd bocsánatot a bíró úrtól. – próbálta megbékíteni a hadnagy meghívásának gondolatával és úgy látszott, mintha hajlana afele.

– Te vagy a vőlegény. A lagzitokba jön, de az biztos, hogy nem ülök vele egy asztalhoz! Ha hiszed el nekem, hanem, édes fiam.

Hasszán már annak is nagyon megörült, hogy a gazdája beleegyezett Janicskó hadnagy és katonáinak meghívásába.

Az, hogy a gazdája a hadnagy mellé ül e, vagy sem, ez még a jövő titka. De nem a távoli jövőé, mert két hónap az nem nagy idő, amikor minden kiderülhet.

Bár e két hónap rövid idő, mégis nagyon sok munkát kellett még elvégezni. Nemcsak a lagzit kellett előkészíteni, de az őszi betakarítás, szántás- vetés, szüretelés munkája is rájuk vár.

A sok munka ellenére, az egyik hajnalon, elindult a jegyespár a sűrűerdőn keresztül vezető gyalogsvényen az egri várba.

Az erdő fáinak némelyike már a közeledő őszt érezhette, mert az eddigi sötétzöld színük színesedni kezdett. A költöző madarak éneke is alábbhagyott. Talán pontosan azért, mert némelyikük már korábban útnak indult a déli égtájak telelőhelyei felé.

A vadgalambnak elég lett volna néhány szárnycsapás, egy fertályórányi idő, ám nekik hat fertályórányi idő kellett ahhoz, hogy gyalogosan az egri vár kapujáig érjenek. Amikor odaértek, a kapuban őrt álló katona kért bebocsátást részükre, Janicskó hadnagytól, aki megadta az engedélyt.

Talán éppen azért, mert most nem a bíró követe érkezett. Azon, hogy megadta az engedélyt, nem kell csodálkoznia senkinek. Az őrt álló katona közölte, hogy mi célból érkeztek látogatói a közeli faluból. Egy ilyen meghívást nem szokott senki sem visszautasítani, a vár hadnagya meg aztán főleg nem.

— Hadnagy uram! Azért jöttünk, mert a szabadulásunk alkalmával azt ígértük, az esküvőnkre meghívjuk a katonáival együtt. – állt elő kérésével Hasszán, miután a hadnagy nem váratott sokáig a válasszal:

-- Édes fiam, elfogadom a meghívást a katonáim nevében is. És mondhatom, jóérzéssel gondoltam rátok, mióta kiszabadítottunk Abdi aga fogságából. De remélem, azóta nem zaklatott senki sem. Ugyebár, ez így is van?

Rozina, aki eddig csak hallgatott, már majdnem kibökte az igazságot. A kém megjelenését a faluban, a talizmánt, amikor szerelme feltűnő módon kezdte köszörülni torkát. Így figyelmeztetve őt a hallgatásra. Hallgasson a kémről, a kincsről, mert az eskü erre kötelezi őket és így remélhetnek nyugalmat a jövőben.

E rejtett figyelmeztetés után Hasszán, válaszolt a hadnagy szavaira:

— Hadnagy úr! Nem fenyegetett azóta senki sem. Nem történt semmi olyan, amit érdemes lenne megemlítenem! – füllentette szemrebbenés nélkül és ezt tette most a leghelyesebben.

A lagziig hátralevő egy hónapon keresztül remélhették, valóban semmi rossz sem fog történni.

Ez az egy hónapnyi idő odáig, olyan rövidnek tűnt, mint a vadgalamb repülési ideje a falutól az egri várig. A sok őszi munka a határban és készülődés az esküvőre, sebesen forgatta az idő kerekét. Szerették volna, ha lassabban telik, ám az idő múlását nem tudták befolyásolni.

Mindennel elkészültek, már ami az ételeket, italokat illeti, csak a zenészeket kellett még megfogadni, mert anélkül nagyon szegényes lenne az ünnepség. Főleg egy olyan esküvőn, ahol a bíró cselédje mond örökhűséget szerelmének.

A zenészek megfogadása sem késhetett sokáig. Volt cimbalom, hegedű, duda, citera, de még furulya is.

Elérkezett a nagy nap, amikor Janicskó hadnagy csapatával, az egri vitézek egyenruhájában, sebes vágóban, nagy porfelleget kavarva maguk után, érkezett a bíró portája elé. A vőlegény és mennyasszony fogadta az egykori szabadítóit, ami után a zenekar kezdett buzgó munkálkodásba.

Miután a zenészek kellő módon fogadták a vitézeket, a bírónak is illett néhány szót szólnia e jeles vendégeihez. Mindezt megkellett tennie még akkor is, ha a fogadalmához híven, nem ül majd egy asztalhoz azzal az emberrel, aki őt az erősebb pálinka főzésével sértegette. Ebből a fogadalmából viszont egy cseppet sem enged.

Az esküvőre a várból érkező lovas vitézek vezették a leendő házasokat. Lovaik dízlépésben lépkedtek, haladtak az ünneplők előtt. Talán a zene ritmusára verték patáikat, a néhol már kövezett útra, ahonnan messzire hallatszott a falu nádfedeles házai között a kopogásuk.

A házasságkötés ceremóniája után kezdődött az igazi multság, ahol a kiadós ételek, italok fogyasztása mellett, a tánc is elkezdődött.

Ha a falu első embere nem ült az egri vár hadnagya mellé, akkor ő ült a bíró mellé:

– Bíró uram! Csak nem neheztel kend rám, hogy kerülni látszik a lakoma alatt? – kérdezte némi alázattal, mert úgy látta, hogy a falu vezetője morcosan tekintget feléje.

– Ami azt illeti, megvan rá az okom! A vitéz úr, emlékszik e még arra, amikor a követemet, azzal bocsátotta el, hogy gyengébbre főzzem a pálinkát? Pedig ezzel az emberrel a váratlanul felbukkanó török portyázókról küldtem jelentést, mégsem fogadta.

— Ugyan már bíró uram, hát még most sem felejtette el?

Ha még mindig sérelmezi, akkor én most megkövetem kendet. Ha tudná, hogy utána mennyire bántott a könnyelmű kijelentésem, most nem haragudna rám.

Különösen akkor nyugtalanított, amikor a cserépváraljai jobbágy után, a cserépfalusi bivalypásztort is meggyilkolták a törökök. Miután két áldozata lett a hitetlenségemnek.

A falu első emberének jólestek a hadnagy beismerő, bocsánatkérő szavai, melyeket őszintének talált. Éppen ezért fogadalmát félretéve, ő öntötte borral színültig a bocsánataért esdeklő vitéz kupáját.

Addig öntögették és iszogatták a jó bort, hogy a kedvük hamarosan magasra hágott. A dudásnak intett a borgőzös bíró, akinél már csak a hadnagy volt itókásabb. Ő kezdte el a vár diadaláról szóló dalos éneket, amit a bíró is énekelt az öblös hangjával:

*Csuda szép helyen Eger vára vagy, — az völgyre
fekszik egy hegyromzaton, — észak ellenbe’ „Király-
széke” vagy, — napkeletre egy nagy magas hegy
vagy.*

*Sok épülésében az várnak vagy, — délről város felől
nagy bástya vagy, — Varkucs Tamás rakatta kapu
vagy, — közel napnyugatra egy torony vagy.*

*Ahhoz közel egy erős kő bástyája, — kit jó Dobó
István rakatott vala, — azon belül egy szép erős
palánkja, — az kaputól nagy bástyáig az vala.....*
{Tinódy}

Aztán a bíró kezdett másikba, a sajátmagát is
kifigurázó dalba:

*Rongyos a házam teteje,
Gólya rászállni nem merne,
A nagy adó súlya alatt
A gerendám majd rám szakad.*

*Hatalommal gyün a bíró
Nem nézi, hogy hány a síró,
Elviszi minden ruhánkat,
Utolsó véka buzánkat.....*

Már nemcsak danolásztak, hanem mindketten
csapkodták a csizmájuk szárát, amitől egészen
tűzbejöttek. Hiába fújtak az októbertvégi, hűvösebb
szelek, egy cseppet sem fáztak.

Hasszán és Rozina arcán az öröm sugárzott.
Nemcsak a házasságuk beteljesülése okozta mindezt,
hanem az is, hogy a bíró és a hadnagy együtt
mulattak. Úgy veregette a vár tisztjének vállát, mintha
soha nem mondott volna olyat, hogy nem ül véle egy
asztalhoz.

A legények, lányok odébb álltak az idősebb
mulatóktól, hogy ne zavarják egymást a dalolásban.
Ám hangzavar még így is nagyobb volt a kelleténél,
mert a zenészek minden tagja kísérte hangszerével a
mulatozókat.

*Tavaszi szél vizet áraszt, virágom, virágom,
Minden madár társat választ, virágom, virágom.*

*Hát én immár kit válasszak, virágom, virágom?
Szívet szívért kinek adjak, virágom, virágom.*

*Zöld pántlika, könnyű gúnya, virágom, virágom,
Mert azt a szél könnyen fújja, virágom, virágom.*

*De a fátyol nehéz ruha, virágom, virágom,
Mert azt a bú hajtogatja, virágom, virágom....*

Amikor a mulatók végképpen teleitták, teleették és kitáncolták magukat, el is fáradtak. A lagzis gyülekezet tagjai hazafelé indulgattak. Az esküvő után még hosszú ideig beszéltek a környéken, hogy mennyire jó mulatság volt Hasszán és Rozina lagzijában, ahol még az egri vár vitézei is tiszteletüket tették.

Az bizony igaz, hogy öt esztendő telt már el az esküvő óta. De még most is emlegetik a vendégek. Olyan mulatozás még sehol sem volt, mint a bíró udvarában.

Az eltelt idő óta, öt tavaszon bontottak szirmot a Kaptárrét mezejének tarka virágai, hogy a szivárvány minden színében tündököljön újra és újra a frissen kizöldült pázsit.

A rét melletti erdő fái ennyiszer pattintottak rügyet ágaikon. Az ágak közötti fészkeikben a madarak ennyiszer nevelték fel fiókáikat, hogy ismét az éneküktől legyen hangos a Királyszéke környéke.

A tarkatollú, rikácsoló szarka most azt láthatta, hogy lent a réten, egy fekete hajú, picinyke, tündéri lányka önfeledten kacarászik. Legfeljebb négy tavaszt élhetett meg eddig. Egy bokor mögé bújva azt hiszi, hogy az édesanyja elől sikerült elbújni. Az anya meghagyja őt ebben a hitében. Játsszik vele, miután mindenfelé forogva, szólítgatja kedves szavaival:

--Ajnácska! Ajnácska! Drága kincsem, mondd, merre vagy?

Ha eddig kacarászott, most végképpen csendben maradt. Élvezi, hogy sikerült jól elbújni. A tőle csak pár méterre hívogató anyukája nem veszi észre. Legalábbis ezt hitte.

Ám ismét hallhatta a hívogató szavait:

--Ajnácska! Ajnácska! Gyere elő, mert jönnek törökök és elvisznek a hárembe!

E szavak már hatásosnak bizonyultak, mert a csöppség előbújt a bokorból és édesanyjának kitárt, minden bajtól óvó karjaiba futott.

Hasszán, az apa, közben nézte a kaptárkövek, és a Királyszéke fülkéikkel tele kúpjait, amelyek tanúi voltak szenvedéseinek. Bujdosás az erdőkben, barlangokban, mocsárban, bokrokban az Abdi aga vezette szpáhik, dzsebedzsik, akindzsik harcosok elől.

Sebesülten, fáradtan érkezett a Kaptárkövekhez, ahol Rozina talált rá és ápolta. Itt rejtette el Ali pasa drágaköveit, amelyből végül alig maradt valamennyi. Ám most, hallgatva a Kaptárréten önfeledten kacarászó családját, egy cseppet sajnálta az elveszett, csillogó ékszereket. Amik mégis megmaradtak, mindennél többet érnek. A Kaptárréten felhőtlenül kacarászó Ajnácska, és Rozina az ő legféltettebb, legdrágább kincsei.